

Collection of Prof. Muhammad Iqbal Mujaddidi
Preserved in Punjab University Library.

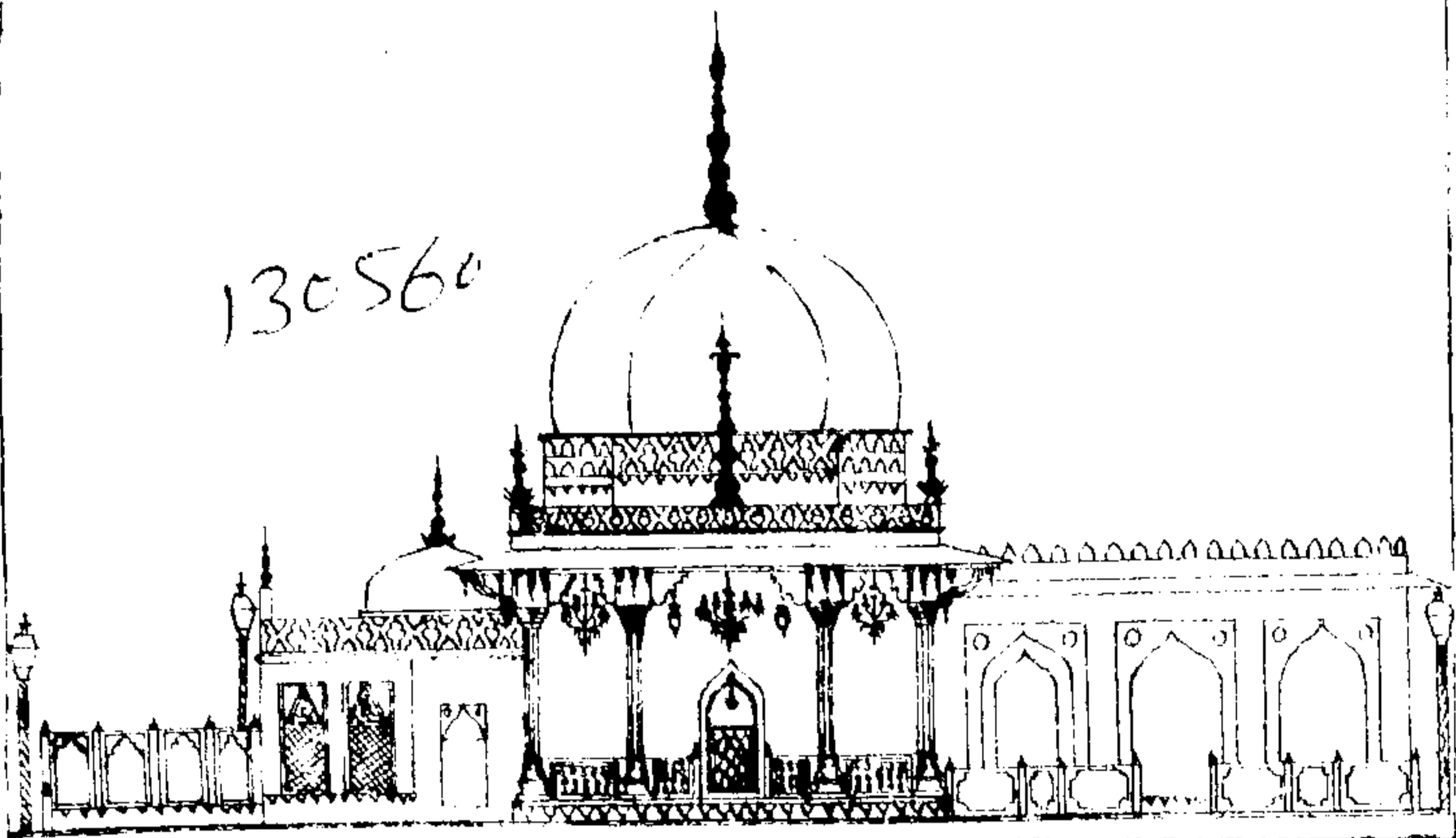
پروفیسر محمد اقبال مجددی کا مجموعہ
پنجاب یونیورسٹی لائبریری میں محفوظ شدہ

فہرست مضامین بحوالہ نسخہ پندرہم ص ۱۰۱ تا ۱۰۲

تفصیل ابواب	تفصیل اصول	تفصیل احکام	فوائد مسیلمین	ابواب
اول	.	.	حالات و مقامات حضرت خواجہ بزرگ عین الدلیا قادری	۱۰۱
"	.	.	آمن و آستانہ عالیہ	۱۰۲
دوم	.	.	شہید عیالہ لہری حضرت خواجہ بزرگ عین الدلیا قادری	۱۰۳
"	.	.	حوالہ کتاب فطوح قادیانی ذیبا اثبات اولاد حضرت خواجہ بزرگ	۱۰۴
"	.	.	حوالہ فہرست شایان دینی بر اثبات	۱۰۵
"	.	.	حوالہ تذکرہ و احکام دولت انگلستان بر اثبات	۱۰۶
"	.	.	تذکرہ الغدایک لادانت خواجہ بزرگ عین الدلیا قادری	۱۰۷
"	.	.	گزارش بلخ و ولادت درجہ اولیٰ	۱۰۸
سببم	اول	.	از حضرت خواجہ قطب الدلیا قادری	۱۰۹
"	"	اول	از حضرت سلطان الدلیا بی نظام الدلیا قادری	۱۱۰
"	"	دوم	از حضرت علامہ لہری آقا محمد قادری	۱۱۱
"	دوم	.	از حضرت علامہ لہری سلطان الدلیا قادری	۱۱۲
چہلم	.	.	ذکر آقا محمد لہری و اولاد	۱۱۳
"	.	.	تغیبات و اصلاحات	۱۱۴
"	.	.	تغیبات و اصلاحات	۱۱۵

کتاب خانہ
مکتبہ اسلامیہ
لاہور

130560

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

حج و حج و نماز تا تعدد خدایه را که شاید نوع انسان از بزرگوار علم و دانش بسیار است و در دنیا محدود و در شاکم المومنین
و علی آل و صحابه جمعین که خلق میجد هبزار عالم تفصیل نبی آدم از وجود با وجودش بوجود آمد و از پر تو
جمال عالم افزایش ظلمت کفر از میان زمان و زمانیان برخاست اما بعد فقیر خیر و دریش سینه ریش
قاضی سید امام الدین بن سید منیر الدین که از کتب کز در بیان خدمت مرشدی و مولائی برج بزم حقیقت
نور این عرفان و معرفت شمع شبستان محامد و وحدت حضرت خواجہ بخش چشتی توسری است بر بنامی
طالع بیدار و مساعدت و در کار جمعیت مطالع کتب سیر سلوک و تواریخ و ملا فیض بہر سانید و بر حالات و
مقدمات اولیاء کاملین و بزرگان دین کما ہی عزاکہی یافته تبت احضار ایران طریقت شعار و ندیمان آثار
نظر بہ استعداد و اجتہاد این معنی گماشت کہ بر شے از حالات و مقامات مرشد اس الکیمین تاج المقربین و المحققین
مدر سپر ایمان و ایقان حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء معین الحق و الملمة والدین سنی آیینی چشتی بنجری
احمیری قدس سرہ العزیز و سبط تخریر و ربط تسطیر آرد دن موجب سعادت و اربین و مفاخر
نشانیین خواهد بود۔ لاجرم کہ تبت دست کرده بہ ترتیب سالہ کہ گشت مل و چار باب است بحر موند

بجائے خود رسانید۔ یا با اولیٰ کتب طبع حالات و مقالات حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا۔ باب دوم تذکرہ
 اولادِ جانی۔ باب سوم در ذکر اولادِ روحانی ششم فصل و در فرعی۔ باب چہارم ششتم تذکرہ سناہ جمہ
 و آستانہ عالی و مقالات بزرگ قدیم۔

باب اول

مشکل بر حالات و مقالات حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا

مخفی مباد کہ حضرت خواجہ را۔ اصل از سبزواری خراسان است وقتیکہ پدر بزرگوارش داعی اصل النبیاء
 گفته خواجہ بعنوان شباب بود۔ روزی خانہ باغی کہ از ان خواجہ بود بعد ذات ابورت محبت
 پیدا آمد و پارہ نان طلب کرد حضرت خواجہ برباق قل ما السائل فلا تنهر چندان غریب را
 فرمود صفت مجذوب اطریق بیل اسان مرغوب آمد و چند شرب لعاب دین آلودہ بکفشت دست
 زدنش استبداد فرمود۔ از آنجا کہ شیت فتنہ او قدر بہرین بود خواجہ از انکار باز داشتند و باقی
 سلیم نمودند منقول است کہ از ان زمان غلبہ عشق و محبت بر ذلت خواجہ است بلا یا منت تا آنکہ
 حسب الوطن را از صفو خاطر بکنہ لکت سن طالع کول کرده حو ترک علق و بر دست اونی
 هجوم و کثرت یار و دیار و دست تانیت با نخت سال سلوک معنی کہ در صورت مجذوب با شہ
 ای شوق در وادی طلب بیابان تعب نہاوند درین معویت ہنوشیش از تہن
 بہت سبب سنی سلوک تہذیب فرمود ماہ شرب بود اناہ اسباب ظاہر عامہ
 انساب فرمودہ تمام یقین را بچین مابین افزود۔ تا آنکہ کمال از ان زمان
 نشان بہ وسعت آبادی و دست نیکو از نیش از ملی کشادہ بود و در حق بیان ہو
 بود و ہموار و چہرہ ناچہ چہرہ تہذیب و شہ الغزیر و الغزیرین خواجہ شکار ہوا

قدس اللہ سرہ العزیز فایز شدہ بخشش کمال ازان سرمایہ بخشش دریا نوال اقد فرمودند میگویند کہ حضرت خوجا
 مدت بست سال در سفر و حضر بخدمت حضرت مرشد برحق سیری شد و انجام کا خلعت خلافت خوجا
 رخصت دریافت نیر با و گفتند در آنجا بہمان تبریز نزول مکرمت فرمودہ با عیان اشراف دین کتاب
 نعم لہ بدل فرمودند۔ آروہ اند کہ حضرت خواجہ اکثر بمقابر عباسی نوحش سے آمد و بعد از ہفت یوم پانچ
 نان کہ بیشتر از پنج مثقال کے بود فطسار میگرد و یلبوس و دوتا ناوس بود بالست شکست رخصت با پیوند
 دست غیر فرمودند بیشتر بر اطفال راز و حفاظت امر حق جہد بلیغ منظور و گاہ عزالت و وحدت مقصود
 بود۔ از ہجوم و کثرت نفور بودند۔ حسی سناق عمیق فیض تقسیم داشتند ہم دین شاعر حضرت خواجہ دادہ شہر بابا
 و غیر آن صورت قیام در پیش آمد۔ زانجا واقعہ زمان در دوسہ روز قابل این است۔ قہرستیکہ حضرت خواجہ
 در سبزوار رسید۔ حاکم سبزوار محمد یادگار نام کہ بغایت شقی المشرک ناانجا روز کار بود۔ بانمناہ و روہ و
 بزخوشتن برافروخت و بر تو و آزار حضرت خواجہ برآمد۔ انا چون نظر کشش بر جان حمل مبارک رسید
 سے حقیا لرزیدن آغاز کرد و بحال خود نمناہ و عاقبت کار از ارادہ نامہ استغفار خواندہ تائب و برگرد
 تہ تلقین و تصرف حضرت خواجہ بہت خستہ بسیار کردہ تہ تعلق اہل عیال بر کاتب فیض ہست
 تا بہ حصار شادمان خود را رسانید و بار شاد حضرت خواجہ تلقین و تہ سبب آنجا با و مفوض شد حضرت
 درویش جالی مولف سیر العارفین میفرماید کہ او قبر شیخ محمد یادگار در حصار شادمان دیدہ است بالآخر
 حضرت خواجہ بہدینہ نبوی عازم شد و بعد اوائے مناسک حج با یکے حضرت صدر لنبوت بصوب
 اجمیر درود مسعود ہنراق افتادہ۔ در ان زمان جمیر حکومت ہندیان بود۔ اجہ پھورا نام فرمانروا کے پیر
 الحال کہ حضرت جمیر سبع سلام و مرجع اہل اسلام است۔ در آن ایام معدن کفر و منظر کفارہ حضرت
 خواجہ در جمیر رسیدہ اولاً جائیکہ طرح اقامت انداخت درخت سایہ دار بود کہ اکنون بجایش جگہ کنگرہ
 آستانہ شریف واقع است شخصے از ملازمان جہ طرح حضرت جہر مانع آمد حضرت از انجا رخت اقامت برد
 بر لب تلاب کہ اناساگر مشہور است قیام فرمودند۔ ساحل تلاب ہمہ از بیت و تجانہا معمور بود و جز
 صدائے ناقوس و غلغلہ ہر صدائے دیگر از شام تا سحر جاگزین گوش و ہوش نمیشد۔ روزے

بمقتضای مذہب و تفسیر طہینت با خدام حضرت خجہ برہمن چکان حسد بردہ از غسل و وضو مانع
 آندند چون بہرستیقت حال حضرت خجہ را طسلاع غنہ بہ خاک امر فرمودند کہ از آب تالاب بہ قدر
 یک گزہ گلے بردار و ہنوز کوزہ آب برداشتنہ بودند کہ ہمگین آب تالاب زرق بین و بخار آسمان کرد
 و نشان بخاوت و تراوت در پین تالاب معدوم و مفقود گشت۔ ازین مہر نعت تالاب عظیم و آفت کہ از نزل
 نوع انسان و حیوان متاثر شدہ۔ و فریاد لعنہ اش گویان محسوس شور شور بود۔ باظہار انجینین آیت
 ہیبت کات و خوارق عظمی و کرامت کبریائی شادی کہ از قوم جان معسود و مجوس ہنود بود و شاہین
 بحضرت خجہ بزرگ رحمت اللہ علیہ رسانیدہ بہ تسلیم اسلام و بیعت خدم معزز و مہاجر شدہ چون
 این واقع ہوشش با راجہ تچورا رسانیدند۔ مادرش یادش داد کہ با انجینین صاحب بیعت و عظمت
 مقابلہ و مجاہدہ کردن دشمن تیز بر پائے خود کوفتن است باید کہ خویشتن ازین نزاع و مذاق از دوری
 اناراجہ تچورا اگر افتقاوت ازلی و مفاہست سردی تقدیرش بود برگفتہ پیرزال خیال نہ کرد و بسبب
 یکے از پستاران خویش اجپال جگی را کہ در فن سحر و افسون بد طولے و شست طسلاع فرستادہ شد
 و تمنعات درخواست کرد۔ جوگی مذکور بہ نارسش اسباب سحر و افسون کہ از جیل باز خو خوار و عقوبت
 بودند خود را با جمیر رسانید۔ با خدام حضرت خجہ بزرگ طرح مقابلہ انداخت عاقبت کلہنہم ہنود
 گشتہ و خود بہ بیعت راجہ تچورا در حضرت خواجہ رسانیدہ بصد تضرع بحاج عفو و تقیر اتجاہ کہ
 حضرت خجہ اجامز شش فرمودہ اجپال را بخلعت اسلام معزز و مفتخر فرمود۔ اما راجہ تچورا کہ سعادتی
 مقدرش نبود از صراط مستقیم سعادت ہایت آورہ دشت ابار و ضلالت گشتہ بدست شکر اللہ
 گرفتار آمدہ بالآخر بہ سل جہنم شد۔ آورہ اند کہ حضرت خواجہ را مجاہدت عمل و محافظت کلام
 کہ در یک روزہ دو ختم و بیگ خست ہزار رکعت بنیاد میکردند و گشتہ کہ
 اقوال درواگیر بہ ابدل در بہت مقابلہ میفرمود۔ حضرت خواجہ با نوم از سفر سباز سعادت فرمود
 تا مدت چہل سال کہ مد زمان عین الوصال بود۔ در دار خیرا میر علی الاقصا سال تہام فرمود غیر آنکہ
 بنظر تصحیح و تنقیح سندن موضع ناندن کہ در معاش فرزندش بود یکبار تارہ بل نقل و حرکت

ناگزیر افتاد و سلسلہ نسب پاشش بوجہ اہل امامت سے گانگنم رضی اللہ عنہم بہ اہل المؤمنین علی بن ابی طالب
 کرم اللہ وجہہ منتهیٰ شیوہ۔ سید حسن ملقب بخواجہ معین بحق والدین حسنی حبیبی بن سید غیاث الدین۔
 بن سید نجم الدین۔ بن سید عبد العزیز۔ بن سید ابوسمیع بن سید ادریس۔ بن حضرت امام موسیٰ کاظم
 بن حضرت امام جعفر الصادق۔ بن امام محمد باقر۔ بن امام علی سجاد۔ بن امام حسین شہید اکبر بن علی
 مرتضیٰ شیر خدار رضی اللہ تعالیٰ عنہم اجمعین۔ یعنی کہ نسبت سیادت حروف زوہ اند قصو تحقیق و غلط
 فاش است۔ منقولست کہ حضرت خواجہ بزرگ مریدان و متبعان بسیار بودند۔ انا صفر را کہ
 کہ تبصیرت ریاضت و تشریف خلالت مر از فرمودند تفصیل انست۔ خواجہ قطب الدین
 شیخ حمید الدین صوفی۔ شیخ فخر الدین فرزند اکبر حضرت خواجہ بزرگ سید نیاء الدین فرزند دوم
 حضرت خواجہ بزرگ۔ شیخ معین الدین۔ تانسی حمید الدین محمد عطا ناگوری۔ اجپال معروف بعبادۃ
 سید وجہ الدین مشہدی۔ شیخ برہان الدین۔ شیخ احمد۔ شیخ محسن یا حسن۔ شیخ سلیمان غازی
 شیخ شمس الدین۔ شیخ حسن شیطا۔ شیخ احد الدین کرمانی۔ بی بی جمال حافظ بنت حضرت
 خواجہ بزرگ شیخ مسعود غیر سالار مسعود غازی۔ ازینہا ہر یک صاحب مقام و مرجع کافر انام بود
 اما بنام قطب الاولیسا خواجہ بختیار کاکی قدس سرہ اللہ سرہ العزیز۔ و شیخ حمید الدین صوفی التوالمی
 الناگوری کہ پہلطان التارکین معروف است فرعونال زوہ بودند و ازین ہر دو یکے را بہ دہلی
 و دیگرے را بہ ناگور سر آئے خلافت دارشاد فرمودند و از کلمات بیض آیات او است
 کما قال فی دلیل العارفین فرمود دل عاشق آتشکہ محبت است ہر کہ در د فرود آید بوزر
 از نیکہ بیچ آتش مشتعل تر از ناره محبت نیست و فرمود کہ از سیل آب ان صدای برے خیزد بہین
 کہ در دریا میرسد خاموش میگردد۔ فرمودست شنیدم از خواجہ عثمان بارودنی رحمت اللہ علیہ کہ رب العرش
 و دستا ننند اگر در عالم دنیا یک چشم و ان محبوب باشند بود شوند فرمود کہ از حضرت خواجہ
 عثمان قدس سرہ باستم رسد کہ ہر آنکہ این سہ خصلت دار و حضرت سبحانہ تعالیٰ اورا
 دوست میدارد۔ اول سخاوت ہچو سخاوت بجا رود و شفقت بسان شفقت خورشید نصف النہار

سوم سئل انند زین فرمود صاحب صاحب لادن باز کار نیک صحبت پرستان بر تراز اعمال
بد فرمودندت هم برید مستحکم نگاه شمارند که فرشته چپ چپ عمل بد تا مدت بسال بنام او نوسید
فرمود بحواله حضرت خواجه عثمان بن عفان قدس الله سره العزیز که دروشش حق دروشی انگه باشد
که از ورع عالم فناء هیچ باقی نماند علامت محبت و طاعت است و ترس که مبادا دست آرد
مر عارفان مقتدایست و گو که بر این صفت تمام فائز باشند همه عالم و عالمیسان او فصل و گشت
ببینند عارف کسی است که هر چه خواهد در پیش آید و هر چه گوید پیشش بشنود و کمتر که
قدر عارف آنست که موضوعت نیست حق باشد اگر کسی بصورت مدعیانه پیش آید بزرگوار
اورا به تحت الزام رساند فرمود سالها درین کار مجاهد بودیم عاقبت کار غیر از بهیبت
رضیب نماند فرمود گمانه بیند ان مضرت است که تشهیر و تشویر بر او رسد سالها فرمود آیت
حق شناسی فرار از دنیا و سکوت و معرفت است به هر دو ان منازل عزت به مقصد نرسد
از معانی حقیقی سسغ نیابند فرمود دلیل تفاوت نیست که با وجود گناه نازش بر او دارد
فرمود کسی که انعام یافت از سخاوت یافت در پیش کسی را گویند که ارباب نجات محمود
نگار و بطسبع خاطر دروشش آن بود که با دروشش بنشیند و غیر مطبوع آن که دروشش نشیند
دروشش احترام کنند عارف بودن بکن این است که خود نمی باشد قانع و متوکل کسی با
گویند که برنج و درو که از حسالتی بر سر نه بران شکایت باشد نه تکلیت عارف را هر گ
محبوب باشد و راحت متروک و یاد حق مالوس عازت او ان با ما در دره از واقعات شب انج
انگله شت یا شش نماز عیلم قلزم ناپسدا کنار است و عزت بجای پیدا کنارس
و معرفت نموده از نجی است فرمود ذات عارف چون آفتاب تابان و نورانی است
فرمود نماز قنبره است و در این مورد نماز هر نماز است و در این مورد نماز هر نماز است
شکست و قنبره نماز است
در نماز عارف عارف است و در این مورد نماز هر نماز است و در این مورد نماز هر نماز است

امتزاجت سیل نفر نمود۔ در بزمن پشت زہ نیا نمود۔ زمانیکہ پس از افاقہ مراقبہ نظرش بر
 از اہل حق و مجربے استادتائے تبارکے شدہ اگر بر کافرے نگاہے سیکرہ شریف اسلام
 و دولت ایمانے یافت روزے حضرت خواجہ در یاد حق مستغرق بود۔ ہمدین مانے کے از
 مریدان خدمت دولت پائوس دریافت و التماس کرو کہ بادشاہ در باب استخراج او
 فرمان دادہ است۔ پسیدند کہ بادشاہ کجا است عرض کرو کہ بنظر تفریح و تفریح بیرون شہر سمت
 مرغزار برائے سوار رفتہ است۔ حضرت خواجہ تامل فرمود۔ و بعد ساعت ارشاد کرو کہ ترو
 دازین اندیشہ بیجا مطمن باش۔ امرو بادشاہ را اہل بر سر رسیدہ است۔ از پشت اسب
 بروے زمین افتادہ ہلاک خواہد شد۔ ساعتے گذشتہ لازمگ بادشاہ خبر آوردند۔ فرمود حضرت
 خواجہ بخت یارکہ تا مدت سبت سال در خدمت حضرت خواجہ معین اولیاء خواجہ بزرگ بود۔ گاہے
 نہ شنیدم کہ در باب صحت و عافیت خود سخنے گفتہ باشد۔ اما جناب ب العزت لتجاسیر
 کہ ہر آنفتد کہ در دو محنت قسمت جہان جہانیاں است۔ فقیر و لکیر معین الدین نصیب باشد۔ یعنی
 حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء با جماعتہ درویشان نشستہ بود۔ درین اثنا سلطان
 شمس الدین لٹمش تیر و کمان در دست گرفتہ از پیش نظر گذشتہ چون حضرت خواجہ بزرگ بید
 فرمود کہ این پسر بادشاہ ملی شد نیست عاقبت بچپان شد نقل است روزے حضرت خواجہ
 بزرگ معین الاولیاء با جماعتہ فقرا ہنشین بود و بارہ فقر و سلوک ذکر میرفت درین گفتہ
 شنید و دیدند کہ حضرت خواجہ نوبت بہ نوبت درین و بسیار نظر میکنند و قیام میفرماید از مشاہدہ
 این آثار حاضران متعجب شدند۔ قوتیکہ یاران جلسہ از ہم جدا شدند حضرت خواجہ بخت یار
 سبب قیام بار بار و موجب دیدن سمت یمن و بسیار استفسار کرو فرمودند کہ مرقد منظر حضرت
 عثمان بارونی چون میدیدم تعظیمے کردم حضرت خواجہ بخت یار میگوند کہ فرمود خواجہ بزرگ
 کہ فقیر معین الدین در حبت لغیرم نخواہد رفت تلمیذان و فرزندانش را بذیل اوزن بخت یار
 منقولست کہ ہفت تن از کافران در بغداد آتش پرستی میکردند۔ و عبادت مریاضت مشہورند

ہر یکے از مہمان شہرت کمال است بروز بارادہ آسمان قصد خدمت حضرت است که جمع آنہ
 تا نیکہ جمال با کمال حضرت خاجہ مشاہرہ کردہ انداز خود فرستند و شعر یہ بر اندام اینہاروتے دادہ چون
 حضرت خواجه قدس سرہ پدید فرمود کہ با آنکہ شمارا بر قوت و قدرت حضرت افزیدگان نظر سے بہت۔ اما در
 خالق مخلوق است یا زندگی حیف است کہ پرستیدن آتش و کوشیدن ناخن کار خود را خراب کنی
 جواب داد کہ ما را از آتش و منخ از بس خوف خطر است۔ باشد کہ از پرستیدن و کوشیدن خدایا
 رعایت و مسامحت رود اور در حضرت شیخ الاسلام خواجه بزرگ قدس سرہ اللہ سرہ العزیز با استماع
 ای معنی تبسم کردہ و فرمود کہ این ہمہ غیر از طاعت و پرستیدن آتش مطلق بدست نہ آید آتشے یا
 ریزہ آن نہ باشد کہ جسک حضرت خداوندگار احدی سے بوزو۔ کافر ان عرض کرد کہ حضرت شیخ
 کہ غیر یا دحق کار دیگر نہ دارد۔ اگر از آتش سوزان بخوشی را پیش ما محسوس ہو سنہ و پرستیدن آتش
 ما را نباید تا یک سخت پرستیدن آتش کہ مہر و سجود یا نہ تیا کر۔ حضرت نے فرمایا کہ
 چون این سخن بشنید فرمود کہ اگر مردان خدا را در غیر آتش بندانند۔ حضرت نے فرمایا کہ اللطفا
 پذیرد۔ و یہ سچ جنت نہ رسد۔ ان کی گفت کہ یہ سچ ہے کہ آتش سے پرستید و انہا کہ ان جنت
 آن ہمہ آتش تیز کہ شعلہ نیروزش کہ گھیرا و دھانہ ازین سر شدہ اللطفا پیر۔ چون بچلین
 پاک از ان انبار بر آوردند۔ دید کہ سچ آسب زبیدہ است چنان لو کہ از اختیار ہوں۔ انہما
 انجین عظمت عظمی و کرامت علیسا۔ تر ما بچمان با تہ اوت حق والہ سمیت خدمت خواجه بزرگ بزرگ
 در بان حال کشف و از شیعہ ناما استی و عقائدنا و اتانہ تارک است۔ بہر دست حق پرست جنت
 شیخ الاسلام حضرت خواجه مبین الحق الدین قدس سرہ کے تصدیق یا نہ ہو سیمہ اسلام کہ
 زمان از وصایا ان خدمت شیخ گشتہ حضرت خواجه مبین الحق قدس سرہ
 کہ خواجه عطا سلمی نام داشت او تا چہل سال سنہ است انہا ان
 و چہاری از صحبت گفت کہ از حج و عمرہ سے کہ بہریت فرط شہد با پرستیدہ کہ بسو
 آسمان ندین چہن است۔ جواب دادہ انہا سے اس وقت کہ خندہ بارہ ہر بس از وہم نازع شہد

و ہمیں محل منہ ہو کہ خواجہ فتح موصلی از یاران طریق و بزرگان جماعہ صوفیان بودہ گریستن و
 اندو گریستن ماوستی اشت از افزا گریہ گوشت رخسار ریختہ بود۔ بعد وفات اور اور واقع
 دیا کہ نہ لے لے تو با ترجمہ کردہ جواب داد۔ اعسام فرمودہ از گناہانم و گزشتہ زمانیکہ مرا صبح و پنج
 بر دو خطاب کہ کہ فتح از پیہ بود کہ سالہا بہ گریستی۔ اما از رحمت ما مسبد و از بودی ستر سجدہ آوردم و
 عذرتیستم کہ خداوند اعفو آمیزش تو حرمان نہ آستم۔ اما از اندیشہ منزل گور و پریشانیان بخش
 و پیروستی فرشتہ موت ثالث و سہمناک بوم و سیک گریتم۔ فرمایان مدکہ بیش ازین منزس و میں بیش
 حضرت خواجہ معین الحق میفرمایند کہ مدت حضرت شیخ النخا فقیہین خواجہ عثمان قدس سرہا در سفر کباب
 بودم۔ بلائے جانقاہ بود۔ دورا نجبا خدمت شیخ صدر الدین محمد احمد را دیدم کہ ہر کہ دران خانقاہ
 سے آمد مجرم غیر نیست باہر کہ چیز سے داد میفرمود کہ در حق میں دعا ہے تقرر و اتمرا ایمان باہر
 فرمودہ و چون آن بزرگوار۔ ذکر گورد قیامت سے شنیدے ترید۔ و چندان میگریست کہ از چشم
 خواجہ جسگر تراوید۔ و یہ بین منط بہفت شبانہ روز در شدت اضطراب و شیون بسرے ترو۔
 زمانیکہ غلیہ گریہ و بکا فرستے داد و بحال خود بان سے آمد روستے بسوتے حفظہ جالبہ سیکر و
 میگفت کسی را کہ خصم مرگ در عقب و حرف نفس و پندار پے باشد۔ اور اب سکون و تکبیر
 چہ کار۔ حضرت خواجہ معین الحق فرمایند کہ فاجحہ بنظر شادہ کار و بر آمدن احتیاج
 از بس نافع است۔ از حضرت ختم رسالت صلی اللہ علیہ وسلم در خبر آیدہ است کہ ہر آنکہ کار
 دشوار و مشکل صعب در پیش دارد فاتحہ الکتاب باین پنج بخواند۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ و ہم آخر کلمہ را بالام کلمہ الحمد ضم کند و آمین سہ بار بخواند حضرت سبحانہ تعالیٰ
 شانہ رحمت فرماید از رحمت و سعادت محفوظ دارد۔ و مرام او تعجیل و تسہیل برآید و ہمدان
 محل فرمود کہ وقتے حضرت رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم بہ یاران خدمت فرمودند کہ حضرت بالعبت
 ہر انجیکہ برکات و خیرات بر من لطف فرمودہ است پیش ازین بر کسی نہ بسیار مرسل میرے نبو
 وقتے مہتر جبریل نازل کرد و از حضرت کبریا خطابم آورد کہ در مصحف مقدر میں سورہ ہست۔ کہ اگر در

توریت و ایل لویست احدی از ائم کلیم و سید علیهم السلام جو در ساکن گشته بعد از آن حضرت
خواجہ بزرگنہ ہو کہ سورہ ام الکتاب کلی و جزوی عوارض و در بار او است و در منہ سے کہ
از پانچہ و در بان عابہر آید و خوشحال نگردد سورہ مذکور را با این سنت و فرائض صلواتہ و کاف
بسم اللہ چہل و یکبار بخواند و بہ حق سبحانہ تعالیٰ شانہ سفائے کمال و صحت حاصل از انی ذیابہ
بہرین اثنا شیخ الاسلام حضرت خواجہ بزرگنہ ہو کہ وقتیکہ از مشاہیر دیار شام شہرے ارد
بوم بیرون شہر در غائب عدولتے را دیدم کہ در آنجا ساکن و بکثرت بت مجاہدہ و شدت فقر و فاقہ از یک
شعبت ضعیف لاغر و ناتوان شدہ بود و غیر استخوان از گوشت و پوست چربی نہ داشت
شیر درندہ محاذ غار نشسته بود کہ کہ خدمت حاجتہ تسلیم داشت از ہم اینچنین گزند قوی
معرض تحریف شدم و تو استم کہ تقدیم کنم۔ انگاہ اظہار و ایش بن افتاد۔ وہ آواز بلند گفت
کہ پیش بیاد ایچ مترس۔ چون نزدیک شدہ پیش قدم اشارت کردنیشتم روستے اوب
بر زمین آوردم۔ اول سخن کہ بر زبان شنیدم بیش رفتانیت برویش کہ قصدی بکنک آنم
قصد و نکنند و ازین سبیل بسیار سخنہا گفت بعد از ان از من پرسید کہ از کجاست آئی جوابش
گفتم از بغداد۔ فرمود نیک آدی۔ باید کہ خدمت درویشان و ماملان شعرا کنی تا بزرگت باشی۔
چندین سال است کہ ہرین غار نشسته ائم انماق و خلائق ربیبہ در کوئی قناعت است آید
و مترس نماز تمام سیکریم۔ گئے کہ نماز میبارم۔ درین حال حد شدہ و اول از قبضہ از انی قن
از دست برداشتم۔ کہ اگر دم خو ہم کردی اسل و عاقل گردد و مجاہدات و در غلظت انماق و انماق
نماند بہر آن گئے کہ از عمدہ نماز بر آید کاتے نتیجہ کردہ باشد۔ خواجہ بزرگنہ ہو کہ
میفرماید کہ در شہر جامعہ مسلمانان ہم کہ قبل از تکام ہا انظما انماق
انظما پیش از وقت رسیدم گفتند کہ بوجہ اینکہ وقت نماز بہانہ
وقت آو کنیم۔ سہریش اول خواجہ بزرگنہ ہو کہ رفتہ از خدمت سہریش از خدمت
و صفت ہونہا گماشت و زمان آمد ایست علیہ سلام و در وقت نیم وادی ہا آفریدہ انماق

طبقه پنجم است از طبقات دیگر خطرناک و مصائب انگیز تیره و تار و هم از افعی عقب محراب است اگر
 ناره از آن آتشفشان جهان سوزدین سنگناست عبرت بادانت درین فلک و شجر و حجر حمله بوزد
 و آب بکار بیان و غمخ شعل گرد و این همه عقوبت عذاب به دو طائفه مخصوص است اول آنکه
 در شاه انصاف و کمال ابرو دارند و دوم آنکه سوگند دروغ در میان آرند و بعد ازین اثنافرمود که بزرگ
 محمد اسلم طوسی نام داشت وقتی به باده حصول کار سوگند راست بر زبان آورد و این زمان
 سکه بود چون بحال آمد و از خوردن سوگند راست متنبه شد فرمود که اینک سوگند راست بر تو
 گاه باشد که بوجه دیگر بزبان آید این بگفت و پیمان کرد که مدت العزم به سگوت و خاموشی نگذارد
 بعد ازین تا زمان چهل سال در صد حیات بود اما لکنش او هیچ سخن نگفت بعد ازین تسلیم
 بیان فرمود که روزی را بجه بصری و خواجه حسن بصری و مالک دینار و خواجه شفیق بلخی رحمة اللہ علیہم
 در بصره بمنشین بودند و کلام و صدق محبت بودند خواجه حسن بصری گفت که دوست در دوستی
 صادق آن باشد که چون در دو محنت در پیش آید به صبر کند را بجه گفت ازین سخن بنی
 ما من سے آید مالک دینار فرمود که هر چه از دوست آید بران رخی و شکر باشد بعد ازین
 سخن و شنیده قاه قاه افتاد فرمود که اینچنین شنیده در مقابرت منع آمده است که جاس
 عبرت است ازینکه از حضرت رسول بر حق صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم در خبر است که هر گاه کسی در گشتن
 روز سوگند بزرگ کند که غفلت شمار اگر آگاه باشی و خبر داری که بر ما چه سگزر و تا از بواو
 گزری و خوردن و گفتن و آسودن بر خود روانداری به بدین حال حضرات خواجه فرمود که بزرگ
 دیدم که از بسبب صفت و تقوی العمر بود مشغولی و استغراق بر تبه نهایت داشت چون خدمت
 او در میان تمام سلام کردم و بخواند شیدم که از او احوالش چیز به رسم پیر بزرگ بصفای قلب
 کافکر دو فرمود که روزی بایک در گورستان بودم بیا که در صحبت بودم سخن لا اوبالی و
 خرافت آریز گفتن آغاز کردیم احسنه قمقه و اگرقت ناگهان از درون گور که بران تکیه کردیم
 ندانم که تاسف و حیف بران کسانیکه آنها را منزل فنا در پیش است و ملک الموت کین است

ختمه غلامان را بکار برند و بر مال کار نظر ندارند حضرت شیخ الاسلام خواجه بزرگ میفرماید بزرگ
 مذکور است که خردیست قیامت از عاشق آن صفتی را فرمان رسد که به بهشت و تائید اینها و غیر آنها
 که با او بهشت مطلوب نیست کسی را به که به نیت بهشت تمام استقید است بهترین اثنا عشرت
 خواجه بزرگ فرمود که دیدن شیخ چیز هر یکی از عبادت است اول هر فرزند که در راه اولاد
 بر دست حق تعالی بیدار است حج اگر بنیاش تم کنند و زمانیکه پیر برت دم دارد و در راه
 تلافی عبادت هزار سال با او رسانند و بیا مرزند و وقت جوانی گناهی گاری و تیر کار آن جوان
 است بنیان نقل کرده بود و در خواب دید که به فضل و قرب با اجیان آنجا رسیدند
 که این همه سلو پای و سمور مرتبه از صیبت جواب داد که ما در راه پیر زال داشتیم و تقیایترین خانه
 میفرستیم هر در پائے صغیر نهاده خصمت میجو اتم و آن صغیر عقیقه دعای او را هم کرد
 و باشت که حق سبحانه تعالی ترا ثواب حج روزی کند چنانکه دعای مادر شوهر پیر است
 یافت و استجاب شد و همچون من آواره و ندموم را نجات دادند و بخشیدند حضرت شیخ الاسلام
 خواجه حسین الحق میفرماید که ایمان مرکز انوار است که در دل مومن قرار گیرد و سبده محتسب پندان
 که بر راه ثواب رود و نیای قلب مترقی باشد چون بزکی صول استقامت است و کام پذیرد
 آن مومن بقدر نور گردد و شستی اعمال تاریکی بفریاد چون بر شقی اعمال و باشت مروت کند
 آن قلب و منافق گردد چون منافق است از صمت حق محروم و در حق است نگاه فرزند که
 در آن مومن جفت و حجاب است بر دور بر حجاب است تا نور است کان و شیخ نجیل نامور
 باشند هر آنکه مومن را بسیار در همچون آن است که به نور است کان ایمان حجاب است
 از اسانید است بقول است از کتب سیه که حضرت خواجه بزرگ فرمودند
 سلطان المشرقین المغربین و ما ملاقات ما فی شادان ما
 خواجه بزرگ فرمود و است معین الحق المین از قد و ذات حقان خواهد بود و در آن
 قصد بسیار با وفاق صاحب است و بنیستی دست و در آن صفت است از مین است اعظم

و نماست کہ کہ چیزے از سختی آن حق این فرمایند فرمود کہ سخن حق از اوی تہائی مطلوب است۔
 حضرت خواجه تکرار گفت کہ در کج تہائی رستن از دو سبب نامناسب است یکے آنکہ اگر گوش
 حق نبویش پیر دستگیر من برسد باشد کہ از روی غیرت خاطر پاکش برنجہ و موجب تقدیر
 من باشد زیرا کہ موازنہ کلام و کمال اندے بقابل رضای پیر دستگیر خود بہتر نمیدانم و دیگر اینکه
 حضار جاسہ از دو حال عاری نباشد۔ اغنی محرابانند یا نامحرم و نمیدانم کہ بہ لہا چہ اندیشند۔
 و خیال حسام بپزند۔ چون این بشنید حضرت غوث الاعظم هیچ نہ گفت و سکوت فرمود۔ بعد ازین حضرت
 غوث الاعظم اذن دعوت فرمودت ببول فرمودند۔ چون از ما حاضر بر سفرہ آوردند حضرت خواجہ بزرگ
 گفت کہ طعم منہ نمک است گفتند نمک از کجا آید۔ القصہ منہ کے کہن سال کہ بیرون شدہ
 سکونت داشت بطلب فرمودند۔ و بہ سماع اشارت کردند گفت کہ من میرندارم۔ اما چون سماع آغاز
 شد ہمہ زامیر کہ پیشتر از مطربان برگرفتہ در یک حجرہ گاہ داشتہ بودند منہ منت دست کسی
 نغزہ آغاز کردند۔ در آنوقت حضرت غوث الاعظم رایکے از مریدان خدمت سوال کرد کہ امر و زانچہ است
 فرمود معین الدین بجز جیشتی مہمان با بودہ است ہمان روز حضرت غوث الاعظم پارچہ از شمش کتان بخدمت
 خواجہ بزرگ باد۔ چون حضرت خواجہ بزرگ آن پارچہ را در خدمت حضرت پیر دستگیر خواجہ عثمان بنی
 قدس اللہ سرہ العزیز گزارنمیدند۔ خدمت حضرت خواجہ عثمان رحمۃ اللہ علیہ از ان پارچہ دستا کردہ بر
 فرق خواجہ بزرگ از دست خود بندہ کردند۔ ہمدین انشا فرمود کہ ہر کہ مومن بگوید۔ باشد کہ با ماد خود زنا
 کردہ است و دعایش نہایت شجواب نشود و اگر غیر توبہ فوت کستہ و عاصی غاصی بماند۔ ہمدین محل فرمود
 کہ سلام گفتن و در سلام سبقت کردن موجب کفارت گناہ۔ و ثواب عظمت ہمہ آنگہ از مجلس جز
 سلام گوید رحمت حق سبحانہ تعالیٰ بر او فرود آید و ہمدین مان فرمود کہ چون بہ مسجد بروید باید کہ
 راست پیشین نہد و بگوید بسم اللہ و علی اللہ توکل علی اللہ لا حول و لا قوۃ الا باللہ من الشیطان الرجیم
 و چون بوسن نخست پائست در سجہ نہند فرستگان بسے آفرینش آورد عاکنند و چون از
 مسجد بیرون آید اول پاسے ایسار بیرون نہند فرستگان گویند یا رب گاہ بار و حاجتیں رواکن۔

بهشت و نعمت جاوید اور انصیب گروان و ہمہ دین محبت نام فرمود کہ زمان آخر پدید آید اندران بیان
 مرگ بہتر از حیات باشد زیرا کہ عیش و راحت پر مسلمانان تلخ گردد و امر اجبر او تظلم روا دارند و
 عالمان عہد رشوت بگیرند و اندر الوقت خیر و برکت از خلق بر خیزد و شرف و سعادت و عبادت ظهور آید
 انکہ فرمود کہ صدقہ کتبے باید داد کہ در رویشے و فقیر مسکین و در ہر کہ صدقہ بر این پنج بدین اشیاء
 اورا بخشاید بعد ازین فرمود کہ ہر آنکہ توبہ نسیح کند مثل آن باید کہ با ب توبہ بستند نہ شود و فرمود کہ توبہ
 و استغفار کردن بر جملہ مسلمانان فرض است باید کہ پیش از آنکہ ششم مرگ بر سر رسد توبہ و
 استغفار عمل کند در توبہ باز است تا آنکہ آفتاب از سمت مغرب طلوع نہ کند حضرت خواجہ حسین حق
 رحمۃ اللہ علیہ فرمایند کہ روز سہ ہاشم محمد اجل شیرازی یک جا بودم وقت نماز مغرب بود
 خواجہ اجل تجدد و در حضور کردند اما حشمال انگشتان در ہوا افتاد ناگاہ ما لقب غیب ندا داد
 کہ شیخ اجل دعوتی دوستی نامیکنند و سنتی را از مسنون مالمحوظ ندارد بعد از ان خواجہ اجل
 سوگند خورد و پیمان محکم بست و تا بزیست سنتی از سنن اجل مکرم علیہ السلام ترک نہاد و بیخاست
 کہ ترک سنت خط است و موجب نارضا مندی حضرت خاتم الانبیاء صلو اللہ علیہ وسلم
 و ہمہ دین محل فرمود کہ طائفہ عارفان ابن فضل و فضائل اند و مستغرق و متحیر بحال دوست چون
 عاشق در شب بحالت طہارت خواب بہتر است کن فرمان آید بہ فرشتگان تا آنکہ او بیاثر
 در پہلویش نشتر گیرند و ناگاہ کہ سبب از شد و بدعا اشتعال و زندگہ نماید بنوادیام زاین بندہ کا
 کہ با ظہارت خفیت بود و ہمہ دین محل فرمود کہ روزے حضرت رسول حق صلو اللہ علیہ وسلم
 البیس اور غم رسیدہ و اندو کین دریافت و پرس کہ این ہمہ اندوہ و غم با سپست
 جواب عرض کرد کہ از چہ چیز کہ از است حضرت انبلاہوت آیند اول روز نماز
 و ہر کہ متنبہ سے شود جواب ہے پرواز و تہداسائل است از دست حضرت
 دوم از تکبیر نمازیان کہ بہ با و جب ال حق برت آید دوم از وجہ حلال زویش ان کہ ایشان از
 حلال بجز ان عین سے دہند و موجب امرزش و کیر ان میشود چہام از آنانکہ انہا

و تا طلوع آفتاب به احسن الافکار بر جاے نماز قرا میگیرند و در نماز اشراق شمول میباشند بسیار رسول اللہ
 زمانیکہ من دعالم ملکوت بودم و در حفا یدہ ام کہ ہر کہ نماز سحر گذارد و تا بہ پراگدن آفتاب بر جاے نماز
 قرا گیرد و اشراق تمام کند حق تعالیٰ اور ابا ہفت و ہزار کس کہ از آن متعلق و سبب شدہ
 بیامزد و بہترین عمل فرمود کہ نسبت باشی از پیل سال بہ زودی کفن شد و کار داشتیم و اور اور خواہ
 دیدند کہ در بہشت ہفتام دارد و متحیر ماندند و باستفسار رفتند۔ جواب داد کہ برکت نماز با دعا و کتابرا
 آفتاب نیز اولیٰ نماز اشراق بر جاے بودم و بعد ازین بہ مہمات نسبت باشی مصرف شدیم
 چون حضرت حق سبحانہ تعالیٰ لے اندک پذیرد بسیار بخشش است بمن نوازش فرمود آو و وہ اندک چو
 حضرت خواجہ رازمان جو سال از دستحال نزدیک شد بیشتر از یکا نہ و بیگانہ ترک غسل نگاہ داشتہ
 بودند و با اوقات بلعدی و عقب بنزدان لبند کہ سولہ آمدہ مکشوف و جسمی بود و تخر و
 تاسف میفرمودند کہ پسر بزرگ خواجہ فخر الدین را بعد بر تسکین اذیت کردہ ارشاد فرمود
 کہ بابا فخر الدین زہمہ کہ از ما دشماست فانی و ناپائدار است و غیر از بہت حق سبحانہ تعالیٰ شائہ
 ہر آنچه از موانست بن فرزند خویش و پویند باشد در منے شبسات بیدار است باید کہ در زند
 الہی محکم و مستحکم باشی و در من صبر و استقلال در زمان اذیت و غربت مسافرت از دست نہی
 چون این حکایت تمام شد فرزند از حجت در ادع فرمود و شیخ الاسلام حضرت خواجہ بزرگ شہ
 جلوہ شہادت حق مشغول گردید و پیش از وقت زمان وصال در حجرہ محکم کرد تا آنکہ بروز ششم
 ازین واقع در حجرہ بکشد و ند و بدیدند کہ حضرت خواجہ بزرگ قدس اللہ سرہما العزیز ازین سائے فانی
 بعالم جاوہ الی رحلت نہ مودہ است و در جبین پیش از قلم قدرت بخط نسخ رقمزدہ اند ہذا
 حَبِيبُ اللّٰهِ مَا تَفِيحُ اللّٰهُ و از لمعات چہرہ مبارک آثار برکات و تحلیات و انوار سلطع
 و طالع بودند نقلست کہ حضرت خواجہ بزرگ را از بندگان خدمت کہ بخصویت علم و عمل ممتاز

فرماید کہ در سال سیزدہ صد و سہ ہجری کہ درستی در دیوار سقف و فرش خانقاہ شریف نمودند از فرش تا سوزن بزرگ محور خاک کہ بارہ بود
 دان خاک بزرگ حضرت خواجہ بزرگ است کہ ہکام غسل سبت کرم آوہ و سوزن چرخ نمودہ فن کرد۔ بودند چنانچہ سوزن آوہ بہ سوزن در دیوار غریب نمودہ

بوٹھل واو۔ وہاں نجا خانقاہ شریف بہت جنوب از مسجد بزرگ اکبر بادشاہ دہلی نمودار است
 و صاحب سجادہ ہجرت محفل قتل کہ خلعت سجادہ نشینی در بر راست کردہ ہی آید بہ ہونجا کہ جلوس
 حضرت خواجہ بزرگ است ہزار ہندے نشیند و جمعہ از ارباب طالب و غیرہ ملتان آن ستانہ
 و فقرا و خدمت رسیدہ ہندہ و زونج میرساند۔ تاریخ وفات حضرت خواجہ بزرگ بقول صحیح در سال
 ششصد و سی و ستر ہزار داند۔ جمعہ از اہل اسلام و قوم ہندو جمع سے آئندہ و فیض است

آئین عرس شریف

برویت طال حبیب المرحب انما عرس شریف معین است و مجالس سماع نبیاء میکنند بہت کہ
 یک بیج شب گزرو قضا کے مجلس قبیل اول و چرانغان منور مزین میشود و حضرات مدنیہ
 صنف بستے نشینند و ذکر پاک و تحیتہ سلام حفاظ و مولودیان بخوانند و مسلمان جلوس ہند
 مثل حجرہ عود سوز و غیر در وسط محفل سے ہند و بعد اتمام بہت تمام ضروریہ حضرت صاحب
 سجادہ طالع میرسد و چون حضرت صاحب سجادہ مجلس سے آید۔ جماعت فقرا و
 صفیاء بر تعظیم و سلام سے خیزند۔ چو بہ اذان تالیب فرشتہ است قبیل میکنند شست مساجد
 بگدلیہ چکا از عود سوز گلان و در وسط صفت ہر قرار است و بعد اذان صاحب سجادہ اہل
 محفل سے شہد حافط ان و اولہ خوانان فاتح پر روح پرتو حضرت خواجہ بزرگ بخوانند
 سلامتی بادشاہ حضرت صاحب سجادہ بنیاد میکنند۔ بعد ختم فاتح محفل سماع گزیر ہند
 نوبت بوجہ و حال سے رسد چون لغت شب کہ میرسد صاحب سجادہ طالع میرسد
 میرود۔ و اول از دروازہ کی و نخل شہد و گوشہ مشرق و شمال متصل شہد کہ
 کتبہ شریف تبدیل اباس میکنند۔ تا اہران کہ سمت گوشہ
 واقع است بہر ہی منہن معروف است و در یک سبب چال و انجا چنانچہ ہند
 سجادہ دست و پاٹ شہد و بعد اذان درون کتبہ ہند و مقدمہ ہند۔ از دست ہند

کسان بہت چوکی حسد اور اسے خدمت آبرسانی و آفتاب برداری غیرہ مصروفیت باشند
 و بعد غسل حضرت صاحب سجاد و عرق گلاب خوشبو صندل و گل بریزا شریفیے پاشد و
 قبر پوش پوشانیدہ بیرون گنبد سے آید و بہ طور سابق تبدیل لباس فرمودہ و محفل سماع میرے
 ہر صفت اسحاب قبر صبر و صبر و بودہ تاخت تمام محفل تمام وارد الغرض از آن شب تا بہ
 شب ششم ہمیں طریق محفل سماع برپا ہے شروع و بتایخ ششم بعد از نماز صبح گاہ حضرت صاحب سجاد
 تمام شریفی و طحسام کہ نیا مخصوص حضرت خواجہ بزرگ است بہر سادہ و وارد تقسیم فرمایند
 و فقراد شایخ و امرا و عمائد عویس باشند و بعد از نماز ظہر کہ از اکل شرب فراغت سے یا بند سماع
 شروع سے شروع و بسوز و گداز و راز و نوبت باخت تمام میرے بروز ششم محفل قتل کہ عبارت از ختم آداب
 از وقت یک پاس روز برآمدہ بنیاد میکنند تا از مجموع فقراد و آداب تماشا چندان اثر و نام میباشد
 کہ در دست سماع خانہ مجال نفس بر آوردن و تاب برجا ماندن کل تمام دست سید ہد و از راجح عطیات
 و عرق گلاب و دو و مجر عمو و سوز مستام جان تفریح عجیب و تفتیح غریبے یا بد و از نزول خیرات
 و برکات بر اصحاب قرب فتح البابت سعادت و قبول رومی سید ہد و از کثرت الوار و تجلیات
 در دیدہ حیرت بیان پر حقیقت و معرفت جلوہ شاگرف سے در آید زبے بختیاری بختندی کہ لیل
 صدق یقین بدست سے آید و ہر کجے از ایشان از خوان النعام و التذاذ بخش کافی و بہرہ افی
 سے ربا بد و ہمہ دین حال و احوال چون آفتاب بظلمتوں میرے التزام و اہتمام فاتح بر وقوع
 سے آید و التہاب آتش سماع لطف سے پذیرد اول چادرے خوش رنگ و لطیف و مطبوع
 گسترہ بالالسن کوزہ حسن دل سائیدہ و ہمیشہ گل و گلاب برگ پان سے نهند و حفاظ
 مولود خوانان خوش بحسان و پاکیزہ جمال گرد پارچہ گسترہ کہ باصلاح و متر خوان میگویند جمع
 بزرگ خیر و سعادت استعمال سے نمایند۔ و بعد از آنکہ رسم فاتح باخسام میرسد بجایان مجلس
 صندل و ہیرہ برگ پان تقسیم میشود و پس از آنکہ چو باران چوب لقرہ بالا میسکنند۔ این علامت
 است از ختم محفل و ہمہ دین نشان و علامت۔ بالاسے نقار خانہ نسبت شادایان سے خوانند و

اول از تہ پیش صاحب سجادہ دستار و خرقہ نے بہا کہ مکلف و مکمل مسیبا شدت آرزوین
 خلعت جانشینی و صاحب تہی حضرت خواجہ بزرگ است و بعد آنکہ خلعت مذکور حضرت صاحب سجادہ
 زیب بردوش سے فرماید۔ بجا حاضران مجلس ہم دستا تبرک علی قدر اتہ بہت ہیشود و ہر
 از شاہ و فقیر و غریب و امیر این عطیہ گرامی را موجب عبادت و ارین و مفاخر نشا تہین
 و بر چشم و لب نہادہ زیب ہر یکین بعد آن حضرت صاحب سجادہ نظر ادا سے رسم فاتح و ہون
 قبہ شریف ہر قدر مقدس مہرود۔ آنا از ہجوم و کثرت لطف ارگیاں پیک نظر رفتن ہر
 بالآخر ہزار کشمکش را دے یابند و حضرت صاحب سجادہ ادست بہ دست اندرون روئے
 سے برند و حضرت مدوح بعد از ہزار خشوع و خضوع جبین نیسا از بر پائین مزار مالیک و ہمد
 زیر طاق مصحف پشت قبہ در دہمزارے نشیند چون ازین خدمت خاص فارغ سے شوہت
 معز اللہ ہزار عز و ہمت یاز بادے رشانا نہ بیرون روئے آمدہ بہ خالفتا ہ شریف توجہ شدہ ہر
 مند شیخت ارشادے نشیند و جمع از اہل حال و عمائد و ارباب و طالبان و ہر چہ در کما
 بر رسم سلام و تہ لبوس جمع سے آیند و صف فقراء آزاد و غیرہ کہ بشیماست استند لغرفہ
 فضل پنج تن۔ با علی مد گو یان شرف خدمتے یابند و تقدیمات و نذامات و مسال
 ما بین سال بوقوع آمدہ باشند حسب الام حضرت صاحب سجادہ تعفیف سے یابند و دران عمل
 کسے اور جب آوردن حکم صاحب سجادہ مجال مژدن و ہر چہ پیدان نہا است۔ ایانا اگر
 سخن عذر و معذرت در میان آرد تاج و خرقہ او فرستے ہر سب بے ہیشود و در صف فقراء و
 حاکم اخراج میرود

ایمن محل پیشبندہ

مقرر است کہ ہر جو پیشبندہ قریب با وقت نماز عشا کہ دو گلوٹا ہر سب سے ہر وقت ہر
 رشتی چو اغان و دوستی و ہر سب سیکند خذہ ہر سب سے قبہ شریف پیشبندہ ہر سب سے
 مقرر است کہ ہر جو پیشبندہ قریب با وقت نماز عشا کہ دو گلوٹا ہر سب سے ہر وقت ہر

پنچشنبہ جانی مخصوص است بعد است تمام تیاری محفل بتولی در گاہ شب بقیہ یک مشغل و سپری
 بخد مت صاحب سجادہ مفرسید و چون حضرت صاحب سجادہ از خانقاہ برآمدہ جماعت
 کہ بحال جامع خانہ سر آسمانجاہ بنیاد و دادہ اند میرسد گھر یالی در گاہ ساعت ۳۰ نیز از این
 علامت خبر است از مقدم صاحب سجادہ اول صاحب سجادہ از دروازہ پائین و قریب بقیہ
 داخل میشود و بعد اولے فاتحہ از جانب دروازہ مشرقی برآمدہ براہ سبکی والان قصد محفل میکند
 چون باب فریش میرسد چو بہ اران استقبال میکند و در باب مجلس و تعظیم تقدیم مینماید
 و بعد از آنکہ حضرت صاحب سجادہ برافراز گدیلی محاذ حجرہ نقرہ کلان - رو بہ بزار و پشت بترق
 نشیند - حافظان و مولود خوانان فاتحہ بروح پرتوح حضرت خواجہ بزرگ میگوبند و دعائے
 سلامتی صاحب سجادہ بخوابند و بعد ختم فاتحہ شیرینی کہ بزبان بندگی ملی میگوبند و بہ قوام
 شکر پیسیدہ در وعین زرد - مے سازند بعضا محفل تقسیم میشود و نیز حسب دستور تقدیم بخش
 مقررہ بہر اہل استحقاق دادہ میشود و ہم قوالان - سماع بنیاد مے دہند چون ساعت پنج مینماید
 مجاوران و خدام فریش قبہ شریف از جا رو بہ صاف میکنند و این جا رو بہ خاص است کہ
 از پر دم طاؤس درست میکنند و این خدمت خاص را فراتہ گویند - چون فراتہ ختم شود
 دروازہ قبہ شریف بند میگردد و باز تا بہ صبح صادق و انہمیشود چون نوبت ساعت شش
 باز بطریق اول فاتحہ مینخوانند و ہمہ اہل محفل قیام نمودہ - دست بستہ رو بہ قبہ میکنند و قوالان
 اشعار ہندی کہ بہ کرا کا معروف است در محاسن و اوصاف حضرت خواجہ بزرگ مشہور - بہ الحان
 خوش مے سرانند و بعد ختم - آن محفل برخواست میشود و ہر یک بجای خود میرود ۴

محفل ششم این شب

بیشب تاریخ ششم بہ ماہ مقرر است - و نہ بان مکان محفل پنجشنبہ مخصوص - اما صاحب سجادہ
 مے آید و بہ ہمین جہت عصائے نقرہ و حجرہ نقرہ کہ لوازم منصب سجادگیست مستعمل نمیشود - و شیرینی کہ

بعد فاتحہ تقسیم می شود و مردی است بہ نکتے کہ بہ آرد بخورد و قوام شکر ساختہ می شود +

آئین بسنت

بتاریخ پنجم ماہ کہ بہ ماہ ماگہ واقع شود از خانہ قوال در گاہ گڑوہ می آید۔ گڑوہ لعلو گاہ ستہ میباشند کہ از گل و شکوہ فصل بہار تیار میشود۔ و از راہ بازار پیش زینہ میگردند۔ و قولان نغمہ میخوانند و لولیایں شہر بسنتی در جلوئے باشند۔ و ہمہ عملہ و فصلہ در گاہ شہر این از متولی تا بہرگان ہمراہ می باشد۔ عجب رسم در باو تماشا ہے روح افزا است کہ حصر بہ دیدن دارد۔ و قولان کہ بہ نشید بہار عزلیات تازہ میسر آیند۔ ذالقبہ عجیب لذت غریب میسید بہ با آخر ہمین بق و الزام حاضر و قبہ شریف گردیدہ در گنبد حضرت خواجہ حسین نبیرہ حضرت خواجہ بزرگ میروند و از اشجا و خانقاہ شہر این حضرت سجادہ سیدہ باداے رحم معینہ میپردازند +

آئین گل سنگلہ

بہ ماہ ماگہ ہندی کہ فصل بہار گل گلاب است بہ روز پنجشنبہ چادر گلابے نسج و دست میکیہ پر ہلکایا مسلسل درشتہ رنگین و کشیدہ بعد صلوات شام بر صفت منار شہر این کہ از چوب ہنہ و الفانچ و ہم در پیرامون آن بہ سبک گل سفید برابر بر قطار در قطار باداے طلوع و طالع نشین ہوتا بستہ میکنند و اندران شب ہجوم اہل استحقاق و تماشا، اشوہام مادہ بہ تہنایت شہر و اوزن و دو خود کلان جم غفیر گرد قبش این و در فضائے آفتاب و ماہیاض آہستہ فاتحہ و تحیہ بسام شہر خالی میوزند +

آئین ماہ صیام

چون میت طلال سید بہ بنظر آگاہی تمام اہل شہر بر لقا خانقاہ قائم بان است

نوبت شادیا نہ سے نوازند و از همان شب نماز تراویح آغاز میشود اگر چه بیشتر جاها در آستانہ عالیہ لندن مجید میخوانند۔ اما در مسجد جہانگیری پہلے قبہ شریف جم غفیر و گروہ کثیر تراویح میخوانند و حافظ فرج شاہ خان امپوری کہ ملازم آستانہ عالیہ است بیونجا باحسان مرغوب و بہ آواز بلند و بصحت تمام و حرم کلام میخوانند و در حجب شاہ جہانی خطیب در گاہ کہ از ملک زمان و ضیہ شریف است باوائے مطبوع و لغت اناصحیح قرآن خوانی میکنند۔ وہمیں بہت محفل خچنبہ بین العصر و المغرب در ماہ صیام مقرر کردہ اند۔ وہ شبستہ ختم قرآن مجید و فرقان حمید مقرر است۔ انہوں نے از کثرت چراغان و تجلیات و انوار فضائے حرم آستانہ عالیہ بقعہ نور سے نماید۔

آئین عیدین

چون بیت بلال عید الفطر بشہادت ثقات ثابت سے شروع ہوتا ہے۔ نوبت شادیا نہ بنیاد میں ہند۔ پوز ہنگام نماز ببادا صاحب سجادہ حاضر قبہ شریف گشتہ چادر گل بر مزار سے پوشانہ۔ و بر قبور اجداد خویش کہ در جوار آستانہ شریف آسودہ اند گل و عطریں افشانند۔ بعد از ان چون وقت نماز میرسد۔ اول صاحب سجادہ بزم سلام حاضر آستانہ شدہ در پانکی سواری شود۔ وہاں ہی و مراتب شتری وغیرہ کہ لوازم شب سجادہ کیستہ تاحہ قاضی شہر و عامیان شہر و جلو بیاشد۔ پیش ازین کا نہ اہل اسلام در عید گاہ رسیدہ انتظار میکشد چون صاحب سجادہ داخل عید گاہ میشود۔ یکسیر آغاز میکنند۔ و بعد ختم نماز و خطبہ۔ چون صاحب سجادہ معاودت میکنند۔ اکثر ان کے عملہ در گاہ انتظار میکشد۔ و چون سواری صاحب سجادہ پیش زینہ در گاہ میرسد۔ و او از سواری پانکی مفارقت کردہ پائے راست بزینہ اول در گاہ شریف سے منہ شادیا نہ تہنیت بزقارہ خانہ سے نوازند۔ بالآخر صاحب سجادہ ببادا شہاہی بزم سلام در قبہ شریف حاضر ہونے شروع ہوتا ہے۔ مصحف نشدہ فاتح بر روح پر فتوح حضرت خواجہ بزرگ میرساند۔ چون فارغ میشود۔ بہ خانقاہ شریف آمدہ مسجد سجادگی سے نشیند۔ و بعد از باب و طائف و زونبیاں و باد و فرشتان چو بدران

نغمہ گویان متعلقہ آستانہ عالیہ گرد آید۔ مراسم تہنیت بتقدیم ہم میرسا نند و علی قدر مرتبہ اسام میبانیہ
و قریب رسم عبد الفطر دستور عبد الضحیٰ ہم معین و مقرر است +

آئین امام عشرہ محرم الحرام

از رویت ابال محرم رسم نغمہ و سرود موقوف میگردد۔ و فاتحہ شہیدان کربلا و اہلبیت محبتیہ بر کوزه
شربت شاد و در آن کھ عطر و گلکامبیر سا نند و تا بروز سوم عشرہ محرم بہین نمط دستور وارند و
و آثار حزن و ابہمال رنج و غم کہ مقتضی محبت است از در و دیوار و شجر و حجر آستانہ عالیہ میوز شود
کے پسند کہ دیدہ بینا دارد و کسے دانند کہ قلب صحیح دارد و محبت قوی مکنون خاطر آدم است +

آئین محفل میلاد شریف

سرور عالم نجات کرد سب اللہ علیہ وسلم

شب واز دہم ماہ ربیع الاول وقوع سے آید و بطریق محفل پیشہ با سن جوہ با احتیام میرسد +

آئین سرس

حضرت پیران پیر شیخ المشائخ و معارف خواجہ غفار ہادون قدس سر اللہ بتمک
دستور است کہ بہ شب پنجم ماہ عبد الفطر و صحت تمام سماں غار و محفل سے شروع۔ و بر سیم مرتبہ ایسا سناوہ
زیب بل میگرد و بروز ششم محفل تمام شب یاد سے ماین و در طرز است تمام اللہ او محفل ایلا
محفل قل حضرت خواجہ بزرگ بقرن سے آید چون محفل ختم سے شروع۔ کہ تا
صباح سجادہ قریب زمین گیر و بدیجہ دستار دادہ سے شروع +

آئین عرس بزرگان سلسلہ معینہ

جانب بائیں روضہ شریف پیشین الان آرت کارت محفل سماع بر سطح فرش سنگ معین است
صوفیان صفت بستہ نشینند و قوالان رسم سماع ادا میکنند و آغاز محفل بعد از شش
کہ سماع معمول و کثر کا ختم ہو مشورہ قرار است قریب نصف شب ختم محفل شد شیرینی تقسیم نمایند
اما درین محفل با عصا و مچر ہاء نقرہ کہ لوازم سحر و کیمت استعمال نہیں ہوتا

باب دوم

دردگاہ اولاد و اخلاقت خواجہ بزرگ معین الحق الدین قدس سرہ العزیز

آوردہ اند کہ حضرت خواجہ راتاسن ہشتاد سال در تجرید و تفرید در گذشت و منور تامل ختم بسیار فرمودہ بود
شبہ در عالم رویا کہ چشم ظاہر آشنائی خواب دید دل شاہد سب الارباب بود از حضرت ختم رسالت
و صمد نبوت پیارفت کہ معین الدین تو معین ترین ماستی اما سنتی از سنت ہاء ما بگذشتی چون
حضرت خواجہ بزرگ سیدار شد و بعد اولیٰ فرضیہ سحر بہ جلوت ارباب محبت صحبت امتداد ملک
خطاب نام کہ حاکم سلو بیلی بود خاتونی از قبیلہ راجپوت کہ غلمیت یافتہ بود بندہ ست
حضرت خواجہ بہ ارادہ از ملی آن جمیلہ عقیقہ را سلسلہ زوجیت سباسبی فرمود و اہل تہذیب
کرد خاتون دیگر نسبت سید وجہ الدین مشہد سیت کہ بہ اشارت و بشارت حضرت تانا مولانا امام خمین
رضی اللہ عنہ و حیا النکاح حضرت خواجہ در آمد از ہر دو عقیقہ سہ سپہان و یک شتر بوجود آمد
ابا در لطن خستلاف است بسخ بر آند کہ از لطن سیدہ محترمہ خواجہ ابو سعید و بی بی حافظہ جمالی
متولد شدند و از لطن جمیلہ دیگر خواجہ فخر الدین و خواجہ حسام الدین بوجود آمدند و اللہ اعلم بالصواب

خواجہ ابوسعید اور اسپران بودند۔ خواجہ احمد و خواجہ وحید کہ ذکر پاک اینها در تواریخ الفواو از حضرت
 سلطان المشائخ منقولست و بی بی حافظ جمال رحمت شریعی۔ شیخ رضی الدین بود که برکنار حوض
 مند و اولاد نواحی قصبہ ناگور است۔ سید حسام الدین بن سعید بن شیب از چشم مردم نپهان شد و صحبت
 ابدال رجال الغیب پیوست۔ اما حضرت خواجہ فخر الدین را پسرے بود آمد کہ حسام الدین سوخت
 نام داشت و او از بس عابد و محب اهدی ممتاز و مرتاض مولع و متواریع سوخته آتش محبت و آسوده
 در محنت بود و پیشین صحبت حضرت سلطان المشائخ از مشائخ اقران کوشے سبقت
 برده بود و هر قدر کوش در قصبہ ما نچیر با نتر سے بر سر راه اجیر واقع است و سابق خدا از ان خطیہ
 گرامی فیضها می رباید۔ اورا دو پسران بودند معین الدین خور و قیام الدین با بر بال اول الدین
 کمال و اکبر بود کمالات علیہ و آثار علیہ داشتند و واسطہ کسی با حضرت خواجہ نسبت بود اما
 انجام کار با شارت خواجہ بزرگ خواجہ نفسیہ الدین حایغ و بی رجوع کرد و جنسیت یافت و الا
 پاکش بسبب نامہواری زنا بنجاری کفار سکونت مالاہ اختیار کرد و از اینیت الی اینیت اولاد
 اجیر بجز مت من مود۔ سید قطب الدین کہ بعد سلطان محمود سلجوقی خداوند دوازده ہزار سالہ و بیست
 خان خطابے داشت از نیا نتر پاک خواجہ معین الدین خور است و دیگر صاحب صحبت امام عالی مقام
 حضرت آفریدگار بود و جوہر شریعت جلاوت نگاہ میداشت و عبت ابا کفار و اجرت شہاد
 سے داد۔ نتے اگر وہ مخالف از دست او بستہ سے آمدہ از خیرت نامش شیدا با کمرہ بود
 شیخ ہشت نوح دیوان سید غیاث الدین احمد عین الدین بن سنی الماریب فیہ اولاد محب و دوست
 خواجہ بزرگ است سلمہ اللہ تعالیٰ علیہ سلسلہ نسب شریفش بہ نوزادہ و اولاد
 منتہی سے مشہود۔ شیخ اشائخ دیوان سید غیاث الدین احمد عین الدین بن سنی الماریب فیہ
 بن دیوان سید امام علی احمد بن دیوان سید غیاث الدین احمد عین الدین بن سنی الماریب فیہ
 بن دیوان سید امام الدین احمد بن دیوان سید غیاث الدین احمد عین الدین بن سنی الماریب فیہ
 بن دیوان شیخ ابو الفتح احمد بن دیوان سید علم الدین احمد بن دیوان خواجہ ابو الفتح احمد بن سنی الماریب فیہ

معین الدین احمد ثالث بن شیخ المشائخ سید شیخ الدین احمد بایزید خرد بن شیخ المشائخ سید
 نور الدین احمد طاهر بن شیخ المشائخ تاج الدین احمد بایزید بزرگ - بن شیخ شهاب الدین احمد بن شیخ
 کمال الدین شیخ احمد بن شیخ نجم الدین احمد خالد - بن خواجه قشام الدین بابر بال بیٹیلہا گھمہ رحمۃ اللہ علیہم
 اجمعین - بعضے از اہل نیا کہ در باب وجود با وجود اولاد اہفاد حضرت خواجه بانگارا آمدہ
 الحق از جادہ مستقیم تحقیق و راستی دور افتادند و منازل خویش در نہا نمانانہ نکبت و مذلت
 بنیاد داند - زیرا کہ فقیر مولف منبت شائخ تحقیق تصدیق بمعنی کتب سیر و سلوک و فرامین شایان
 ہند و جریہ مارا کہ در تذکرہ اولاد و اہفاد حضرت خواجه مشہور و مذکور بودند از دفتر تالیف دیوان
 اوقاف آستانہ مقدس و مطہر بہر سائیدہ مقام یقین را تا بحق ایتین افزوده است
 و بہر آنکہ اقوال بزرگان سلف و علم و عمل حضرات خلف را بحشم انصاف دیدہ باشد میداند
 کہ وجوب وجود اولاد حضرت خواجه بزرگ را اولیاء کالمین بزرگان دین در ہر زمان مکان
 تصدیق و تحقیق فرمودہ با اعتراف و اقبال گرا سیدہ اند - غیر ایشان کسیکہ ہوائے نفس
 و تقاضای ہوس حرف دیگر میزند - دلدادہ نفس و گشت شہوا و ہوس است - لاجرم مناسب حال
 و شایان مقال اینست کہ بے اقوال از ملفوظات و مکتوبات و غیر ہم بطرز استنباط و انتخاب
 و ضبط تشوید و ربط تطہیر در آورده شود کہ شاہد حال و مشہود مقال باشد +

منقول است از فوائد الفوائد

کہ بر زبان سید تقی جان حضرت سلطان المشائخ گزشت - پانزدہم محرم سن عشرہ سبعمائہ شنیدم
 از خواجه احمد بیریہ شیخ معین الدین قدس اللہ سہما العزیز - و این خواجه احمد عظیم صاحب بود
 سن عشرین سبعمائہ پنجم رمضان المبارک - الغرض چون چند گے بگذشت خواجه وحید الدین
 بیہ خواجه معین الدین سجری رحمۃ اللہ علیہ بخدمت شیخ کبیر آمد و بعبیت طلبید و ستوری خلق خواست
 شیخ فرمود من این معنی از ناندان شمس ادریونہ دارم مرا واجب نیست کہ شمارا دست بہ ہم خواجه معین الحاج

بسیار کرد که البتہ من بدیشوم۔ خدمت شیخ دست مبارک او فرمود سر خلق کن بقسم آنروز که خواجه
 وحید الدین بحسب سائق شد بعد آن مولانا نصیر الدین نیز مخلوق شد ۴

منقول است

از مولانا سید مبارک علی الکریم خلیفہ مستند حضرت سلطان المشائخ محب الایمان شیخ نظام الدین قدس سرہ

کذا فی سیر الاولیاء

فرزند آن شیخ الاسلام معین الدین سجزی را در حدود داجمیر و سی لویا بود مقطعان جهت مقرر داشت خدمت
 سے نمودند فرزند آن شیخ را بران داشت کہ در شهر روند و از بادشاہ مقرر داشت بسیار نزدیکی
 خواجه از اجمیر بہ دہلی آمد فرمود شنیدم از حضرت خواجه احمد زبیر شیخ معین الدین سجزی قدس سرہ
 و این خواجه احمد عظیم صالح بود ۴

تبدیل فرمود اشارت بحضرت سلطان المشائخ زیرا کہ صاحب سیر الاولیاء لفظ طاعت حضرت شیخ را ترتیباً

منقول است

از درویش جمالی کہ او از بس محقق صاحب سیرت و از بزرگان ترقی پستید کہ گما قال فی سیر الکاتبین
 نقل است از خواجه معین الدین سجزی کہ روزی بزبان دربار فرمودند کہ اولاد معین الدین سجزی
 کیست این قبل از پیوند بود و آخر کار نتیجہ قول ایشان ظاہر شد کہ با ہم یکے شدہ اند
 چنانچہ میر شیخ تاج الدین کبریٰ ابی محمد سجزی سنی سلم اللہ تعالیٰ فی ابقانہ زبیرہ اولاد سپہ
 سلطی حضرت خواجه معین الدین شود۔ و نبیہ دخترت سلطان التا کین بر بان المیر
 شیخ حمید الدین محمد احمد سونی سعید عمری فاروقی یار و نامہ در بدو خلعت
 بودہ اند کہ خواجه معین الدین قدس سرہ العزیز رضی اللہ عنہم و اولاد
 خواجه شیخ حمید الدین خلیفہ دست مبارک است نامہ معلوم بودہ باشد و بان طریق در

این مجوزہ را بہ شیخ معین الدین سجزی سپاسی و در حسب الاورداری سید جمال الدین مذکور
از پوستان حضرت شیخ بود این واقعه بحضرت شیخ اظهار نمود و حضرت شیخ رحمت اللطیف
فرمود کہ عمر من بہ آخر رسید یعنی نزدیک ہزار سالہ شد ہم فاتا چون اشارت حضرت سائل است
قبول نمودم و حضرت شریعت ساخت این فرزند ان پاک نهاد و دست عقاب ازین خود مالک
و خاندان عظیم اندہ

فصل

از عارف و معارف توکل و تجرید سلاک ملک الوہیت و تفرید سلطسان التا کین شیخ محمد الدین
صوفی ناگوری نقل آورده اند۔ ہذا کافی سرور الصدور کہ توجہ خاص حضرت خواجہ فرید نبرہ
حقیقی حضرت سلطسان التا کین ترتیب تدوین یافتہ ہوں خواجہ بیوردی صاحب مکرام
ملکہ کہ در آنوقت بود شیخ بیورام پیش و دختر کے فرستادہ خواجہ بیوردی آنوقت مہر شدہ
بود عمر ایشان بہ نو سال رسیدہ ہوں۔ خواجہ بیورام از ان زمان شدند تا وقتیکہ شیخ بزرگ
گفت ہمیں صحبت این بزرگاہ کہ ما را دانہ انی کہ مجرب ہو۔ و ما بہتے کہشت۔ ما کی
ان حال اجابت میشود و این ساعت کہ پیش ہم ہوں۔ ان آماندہ بزرگاہ کہ ما بہت
مے شود بہ یا وقت مے باید۔ و دعا کردہ شود۔ لیکن بعد انہا با اجابت میرسد و ما بہت
بے آید سانیچ حکمت است شیخ بزرگاہ نہ و گفتہ بانہ خواجہ بیورام کہ وہ ان وقت ان
م حکم کہ در آنوقت کہ مجرب ہوں۔ انہا بہت تازہ ہوں۔ انہا بہت تازہ ہوں۔ انہا بہت تازہ ہوں۔
بہ تابستان میوہ ہستمان رسید کہ با ان کیفیت بدہنویں رسیدہ ہوں۔
بنا ہونہ بیورام بیورام ان خواجہ رسیدہ ہوں۔ انہا بہت تازہ ہوں۔ انہا بہت تازہ ہوں۔
و در ان وقت خواجہ بیورام انہا بہت تازہ ہوں۔ انہا بہت تازہ ہوں۔ انہا بہت تازہ ہوں۔

منقول است

انرا علم حقیقت یقین۔ قد و بزرگان دین لانا عبد الحق محد دہلوی و بخاری رحمۃ اللہ علیہ

کما قال فی اخبار الانبیاء

خواجہ فخر الدین بن خواجہ معین الدین بزرگ بود یکسب راعت مشغول و موضع ناندن کہ قریب
 باجمیر است بسیار ساخت و حکام مزاحمت میکردند و خواجہ بقریب آن پہلی تشریف
 آورد ہمین شیخ فخر الدین است بعد پست سال در صدر حیات بود در قصبہ سوات
 کہ شاگردہ کر وہ از اجمیر است فات یافت و نزدیک حوس در قصبہ سوات وارد فون است
 رحمۃ اللہ علیہ۔ شیخ حسام الدین اسپر خود حضرت خواجہ معین الدین است چنین گویند کہ او
 عائشہ و صحبت ابان پیوست قدس اللہ سرہا العزیز خواجہ حسام الدین سوخته پسر شیخ
 فخر الدین بن شیخ الاسلام معین الدین جزیلیست سوخته آتش محبت و دختہ ناوک مودت
 شیخ نظام الدین اولیای صحبت است سدن او در قصبہ سوات غروب پڑا
 اجمیر افتادہ است۔ اور اپرا و بنام برادر فقور حسام الدین بن خواجہ معین الدین نام نہاد۔ حضرت
 خواجہ بزرگ را و جفت بود یکے مسکوہ دختر سید جہد الدین مشہدی عم سید حسین جنگ
 کہ بر بالائے سواد اجمیر آسودہ است نام او بی بی عصمت دیگرے نام امتہ اللہ انچنان بود
 کہ حضرت خواجہ بکیر سن سیدہ بود و منہوز متال شدہ شبے حضرت پسر صلوات اللہ علیہ و سلم را
 بخواب دید میفرماید کہ معین الدین تو معین دین سنتی از سنتہاے من ترک کردہ اتفاقا ہمان شب
 حاکم سواد ٹھلی ملک خطاب نام بر سر کافران آنحد و تاختہ بود دخترے از دختران ابھانے
 آن دیا بہت افتاد۔ ملک خطاب دید خواجہ بود۔ آن دختر را بخدمتے گزرا نید و خواجہ
 اور قبول کرد کذا فی تاریخ بلاد خانی ایضا۔ سید و جہد الدین مشہدی دخترے داشت کمال
 عفت آریستہ و پیرایہ عصمت پیراستہ این دختر بجد بلوغ رسیدہ بود موقوفی خود کفوی بود

ناگاہ شب نام جعفر صادق راضی اللہ تعالیٰ عنہ بخواب دید کہ میفرماید فرزندم و جہہ الدین اشارت
 حضرت رسالت پناہ صلی اللہ علیہ وسلم درین است کہ این دختر را بنواجہ حسین الدین حسن مجتبی
 بسپاری و در جمال او دستاری سید و جہہ الدین مذکور از نو پوستانگان حضرت خواجه بود این واقع
 را بدو باز نمود و خواجه گفت با با و جہہ و جہہ الدین عمر من آخر رسیدہ است لیکن فرمان حضرت
 پیمبر صلی اللہ علیہ وسلم است از قبول آن چارہ نیست۔ و ہر یک از ہر دو خاتون اولاد شد
 بی بی حافظ جمال از آن دختر است نہ دختر را جہت آنکہ در عوام مشہور است۔ و قبر بی بی جمال
 در پایان حضرت خواجه است جنت شریعت او شیخ رضی است و خطیرہ اورور کے از تصبا
 ناگوار است بلکہ حوض کہ آزا منہ و لا میگیند۔ و از بی بی جمال دو پسر شدہ بودند و ہر
 دو آیام طفولیت از جهان رفتند و حضرت خواجه را لکھ پسرانند۔ شیخ ابوسعید۔ شیخ
 فخر الدین۔ شیخ حسام الدین۔ شیخ ابوسعید از دفتر شیخ و جہہ الدین است و در شیخ
 فخر الدین و شیخ حسام الدین اختلاف است سید محمد گیسو دراز و جماعتہ درویشان برآ
 کہ از بی بی عصمت اند و سید شمس الدین طہر و طائفہ درویشان میگویند کہ از بی بی
 امت اللہ و اللہ اعلم۔ خواجه حسین الدین خورد پسر بزرگ شیخ حسام الدین سوخته است او را
 خورد نسبت خواجه بزرگ میگویند بہین منقبت اورا بس است۔ درویش کامل بود پیش
 مرید شود کہ بیاضت کار را بجائے رسانیدہ بود کہ بے واسطہ از حضرت خواجه متفقا
 میکرد۔ عاقبت حکم خواجه مرید شیخ نصیر الدین محمود شد و خرقہ سلافت از او بستہ
 و پسر خورد شیخ حسام الدین سوخته شیخ قیام بابر بال در غایت حسن و بیعت بہت
 بود۔ از ہر یک خواجه حسین الدین خورد شیخ قیام اولاد خوانندہ
 قطب الدین است و سلطان محمود غزنوی اورا چست خان صاحب داد و خداوند و اولاد
 بزار سوار گردانید سلطان محمود کہ از جمیر اسلام کرد۔ میخواست پشت خان را بدست
 چون بہت دواز خوردی۔ کمان شدہ بود۔ امیر اختیار نکرد و از اولاد شیخ قیام بابر

شیخ بازید است که او را شیخ بازید بزرگ میگویند. دانشمند بود و در هند و خواجه و در مسکنیت
 شیخ احمد مجاهد شیبانی و دیگر بزرگان شاگرد اویند. و خستلاف دم که در فرزندان حضرت
 خواجه مشهور است. در همین شیخ بازید است منشاء آنست که چون سلطنت از الملک دہلی
 فتوح پرفت و کاستران بر دیار اجمیر غالب آمدند. فرزندان خواجه در اینجا تنگ شدند بود فرزندان
 خواجه معین الدین خورد جانب مستور رفتند و در اینجا سکونت کردند و بنا بر شیخ قیام بابر
 بجانب گجرات رفتند و تعلیم علم کردند. و شیخ بازید جانب بعد او رفت و تحصیل علوم
 کرد. چون سلطان بود بعد از سالها در اجمیر سلام کرد و بر کف این یاس تیلایافت شیخ
 بازید از مسافرت بیست و قدم آورد. شیخ محمود دہلوی. شیخ الاسلام مندی بود. و صدارت
 علماء صلح ایستاد داشت. و دختر بازید و او سلطان محمود محقق شیخ بازید
 پشت خان اسبب عصبتی که داشت اعتقاد بادشاه نسبت به خوش نیاید.
 سلطان محمود وقت تمام نصب علماء و مدرس در اجمیر بود و پشت خان باعث است
 مر آنکه بازید را نیز باجمیر فرستاد و در وقت تبرک در آنجا بیدار شد و جماعتی از آنجا فرزند
 او کردند. و پادشاه رسانیدند و پادشاه از علماء و مشایخ آن زمان استفسار کردند
 خواجہ حسین ناگوری و مولانا ستم اجمیری که یکی از علماء و قدما و از میر بود علماء دیگر گواہی دادند
 شیخ بازید از فرزندان شیخ قیام بابر بن شیخ خواجه حسام الدین بن شیخ فخر الدین بن خواجه
 معین الدین است و فی الحقیقت اگر خواجه حسین اعتراف بنسب او کرده باشد پس است
 زیرا که ولی بود و تقداد عارف سلسلہ ایشان و از آنکه فرزندان شیخ بازید بسنت شیخ
 کرد و دختر داد و ظاہر می شود که پیش ایشان نسبت ایشان متحقق است. العرض وجود
 اولاد اطفال حضرت خواجه متیقن شد. آنچه بعضی عوام گویند که خواجه حضور بود و فرزندان
 غلط فاحش است ذکر اولاد خواجه در ملفوظات مشایخ چیست واقع است. شیخ فرید نبیره
 حضرت شیخ حمید الدین قدس اللہ سرہ در سمرقند در زمانت نقل میکند که خواجه

ما را قدس سرہا فرزند ان تولد شد ندر روز۔۔۔ از من پرسید کہ حمید چون است۔۔۔ پیش ازین کہ
 قوی و جوان بودم ہر چہ از در گاہ عزت سے طلب میدم زود سے یافتہم اکنون کہ چون کہ پیر و پیر
 شدہ ام چون حاجت بدعا میشود۔۔۔ کار بہ وزنگ میکشد۔۔۔ بندہ عرض کرد کہ خواجہ راروشن است
 کہ چون مریم را رضی اللہ عنہا عیسی علیہ السلام تولد شدہ بود۔۔۔ میوہ تبتانی در بستان
 میوہ تبتانی در بستان سے محنت و محراب حاضر سے یافت چون عیسی علیہ السلام
 تولد شد مریم منتظر بود کہ رزق بچہ پان خواہد رسید۔۔۔ فرمان آمد کہ ہر دو شاخہاں خست خرابا
 را بہ سوسے خود بچہ بان کہ تا بر تو خرکے تریزید۔۔۔ درین حال و در ان حال این مقدار تفاوت
 خواجہ این جواب از بندہ متبول کرد و پسندید۔۔۔ میان نجم الدین بہنہ دی میرید شاہ جیوت
 و صد و سی سال عمر داشت پدراور وزیر سلطان غیاث الدین بہنہ دی بود عارف بود و
 صاحب حال و جسد از علایق از لباس بہتر عورت گفتہ داشت بیفت سال بود
 کہ پیر بر او نظر کرد و بجانب خود کشیدہ گویند کہ در احمد آباد ازو سے ایسا عمیت واقع شدہ
 بود بعد ازین قضیہ از نجم انائب سچکس از اہل ان دیار شان اونیاقت و بہ ملی
 آمد۔۔۔ اکثر اوقات و محبت تمام خواجہ قطب الدین قدس اللہ سرہا سے بود بعد از ان از حانیت
 حضرت خواجہ حضرت طلبید و بمقام اجیر برفت و در اقرب اوقات وفات یافت گویند
 کہ خواجہ معین الدین بزرگ یکے از اولاد خود بخواجہ بنمود کہ شاہ نجم الدین و صد و وفات است
 اور آپس حجرو من جا بستان گور او ہا نہا است۔۔۔

منقول است

از ملا عبد لہت سادر بداولی کہ یکے از مقربان و ملایزمان دولت اک
 و مذہب پاک و مشرب صوفیہ داشت و در فن تاج عیدیم الظہیر راست گفتہ است کہ کمانی
 منتخب التوائج درس ۱۹۱۹ بتاد و بتوچینین شیخ حسین نے حضرت خواجہ معین الدین سے یہ

تسلیم خاطر خواہ سیکر دعب از اخراج بہ کلمہ معظمہ و آمدن او از انجمن فتنہ پور و بہان دستور
سابق کوشش باستغنا نمودن و ادلمے نے حلاضی از فہمیدن در بکر فرستاد تا
در حال ہزار و دو لفظ نام الدین احمد بتقریب التماس طلب قاضی فتنہ پوری از بکر شیخ
کمان سیلابانی نام اور اہم مذکور ساخت و ہمہ را طلبیدہ از آن روئے کہ زمین بونہج آورد
حاضر زمان طلب شدہ حکم حلاضی فرمودند و در فتنہ پور فرستادند و شیخ حسین را
باز حکم مدعیاتش در بکر مودہ نامزد و ہاشم ساختند۔ چنانکہ ازین پیشتر مذکور شد و
انشاء اللہ تعالیٰ شیخ حسین اجمیری شہرت چنان وارد کہ از سبب حضرت کتب الشانخ
سلطان الوصلین حضرت خواجہ معین الدین سجری حشتی است۔ قدس اللہ سرہا۔ اما چون
بہ شاہ را در آو اہل حال اعتقاد حضرت خواجہ اجمیر نسبت با و انکاسے دست دادند ان
برہمنوں بعضے شیخ فتنہ پوری کہ ایشان نیز در استیصال و تہرابتے جنس بودند مساعی
لیغ فرمودہ اند جزا ہم اللہ در بقی نسبتش اولی شہادت نمودہ گفتند کہ از حضرت خواجہ
حقے مانده و درین بارے صد و وقتضا نیز بموجب زمانہ سازی مصعب

قَلْدَہِ الرَّقِیْبِ ہَا فِکْرُ فِی رِبَاۃِہِ

مصر نوشتند و آن تولیت چندین سالہ پگری ای تفویض یافت و شیخ چون دستگاہ
عظیم داشت و دوران صوبہ بادشاہانہ زندگی میکرد و سوانح دیگر علاوہ آن شد و غیرت
اولو الامری تائبی و رده اورا حکم اخراج بجانب کلمہ معظمہ فرمودند تا در سفر بانس والہ
رخصت گرفت و زیارت حج اسلام فائز گردیدہ باز آمد۔ روزیکہ از فتنہ پور بر آمد بجزوم
توجہ کابل بسے حکیم محمد مرزا روانہ شدند۔ شیخ از سفر حجاز آمدہ ملاومت نمود و شظ
آدابیکہ نونہ بہان نومسلم۔ و نومردان و نودولت حال اقرار دادہ از و بوقوع نہ انجمنیہ
بعد از مطالعہ در صفحہ احوال و خطوط پیشانی او محاسن نے حلاضی بزعم خود مشاہدہ
حکم جس و متلعہ بکرتہ فرمودند و چند اشجا بسے بردتا در سن یک ہزار و دو بسے بعضے

مقربان محبت شیخ احکم طلب از بکر شد و چون ہمراہ بعضی از نجسبوان مثل شیخ کمال
سیابانی کہ شمره ذکرش بالاندکور گشت و قاضیان فتحپور کہ بسعی شیخ ابرہیم حشمتی تا چارہ سال
آنجا محبوس بودند و بسیلہ مرزا الظن نام الدین احمد بن بنام الشیان رفتہ بود آمدہ
کوشش نمودہ بحب و ہما کردند و حکم بخلاص الشیان صدور یافت۔ چون شیخ پیر محمد
مہفتاد سالہ بود و آداب خدمت ملاک و طریق ملازمت الشیان ہرگز نوزیدہ نمیداند بوضع قیام
تعظیمی فی الجملہ و تسلیم ناتمام کرد۔ باز از و نجیبہ و ناخوش آمدہ حکم بمیزا فرمودند کہ فرمان
کہ سنہ ان رسد بگیزین مدومعاشش در بکر نوشتہ اورا بار دیگر روانہ آنجا سازد
و بگیم باوشاہ والدہ حنیفہ الزمانی بہ اندرون محل و مرمتا م شفاعت در آمدہ گفت کہ
پوتم او والدہ پیر فرزت ارود در اجمیر و دوش از برائے دیدن من زندکباب است چو شود
اگر اورا رخصت وطن فرمایند و هیچ مدومعاشش از شمانے خواہد قبول نفرمودہ گفتند
اچہ حیور از نجب کہ میرود باز دو کالے برائے خود و مسکینہ و فتوحات و نذر نیاز بسیار پیش او
مے آرند و جامعہ را گراہ مے سازد۔ غائتش والدہ خود را از اجمیر ہمین جا طلبد و تمنعنی اورا
بنسایت و شوارتر از سنن بکر بود شبے کہ سرد جهان بتقریب تسلیم تولیت اجمیر چنانچہ
جامع انتخاب از نظر گذرانید۔ آن مہم را کہ خود یافتہ بود بر ہم زدہ و غنایان امندادہ
و خدمت نگاہ داشتند و از صد جهان پرسیدند کہ آن پیر بلوچ سادہ لوح کہ عبارت
از شیخ حسین باشد کجا است۔ فقیر یادمانیدم کہ در لاہور است و لجب ہمان پیر
گفتم کہ چون من متاہل این سعادت نبودم۔ بلے او را متاہل از ہا بود و ناسان
حق بمرکز فریاد ساز نجب کہ شان ہند و ستانیان بترتیب بنایند۔
و بسچکاہ از یک دیگر سینہ صاف نیستند نہ در حق من بحب
و باب شیخ حسین۔ و آن پیر مغموم شکستہ و خستہ حال
افتادہ نہ مجال تردد۔ خانہک اہل دیار دونہ آفتن ہا کہ

عرض مسدود و خازن شفاعت خراب است۔ القصہ شیخ مشاعر اللہ عزیز الوجود خیلے مقتدر و بکرت
 روزگار است۔ و ہر چند مرابا و سابقہ معرفت نبود تا درین ایام کہ از سفر عجب از آمدہ و محنت
 بند کشیدہ چنان مے نماید کہ تو وہ نورسیت بلکہ اسب محترم و سخن دنیا معلوم نیست کہ
 ہرگز حسلا و ملا بر زبان او میگوید شستہ باشد ہمیشہ بر ریاضت و عبادت و عبادت و عبادت
 اللہ ہر وقائم اللیل است۔ یہ کہ سخن سبحانہ تعالیٰ بموجب ان مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا وَاِنْ مَعَ
 الْعُسْرِ يُسْرًا وَاِنْ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا حاصل شود +

منقول است

از عالم با عمل واقف معقول و ماہر منقول امام الطریق شیخ محمد غوثی بن حسن بن موسی شطاری علیہ السلام
 قال فی گلزار ابرار۔ ارحمہم من نزلان معین الدین اولیا قدس اللہ اسرارہم بخجے برآند
 کہ فرزند نداشت حضور بود۔ و جمعے بگزارند و کدبانو داشت یکے دخت سید و جہر الدین
 مشہدی۔ دوم نبت راجہ کہ در بند ملک خطاب مرید خواجہ ہستادہ بود۔ بخدمت پیر فرستاد
 ہمچنین گزارش سلطان است اربکین ناگوری نیز بر عیال مند بودن خواجہ دلالت دارد۔ آنکہ پورا
 و شیخ سرور لہر مذنگا شتہ۔ روزے معین الدین و اولیا پس از عیال مندی و فرزند آوردن
 بہن گفت۔ حمید الدین پیشتر در ہنگام جوانی و تنہائی آنچہ بر ضمیر من میگذشت بطلب ولی
 طلب لباس صورتے پوشید۔ اکنون درین روزگار کہ پیری و عیال مندی فریب
 آمد۔ ہمہ آمدے خاطر از سرے علم بد معین نے خرامد عرض کردم پیش از زادن عینی
 کلاما دخل علیہا نگر یا لمخواب و جب عندہا زرقا حال مریم بود۔ و پس از تولد و ہری
 الیہ بخدمت الخلیفہ مقام او گشت۔ شہنفتن این جواب خوش وقت گردید۔ بجلد باندا
 این گزارش تا بچہ کہ معین الاولیا را حضور پندارند محض پندارند باشد۔ بی بی مافظ جمال
 دختر خواجہ است زادہ او۔ شہرت عامہ نہ ہر واقع است۔ و در حساب الہ شیخ رضی بود کہ خواجہ گاہش

در کتب بعضی مسند و لاکی کے از مضافات ناگورہست قبر نبی در پایان حضرت خواجہ
و دیگر نژادان را سید محمد گیسو در از از نبی عصمت مسند اند و خواجہ شمس الدین ظاہر
از امت اللہ سر میگوید **ع**

بجز خدا کے نماند کسی حقیقت حال

چندے راز آنکرت زند داشت لیکن ہمہ از دائرہ حسنہ سانی پائے بیرون نیاورده
بازگشت بعالم قدس مندر نمودند۔ و بختے بزرگ شتہ اند۔ چند تن از من زندانش
بپایہ بزرگواری و شرف بر منہونی رسیدہ بود و این گزارش بہر دستگی معل است کہ
سہ سپہ داشت رشید و مرشد از نجم المہین پور خواجہ فخر الدین محمد اجیر لیسیت بحال
ہر دو عالم آراستہ و صاحب تقصوف بود۔ پس از پدر بزرگوار آئین صمد و شیخی دارشاہ
بوجودش آرایش پذیرفت۔ خیم شعبان سال شش صد و شصت و یک از دنیا رفت میاگی
برادرش خواجہ ضیاء الدین ابوالخیر نزد برتے گنت او ابوسعید است۔ خدیو کمالات
و حالات بود بحالیش بر شصت او نیز سال شش صد و نو دو پنج خصت بر بست شیخ
حسام الدین از ہمہ خورد تر بود از چشم مردم نہبان شد۔ وہ بہ طائفہ ابدال رجال الغیب
پہیست بحبادہ نشینی بر بنائے و ننگان رسید سلسلہ پر لے و خانوادہ داری خدیو
مشرک جہت معین الاولیاء خود بخد مت قطب الاولیاء سپہ دہ بود۔ شیخ منیع با زیرہ
و شیخ نور الدین محمد اجیری کہ از بنائے اندر بردش صفوت و آئین سلوک پیر است۔ ظاہر و باطن
بودند فراوان سال بر بحبادہ آباے کرام منہونی خدا طلبان کردند۔ شیخ حسام الدین سوز
پور خواجہ فخر الدین اجیر لیسیت سینہ داغدار سوز محبت۔ و دیدہ ہشکبارہ
بصحت نظر نام الاولیاء رسیدہ خوگاہش در قصبہ سانبہر بانہ
پیش بسیار در کم شدہ او را ہم نام گردنید۔ او نیز از اولیاء است۔ شیخ فخر الدین
مردی حسنیف شیخ نصیر الدین چنان عالمی است۔ بیس از ادت او دان با او نیزش نفس

نافر جام فرزند مسند بود۔ و از باطن معین الاولیاء بہرے داشت۔ دوم شیخ قہام الدین
 بابر بال خوش شکل و زیبا چہرہ۔ دلاور و لیر و بزرگ منش بود این ہر دو نیز فرزندان نامور
 دارند۔ شیخ قطب الدین پوختن است۔ از اجمیر در آغاز آگہی بہت دور رفت و
 سلطان حسن در نوجوانی اورا چشت خانی دادہ چند ہزار ہزار سوار گرفت چون
 بہ فرزند یے نیرے سلطان پس از فراوان سال در اجمیر سلام تازگی گرفت چو
 چشت خان بہ ہر خونے بہت دور رفتہ بودند پرفت۔ شیخ بایزید بزرگ پسر سپین است
 و شہمند بود۔ در روضت معین الاولیاء سالہا درس میگفت شیخ احمد مجد و دیگر بزرگان شاگرد
 آویسند۔ در ہنگام شورش فرمانروائے دہلی از خیرگی پیکر پرستان اوبسوسے بغداد
 ستافت۔ عمرے در آن گل زمین گزرانید چون از رونق اسلام آگہی یافت از آن
 دیار مسند و آمد سلطان از حسن عقیدت خود اورا انبار چشت خان گردانید خان
 بہار مست بہ داشت۔ بہانہ مهم سازی دورانہ ختن او خیمہ سال بستہ بعرض سلطان رسانید
 پیش ازین برادر کن شیخ بایزید بزرگ مدرس اجمیر بود چشتی اسلام آنجا برداشتنے جہاں
 پیرائے صواب نمود۔ اکنون بن دولت آنجا بنائے اسلام از سر نہادہ آمد۔ رفتن آن
 سبب اتواری آن نونہاے نماید۔ بنا بر سخن چشت خان۔ شیخ بایزید را بودن اجمیر شد
 در آن روز جمع بعرض سلطان رسانید کہ او نزا و معینہ نیست۔ ازین رود انشوران
 و در میشان کہن سال و بزرگان آگاہ حال سلم و خود را فراہم آورده در پستش باز کرد
 مسند دوم شیخ حسین ناگوری و مولانا رستم اجمیری کہ در علماء مشائخ اجمیر بکتا
 بودند۔ و دیگر حسند آگاہان بر دوستی نسب او گواہی دادند چون خوشی کردن شیخ حسین
 ناگوری بہ فرزندان خویش بایزید نیز گواہ عدل است۔

منقولست

از مفضولات بابر کات قبله عالم و لیبان قدوده صنفی او سند اولیسا عاشق جانبا از خواجه
 سید محمد بنده نواز گیسو دراز قدس روح و جلال فی جوامع الکمل +
 بعد نماز حقتن عرضہ و اشتم کہ نقل خدمت شیخ الاسلام قطب الدین ایام غیسانی است
 فرمان شد حکایت کہ میگویند دلیل میکند ایام ششمی است آن حکایت حسیت
 کہ شدگی شیخ الاسلام سید الدین از اجمیر آمدند خدمت شیخ قطب الدین شنیدہ استقبال
 کرد و چنانکہ مرید با سیر باشد شیخ کم نہ کرد و بعد از آنکہ در خانہ آمد عرضہ داشت کہ چه سبب
 بود کہ حقتعالی این شهر را الصبند و م منور گردانید فرمودند بابا بخت یازن مزرعه کرده بودم
 آن مزرعه استقامت گرفت و قطع کنان میخواستند زندان مرا معذون و نسیب اند
 جبر کردند این سو فرستادند تو از ما چند گاہت پیشتر بودی ما را راهی بنما بر گویم تا این من
 حال شود عرضہ داشت بہت رہہ الاجازت شود تا این کار بکت شیخ فرمود بر کون خدمت
 شیخ در سرال سلطان شمس الدین آمدند بحسب در آنکہ سلطان شنید کہ شیخ می آید بخت
 سرود آمد پایا دہ دوید در محن دوم ملاقات کرد شیخ را بالاد بر دہما نجا و انجیست با اندہ
 چند بار سلطان بر دوش شیخ رفته بود و شیخ در کشتودہ و بر خود خواندہ امروز خود آمدہ با دست شاکہ
 متحیر ماند کہ این مرد بکہ ام سبب خود آمدہ است پرسید بکہ سبب شیخ بندہ خود را خواندہ
 شیخ فرمود پیر من از اجمیر آمدہ است فی الحال سلطان نشست دست و سر را گردانید
 پیش خود مرتب کسنا بندہ فقط

منقولست

از مفضولات پاک بدہ ارباب معرفت تا بہ کشور حقیقت حفتہ شاہ ابر آہم حشمتی شادہ نماز

حضرت میرک جانبا زرحمۃ اللہ علیہ ہکذا فی سلسلہ ابراہیمیہ مولفہ سیدہ سحری خواجہ بزرگ
قدس سرہا رازنان فرزندان بودند چنانچہ در لفظو تسلطان اللہ اکبرین شیخ حمید الدین
سوالی الناکور ع قدس سرہا خلیفہ خواجہ بزرگ مینویس کہ شبہ خواجہ بزرگ بنو علیہ السلام
را در خواب دید آنحضرت فرمود کہ ای معین الدین تو معین دین ماستی و سنتی از سنتہاے ما
ترک میدہی پن صحتہ مقطوع و متلعنہ بیلی ملک خطاب نام از مریدان خواجہ بود و ختریکے
از را جمالے دار صرب سہر کردہ آورده بود و بخدمت خواجہ فرستاد اورا و قبول بی بی امینہ
نام کرد و در خدمت خود گاہ داشت و بی بی حافظ جمال از و متولد گشت بعد از چند روز یہ
وجہ الدین مشہدی را امام جعفر صادق رضی اللہ عنہ در خواب نبہ ہود کہ دختر خود را در عقد نکاح
خواجہ معین الدین در آری چون این مقدمہ خواجہ بزرگ رسانید بامریاطن امام جعفر صادق
رضی اللہ عنہ و دختر سیدہ بہ الدین اکبری بی عصمت نام داشت نیز در نکاح خود آورد و از و
پسران بوجود آمدند شیخ فخر الدین از محبوب ترین مشہر زندان خواجہ بزرگ بود و بسیار دوست
میداشت وے بکسب راعت مشغول بود و موضع ماندن کہ قریب باجمیر است احیا ساخت حاکم
مزا حمت کردہ بود از آن جهت خواجہ بزرگ پیش سلطان شمس الدین تشریف برد
فرمان دستگمت ساینده آورد شیخ فخر الدین بعد وفات حضرت خواجہ بست سال در صد
سروار کشا زودہ کردہ از اجمیر است آنجا وفات یافت نزدیک حوض قصبہ سردار دین است
و اورا پسرے بود حسام الدین سوخته بن شیخ فخر الدین از جمیع کمالات ایشان آری استہ بود سلطان
المشاخ صحبت داشت قصبہ در قصبہ بسیار بظہ طرف عروبہ راہ اجمیر است و مرقد بی بی فاطمہ
دختر خواجہ بزرگ پایان مرث حضرت خواجہ واقع است بسے صاحب کمال عالیجات
و عارفہ کاملہ بود و نظر خاص خواجہ بزرگ تہ ترتیب یافتہ چنانچہ بزرگے و کرامات بی بی حافظ جمال
تا امروز ظاہر است رحمۃ اللہ علیہا خواجہ معین الدین خورد و خواجہ قیسام الدین بن حسام الدین
سوخته عارف کامل بودند و خواجہ معین الدین خورد و پیش از آنکہ مرید شود بکسب ریاضت کار بجائے

سانیدہ بود کہ بواسطہ از روحانیت خواجہ بزرگ حد فواہد فواید نمود و از اشارت
 باطن حضرت خواجہ بزرگ مرید شیخ نصیر محمود شد و غرور و منافقت از وی پوشیدہ و در
 فواید سلطان المشائخ مینفرماید کہ خواجہ احمد نیرہ خواجہ بزرگ عظیم صلح بود خواجہ وحید
 برادرش پیش گنج شکر آمد کہ مرید شود بخش کر فرمود کہ من این را از خانوادہ شمار بویزہ کریم
 مرا چہ حال است کہ دست بکشایم و خواجہ وحید بسیار عجز کردہ مرید شد و مخلوق
 گشت لکن بعضی از آنکہ بعضی مردم میگویند کہ خواجہ بزرگ حضور بود اورا اولاد نیست محض غلطاً
 از تصانیف پرین حشمت مکر بہ تحقیق پیوستہ است چنانچہ بالا گذشت و یکین در کتاب
 احصار الاخیار مے نویسد کہ اختلاف میان بعضی بزرگان حشمت درین واقع شدہ
 کہ میر سید محمد گیسو دراز خلیفہ شیخ نصیر بن محمود و جہان عازین قوم میگویند کہ شیخ فخر الدین
 و شیخ حسام الدین از بی بی عصمت متوار شدہ بود و سید شمس الدین طایب خلیفہ شیخ نور
 قطب عالم و طالیفہ از درویشان آن رفتہ اند کہ از بی بی امتمہ اللہ وجود آمدن بیرونہ حال فرزند آن
 خواجہ بزرگ اندانما قول اول صحیح مے نماید چنانچہ تا امر و اولاد آن پاک نهاد موجود است و
 فرزندان خواجہ معین الدین خوردین شیخ حسام الدین سوختہ بطرف مالوہ رفتہ متوطن شدہ
 احوال انجمنہ مسلمونیت و فرزندان خواجہ قیام الدین بن شیخ حسام الدین سوختہ اند کہ
 در حضرت اجیر سکونت دارند و جائے نشین حضرت خواجہ بزرگ شدہ چنانچہ خواجہ حسین
 یحیی از فرزندان خواجہ قیام الدین مسطور از زمان سلطنت نوالین محمد جہانگیر بادشاہ ہمای
 سبب اوہ خواجہ بزرگ بود قریب بس سال عمر داشت و ہمیشہ بہ عبادت و حق پرستی گذشتہ
 بسیار بزرگ و عالی شان بود بعد از شیخ معین الدین برادر او و برادر او
 بزرگ شہتہ ہمایت خلیفہ و بزرگ صلح و بزرگی آن است
 فرزندان خواجہ بزرگ قاسم سہ را تا قیام قیامت در زمینہ ہمای و پائندہ مفا
 در اجیر زمین مکان اسلام آباد و اجیر بہ اللہ و آلہ العباد

منقول است

اد صاحب تاریخ فرشتہ و مقابلہ ہوا ز دہم ذکر سلطان المشائخ حضرت خواجہ معین الدین چشتی
 قدس سرہ در کرت و م کہ از دلی مراجعت کرد اور اناہل واقع شد و شرح انجمنین است
 کہ سید وجہ الدین مشہدی کہ عم سید حسین مشہدی داروغہ اجیر بود و خرتے داشت
 در کمال حسن و عفت و چون بحسب بلوغ رسیدہ بود منخواست کہ آہ انجیالیکی از دوستان
 بزرگ در آورد و در تحین آن متروک بود تا آنکہ امام ہمام جعفر صاحب علیہ السلام را در خواب
 دید کہ میفرماید: اے سرزند وجہ الدین اشارت رسالت پناہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم
 بر آنست کہ این صبیہ را بخوابہ معین الدین چشتی بسپاری و بجاہ النخاح او را آری کہ او از
 وہسلان در گاہ الہی و محبتان جانان رسالت پناہی است چون وجہ الدین
 این معنی بخواجه معلوم نمود و خواجہ گفت عمرم بہ آخر رسیدہ ما چون اشارت حضرت است
 است امام ہمام بحر اطاعت چارہ ندارم پس مقتضای شریعت مصطفوی را اجفان
 خویشین ساختہ پانچہ از فرزند ان شدند و بعد از ہفت سال در شہ ماہ ربیع
 شہادت و تالیفین ۱۲۳۳ ہجری قمریہ در جہانی با کلیہ دارستہ بعالم قدس پیوستہ و چون
 مدت عمرش بہ لا محضہ سال رسیدہ بود و بعد از وفات او حج پاہ شامان نذر و عشا
 فرستادہ کہ گویا گشتند +

منقول است

وز بادشاہ کہوان جاہ پسر سیر مہر گلاہ نور الدین جہانگیر شاہ کہ قال تو تو تک کرنا
 طبع ز قلم او بہت و بہ انجمن کہ در زمان سلطنت خواہ را در ہند سند فرمود
 در سال ۱۲۳۳ ہجری قمریہ +

خواجہ حسین نمبرہ خواجہ معین الدین شتی را ایک ہزار روپیہ برابر سچ شش ماہ وادوم۔
 مولف۔۔۔ جہانگیر بادشاہ قریب سے سال دراجیر ہوئے۔ و حضرت خواجہ بزرگ اعتقاد و اہل
 داشت۔ اور کہ اعتراف اولاد خواجہ بزرگ کردہ شیکش داد و مراعات نمود۔ از بمعنی ہستم
 کہ بادشاہ با حضرت شیخ ارادت و عقیدت ناطق داشت۔ و در باب نرندی حضرت
 خواجہ بزرگ بادشاہ را بقسین اعتراف بود +

مذکور است عالمگیر نامہ

سن ششم از آغاز جلوس اورنگزیب عالمگیر بادشاہ غازی مولف محمد کاظم ابن محمد امین کہ
 حکم بادشاہ بہ تطبیق واقعات در قریب بادشاہی تالیف نموده +
 شیخ سید صاحب سجادہ جناب تہودہ الواصلین حضرت خواجہ حسین الدین قدس سرہ
 بنیادیت خلعت و خدام یک ہزار پانصد روپیہ کامیاب شد۔ و ہونہ از آغاز سن ہم حساب
 دولت نامگیری +

سید محمد صاحب سجادہ جناب تہودہ الواصلین حضرت خواجہ حسین الدین شتی نامہ
 در ہزار روپیہ سہ بندی یافتند۔ و ہونہ سن ہزارم از جلوس اورنگزیب بادشاہ غازی
 شیخ سید محمد مشولی در افاضل الانوار خواجہ ابرارہ ہونہ از حضرت تہودہ الفقراء الاجلین خواجہ
 حسین الدین قدس سرہ کا عزیزہ عنایت خلعت، ماہ فیل و الغام کہ ہونہ سن یافت +
 مولف۔۔۔ شیخ سید محمد بن شیخ علماء الدین بن شیخ علم الدین بن خواجہ ابراہیم براہوت
 خواجہ حسین نمبرہ حضرت قطب الاقطاب خواجہ بزرگ است و از عہد بادشاہ
 منصب تہودہ قاف و سجادگی مزا فیض آثار حضرت خواجہ حسین
 سہیل داشت۔ و سید ہونہ از حضرت شیخ علماء الدین نمبرہ ہونہ سن

در احاطہ روضہ حضرت خواجہ حسین برکت سارحوض حبالا کہ سولہ تہم عرف دارد و از حضرت
سید محمد مسجد عالی در بازار پیش زینبہ آستانہ عالیہ یادگار است کہ فقیر جامع اوراق کچشم خود
دیدہ و از کتب بہ کہ بر لوح سنگ منقوش است زمان تعمیر و نام صاحب مکان ظاہر و باہر

منقول است

مریم زانی جہان آرا بیگم نسبت شاہ جہان بادشاہ غازی کما قال فی مونس الارواح
لعضمہ گفتہ اند کہ آنحضرت در اصل متاہل شدہ اند و بعضی گفتہ متاہل شدہ اما فرزند شدہ
و این ہر دو قول ضعیف است قول صحیح آنست کہ آنحضرت متاہل شدہ اند و
فرزندان حاصل گشتند۔ چنانچہ شیخ عبدالحق دہلوی در کتاب اخبار الانبیاء خود نوشتہ
کہ آن حضرت دو کتخہ داشتند۔ یکے بی بی عصمت ذکر ایشان سابق مرقوم گشت
دوم آنکہ پیر دستگیر شبہ در واقعہ فرزند کہ حضرت رسول صلی اللہ علیہ وسلم میفرماید
لے معین الدین محمد تو معین دین مائی۔ سنتی از سنت مائے مائرل کردی۔ اتفاقاً پانچ
حاکم تلوہ بٹھلی ملک خطاب نام بر سر حدود کافران آن نواح تاختہ بودہ دختر
راجہ آن دیار اسیر او گشت۔ ملک خطاب مرید پیر دستگیر بود آن دختر را آوردہ بخدمت
حضرت ایشان گذر فرماید۔ آنحضرت متبول کردند۔ نام اورا امتہ اللہ نماذہ و از ہر یکے
ازین دو خاتون اولاد شد۔ حضرت بی بی حافظہ جمال در تہ پاسے پیر بزرگوار خود است و
وجفت شریعت ایشان شیخ رضی بودہ اند۔ و قبر شیخ در یکے از قبضات ناگوار است
برکت سارحوض کہ آنرا مسند و لاگویند و زنی بی جمال دوایر شدہ بود کہ در حالت طفولیت
ازین عالم حلت کردہ اند و بعضی از مردم عوام میگویند کہ بی بی حقیقی دختر حضرت پیر
دستگیر نبودند۔ دختر خواندہ آنحضرت اند لکن بہمن عوام را اعتسابانے نیست چرکہ این
مقدمات در کتب مستخرج است۔ منقول است کہ حضرت پیر دستگیر واسطے پیر شیخ ابو سعید

شیخ فخرالدین و شیخ حسام الدین و اختلاف است درین که هر سه از بی بی عصمت اند یا از
 بی بی امته الله سید محمد گیسو دراز که مرید حضرت شیخ نصیر الدین قدس الله سره العزیز
 بایک جماعه درویشان بر آنند که هر سه از بی بی عصمت شده اند و سید شمس اندین طاهر
 بایک جماعه بر آنند که شیخ ابوسعید از بی بی عصمت شده اند و فرزند دیگر از بی بی امته
 والله اعلم بالصواب - شیخ فخرالدین قدس الله سره بسیار بزرگ و صاحب حال و مقامات
 عالی بوده اند و بکسب زراعت اشتغال داشتند و موضع نازن که در حوالی اجمیر است حیا
 ساخته اند - آنچه در ملفوظات مشائخ چشتیه مسطور است که فرزند آن بخت حضرت را وی احمیار بوده و
 حاکم مزاحمت میسرانید بدینجهت بدلی تشریف آورده - همین شیخ فخرالدین بوده اند و
 ایشان بعد پدربزرگوار خود سبت سال در قید حیات بود و در قصبه سر و ار که از خطه اجمیر
 شائزده کرده است بر حمت حق پرستند و دفن شریف ایشان نزدیک حوض قصبه کوه است
 و شیخ حسام الدین سپران خورد حضرت پیر دستگیر بودند چنین گویند که ایشان نمائند شده
 بصحبت ابدالان پیوستند - در اخبار الاخیار شیخ عبدالحق محدث دہلوی نوشته اند
 اخفاء آنحضرت متیقن است - و آنچه بعضی مردم عوام گویند که حضرت خواجه بزرگ حصو
 بودند و فرزندانند استند غلط فاحش است - ذکر اولاد آنحضرت در ملفوظات مشائخ
 چشتیه واقع است - شیخ فرید میرد شیخ حمید الدین ناگوری از جد خود نقل کرده اند که چون خواجه
 نادر فرزندان حاصل شدند از من پرسیدند که همه چون است پیش ازین که قوی و جوان بودند
 بر چپ از درگاه حضرت عصمت طلبیم یا نتم - اکنون پیوسته حیف است و عبادت
 به عافیت شود - و کار به دنگ و کشیدند بعضی از آنحضرت را و شوق اسیر
 را علیه سلام حضرت عیسی علیه السلام حاصل نمیشد و بود و در
 میرد چپ منست بجز آنجا نیست بانست چون عیسی علیه السلام در آنجا
 میرد منتظر شدند که نزلت بچین آن خواجه سید سالان آمد و در آنجا نشست و چنان

تا بر تو خرمائی تریزید در آن سال و این حال این است تفاوت است حضرت خواجہ را
 این جواب از سبندہ قبول فرستاد و پسندیدند۔ شیخ فخر الدین ولد آنحضرت را پس
 بود شیخ حسام الدین سوخته نام بسیار بزرگ بودند با حضرت شیخ نظام الدین بد اوئی
 قدس اللہ سرہا صحبت داشتند بودند و قبر شیخ حسام الدین سوخته در ماٹھر طرف مشرق
 سر راہ اجمیر واقع است۔ خواجہ معین الدین خورد و پسر بزرگ شیخ حسام الدین سوخته اند و
 ایشان را خورد بنت بحضرت خواجہ بزرگ میگوند۔ وہمین منقبت و فتنہ ایشان
 پس است۔ خواجہ خورد درویشی کامل بود و پیش آزانکہ مرید شوند یکسب یا ضمت مجاہدت
 کاتے بکے رسانیدہ بودند کہنے واسطہ از حضرت خواجہ بزرگ پیر دستگیر استفادہ مینمودند
 آخر حکم آنحضرت مرید حضرت شیخ نصیر الدین قدس اللہ سرہا شد و خود حسنانت
 از ایشان پوشیدند یکے از بنا بر حضرت پیر دستگیر خواجہ بازید بزرگ بودند و شکی
 سلطان محمود خلجی بادشاہ ماند و بود شیخ بازید پیر از عمر بقاء در از سفر باز آمدند و
 او عالمی فرزند می نسبت آنحضرت کردند و سلطان محمود خلجی ایشان را بہد لیس خط
 اجمیر نصب کردند ایشان عالم کامل بودند۔ شیخ احمد بگفتہ کہ خست کمانت مردم کہ در
 زندان حضرت خواجہ بزرگ قدس اللہ سرہا مشہور است در ہمین شیخ بازید است کہ بعد از
 دستہ قامت نمودن اجمیر جماعہ انکار فرزند می ایشان کردند و با شاہ وقت رسانید
 بادشاہ از علماء مشائخ آن زمان استفسار کرد شیخ حسین ناگوری و ملا ستم جمیری کہ از
 قدوہ علماء عصر وقت دماء اجمیر بودند با علماء عصر وقت دماء اجمیر بودند با علماء دیگر گواہی دادند
 کہ شیخ بازید از فرزندان شیخ قیام الدین بن شیخ حسام الدین بن شیخ فخر الدین بن خواجہ
 معین الحق و اہلقتہ والدین است قدس اللہ سرہا و اجمیر شیخ حسین بہ فرزندان شیخ بازید نسبت
 خویشی کردہ اند و دختر دادہ اند۔ ازین ظاہر است کہ نسبت فرزند می ایشان بر شیخ حسین مستحق
 شد کہ حضرت پیر دستگیر خواجہ معین بحق والدین محمد قدس اللہ سرہا از سادات حسینی بودند

و بلاشبہ از اولاد محبا حضرت سید المرسلین اند صلی اللہ علیہ وسلم و درین سخن نیست
 و بدانکہ حضرت پیر و سنگیر چشتی از انجمن گویند کہ چشت نام قصبہ السیت از ولایت
 خراسان بن اولیاء اللہ مثل حضرت خواجہ ابوالاحمد ابوالحسینی و حضرت خواجہ ابوالمحمد
 چشتی و حضرت خواجہ ابویوسف چشتی قدس اللہ عنہما از ان قصبہ بوده اند بنابر ان
 این سلسلہ را چشتیہ مریکویہ مہر کس کہ از مریدان ایشان است اورا چشتی نامند
 و حضرت پیر و سنگیر خواجہ ابویوسف بن جوزی ازین سلسلہ مرید شدہ اند و نسبت اراد
 ایشان بہ پانزدہ واسطہ حضرت پیر محمد صلی اللہ علیہ وسلم میرشد و مرید خاص و خلیفہ
 بزرگ حضرت پیر و سنگیر حضرت خواجہ قطب الدین بختیار اوسی کاکلی اند و مرید و خلیفہ
 خاص ایشان حضرت شیخ فرید الدین مسعود جو دہنی و مرید و خلیفہ خاص ایشان حضرت
 شیخ نصیر الدین محمد و اودھی قدس اللہ اسرارہم و صاحب سیر العارفین منیوی کہ حضرت شیخ
 نصیر الدین محمد در وقت کرامت بیچ کس نداده اند و در وقت فن بموجب وصیت ایشان
 غرقہ و عصارہ تسبیح و کاسہ و پیر بغسلین را با ایشان در قبر گذاشتند با تمام رسیدہ شد
 ذکر حضرت پیر و سنگیر قدس اللہ عنہما +

منقول است

از قج کش سید کاظم چشتی قاضی الباقی بنامی الجبیری گذانی سال اول
 عهد امن مہر شدہ نماند غرض از انجمن خواجہ ابوالاحمد ابوالحسینی با در شاہ غازی
 تالیف یافت از ان وقت کہ سبلا الدین ابوالشاہ بلے سلب وقت درین
 آمدہ بہجا کرد و باگز و بیت ان جماعت ان وقت در وقت درین
 بعد شاہان و شیخ بود و شاہ ابوشامہ و کماہ شہین و شیخ ابوالاحمد
 شیخ ابوشیخ ملک نیر و خواجہ ابوالاحمد ابوالحسینی است و کس در شاہان وقت

ساک حاضر بود پیش نهادند خورد و خوشوقت گردید و گفت با دست شاه ازین رگاہ طلب
فرزند دارد و خدمت رویشان بجای آورد در باب او دعا باید کرد۔ شیخ فرمود اگر اعتقاد
با دست شاه لصب دق است اولاد برکت خواهند شد با دست شاه از انجانیت در دل کرده
برخواست چون دیگر بار که بامراد و مطلب رسیده پایا ده به در حضرت خواجہ چشت اہل بہشت
آمد و آنچه نذر قبول کرده بود بہت باق آگاہ معارف دست گاہ شیخ حسین مرحوم دادند
بتعلقان روضہ منورہ بکہ ہر کہ ام و جی پس محروم نماند و در حجرہ شیخ ملک آمدہ آنچہ نیت
در دل قرار شدہ بود ظاہر فرمود کہ پانصہ دروپیہ دو دکت تنگہ پیش شیخ نہادہ کہ بہت حقان
قسمت کردہ بہند۔ ایشان گفتند من فر نام نویسی ندارم کہ قسمت کنم پیش دروازہ
روضہ متبرکہ کہ بہر کہ استیاج خواهد بود خواهد گرفت ہمچنان کردند ہر کہ استیاج
داشت بہ داشت عمر شیخ ملک یک صد و سی سال شدہ بود بتایخ نوزدہم شہریع الثانی
وفات یافتند و قبر ایشان در روضہ منورہ نزدیک سبیل کلان مصتابل چراغ کلابان
واقع است و مسجد سنگ کہ نوربان قبر است۔ از آن شیخ دو پسران بودند۔ شیخ عبد الملک
و شیخ شہاب کہ کثرت تالیات و تذکورات را جمع کردہ مرقوم نمودہ شد نقل است کہ شیخ عبد الملک
مرقوم اکثر اوقات با صحبت ہم نشینان خود ہم نشینند و تذکورات لطف و احسان حضرت
قطب الاقطاب پیر دستگیر کردند۔ از زبان دل من معصیت شد آنحضرت مقرر کردہ ام کہ در شب
اول ماہ نماز استخارہ میکنم و ہمان شب خود را بجنو پرندہ آنحضرت می بینم چون بر لے طلب خود
کہ استخارہ کردہ حاجت عرض میکنم در آن وقت جواب با عموای بی شوری وقت روز جبہ
بعدا دے نماز شیخ عبد الملک و ہم نشینان ایشان وغیرہ عزیزان آمدہ در داخل روضہ
منورہ نشستند۔ در الوقت نیز تذکورات لطف و کرم حضرت قطب الاقطاب در بیان آمد۔
شیخ عبد الملک گفتند آنچہ کہ در باب من لطف و کرم حضرت پیر دستگیر شدہ است آنرا ظاہر
میکنم چہند بار کہ عرض کردم ہر ادل رسیدم تمام تذکورات و جہا ہا بزبان آوردند گفتند

که گلبه گلبه در خاطر میگذشت که نصبت بر پیر دستگیر با او چه روش میداند آیا در
 زمره خاندان خود یا در عوام است اسب شش ماه بود بعد نیم شب نماز استخاره کرده
 تسبیح میکردم خواب غلب کرد و در واقعیه ششم همانند شد خود را حضور پر نور دیدم که میفرمود
 عبد الملک ترا و آبا و اجداد ترا صادق الاعتقاد و ناسدان خود هستی بخلافت و ریاست
 منسوب کرده ایم و بر جمعیت شما ما این چیزها میگویم که در این شب صحبت این آگاه بندگی هست
 خواجه حسین مرحوم هم و بنیاب بشارت شد و این نیز فرمودند که چیزی نگفتند
 به عبد الملک اظهار نمودند که در وقت صبح آن جهت تلق آگاه ما را طلب میدند و اظهار کردند
 و گفتند شما در معامله چه دیدید بیان کنید آنچه در باب شما بشارت شد و آنرا
 من بیان کنم گفتم که از مدت آرزو داشتیم که در باب خود بخدمت قطب الاقطاب عرض کنم
 و جواب حاصل نام ما را جواب با صداب حاصل شد که فرمودند ترا و آبا و اجداد ترا صادق الاعتقاد
 و خاصان خود هستند بخلافت ریاست منسوب کرده ایم و بر جمعیت شما ما این چیزها میگویم
 نموده ایم جهت تلق آگاه فرمودند آنچه بشما حضرت فرمودند همین نظر من شده بود و سو
 آن دیگر نیز فرمودند که عبد الملک نیره ابراهیم او هم است امر او مستقیم است در باب او
 متوجه باشید و از طریق حقیقه پیشتر میباید گفتید حقایق آگاه شدند و در این مجال عرض میکنم
 موجود است گفتم بیعت داد و وعده داده و پیمان خود پشیمانید و پیمان خود را میفروخته است که
 ایات او از حرافت نماند نوشته به خود فرین کرده نیز عنایه منسوب نموده و آن خرافت نام
 و محضرت نام ریاست به غفران پناه حرفت و بدو چنین چینی و ادب با علی و ابی طالب
 مسلم موجود است لب از ان در غفران پناه است نهایت توبه بودند و در این
 مذکورند توبه میگیرند و درین میند سوخته بیایانیه و ابراهیم و عیسی
 قطب الاقطاب چنین فرمودند است معاصرت می نماید
 غفران پناه نام است که در روز قیامت بیاید و در میان غفران پناه است

بقیمت دو صد و پنجاه روپیہ نوش قماش بود که در گنجشتری بجمع آید در سنداده بود و اکثر مردان
 بخدمت آن غفران پیناه منیرت ندویدہ تخمین ہیکر دندہ سے بخدمت غفران پیناہ
 فتم آن مال را بین نمودند نیز قماش و لطافت آن بسیار کردم چون از انجا برختم
 حقائق آگاہ آن شمال را مود فرستہ نیک بہت خادم نمود و عجب اندام فرستادند بعضی از مقربان
 بخدمت حضرت حجت القی آگاہ فرست گفتند کہ آن مال بسیار قیمتی بود سے بالستی کہ حضرت
 آگاہ میباشند و یا بیا این سے بخشیدند کہ ما از خود اشتیم فرمودند این مقرر است کہ ہر کہ ہر چیز
 آرزو دارد بداد منے سے چنانچہ شیخ عبد الملک الشافعی شناسید او یکے از خاصان
 این در گاہ است و از ان در آن جهت این آگاہ ہمیشہ از نعمت و جنس در سال تا دو صد و
 امداد میگردند و برادر من شیخ شہاب نیز التفات بہ سیکر دند و چنان اختیار وادہ بودند
 کہ تمام دیہات سحر کار و تعلق ایشان کردہ مختار فرمودند و ہر چه پراخت سیکر دند پسند
 میشد و از احوال این نیست امداد میگردند کہ محتاج چیز نبود و بعضی از بعضی حقائق آگاہ
 غیبت چلی میگرد با ہناسرزش ہمیشہ و گفتہ آنها پیش فریفت و من گاہ گاہ بخدمت آن
 حقائق آگاہ میر فتم شیخ شہاب ہمیشہ در آنجا سے بود و دیگر التفات و مہربانی آن حقائق آگاہ
 تا کجس بیان کنم کہ نہایت نادر و نیر و دیگر مذکور از التفات و شفقت حضرت قطب الاقطاب بیان
 میفرمودند ۴

منتقول است

حضرت شیخ الحدیہ چشتی کہ او خلیفہ مستند حضرت شاہ علی خٹہ صابر است رحمۃ اللہ علیہ

کذا فی سیر الاقطاب

نقل است کہ آنحضرت در عہد سلطان شمس الدین لہنس انار اللہ برہان و مرتبہ بہ علی شریفانی
 فرمود مرتب اول کہ با حیرت شریفی بہت اہل گردید و آنچنان بود کہ میر سے وجہ الدین مشہدی

در حیرت عالم بود ترسے داشت - پاک پارسا نام بی بی عصمت چون بحسب شیخ سیدہ پرورش
 میخواست که نکاح شریف و آرد اما کسی را ندید و حال او شکست یافت - درین اندیشه بود که
 شبی آمد المومنین حضرت امام محمد باقر علیه السلام را دید که خواب نموده بر کوهی ایستاده
 حضرت شاه رسالت صلی الله علیه و سلم چنانست که این عجز در تپه المشرف حضرت
 خواجہ معین الدین حسنی اسیابی بسیاری چو بر بیدار شد - بگفت آنحضرت - ای این وقت
 ظاهر نمود - آنحضرت منم بود اگر چه پرستدهم - اما فرمان تو زمین بطریق - سرکار عثمان
 را انکار نمی توانم کرد پس عهد نکاح بستند و بعد این واقعه آنحضرت بعد از بیست و هفت
 نمود - باین حساب عمر شریفش - بیست و هفت سال مرید آنحضرت از آن بگذر
 که خواست اینچنین بود که شیخ حضرت صلی الله علیه و سلم را در واقعه دید آنحضرت معین الدین
 تو معین دین نبای که سنت من ترک سازی اتفاقاً ایام آن شب که آنحضرت در مجلس
 بر سر کارفران تاخت آورده و دختر را بآن دیار بدست آورد بخواست منمست خواند کند زبده
 آنحضرت ویرانست بل فرمود بی بی امته الله نام گذاشت پس از آن تاج المومنین و خدیو
 به وجود آمد - بی بی حافظ جمال بخش کردند بی بی حافظ جمال نهایت پاک و پارسا بود و
 ریاضت و محابده بخدمت والد بزرگوار نه پیش بحسب نامی که ساینده بوده در مقام آن
 زمین المومنین است پانین مرقد آنحضرت است بجهت شایسته بی بی معین الدین نام داشت
 از دو لپه بچو آمد و بودند - و آن بر دو طفل ولایت در گذرستند هر دو هم میگردید که بی بی
 حافظ جمال دختر معین الدین حضرت نیست دختر خوانده بود حضرت شاه است - از آنجا این مقدمه
 کتب معتبره تحریر و یاد قول عامی است باز در این بخت از آنجا که
 در فرزندان آنحضرت نیز دارند که آنحضرت سیچ پسران
 پس از آن در حیرت و غم جهان بود آن بی بی نامی که در حیرت بود و در حیرت
 از بی بی عصمت است و آن دیگر از بی بی امته الله است این بی بی در اولاد جهان است

چنانچہ شیخ فرید الدین میر سبطان التاکلین حضرت شیخ حمید الدین ناگوری قدس اللہ سرہ العزیز
 از جہد بگوا خود نقل کردہ میگفت کہ چون خواجہ مارا منہ زندان مارا فرزند ان حاصل شد نہ
 روزے با بندہ ہینہ موداے حمید الدین میں ازین کہ جان بودم بہر جہا زرب العزت
 باستان سے طلبیدم نے اعمال میاں تم حالانکہ پر شہم و فرزند ان پیدائش شدہ ہا
 حاجتے شوو و کار بزرگ حاصل میگردد بندہ عرض نمود کہ حضرت پر دستگیر و شہین است
 کہ چون عیسیٰ علیہ السلام از حضرت مریم علیہ السلام تولد نہ شدہ بود میوہ دستان
 در تابستان از غیب بدو میسر نہ شد و نہ محنت و نہ زحمت و نہ سلب بیافتان
 مسیح علیہ السلام تولد شد حضرت می گفتند کہ شاید کہ بچہ پستان نے تلاش بیابا
 سنہ ان شد کہ شاخہاے خرابا بجنبان تاخر مات تاہ ہر تہہ بندہ از ان باز بچہ پستان
 نمود بہ تر و رزق سے یافت و اوقات سابق و حال این است تفاوت است لیکن
 در قدر و مرتبہ دوستان خدا عزوجل نقصان نسبت و تصرف و ولایت ایشان باقی
 آنحضرت چون جواب شنید پسند کرد و فرمود کہ بچہ پستان است و گویند کہ خواجہ خیر الدین
 ولد حضرت سبطان العارفین بسیار صاحب عظمت بود و لعب حضرت خواجہ بہت سال
 زندہ تان پس از قبضہ سردار کہ از اجیر شائزہ کردہ کہ وہ است برمت حق پرست بہا بنجا نزدیک حوض
 آن قبضہ مدفون است و خواجہ حسام الدین فرزند خود آنحضرت غالب شد و صحبت باہران
 پیوست و پسر خواجہ خیر الدین خواجہ حسام الدین سوختہ نام داشت کہ میر خواجہ باشند پیر صاحب
 کرامت و بزرگ روزگار بود بار اول حیدرآباد خود نسبت تمام داشت و پیش از ازاوت یافت
 و محبابہ از مدگدرا نیوہ بود و حضرت سبطان المشائخ شیخ لطف نام الدین اویسیا قدس اللہ
 سرہ العزیز صحبت داشت قبر شریف او در قصبہ ساخنہ سمت است و بیچ از بنا حضرت خواجہ
 شیخ بایزید است او در خوردی جائے رفتہ بود و در زمان سبطان محمود خلجی بعد مدت بسیار بازا
 سبطان اورا ریاست تا بمیر داد چون مدتی گذشت مردم از روئے عناد و فرزند سبطان

سخن پیدانمودند۔ حتی کہ با سلطان وقت رسانیدند بادشاه علماء و فضلا و مشایخ و
اکابر ملک و نواحی جمع ساخت و استفسار بمعنی نمود۔ آخر الامر شیخ حسین مولانا ششم که قدوه
علما زمانه بودند و دیگر اکثر اکابر نامدار گواهی دادند۔ همین شیخ بارید از فرزندان شیخ قیام الدین
ابن خواجه سام الدین سوخته ابن خواجه فخر الدین ابن سلطان العارفین حضرت خواجه
معین الدین جنسی بخینی است صاحب از ان شیخ حسین ناگوری بنسبتند ان شیخ بارید نسبت
و دختر داد مردم که در سنه زندان حضرت خواجه سخن خستلاف دارند همین شیخ بارید است
و دیگر ان هیچ سخن ندارند و لیکن همه بسلطه رفته اند۔ از انکه این با جوامع پیش اکثر سلاطین ملی و
ماند گذشته است از اکابر ان متحقق شده۔ قول عالم چه عتبار دارد و سجانہ تعالیٰ و تقدس
این اولاد محبا و آنحضرت الابد الابد پاینده دارد بجز است النبی و آلہ الابد

منقول است

از عارف معارف خدا آگاه۔ صوفی فضیلت و سنگاه۔ محمد عبده الرحمن شتی کما قال فی الاسراء
و در باب نفی اولاد خواجه بزرگ قدس سره آنچه که بر او تعصب مورخان و مشایخ الابد و قریب الابد
نوشته اند بر هر کسی ظاہر است۔ لکن از ملفوظات پیران پشت متحقق معلوم میشود که خواجه بزرگ
زنان و سنندان بوده است چنانچه در ملفوظات سلطان التارکین شیخ مسعود الدین
قدس سره خلیفه خواجه بزرگ مینویسد که شب خواجه بزرگ حضرت خیر علیہ السلام اجاب دید
آنحضرت من بودم که معین الدین تودین ما هقی۔ اما سنت است با ان جناب
چون شیخ مقلع مستحق شجلی ما کت خطاب نام که از مریدان خواجه بود و در
در جواب سیر کرده او رده بود غنچه است خواجه سنده خواجه و در
و خدمت خردک، شت۔ بی بی حافظ جمال از سنه ۱۰۰۰ شت جهان پیچیده و بوالدین
مشهدی عمه سید یوسف شمدی امام بزرگ سابق۔ از تیرا و خواب دید که او را خود را

در عصمت نکاح خواجہ معین الدین دراز چون نمیتہ مد بخدست حضرت خواجہ بزرگ سانسیدند
 بموجب اہم باطن امام جعفر صادق رضی اللہ عنہ دختر سید و جہا الدین را کہ بی بی عصمت نام داشت
 در نکاح خود آورد۔ از آن زمان لیسہ بوجود آمدند۔ یکے شیخ فخر الدین۔ دوم شیخ ضیاء الدین
 ابو سعید۔ سوم شیخ حسام الدین کہ او در صغر سن بصحبت اہل الان پیوست۔ از آن زمان
 تئاسل نشد۔ شیخ فخر الدین محبوب ترین فرزندان خواجہ بزرگ بود۔ دریا بسیار دوست میداشت
 و کسب اعانت مشغول بود۔ موصوع نماندن کہ قریب باجمیر است احیاء ساختن عالم
 مزاحمت کردہ بود۔ از ان جهت خواجہ بزرگ پیش سلطان شمس الدین بدہلی تشریف برد و
 فرمان درست گنایندہ آوردند تفصیل این اجمال بیشتر بجای خود نوشتہ آید و شیخ فخر الدین
 بعد از وفات خواجہ بزرگ بہت سال در حدیثات بود و قصبہ سر و ارگستان نزد
 کرہ از اجمیر است آنجا وفات یافت نزدیک حوض قصبہ سر و ارگستان است۔ اورا
 پسرے بود شیخ حسام الدین سوخته بن شیخ فخر الدین از جمیع کمالات انسانی آراستہ بود
 با سلطان شیخ المشائخ صحبت داشت قبرے در سانہر است طرف غروب بہرہ اجمیر
 مرقد بی بی حافظ جمال دختر خواجہ بزرگ پایان مروت خواجہ بزرگ واقع شدہ است۔ بیسے
 صاحب کمالات عالی درجات و عازت کامل بودہ آند و خواجہ معین الدین خورد پیش از آنکہ مرید
 شود کسب یا ضمت کار خود بجای رسانیدہ بود کہ بی واسطہ از روحانیت خواجہ بزرگ
 اخذ فوائد مے نمود۔ و از اشارت باطن خواجہ مرید شیخ نصیر الدین محمود شد و خرقہ فنا انت
 از دست مے پوشیدہ۔ در فوائد الفواد سلطان المشائخ میفرماید کہ خواجہ احمد نبرہ خواجہ
 بزرگ عظیم صاحب بود و برادری خواجہ حبیب پیش شکر گنج آند کہ مرید شود شکر گنج فرمود کہ
 من بن را از خانوادہ شما در یوزہ کردہ ام۔ مرا چہ مجال کہ دست شما بگیرم۔ خواجہ وحید بسیار
 سحر کردہ مرید شد و مخلوق گشت۔ الغرض آنکہ بعضے مردم میگویند کہ خواجہ بزرگ صاحب بود
 و او را اولاد نیست محض عتلاط است۔ از تصانیف پیران مشیت مکر تحقیق پیوستہ چنانچہ بالا

گذشت در کتاب اخیر از اخبار نویسی که اختلاف میان بعضی بزرگان حشمت زین واقع
 شد است که میر محمد گیسو در از خلیفه شیخ نصیر الدین محمود و جماعت ازین قوم میگویند که شیخ نصیر الدین
 و شیخ حسام الدین از بی عصمت بودند و میر شمس الدین طاهر بن سلیفه شیخ نور قطب عالم
 و طائفه از ویشان آن قریه اند که از بی بی امته الله بوجود آمدند بهر دو حال فرزندان خواجہ بزرگ
 اما قول اول آصح بنمایند چنانچه تا امروز اولاد پاک نهاد آنحضرت موجود است و فرزندان خواجہ حسین بن
 خورد بن شیخ حسام الدین سوزنہ بطرف ولایت مالوہ رفته منوطن شدند و احوال آنجماعت
 معلوم نیست و منسب فرزندان خواجہ قیام الدین بن حسام الدین سوخته مذکور در حضرت اجیر
 سکونت اختیار کردند و جانشین خواجہ بزرگ و در سر الله سرہ العزیز استند چنانچه خواجہ
 حسین یکے از است فرزندان خواجہ قیام الدین مسطور تا زمان سلطنت نور الدین محمد بہانگیر
 بادشاہ صاحب عبادہ خواجہ بزرگ قریب مدسال عمر داشت و ہمیشہ بعبادت و حق پرستی
 گزینہ میبود۔ بسیار بزرگ و عالی شان بود بعد از وی شیخ معین الدین برادرزادہ اور صاحب عبادہ
 شد۔ و بحال شیخ علماء الدین برادرزادہ صاحب عبادہ بر منسب خواجہ بزرگ قاسم الله سرہا
 نشسته است نہایت خلیق و بزرگو صلاح و بزرگی آراستہ است حق سجا و تقایم فرزندان خواجہ
 بزرگ را تا قیام قیامت بر جادہ اجادہ و کرامت و باقی و پایندہ در مقام اجیر است این بگاہ داد
 بحرمات النبی وآلہ الامجاد۔ چون مرتبہ ثانی در سن ہزار و شصت و پنج ہجری بحضرت اجیر
 رسید۔ شیخ علماء الدین صاحب عبادہ خواجہ بزرگ قاسم الله سرہا العزیز شجرہ نسب خواجہ بزرگ
 انوار شود بحضرت دین اسط بحضرت امامت علیہ السلام رسید و در سال مؤمنین المارواح تعینت
 مریم زمانی حضرت جہان آرا بیگم بنت شاہ جهان بادشاہ صاحب قرآن ثانی مدیالرحمت
 کہ اثبات سیادت خواجہ بزرگ نمود۔ آنا تصانیف چہ ازین حشمت عالی فرمود
 بہ زمان خواجہ بزرگ فرزند موسی و عنوی حضرت رسالت پیادہ سال ۱۰۰۰ و ۱۰۰۰
 آن است تا آن تہ کہ خواجہ بزرگ نیز منسوب اند۔ با اولاد سعید الدین بن علی بن سعید الدین ازادہ

تاکپور بوده است و از غلبه اعتقاد و محبت و جانیت خواجہ بزرگ و ظمن گذار شده و اجمیر اپنا
 اختیار نمود۔ چنانچہ نرندان او ہنوز در خدمت آستانہ مرتبہ کریمہ جوواندہ و سلاح و اہلبیت پند
 دارند و باہر سبب تو اضع و اسلما ص شیش مے آئندہ و از ملفوظات پیران حشیت بہ ثبوت پوتہ
 کہ خواجہ بزرگ در زمان سلطان شمس الدین لغتس و در مرتبہ در دہلی تشریف بردہ و در تہاول
 از کمال مہربانی محض بجائے دیدن و سہ فرزند ساختن خواجہ قطب الاسلام رفتہ بودند۔
 در آنجا آندہ در اجمیر شریف متاہل گشت و مرتبہ دوم بخاطر درست ساختن فرمان مضع
 ناندان بخت نرند سعادتمند شیخ فخر الدین۔ و این نکتہ بجایت نازک است نیک نگاہ باید
 کہ سلطان شمس الدین مرید خواجہ قطب الدین بود۔ اگر یکہ خادم خواجہ بزرگ میرفت در عت
 سلطان مذکور سعادتمندی دارین دستہ فرمان درست کردہ ارسال مے نمود۔ و لیکن کابلان
 اولیاء بیشتر در ترک جاہ و شیخت کوشیدہ اند۔ و خود را در نظر محقر نمودند۔ چنانکہ سہل علیہ السلام
 باین کمال در بازار بخت نہرید و فرزندت میرفت و دیگر کار این طلب الفہ برستی و دیانت است
 ہر گاہ مقصود و حاجت بتخصیہ داشتہ باشند آنرا مستور رہے چہ سازند و ناموس بجائے
 کہ مصلحت کہینہ نہ چہرہ کہ حقتعالی ناظر بل است و رسوم خلق نیک یا بد گفتن نشان
 پیش عارفان صلا وجودے ندارد۔ دیگر آنکہ رفتن خواجہ پیش امیر از برائے حاجت رحمتے بود
 در حق مریدان کہ بچکیس از مریدان انکار نہ کنند و بر جاہ شیخی خود نہ نازد۔ و اصل سخن آنست
 کہ اہل الفہ مامورے مشوند یا مرتق و خست یا خود مہرسان مے آرنہ چنانچہ سلطان المشائخ
 میفرماید در نظم خودے

تا کرد در تہی و پیر کرد دوست

عشق آید چو تو تم اندر رگ و پوست

نامیت زمین من باقی بہا دوست

اجزای وجودم بگمین دوست گرفت

منقول است

از عارف با ائمه مرشد خدا آنگاه شاد و شادید بخیر و والدین نسیه و حاجی حرمین الشریفین حضرت
 خواجہ معینی مدنی احمد آبادی رحمتہ اللہ علیہ
 ذکر فرزند ان حضرت قطب عالم شایخ خواجہ معین الدین سن جوڑی جمیری حضرت شیخ قادیان
 صاحب شکر سیر شکر سیر در دست از نسیب مدین پور خواجہ فخر الدین محمد اجمیری است دوم
 خواجہ ضیاء الدین زوربخت کنیت ابو سیاست سوم شیخ حسیام الدین و یک دختر بی بی
 حافظہ جمال ہر سہ پسران را خواجہ شمس قباز راست باز سید محمد گیسو و از قدس اللہ سرہا از بی بی
 عصمت پیداند و خواجہ شمس الدین طابہ از بی بی امیر اللہ سرخیال طبرہ و
 بی بی سہ حافظہ جمال دختر حضرت خواجہ است بہ روایت صحیحہ و آنحضرت دو کدبانو داشت
 داشت یکے دختر سید عبدالدین مشہدی دوم بنت راجہ کہ وہند کد خطاب مرید خواجہ
 افتادہ بود۔ بخد مت پیر فرستاد۔ بر عیال من بودن خواجہ مانسین شاپورہ ان کہ پختن
 گزارش سلطان اہتار کین قدس سرہا بر عیال مندی آنحضرت ولادت کرد و
 پور پور حضرت سلطان التار کین قدس سرہا در سہ صد آوردہ است۔ در
 معین الاولیاء پس از عیال مندی وقت زند آمد مردن بچہ گفت کہ بیاد تیرن پیشتر زندگم
 جوانی و تنہائی آنچه بر ضمیر من میگفت شدت طلب سہ و طلبتہ است کہ پسر سید سلطان
 مدین روزگار پیری و عیال مندی فرا پیش آمد۔ تہہ آمدہ بانی خاطر از برای علم لعمری
 خواجہ۔ عرض کردم پیش از زادون عیال منہما نمل ذکر الموحاب۔ بہت عیال من
 بود۔ پس از تولد ہر علیک بجمع النحلہ وقت ماہ گذشت بہت عیال من
 گردید با بسلہ باندا از دین گذارش ما آنجا کہ خواجہ زمین اللہ
 پندار است حضرت زین الدین صاحب سہ صد آوردہ است۔ تہہ آمدہ

خویش داشت و بکمال ہر دو عالم آراستہ و صاحبِ تصنیف بود۔ و پس از پدر بزرگوار مستحق
 و ارشاد۔ بوجود او آراش و آئین پذیرفت و چون اورا وہی احیا ہوو آن موضع نامزدین نام
 داشت کہ قریب باجمیر است و چون حاکم آنجا بہ آنحضرت مزار احمدتے نمود۔ خواجہ تقریب
 آن در وہی رفت۔ و از خواجہ قطب الدین مسال تیار کنا پندہ آورده۔ و ہمین خواجہ فخر الدین
 بود بعد وصال پدر پست سال در صدر حبات بود۔ در قصبہ ہمدان کہ شانزده گروہ از جمیر
 شریف است۔ سبتارنج پنجم ماہ شعبان سن ششصد و شصت و یک ہجری شتافت و
 نزدیک حوض قصبہ ہمدان بنیت بندہ زیارت آنحضرت مستعد ہووہ است۔ حجتہ علیہ
 حضرت خواجہ ضیاء الدین قدس سرہا خدا بکمالات ہوو بجائے برادر بسند مشیخت جلوس
 فرمودہ بہ سال ششصد و نووونج رخت ہستی ازین جہان بر سبت حضرت حسام الدین قدس سرہا
 خردترین نرندان آنحضرت بودا و چشم مردم غائب شدہ طلبہ لفظ ابدال و رجال الغیب
 پیوست حضرت حسام الدین سوختہ قدس سرہا پور پور حضرت خواجہ فخر الدین است
 سینہ داغدار سوز محبت و دیدہ اشکبار و طلب داشت و دل دوختہ ناوک مودت بود۔
 بصحبت حضرت سلطان المشائخ نظام الاولیا سبر بردہ خواجگاہش و قصبہ سانجہ
 باختر سوس بر سہراہ اجمیر است۔ پدرش بیاد برادر کم شدہ اورا سہنام گروانید۔ اونیز دو سپہ
 داشت۔ یکے سعید الدین خورد مرید حسیلیفہ مافرد حقیقت خواجہ نصیر الدین جہانگیری است
 و ہمین محکم حضرت خواجہ بزرگ صورت بستہ پیش از ارادت آوردن باونیزش نفس از جا
 فیروز مسند بود۔ و از باطن معین الاولیا بہرہ وکے داشت۔ و اورا خورد نسبت خواجہ بزرگ
 میگویند و این منقبت اورا پس است دروش کمال بود و از ارادت ریاضت کار خود را بجا
 رسانیدہ بود کہ ہوا سطر از حضرت خواجہ بزرگ استفادہ میکرد۔ در مشیخت قیام الدین بر بال
 قدر سترہ خوش شکل و زیبا چہرہ۔ و لاور بزرگ منن بود۔ و این ہر دو نیز نرندان نامو
 دارند۔ شیخ قطب الدین قدس سرہا پور پور نخستین است از اجمیر و سہرا فاذا گہی سبت

سلطان محمود ساجی اور خطاب چشت خانی دادہ دست دیو وازوہ ہزار سوار گردنید۔ چون بغیر درستی
 نیرے سلطان اس پس از سر او ان سال در جمیر اسلام تازگی گرفت خواست کہ چشت خان بڑے
 خوبے بسندہ گرفتہ بود۔ نہ پذیرفت۔ شیخ بایزید بزرگ سپہر بسین است یعنی از اول شیخ قیام الدین
 دانشمند بود و در صورت محبتین الاولیاء در سن مہگفت۔ شیخ احمد محمد پشانی و دیگر بزرگان شاگرد
 او سید۔ در ہنگام شورش فرمانروائے دہلی از خیرگی سپہر پستان جمیر درخواستہ رفت و
 بعد از دیر مہشتہ آمد۔ سلطان از حسن عقیدت خود اور انباز چشت خان نیاراست برخواست
 بہ ہمانہ سازی دورانہ حقن او خیال نسبتہ بغرض سلطان رسانید۔ پیش ازین برادر من شیخ
 بایزید بزرگ مدرس جمیر بود۔ اکنون فرتن آن با تخب سبب استواری اسلام سے نماید بنا بحسن
 چشت خان شیخ بایزید را دستوں بودن جمیر شد۔ در ان روزگار جمعے بعرض سلطان رسانید
 کہ او از نژاد معینہ نیست۔ ازین رو دانشوران درویشان گہن سال و بزرگان آگاہ حال تلمو
 خود را فرہم آورد۔ در پستش باز کرد محندوم شیخ حسین ناگوری و مولانا ستم جمیری کہ علماء و
 مشائخ کیتا بودند و دیگر حد آگاہان برستی نسب آگاہی دادند۔ پوینہ خوشی کردن محندوم شیخ
 حسین ناگوری بہ زندان شیخ بایزید گواہ عدل است۔ اما شیخ جمالی رحمۃ اللہ علیہ در
 سیر عسافین سے آرد۔ در آیلے کہ این حقیر اشرف نے یارت مروت مبارک شیخ معین الدین بہ
 گشت از زندان ایشان صاحب عبادہ شیخ بایزید بود رحمۃ اللہ علیہ و او شیخ بخانیہ
 عظیم شان بود شمس الدین طساہر کہ سد چہاہ سال ہمدار شد۔ ذوقہ حسافت از شیخ
 بایزید یافت۔ بود و سید شمس الدین را با حفاستہ ہا بہ حق البین احتمال تمام بود و این
 احقر الانامہ شفقہ و محبتہ داشت انتہی۔ و چون این بندہ کتاب حروف بزبان
 مقدمہ نمود البزرگ از سر قدم ساختہ رفتہ بود۔ در انوقت ہماہم شیخ بایزید
 دیوان فرزند علیخان بود کہ وجود ان شیخ ابابندہ شیخ بایزید را بہ حفاستہ تمام
 لہ ایرات شیخ الدین بایزید خود و غیرہ شیخ بایزید بزرگ۔ شیخ تاج الدین بایزید بزرگ۔

واز علوم مذکورہ میں تیرہ برس گزرتے اور دوشیح ملائحت حضرت منیر الدین صاحب سنی بوسی
 فخر الدین گزرتے ہوئے ہو و عسارم فرس بہ وافر داشت ملاقات حاصل گشت فرمودند کہ
 کہ امیر سیل خانہ بستید بندہ عرضداشت کہ از دست نرندان حضرت قطب الدین شیخ
 المحمد بن الشرفین شیخ بھلیہ بنی پشتی بجاتی امیرستان کہ معلوم شد شہناز بیگان حضرت
 سید احمد مراد از اولاد حضرت خواجہ بزرگ قطب امیر شیخ معین الحق والدین حسن بختیاری
 سے ہے استہوداید۔ الا ان باز باہر گاہ کہ بندہ بخدمت شریف میر سیدہ استقبال و تعظیم تمام
 سے کردہ گشت تمسک کر دم کہ آنحضرت از بزرگواران ماہستید چہ اسپین بید کر فرمود
 کہ اگر تواضع کند خوب است

روز کے این تیرہ ابیات میں آنحضرت گفتمے گزانیہ

مدحت سلطان عالم آنکارا گفتیت شاہ مارا آفتاب دین و دنیا گفتیت
 گوہر تاج الولایت سید سالار حشیت بے تکلف جا بجایین ہر کجا گفتیت
 این ابیات گزرتے زیر سندی خود دہشتند بندہ راضی غلامی شد کہ شاید سپند خاطر گرامی نیستاد
 بطور شاہین بندہ متوجہ شدہ فرمودند کہ عبد بن خواجہ معین الدین خورد میر سید فیض از جہ شہا حضرت فرد
 حقیقت خواجہ نصیر الدین حسین غلامی اند۔ چنانچہ این معنی در کتب سیر این خاندان مرقوم است
 جہاں کہ سید گم در مولنس الارواح کہ گفتیون او است بہ سخط خاص خود دستہ و اشتیاق
 بخدمت جسد آنحضرت گزرتے و نسب نامہ بہر خود بجز اساحتہ بود آنرا باین بندہ نمود و نسبی
 آنحضرت لقبول او بدین مسالطہ حضرت خواجہ بزرگ سے ہوئید و حضرت زیان سید احمد علی
 پشتی بن سید امام الدین بن سید منیر الدین بن سید سراج الدین بن سید ابو الفتح بن سید
 علی الدین بن سید ابو بکر بن خواجہ حسین بن سید محمد بن محمد بن سید شیخ الدین بن سید
 خود بن سید نور الدین طساہ بن سید تاج الدین بن سید بزرگ بن سید شہاب الدین بن سید

ملا شیخ محمد الدین احمد معروف بہ شیخ احمد بن شیخ محمد الدین بن شیخ قیام الدین بن شیخ حضرت زکریا بن سید احمد است

کمال الدین یعنی شیخ حمد بن سید نجم الدین بن سید قیام الدین بن سید خواجه حسام الدین سوخته
 بن خواجه سید فخر الدین بن حضرت خواجه بزرگ سعید بن محقق والدین حسن حجازی حمیری قدس الله
 اسرارهم تمام شده بخوانا اولیاء مولف حضرت پیرزاده بر جاده پیرانچه که بحق شاه رشید الدین
 احمد آبادی در باب نسبی ایشان نسبت حضرت شیخ احمد تصدق فرمودند این شیخ احمد ایشاد
 شیخ کمال الدین عزت شیخ احمد بوده باشد زیرا که از کتب تاریخ میرپور هست که بنا بر خواجه قیام الدین
 بزبان چیره دستی بکیرپرستان بصوب گجرات برفت بودند

منقول است

المحقق با خبر غلام میروز میره مفتی حسیم الله تشریحی الالاسدی اللابوری هکذا فی
 خزینة الاصفیاء

بشبهت پیوسته که حضرت خواجه را اولاد بسیار عظیم بودند اولاد سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 عم سید حسین سنگ سوار است که والد بزرگوارش حکیم باطنی نام چندین ساله در کربلا
 که اورا العالم رویا شده بود کلح و خیز خود بحضرت خواجه کرده نام نامی آن سید سید سید سید سید
 سید سپهر والا گویا از لطن آن عفت بقیه بوجود آمدند یکی خواجه ابو سعید و دیگری خواجه حسین بن سید
 خواجه حسام الدین قدس الله سرهم العزیز و آنا که میگویند که حضرت خواجه را اولاد بود بزرگواران
 سخن بلایق عمت با نیت چو که شیخ فرید میر سید سلطان الدنار کین شیخ حمید الدین فی نامکوی زبانی
 عبد بزرگوار خود نقل کرده است که در حضرت خواجه بزرگ سعید بن محقق بن سید سید سید سید سید
 فرمود که ای حمید الدین پیش ازین که تو بی جوان بودی اولاد هم نبود و سید سید سید
 میخواستند بر آن گفت و دادند امیر سیدیه حال که پیشم در زندان بود
 تمام میبودند و منش کرد که آنحضرت روشن است که آن سید سید سید علی السیاد
 از طریق مادری در زبانی مریم متولد شد و بود میرزا بستان در بستان نال لب و نمود آتش

ایشان میرسید چون عیسیٰ علیہ السلام متولد شد بی بی مریم انطا رزق همکشی
 فرمان شد که شاخه های نخل کنار بحین بان تاخر یک تازہ بر تو بریزند چون
 جنبانید غریب تر یافت پس در وقت سابق و حال این دست تفاوت است
 حضرت خواجہ جو اب او بشنید و پسندید میگویند کہ عمر خواجہ ابو سعید فرزند آنجناب
 پنجہ سالگی رسیدہ بود و در سنہ نہ داشت و خواجہ فخر الدین فرزند ثانی آنحضرت
 بسیار بزرگ و صاحب نعمت بود و بعد انتقال خواجہ است سال زندہ ماند و ہفتاد و سال
 عمر داشت و در اثنای خلیفہ سعید او تمند بود و آمدند و در قصہ سہمہ و ارکہ از اجمیر بفاصلہ شانزہ
 کروہ است بر حمت حق پیوست و با نخبہ دفون گردید و خواجہ حسام الدین پسر خود آنحضرت
 غائب شد و صحبت ابدال پیوست در الوقت چہل و پنجہ سال عمر داشت و در وقت
 فرزند بودند و خواجہ حسام الدین سوختہ بسیار صاحب کرامت و خوارق بود و بظاہر
 اولیامصاحب قبر شریف و در قصبہ سائجہ بجانب مغرب از اجمیر واقع است
 و اہلیہ ثانی خواجہ دختر یکی از اہل جہانہ است و سبب آمدنش بکلیح آنجناب
 این است کہ حاکم تلو ٹھلی کہ ملک خطاب نام داشت بر سر ہندوان آن دیار تلو
 آورده بسیارے را از ایشان قبیل رسانید و دختر را جہ را امیر کردہ آورد و بطورند
 بخدمت آنحضرت گذرانیہ آنجناب اور استبول منہ بود بکلیح خود سرافراز
 نمود و ناشی امت اللہ نہادند و از لطن عفت آن تاج المستورات اول دخترے متولد
 شد کہ بنام بی بی حافظہ جمال موسوم و بغایت عابدہ بود و اہل اورت بخدمت والد ماجد خود
 داشت و آنحضرت فرقیہ سلامت اور اعطا فرمودہ بے ہدایت و تلقین دست
 ارشاد کردہ چنانچہ ہزار ہا عورات بہ توجہ آن تاج المستورات بہت ام قریب رسیدند
 و شوہر عالی گوہر آن عفتیہ شیخ رضی الدین نام داشت چنانچہ ہزار ہا نواری بی و علی
 متصل و ضریفہ حضرت خواجہ واقع است و از دو پسر وجود آمدند و در طہنہ برگشتند

رحمۃ اللہ علیہم جمعہ ۱۰ اسفند ۱۰۸۰ خواجه فخر الملتہ والدین شیخ احمدی قادیان اللہ سرگہ از فرزند ان ولینہ
 و خلفائے ارحمتہ خواجه معین الدین حسن سجری است جامع علوم ظاہری و باطنی و کمالات
 صوری و معنوی بود و برائے حصول قوت حلال کسب زراعت اشتغال داشت و موضع
 نائز کہ متصل اجیر است بکونستہ زریہ و تمام عمر در ہدایت خلق گزاریدہ و در سال ششصد
 پنجاہ و سہ ہجرت حق پیوارت و در عقب وفات پیر بزرگوار تالیست سال صبر حیات
 وفات در قصد سرور وقوع آمد و ہما نجاہ باب عن سرور مدفن او ست۔ شیخ
 حسام الدین سوختہ قدس سرہ اللہ پسر شیخ فخر الدین بن شیخ المؤمنین خواجه معین الدین سجری
 است۔ سوختہ آتش محبت و درختہ ناوگ عشق بود۔ شیخ نظام الدین بدایونی بسیا
 صحبت داشت۔ پیر بزرگوار زنا اورا بسام باور خود خواجه حسام الدین بن خواجه بزرگ
 معین الدین موسوم کردہ بود کہ غائب شدہ بصحبت ابدال ہو پستہ بود وفات در حساب
 شجرہ چشتیہ در سال ہفتصد و چہل و یک از تمام فرمودہ است و مزار پرانوارش در قصد ہند
 بجانب غروب بر سر راہ اجیر است و در عمر طویل یافت کہ نہ ما دوا و نہ سال بود
 و از غایت سوز عشق و محبت محنا لب خطاب سوختہ شد۔ خواجه معین الدین خورد پیر
 بزرگ شیخ حسام الدین سوختہ است۔ خرقہ نقد و ارادت جنانفت از شیخ اقصیہ الدین
 چرانع دہلی پوشید و کمال کرامت، حرور و ریاضت و محبابہ ہونہ ہونہ بود۔ کما
 رسانیدہ بود کہ بلا توسط غیرے از رو عانیت خواجه بزرگ معین الحق الدین سوختہ
 استفادہ سب کرد۔ برادر خوردش شیخ قیام نام داشت کہ لغایت سن و صمد
 ہیبت و عظمت برد و از بزرگوار بیا راولا دمانہ وفات شیخ معین الدین

ہفتصد و شصت و یک است۔ قطعہ تاریخ وفات ۵

معین الدین جو از دنیا سفر کرد بہ پیش اہل محبت گشت ماہ
 ہمار شیخ جو سفر گشت ماہ و اگر سال و سال او ششم کن معین بن

قطعه تاریخ و خواجه حسام الدین سونختی قدس سره

چون حسام الدین ز دنیا رخت لبست سال وصل آن ولی متقی عاشق اللہ صدیق آمدہ است ہم حسام الدین سید خنتی

قطعه تاریخ وفات حضرت خواجه بزرگ معین الحق و اللہ بن قدس سرہ

معین الدین حسین ہمدرد عالم دلش روشن ز انوار تجلی تبولسیدش امام محبت بلخان وصا شش نیر اکبر معلی

تاریخ وفات خواجه فخر الدین بن خواجه بزرگ

خواجه دین جناب فخر الدین مثل گل رفت چون بسایع جان وصل او جوہر خواجه والا عطشش خوان مقتدائے زمان

نقل و شرما

خواجه معین الدین قدس سرہ جمیع مطالب و اسعاف تام فرمان محمد جلال الدین اکبر شہ

و مراقب آمال اولاد و مجاہد

در نیو وقت فرمان عالی شان سعادت نشان از کمین با طفت جہان بادشاہ شہ شرف
نفاذ یافت۔ نیز ہر از چہ تیر کہ جمع آن مبلغ بک کت تنگہ را دی است۔ حسب حکم
مقالات دستگاہ قطب العارفین غوث الوہاب سلیم از تغیر مقصد آصف خان مقرر
باشد کہ حاصل سال بسال بہ زبیرہ اما حسب التعمین فی الامام۔ کمال رتبت شیخ حسین وجہ
سیور خال ابوی و ضروریات آن داویم باید کہ بدعاے دوام دولت ابد بحکم قیام اقدام نماید

فراخ
بزرگ

حکام کرام و دیوبندیان و عمال و متصدیان و ممالک سرکار مذکور مقرر شدتہ بلصنع
 مذکور را بتصرف گماشتند و سیادت پناه مشنار الیہ کرداند و از مال و جهات
 و تمامی حالات و احوال و احوال و کل تکالیف دیوانی معاوضت سلم و ترخان و مرفوع اقلیم نشانی
 بیچ اسم و رسم تعرض رسانند و ششیدہ و ششیدہ مطلقاً پیرامون نگروند و جانب
 شریف آن سیادت پناه را عزیز داشتند و در تعظیم و تکریم او و کسان و مردم او را
 مؤثر داشتند و ہر سال بہ سربازان و پرنسپل محب و محتاج ندانند حسب حکم جهان مطاع از
 مضمون صدر در نہ نگزیند + تحریر المطاع العالی
 المشافہ لعیلیہ العالیہ من اتانیہ من

فرمان عجب مدد جلال الدین کبیر بادشاہ

خواجہ معین الدین شتی بخط سلاء

و کلاء حاکم تہمدان مہمات خطا جمیر بداند
 کہ در شہ قطب الاقطاب بموقف عرض رسانیدند کہ در اراضی ایشان کہ در
 جوار مقبرہ مستبر کہ قطب الاقطاب می آید واقع است بعضی مردم اموات خود را
 نے اذن ایشان زمین مینمایند اگر واقع باشد حکم نمودیم کہ بعد از آن
 خود را در ارضی جوار مقبرہ مستبر کہ مذکورہ نے اذن فیضیلت ما بہ کہ سبب حجب اشباح
 والعتظام خواجہ حسین نمیرد آن قطب الاقطاب باقی در شہ و زمین بکنند میباید کہ حسب حکم
 عمل نمودہ بتجدیم رسانند و اعمال مراقبہ کہ در ان آستانہ از قدیم الایام لے غایتہ بودہ قریب

۵۹۹۹
دارند و مانع نشوند و تحت دو آئینه درین باب ترجمه نمایند تحریر فی تاریخ شهر القیصر

خواججه حسین الدین بخط طمب

لکن چون باب ترویج در ذوق لنگر خانه مرشد است
میان اولاد و اجداد آنحضرت است یا مشیخت آئین معرفت تزیین سیادت مشایخ العظام
بقاوی الاویس ایاکرام وجه الزین شیخ حسن کمال نسبت شیخ حسین بوجه و اهتمام عالم امریه
را جمله المذکر فی سلسله شجر کمال الاطلاق فصاحت و آثار تحسن است و مستوجب
الرعایت الموصوفه الصفت نموده شیخ حسن را که مشیخت مرشدان است به جاده نشینی
تصفیه فرمودیم و فرمایند حبب الازعان عجم در یافت که از قریبی و جدیدی بحسب فرزند
در وجه ضروریات و صادر و وارد آن است که منور و مدینه مشیخت آئین مشار الیه مقرر شد
بتصرف عمده المذکر می الیه باشد که سال تمام کمال بصورتی است که مذکور از عمارت و فرش
در پیشی و مصالح مطبخ و بویسه و اعراض طعام مبلغ پانزده هزار تنگه مراد می باشد و عقیقه
آن سیادت المشایخ متعلق بوده تمام آنچه باشد مشار الیه بیوت فضلا بجد فضل و ما به سگر
فیض اثر می آمده باشد مجاز در این موافق معمول قدیم بالشارح اوده آنچه باقی ماند آنرا هم بسوی
حصد نموده هر یک حصه الضمه بحسب الفتن سلوک داشته مطلقا مناقشه کرده و کلیف
منازعت سانسیده و با هم شرایط حرمت خاطر جمع می داشته دقیقه فرود گذاشت نکنند میباید که
از مشمولین کور حصه مطلقا عتبا نکنند و هر یک بجهت خود رضی بوده زیاده بی نکنند حکام کرام اعمال
و مثالشان آن مقرر داشته بگر فیض اثر به ستم و برقرار است تمام از جمیع حوالات اخراج
و مطالب یوانی رعایت و فروع اعتسما شمارند و بیج جهت حل نگردند از تغیر و تبدل امین

و ما مون شناخت فرمان مجب و طلب ندرند
تحریر الحوالا اموال عالی و خلفه بر میان
فی شهر معینان العظم ش

پروانه صدارت پشاه معالی و شنگاه معرفت سبب باه و اوقات و اولیای محکم و حکم لاکا لافضال
عبدیل الوجیه اتم ربی اعلمای مقوی افضلنا محمد بن شیخ صدر شیخ المجدد شیخ علی المجدد

نقل منسوما

محمد نورالدین جهانگیر پادشاه غازی مثل بهر قسمت فاسل بیاستانان بخش
در سپنج عرس و روشنائی و یک حصه و در عیاش شیفه پشاه شیخ حسین
اولاد حضرت خواجه بزرگ و ایک حصه فدر از تکیه داران *

مهر بر مع کوز اسما شامان سالف منقوش اند

طغرا باسم باه اما و التما

حضرت خواجه عین الدین حقیق

چون مواضع کاتبین و قف من فالفش الزا حضرت تکیه ایان کتیبان
تقبل ازین موبوبی و داشت واقع اما باه و اولیای محکم و حکم لاکا لافضال
یک حصه و بجزیت جن و کتوب و روشنائی و کتوبت عرس و شیفه پشاه شیخ حسین
یک حصه و بجزیت جن و کتوبت عرس و شیفه پشاه شیخ حسین
تکیه و اولاد حضرت خواجه بزرگ و ایک حصه فدر از تکیه داران
و بقیه در این کتیبان شامان سالف منقوش اند
تین است و کتیبان و کتیبان و کتیبان و کتیبان و کتیبان

حاصل شش هزار و هشتاد و پیم بموجب سبیل علیجده صد و نه نفر فقرا تنخواه داده
 و فقره که از نظر اشرف است س گزشتند شیخ عبدالرحیم و غیره شش صد و بیست و هشت
 نفر که بست و هفت هزار و چهل و بیگه مدد معاش و بست یک من غله داشتند بحال خود
 حکم شد و نمیرا بر طرف فرمودیم و جماعه هفت که سه هزار و دو دولت و سی بیگه و هفت من
 و شش آثا عتد و هشت من نظر اشرف نگذشت و اکثر از جماعه فقره و تکیه داران
 از اجمیر تا باند و در رکاب ظفر آسباب آمدند و بعضی معتمدان رسید که زمین و غله نکر
 بان جماعه از وقت روضه منوره مقرر بوده و حاصل وقف به فقره و مساکین و حافظان
 و تکیه داران که از موضع وقف می یافتند بهین جماعه اند و آنها را بغیر از زمین و غله
 و نگر که از روضه منوره مقرر بود از محل و به عیشت ندارند و جماعه کثیر اند بنابر آن
 عالیشان مرحمت عنوان شریف صد و عریز ازیاد یافت که جماعه در اجمیر بنظر اشرف
 گذشتند و از رضی و غله نگر آنها از نصف زیاده مرحمت شد و یادداشت
 نمودند دست ساخت اند بموجب یادداشت واقعه مسطور دارند و جماعه که از نصف حکم
 شد و بعضی در کل بطرف شده اند از رضی و غله نگر آنچه داشتند از قرار نصف
 متصدیان مهمات آنها از ابتدای خریف قوی نیل حسب این تنخواه دهند که صرف
 معیشت خود نموده بدعا و دوام دولت ابد قرین اشتغال منبوره باشند و نیز حکم
 اشرف است س بنفاد پیوست که جماعه بموجب بیان عالیشان جهانگیری مدد معاش
 و غله نگر دارند و کورت شده اند و در نه آنها تحقیق نموده از محصل متدیم از قرار نصف
 تنخواه دهند و در آینده همین صفت بطه بوره متوفی مسطور دارند و میباید که حکام و عمال و
 جاگیر داران و کوریان حال و استقبال در استمرار و استقرار انجام است س علی
 کوشیده از رضی نکر را همپوده چک بسته تبصره آنها باز گزارند و غله را از نگر روضه
 متبرکه می داده باشند و تغیر و تبدیل به قواعد آن رانند همین لعلت مال و جهات و اجزای

مظالم عثمان
 در اجمیر از شرف فقره و مساکین و حافظان

و عوارضات مثل مستلحه و پیشکش و جرمانه و محصلانه و ضابطانه و دارنه و داروغخانه و بیکار و بیگانه
 و ده نیک و معتد و صمدی و قانون گوی و ضابطه هر ساله بعد از تشخیص یک وزیر
 و کل کالیف جوانی و طالب سلطانی مزاحمت نرسانند و درین باب هر ساله فرمان فرما آنچه مجرب
 طلب نماند و اگر در مجلس دیگر زمین داشته باشند آنرا اعتبار نکنند از فرموده درگذرنده
 در عهد شناسند

شرح یادداشت

واقع تاریخ روز مهر شانزدهم ماه مهر الهی ۱۲۳۲ موافق یکشنبه ۱۳ رجب المرجب ۱۲۴۲ هـ
 در چوکی لایق المرحمت و الاحسان عاقل خان بر ساله سیادت و نقابت پناه صدارت
 دستگاه میران سید احمد قادری و نوبت و قهر نولسی شیخ عبد الرحیم و غیره چون موضع
 بصیغ وقت مزار فالض الاوار قطب الاقطاب مقرر است قبل ازین بموجب یادداشت واقع
 ۱۹ ماه الهی ۱۲۳۲ از قرار حصه قسمت حکم شده بود و یک حصه را بجهت شرح لنگر
 دروشستانی و اخراجات غرس روضه منوره نگاشته و یک حصه در وجه مدد معاش
 شیخ حسین عتباتی نمود و یک حصه ابرای فقر او تمکین داران قسمت نموده و هفتاد و یک حصه بموجب
 حکم ستاد موضح که قبله آن چهل و پنج هزار و هفتصد و بیست و یک زمین حاصل که هزار و چهارصد و بیست
 و هشتاد از اجماع یک حصه پانزده هزار و بیست و یک زمین باشد داخل مخرج روضه منوره نموده و در
 دو حصه را که سی هزار و هفتصد و بیست و یک حاصل شش هزار و هشتاد و بیست بموجب تفصیل ذیل
 مخصصه روز فقر جماعه فقر که از نظر ائمه اقدس گذشته ششصد و سیست و هشتاد
 و هفت هزار و چهل و یک بیست و یک زمین و بیست و یک من غله داشته باشد و در وجه مدد و هفت
 بیست و یک که روز و ده من غله بجال خود کار شده و نهم را هر ده من کرده و نوازی صد هزار و دو و بیست
 سی و یک و بیست من غله بکش آنرا امامی جماعه بنظر ائمه اقدس نگاشته الحال اکثر
 از جماعه ائمه ائمه وارثین از اجماع تامانه در کاتب حساسات آن نه حقیقت مذکور تفصیل ذیل در
 این باب

داشتند که جماعت او تکیه داران او موضع وقت مقرر بود و حال یہاں وقت بوقت فقرا و
 مساکین حافظان تکیه داران که در موضع وقت از تہیم الایام میخوردند بہرین جماعت و آنہما
 بجز زمین و سنگ کہ نسبت و شدہ مقرر بود از محل دیگر و بہر عیبت نداشتند و جمع کثیر اند بہا بر آن حکم
 جهان مطاع آفتاب شمس اع گردون ارتضاع صادر شد کہ جماعتہ از نظر اشرف گذشتند
 وارضی سنگ آنہما از نصف زیادہ مرحمت شد و یادداشت واقع نمود در دست ساختہ بہرین
 یادداشت واقع مسطورہ شدہ و جماعتہ کہ از نصف کم حکم شد و بعضی با کل بر طروت حکم شد
 آنہما رعند و ارضی سنگ را بنچہ داشتہ از قرار نصف متصدیان آنجا نخواہد دہند و نیز
 حکم شد کہ جماعتہ کہ بموجب نشان عالیشان مدد معاش و سنگ دارند و فوت شدہ اند
 اورا تحقیق نمودہ از محل تہیم نصف نخواہد دہند و در آیندہ بپوشہ مشرفی ہمین ضابطہ
 منظور دارند بموجب قبضہ سابق یادداشت تسلیمی شدہ از پرگنہ اجیر کلاں ذکر شرح یادداشت
 حمدہ الملکی واقع سازند شرح بخط سید احمد قادری داخل واقع سازند شرح ماشیہ بخط واقع
 موافق واقع است شرح دیگر بخط محنت الالدولہ خاقانی مدارالمہامی اعتماد الدولہ آنجا
 مکرر سانیہ شرح دیگر بخط دیانت خان زرار داد ۲۵ ماہ شہر بولہ الہی موافق واقع ہر
 رمضان ۲۴ در واقعہ عبدالکریم بغرض اشرف رسید شرح دیگر بخط حمدہ الملکی مدارالمہامی
 از عرف قومی عالیشان قلمی نمایندہ

عنوان

۲۱	۱۰	۱۰	۱۰
۲۱	۱۰	۱۰	۱۰
۲۱	۱۰	۱۰	۱۰
۲۱	۱۰	۱۰	۱۰
۲۱	۱۰	۱۰	۱۰
۲۱	۱۰	۱۰	۱۰
۲۱	۱۰	۱۰	۱۰
۲۱	۱۰	۱۰	۱۰
۲۱	۱۰	۱۰	۱۰
۲۱	۱۰	۱۰	۱۰

عنبه

امریضه
سما بیکه
مشماراً الیه

هولاسما
عسب الفتنی

تیمیر

عند

نشی

عنبه
اشقی
مابده
ارضی
مش

۶۰۵

سما سکه

سکه قبل ازین حکم شد

عند

لابیکه

دری زلام حمت شد

نعمت

ارضی غله

عند

عند

عند

ارجاء قاضی نطف نم

عند

ارضی مانده غله ۲ ثار

نقل فرمایند

محمد نورالدین بنانگیر با دوشاه غازی مشهور عظیم نوشتند که پیدایش درویشان است

شیخ علم الدین نمیره حضرت خواجه بزرگ

خواجه سعید بن شتی

بسم الله

فرمان عالی شاه جهان

گیدو و سنان پریزادین است که در این مکتب علمیه در این شهر
دست من است ابوخریف روحیه من است و عارف آگاه شیخ علم الدین

خواجہ حسین نیرہ قطب الاقطاب مقرب بادشاہ جبروتی بضم ن مقرر باشند کہ
 حاصلات آنرا فصل فصل سال سال صرف نموده بدعا گوئی دوام دولت ابد پیوسته
 مینموده باشند بایک تکام و عمال جاگیر داران و کروریان حال و استقبال دستار و استغفار
 این حکم اقدس علی کوشیدہ موضع مذکور بطریق در نسبت بصرف مشارک الیہ بازگردد
 مطلقاً تغیر و تبدل بیان را نہ کنند و بعلت الوہبات و انحرافات و عوارض و
 تکلیف یوانی و مطالبات سلطانی مزاحمت رسانند و از جمع و جرات و حوالات
 مسلم و مرفوع لغت شمرده درین باب ہر سالہ منہان و حکم محب و نطلبند و از فرمودہ تعلات
 و انحرافات نوزند و در عمدہ شناشندہ مرقوم دا شہر یورماہ الہی ۲۱ جلوس میندند
 شرح ضمنی و معاشراہیم شیخ علم الدین براندزادہ خواجہ حسین معارف یادداشت
 روز ماہ متر الہی ۲۱ جلوس مطابق بوم سید شہر شوال سنہ ۱۰۰۰ ہجری
 سیادت و نقابت پناہ صدارت و معالی دستگاہ صدر و موسوئنجان و نوبت التور
 کمترین بندگان علی نقی آنکہ حقائق و معارف آگاہ شیخ علم الدین برادر زادہ خواجہ حسین
 نیرہ حضرت قطب الاقطاب بنظر اشرف امتدس علی گذشت بوجہ چہی
 نواب خورشید صاحب مہد علیا از قرار ۲۳۱۰ مرداد ۱۲۲۱ حکم جهان مطاع آفتاب شعاع
 گردون ارتفاع صادر شد کہ موضع کیلوتہ من محل برگنہ زائندہ سرکارا جمیر کہ مبلغ ہفتصد و
 پنجاہ روپیہ جمع دارد بطریق در نسبت در وجہ مدد معاش مشارک الیہ مقرر مقوض باشد بموجب
 تصدیق یادداشت قلمی شد شرح حاشیہ بخط واقع نویسن مطابق واقع است شرح بخط قدوہ
 خوانین بلند مکان عجم مریدان سواد نشان نظام الدین آصف جاسی آنکہ داخل واقع نمایند
 بخط حمدہ الملکی مدار المہامی آنکہ بعض اشرف کرر رسانند شرح بخط سیادت و نقابت پناہ
 موسوئنجان آنکہ روز ماہ ۱۲۱۰ مرداد الہی ۲۱ مطابق بوم چار شنبہ شہر ذیقعدہ سنہ
 مکرر بعض اشرف اقدس علی رسیدہ شرح بخط عمدہ الملکی کن سید زائندہ الیوانیہ متذکر الی

السخا قافی محمدی بر اجماعی خواجہ ابو حسن غلابی نوسخان سل و سترن قلم نامی شرح طبری کہ
 بختیا جو سلا مکتب میں شرح گسیدہ کہ مصلح و مقصد و نفع پشاه رو پیہ جمع دارد و در وجه مدعا
 شیخ علم الدین امیرین در سبب تخریج از سند قریب فی التاریخ ۲۴ خرداد ۱۳۲۲ شرح غوط
 قدوہ نوین بلبلت مکان نظام الدین احمد علیہ السلام انکرا تصدیق نویسد +
 در نجیب اسرار عالمہ دفتر صدارت قلمش شد

بصیغہ مدح ساش

نقل و بنا

محمد نور الدین جهانگیر بادشاہ دخل افشہ فی ہجرت محمد بن محمد بن علی بن ابی طالب و ایشا ابی طالب حضرت خاتم النبیین محمد بن عبد اللہ صلی اللہ علیہ وسلم

تبرکہ در آن اسما ہذا امیر صاحبہ ال
 تالشاہ بہاگیر منقوش اند

طغرا بہا شاہ

خواجہ محمد بن حسین امین بخشہ قدس سرہ

بہ ان عایت و اقبست عال ملک ان مالک تسیق تہ سر وان سناج نقوسی و سلا حیت
 سیما جمعہ اراقات با اقامت ایشان جو در سبب سلا نسبت بہتہ باشد از ایشا
 منتحمت او بہا منت و سناست عظمی نسب نیز از او بخوانن سنان عالی شان سناست
 عنوان از مکتب طغرا بہا شاہ شریف و سناست و سناست از او یافت کہ از ان
 سخنان نبل منصفیت مزار فائز الا نواز سناست کرامت منور
 الاقطاب کذا س الکلیں بر بان محققین غوث الاسلام امین بخشہ
 سیاوت و سناست ماب کمالات التسابیح و سناست و سناست و سناست

نبیره و صاحب مہبت تام آنحضرت است مفوض متعلق باشد کہ کما یبغی بلوازم مذکور قبلاً
واقدام نموده در رواج و رونق آن مزارکنز الاوار دست یقہ نامری نگذارد۔ میباید کہ حکام کرام
و دیوبنیان عظام و عمال کفایت فرجام و متصدیان مہمات دیوانی صورتاً جمیع آن
مشیخت سپاہ را متولی آن مہتمام عرش احترام دانستہ دست اعتدالی و کفیل اورا
در امور متعلقہ آن قوی دانستہ۔ خدام و موزنان و ساز عملہ و فعلہ آن مزار شریف بخش مشایخ
را متولی خود دانستہ آنچہ شمر الطیاعزاز و احترام بوده باشد در جمیع امور رعیت ہم رسانیدہ از
صلاح و صواب دید مومی لیبیردن نہ روند بختاالدولہ العالمیہ مستشار بخلافہ سلطانیہ حمدی
مدارالمہامی تاکہ کینفر نویسندہ ہمراہ آن فضائل ماباید کہ آنچہ بدستور قدیم آبا و اجداد مومی لیبیہ
داشتہ و حصہ رسیدن مذکور باشد تبصرت او باز گذارند و آنچہ حصہ عرس و روشنائی وغیرہ
بودہ باشد بہ دستور سابق عمل آورند بایکہ از فرمودہ تخلف و انحراف نوزند و در عهد شناسدہ

نقل عبارت ظہر فرمان

شرح یادداشت واقع بتاریخ آذر الہی ۲۲۔ امر واد الہی شدہ موافق یوم چہار شنبہ مطابق
۷ اجادی اشانی سنہ ۱۲۸۰ در سالہ اعتقاد الملک العظمی اعتماد بحسنانہ اکبر عماد الملک
مرتضی خان حسب حکم جهان مطاع آفتاب شعاع عز اصدار یافت کہ تولیت مزار فائز
الاوار حضرت قدس سرہ و نور و مرقدہ بدستور سابق بہ فضائل مابجالات انساب نوع
و شاد ہدایت آثار مہمشائخ الکبار شیخ حسین کہ نبیره و صاحب مہبت تام آنحضرت است
مفوض مرجع باشد و نیز حکم شد کہ حجرہ الملکی مدارالمہامی نویسندہ ہمراہ مشار الیبیہ نماید کہ آنچہ
بدستور قدیم بطریق کہ آبا و اجداد مومی لیبیہ داشتہ و حصہ رسیدن مذکور باشد بمشار الیبیہ گذارند
و آنچہ حصہ عرس و روشنائی وغیرہ باشد۔ بدستور سابق عمل نمایند شرح حاشیہ موافق
واقع است۔ شرح دیگر بخط حمدہ الملکی مدارالمہامی اعتماد الدولہ عرض مکرر رساند شرح دیگر بخط
مقرب آنحضرت سلطانی معتمد خان بتاریخ ماہ مہر الہی شدہ مکرر بعض اشرف اقدس رسانیدہ

شرح دیگر بخط حمده المنکی دارالمهامی سنن قلمی شد

نمبر معظم الملک

نمر

نمر

نمر

وخط محمد باقر

طغراخورد

تنبیلاً لملولف

بر ما شیه نکر سنن قلمی ریادداشت نشیان دست شامی منسج است

(۹) نقل و نرما

نکر شامی بالین شاهجهان بادشاه صاحب ان تانی اذل اللدعالی فی اجبت
بحق محمد الرسول الله علیه وسلم مشتمل بنصب حباوگی

خواجہ معین الدین چشتی بنظر طاکا

مهر مرین کما سماء شانان نمر
از مہر صاحب قران تابه
صاحب قران ثانی منقوش اند

طغرا اہم صاحب حق ان تانی
محمد شاہجهان بادشاہ بنظر طاکا

چون اجرائش معیت سر رسید کز دورات و فتومات روزہ نوریت و ذوالاجل
بارگاہ چہر و تی بہ جنب محض متوالیہ ان و انالی سالی شہادت
صاحب حباوگی و مجاوران تہرہ تہرہ و لعلت تہرہ تہرہ
بہان ملک استنا شہد کردہ تہرہ تہرہ تہرہ تہرہ تہرہ تہرہ

که دورات مفتوحات آن دوازده و انوار موجب محضرت کونست سلا آلات و نقره آلات
 که بندگان اینده منتهی در رفع بهای آن کوشا نیز او مانع و الا گوهر غایبست در دیگر مردم
 میارند بمشارا الیه و محباوران سبب ضمن مقرر باشد و بر جنس دیگر بحسبت روضه
 منوره و کار باشد متولیان حد و بنوده بعد از آنکه از کار برود و مستندس شود شیخ
 مومنی الله متعلق و نسبت داده باشند و طلا آلات و نقره آلات اگر شکست و
 شکست یافته باشد آنرا راست نموده بر نوبت منوره متعلق و نسبت نگارند و احد
 در آن مغل نمسایند و تصرف نکند. میباید که حکام متصدیان مهمات حال
 استقبال بر این موجب مقرر داشته نگذارند که احدی مرکب جنات حکم شرف
 تقدس است که گردد. درین باب نهایت تاکید و توجیه عظیم داشته هر ساله فرمان
 حکم محب و طلب ندارند. از فرموده تخلف و انحراف نوزند و در عهدشانند
 تحریر فی التاریخ دوازده شرح الحریب سلسله جلوس مهینت سال ۱۰۵۰ هجری +
 شرح یادداشت واقع در محرم ۱۱۳۰ شهر شوال سلسله جلوس مبارک سلطان سلسله هجری
 موافق ۱۰۲۵ ماه الهی بر سال سیادت نقابست پناه بقوت و محالی و شکاه رفیع الفت
 رفیع ایشان سلسله ایست زود بخان و نوبت واقع نوایی کترین بنده فادوی بجز
 اشرف سانسید که موجب محضرت متولیان او مالی و مالی مشغولت پناه شیخ محسن الدین سنا
 سجاده و محباوران مقرر است و در بعضی سپینا محباوران غرضت نماینده حکم جهان
 مطابقت آفتاب شجاع و گردون القناع صادر شد که انچه دورات و مفتوحات عملا در
 از جنس سلا و نقره آلات که بندگان حضرت منکافات پناهی و شانهزاده است
 والا گوهر دیگران بسیارند بشیخ پناه مذکور و محباوران منصفه ذیل مقرر و موقوف باشد
 و بر جنس دیگر بخدمت روضه دیگر باشد متولیان صرف نموده بعد از آن که از کار برود و مستند
 گوهر شیخ مومنی الیه متعلق و نسبت داده باشند. و طلا آلات و نقره آلات اگر

شکست در بخت شود باز راست نموده متعلق روضه منوره نگا بدارند و خل تا پنج شهر ذابح رساله
 جلوس موافق سینه اهر بموجب لقب بدین یادداشت تلمی شد شرح و ستخط سیاوت و نقابت
 دستگاه صدر لصد و در اول واقع نماید و غیره و غیره +

حکومت

مشترک در میان استیخت پناه حصار حاده در روضه منوره
 هر جنس که بخت روضه منوره در کارها متولین
 نقابت نماینده و از آنکه از کار برود و منس
 شود به شیخ مذکور بپوشد +

انچه متعلق روضه منوره داشته باشد ظلمات و لغزها
 آنچه بنده گان حضرتت خلافت پناه شاهزاده و الکر
 و دیگران بیارند و جنس که شکست و بخت شربت زده
 متعلق روضه منوره نگا بدارند +

مسی برنجی آلات هر یک قمر چو شمشیر چیده و سحر پوش
 در کار باشد از شمعان چنانچه و قالیچه و دو چو گلچین و جامه
 و غیره و غیره

نقابت غیره پارچه تازی
 کجراتی که برقیه پوشند

تعلق محباوران

از برای آوازی پارچه پاره صدفی
 تا پال سیا و سینه سفید و زرد
 این و آن

تعلق شیخ معین الدین مذکور داشته باشد

پارچه سفید از خامه و غیره شسته می یا اینها هم سفید و غیره	نقابت شاهی و نقابتی یا هم سنگ بخت و در از فرسخ یا کمره سفید یا هم بخت سیرانات از فیله ناسپ
--	---

عبارت در علم روزنامه نویسی

نقل مشرما

محمد شهاب الدین شایبیه جهان پادشاه نازکی همیشه ملکہ عطیہ موضع دلواریہ در مجاش اولاد خواجہ بزرگ قدس

اللہ اکبر

طغریا آدم پادشاه بخط شکرگوت

تاج محمد عین الدین شایبیه

مهرزیج کہ آسماء شامان دہلی
تاجہ تمیمہ صاحبہ قرآن مجید است

چنان کہ حسب استمان عالی شان سعادت نشان موضع دیوارہ من شمال حویلی پرگنہ احمدیہ
موجودہ در مجاش شیخ علم الدین پادزادہ خواجہ حسین بنیرہ عنہ سفران پناہ عنوان شکرگوت
مقرر بارگاہ جبروتی حضرت بود داد در ولایت حیات سپرہ درینو لاکہ اجزین حضرت سید
حکم جهان ملساء گردان ابقشاع شرف صبر و عز و در یافت کہ موضع مذکور در ولایت
بدستور سابق بشرط تبصیر و تصرف روجہ مدعاش مستحقان شیخ علاء الدین غیرہ
اولاد شیخ علم الدین مزبور از مذکور و انات حسب ارضمن مقرر و مفوض باشد کہ حاصل
آرافصل فیصل سال بسال صرف معیشت خود نموده بگوئے دوم دولت ابدت استمال
نیموده باشندہ بیباید کہ حکام و عمال متصدیان مہمات و متکفندان معاملات و
جاگیر داران و کرداریان حال و استتعال در استمرار و استقرار این حکم اشفق اقدس اعلی
کوشیدہ آن موضع را تبصیرت و شاکہ الیم بازگذاشتہ از تغیر و تبدل مصنوع مجریان
نمائندہ از جمیع وجوہ و خواہشات معائنہ و مسلم و مرفوع استلم شکرگوت و اگر در محفل

چیز سے داشت باشد آنرا عتبار نکند و شخص را که از اولاد شیخ علم الدین
 نوکر باشد شکر یک شیخ علاء الدین مذکور در موضوع نماند بسیار چو در بیان مقتضات
 و مزارعان و رعایای آنجا آنکه الواجب و حقوق جوانی را فصل فصل سال به سال آنها
 جواب میگفتند باشند از فرموده مختلف و تفاوت نوزند تحریر و استیجاب شکر و حاجت
 ۱۶ جلوس مبارک موافق ۱۶ شوال ۱۰۰۰ هجری

حضرت خواجہ معین الدین شسته

شرح یادداشت اربعت تاریخ یوم الاربعاء ہشتم شہر رمضان المبارک ۱۶ جلوس سماویان
 مطابق ۱۴ روز ماہ الہی موافق ۱۶ شوال ۱۰۰۰ ہجری قمری است و تقابست پناہ نجابت پناہ
 دستگاہ مورد مراجعت بیکران باد شامی مطلع عن آیات نمایان شامین شامی سلسلہ
 سید بلال و نوبت واقع نویسی بنده در گاہ معین الدین برادرزادہ خواجہ حسین بنیر قطب
 الاقطاب کہ در شہر جب المرحب ۱۶ جلوس سماویان بعرض مقدس و معانی
 کہ موضع ولواظہ من اعمال برگزیدہ جمعیہ بموجب فرمان عالیشان از قرار تاریخ ۱۶ شہر یوریا
 الہی ششہ در وجہ مدعاش شیخ علم الدین تقریر بود او وقت صرفہ حکم جہاں مطاع
 آفتاب شعاع گردون اقصاء صادر شد کہ موضع مذکور دست پستہ سابق بنام
 تصرف و وجہ مدعاش شیخ علاء الدین مذکور تا اولاد متوفی ہر کس کہ نوکر گشتہ باشد
 علاء الدین شکر یک باشد بموجب بقصد یقین یادداشت تسلیمی شد شرح غبار یادداشت
 و تقابست پناہ پناہ الہی مدار المہامی آنکہ اصل واقع نمایند شرح ما ششہ
 تقابست پناہ مدعیان است بر سبب ہمال آنکہ غبار اقصاء
 واقع نویسی سابق واقع است کشتن غبار سیادت نجابت پناہ مختار الہی
 الحاقانی بہ ملک مدار المہامی آنکہ بعرض مکرر رسانید شرح غبار اقبال یا قادر

افاضت دستگاہ سعد اللہ خان آنکہ بتاریخ ۲۴ شہر رمضان ۱۶ جلوس ہمایون مکرر عرض
اشرف امت اس رسید شرح بخط سیادت و نجابت حشمت و شوکت دستگاہ متروہ خراب
بلند مکان عمدہ امر لے فرسید ایشان ناظم منظم ملک مال نایب و مستأج ملک و تہمال
گنجور ہمایون بادشاہی ردانا سے منیر علی الہی حمدہ الملک مدار المہامی اسلام خان آنکہ فرمان
عالیشان تسلیمی نمایند +

مہر ہدی دیا

مہر حلال شاہ صدر العبد

مہر بگوانداس

فرمان تاریخ ۱۶ جلوس

تاریخ ۲۶ شہر محرم الحرام ۱۶ جلوس مطابق ۲۲ آذر ماہ الہی قتل بدو قر خاص نمودہ شد
بتاریخ ۶ شہر صفر ۱۶ جلوس موافق ۲۵ شہر جمادی اول نقل گرفتہ شد معہ نور محمد محبوب
یادداشت واقع فرمان عالیشان قلمی نمایند +

بواقع متقابلہ نمودہ داخل روز نامچہ واقع تاریخ ۱۰ شہر رمضان ۱۶ معرفت نور محمد داخل شد
بتاریخ ۲ شہر رجب المرجب سنہ ۱۶ جلوس نقل شروع شد +
بتاریخ ۲۹ شہر جمادی الثانی ۱۶ جلوس ہمایون موافق سن بھزار و پنجاباہ دستہ مطابق
بتاریخ ۳۳ ماہ شہر یور الہی معہ نور محمد بفرستفسار رسید +

من دولت اصل منان از خدمت الوہیت پناہ ربوبیت دستگاہ مرشدزادہ آفاق
رہنمائے علی اللطیف حضرت شیخ منیر الدین صاحب سجادہ نشین بارگاہ الیقین پناہ
سجود عالم و عالیان قبیلہ برحق و کعبہ یقین دریافتہ سوادش گرفتہ و عند الاستفسار فقیر حضرت
مشیخت پناہی فرمودند کہ پیش از پوز بگوار ایشان منصب سجادگی در اولاد حقیقی حضرت
شیخ علاء الدین یکے بعد دیگرے مقرر و مفوض بودہ اما در ان زمانیکہ شاہ عالم بہادری شاہ غازی
بیفتح کمال بخش بزیارت روحنہ شریف وارد اجیر شد باستماع کلمات ناشائستہ کہ از زبان

شیخ فخرالدین سجاده نشین وقت که او از نبال حضرت شیخ علاء الدین بود منصب سجادگی
حضرت عنفران پناه شیخ سراج الدین که از نبی اعمام شیخ فخرالدین بودند مفوض فرمود.

نقل فرمان

محمد شهاب الدین شاه جهان بادشاه غازی مشرباثبات اولاد حضرت خواجگی بزرگ +

طغرا باسم بادشاه

خواججه معین الدین بختی

در وقت منار عالیشان سعادت نشان نشسته اصدار و عز ایراد یافت که منصب سجادگی
عنفران پناه ضوان دستگاه قطب الاقطاب مقرب بارگاه جبروتی سعادت تاب
کلمات الکتساب تبحر لسان شیخ المعین الدین از تفسیر شیخ ولی محمد بلا مشاکت
و مسابقت احدی حسب لضمین شریک مسلم باشد که کما نبیخی بنوازم و دراهم منصب
قیام وقت نام نموده دست یقه از دقایق حزم و حمت سیاط دران باب نام رسمی نگذارند بیباید
که حکام و عمال و منصب یان مهمات و گنجی سرداران کر و طریان حال و استقبال در استوار
و استقرار این حکم شریف علی کوشیده مشارا الیه صاحب سجاده دست و دست
تصدی می ایستاد در امور متعلقه آن امر قوی و مطلق دست نگذارند که
منصب دخل نماید و پیرامون آن گردد. چند روز عمال بوسه و زانو در پیشان آن
منوره آنگاه مشارا الیه صاحب سجاده علی الاطلاق دست تمامی امور متعلقه و در
را محضه بس او شمرند از فرموده تحسین و انجمن نوزاد +

شرح موافق یادداشت واقع بتاریخ اسفند در آبان الهی ۱۲۳۲ موافق یوم شنبه بتاریخ
 ۹ شهر رجب الاول ۱۲۳۹ بمصر بر سیادت و نقابت پناه صدرت و معالی دستگاری
 جلیل اعلیٰ در منبع المکان صدق الصدور و موسوخیان و نوبت واقع نویسی کمترین بندگان
 قاسم علی آنکه باسم شیخ پناه شیخ معین الدین انچه بتاریخ ۲۹ ماه مهر الهی ۱۲۳۲ بنظر اثبات
 اعلیٰ گذشت حکم جهان مطالع آفتاب شعاع صادر شد که سجاوگی قطب الاقطاب
 بمشار الیه رحمت منوریم با مشارکت عمیق از تغیر خواجہ ولی محمد شرح بخط حمده الملکی
 مدارالمهامی آنکه داخل واقع نمایند شرح بخط صدرت و نقابت پناهی آنکه داخل
 واقع نمایند شرح ماضیه بخط واقع نویسی مطابقت واقع است شرح بخط حمده الملکی
 بعرض مکرر ساند شرح بخط مقرب بحضرت اسطغانی حکیم مسیح الزمان آنکه بتاریخ ۷ ماه
 آذر الهی ۱۲۳۲ مکرر بعرض اعلیٰ رسید شرح بخط عمده الملک کن سلطنته القاہرہ
 موتمن الدولہ السائرہ مختار الدولہ سخاقانی حمده الملک مدارالمهامی سلامی فصنل خان آنکه
 فرمان عالییشان شلمی نمایند

نقل و نشر

محمد شہاب الدین شاہجہان بادشاہ غازی بمشورن اثبات اولاد حضرت خواجہ بزرگ قدس سرہ

خواجہ معین الدین ہشتی

ظفر باسم بادشاہ

درین وقت مندرجہ عالییشان سعادت نشان شد اصدار و عز از یاد یافت کہ موضع
 گناہرہ من اعمال جویلی اجمیر سرکار و صوبہ مذکور بطریق دولست ہست لے نصف غریب

قوسی نعل در وجه دوم ساش مشیخت پناه حقایق آگاه شیخ معین الدین نمبره حضرت
خواججه معین الدین حقیقی از آنجا که بتاریخ ۱۲ ماه رمضان المبارک ۱۰۴۱ هجری قمری نظر اشرف واقع شد
گزشت و بر عرض معتمد سید حکیم جان طبع افتاب شمس گره و در این تفریح
صدا در شد که یک موضع از پکنات سکره راجه میر که یک هزار روپیه سالانه داشته باشد
در وجه دوم ساش مشایخ الیه در محنت مستور بودیم و مقتاد آشرقی بعد در محنت مستور بودیم و مقتاد آشرقی
یادداشت تسلیمی شد شرح مخط عمده الملک سدر المهامی آنکه در اصل واقع نمایند شرح مخط
صدارت و نقابت پناه می آنکه بر ساله کمترین بندها در اصل واقع نمایند شرح مخط عمده الملک
و لیس موافق واقع است شرح مخط عمده الملکی آنکه بر عرض مکرر رساند شرح مخط قبسال پناه
حکیم مسیح الزمان آنکه بتاریخ ۱۲ ماه مهر الهی سکره بر عرض شمس اقدس اعلی رسید شرح مخط
عمده الملک رکن سلطنته ایتامه مومنین الدوله البابره محنت رالدوله ساقانی حمده الملک الهامی
عدومی اسل خان آنکه از نصف خریف قوسی نعل مسلمانان بالمشان علمی شد +

السرور هزار حاصل

موضع کن بیره از حویلی کاراجمیر

اللهمم کم هزار رقبه

حاصل کامل شده

لا وعص

جمعے نخواهی از تعمیر جاگیر دار

شرح مخط عمده الملکی آنکه از صورت کاراجمیر در موضع کن بیره تخم

تندیکو ده مویف

فقدیم در صورت مشایخ الیه در محنت مستور بودیم و مقتاد آشرقی بعد در محنت مستور بودیم و مقتاد آشرقی

نقل چٹھہ و سرما

شاہ عالم بہادر شاہ بادشاہ غازی بن اورنگزیب عالمگیر بادشاہ غازی درباب تقریر عہدہ
سجادگی بعد تحقیق نسبت اولاد حضرت خواجہ بزرگ قدس اللہ سرہ العزیز بتاریخ روز
چار شنبہ نوزدہم شہر صفر المظفر ۱۰۵۰ جلوس مبارک موافق ۲۲ اہرم مطابق ۱۸ فوروری
ماہ رسالہ لائق العنایت الاحسان برودمراحم۔ خدیو گہیاں صدر منشیع القدر صدر
سید محمد خان صاحبہ جهان و نوبت واقعہ نگاری فدوی درگاہ آسمانجاہ عبد العزیز قلمی سگڑ
حکم صادر شد کہ منصب سجادہ نشینی روضہ منورہ حضرت قطب الاقطاب واقع بلدہ دارالخبر
اجمیر از تخیر شیخ فخر الدین۔ بہ شیخ سراج الدین ولد شیخ ابوالفتح و موضع گیلونہ عملہ گنت نہایت
سرکار و صوبہ مذکور جمع دو ہزار روپیہ بابت باریافت معزول و یک ہزار روپیہ از خزانہ روضہ مذکور
باندوز و فتوح آنجا مشروط سولہ حصہ موضع دلوڑہ پر گنت جو بی صوبہ مذکور و پنج آنہ بودیکہ
بلا شرط مقرر دارد در وجہ بدو محاسن او مقرر فرمودیم۔ اگر در محصلہ بجز چیز دہشتہ باشد آنا
اعتبار نہ کنند واقع ۲۸ ربیع الآخر ۱۰۵۰ جلوس موجب تصدیق یا دو داشت قلمی شد بموجب
اسناد ذیل بمشارا الیہ بلا شرط مقرر است +

بموجب سنن ان تحریر ذی الحجہ ۱۰۵۰ عہد حضرت
حصہ موضع دلوڑہ

بموجب سنن والا شان عہد حضرت مرقوم ۲۱ ربیع الاول سجادہ نشینی و بدو محاش ذیل
نذوفتوح روضہ مسطور بہ چٹھہ مقرر بود بعد فوت او بموجب سنن مرقوم ۲۵ جمادی الاول
۱۰۵۰ بشیخ فخر الدین لپرش مقرر شدہ +

صلا
اصطلاح روپیہ معادل اضافہ

گیلو تتر اعین ہزار جمع موضع

در نیو لا بمشارا الیه سواک بہا شرط مقرر شد +

شرح دستخط وزارت پناه لبالت و شہامت دستگاہ عمدہ مندیان عقیدت نہا
زیدہ محصلان با اعتقاد منظور نظر بادشاہ موردا لطافت نامتناہی - مہبط اختلاف بکران
خانزادہ شجاعت نشان صمصام الدولہ با فرنگ بخشی الممالک مسی الامرا بہا و نصرت جنگ
سپہ سالار نائب اعصنا و خلافت منان الی اعتماد سلطنت و کشور کشانی معاقدین
دولت سپہ آرا سی معارک فتح و نصرت گنجور ہزار بادشاہی انا ضمیر انجمن ہر ایسے محفل و نش
بجانب صاحب الہی عالم آرا کے دستور و ممالک اربہاں و کلا ذوالاقتدار صاحب
الشوکت و العظمت و الاحتم شام واجب العزت و الشرف و الانتم ارام قدمہ خونین عمدہ
امر الی عظیم الشان کن سلطنت اعلیٰ نظام الملک آصف الدولہ آنکہ داخل واقع نمایند
کما فضلت

سجادہ نشینی روضہ منورہ از تغیر شیخ فخر الدین +

شرح دستخط وزارت پناه کفایت دستگاہ لائق العنایت و الاحسان شاکستہ مراحم
بکران ہدایت اللہ خان نائب دیوان اعلیٰ آنکہ داخل واقع نمایند شرح دستخط لائق
العنایت و الاحسان موردمراحم خدیو گہمان حسد رفیع لغت رسد ایمن
سد جہان آنکہ داخل واقع نمایند عرض است من رسید مشار الیہ انبارت علیہ علیہ
نائب متراض است حکم شد خدمت نکو از تغیر شیخ فخر الدین مہر و ہذا جزو ایستادہ
مقرر باشہ +

معاش مشروط حکم شد

موساش مشروط و نامحزول موجب فرمان مرقوم ۲۵ جمادی الثانی ۱۲۰۰ - بال و اضافہ
موجب ۲۱ عند ۲۱ موضع در ولایت السمانہ سالانہ +

گیلوتی عملی پر گنہ ڈرانڈہ سرکار صوبہ مذکور
 از حسن زمانہ روضہ مذکور
 الہ ہزار جمع موضع
 الہ رسالانہ الہ ہزار

گیلوتی عملی پر گنہ ڈرانڈہ سرکار صوبہ مذکور
 از حسن زمانہ روضہ مسطور
 الہ ہزار جمع موضع دروست
 الہ ہزار جمع
 تطبیق و قانع کل است

مہر سردار جهان

مہر افلاک خاقدوی شاہ عالم بادشاہ

مہر عبدالعزیز فدوی شاہ
 عالم بادشاہ

تاریخ ۲۳ صفر شد داخل سیارہ تاریخ ۱۶ صفر شد تصدیق بد فتر الیہ گذشت
 نسبت سوم صفر لمظفر لقل فبت دیوان اصدات رسید معہ جو راج داخل آوار شد
 فانی احوال بنظر در آمد پانصد روپیہ دیگر بستور معزول مرحمت شد

نقل حقیقہ شریما

محمد شاہ بادشاہ غازی با تقرر منصب سب ابلی بنام شیخ منیر الدین صاحب نیرہ
 حضرت خواجہ بزرگ قدس سرہ العزیزہ
 تاریخ روز یکشنبہ چار و ہم شہر مصنان ۱۰۰۰ جابوس معلی موافق ۳۲ الہ ہجری
 مطابق شہر ماہ رسالہ سادات و فتاوت ثبت امارت و ایالت مرتبت حشمت و شرکت
 منزلت عمدہ امرائے رشیع ہشان زندہ خوانمین بلند مکان ر لایق المرحمت الاحسان
 سفر حضرت احمقان تتمہ المذکات ہر جملہ معظّم خان خاشان بہادر مظفر جنگ تر خان

نسبت واقع نگارشی گسترین خان زردان درگاه پراختشام مولانا سرام تسلیمی مسکرو حکم صادر
 شد که منصب سرباز نشینی روضه منوره حضرت قطب الاقطاب واقع در آنجا
 از مفتاح شیخ سراج الدین به شیخ منیر الدین بپوش و موضع گیلوته عمده گیرنده زراعت در
 صوبه مذکور جمع دو هزار روپیه بابت باز یافتن توغلی و یک هزار روپیه سالانه از خوان روضه
 مذکور باندوز و فتوح مشروط سواط حصه موضع و اول عمده پراکنه حویلی صورت مذکور در شیخ آنه
 نیمه بلا مشروط و وجه مدح ساش او مرحمت مستردیم اگر در غل دیگر چیز دست داشته باشد
 آرا اعتبار نکند واقع عذر رجب سکه بوی بقیه سرتق یادداشت تسلیمی شده
 بموجب بنام ذیل بمشارا الیه مقرر است

موجب فرمان تحریر ذوالحجہ ۱۲۶۰ هجری
 بجزیب مان ساداتی اول سلسله عهد حضرت سلطان
 حیدر علی خان

در بنویلا بمشارا الیه سوا بلا مشروط مرحمت
 بشرح دستخط

مؤمن الدوله سعایه سعاده سلطنت الیه عمده ایست فرسج اشان بن نوین بلنده کانت
 نانظم شاه ظلم ملک مال نابج و مناسج دولت تهبال صاحب سبب و تقلم رافع اول
 مسلم وزیر صاحبت بریکرنگ جبه المکات الیهام قطب الملک بحین الدوله سعایه
 کانت بهاد و ظفر جنک سپه سالار یا باو فادست و الوزرا آنکه داخل واقع نمایند

شرح دستخط

سیادت و نقابت تربت المارت ایالت تربت تربت
 زبه و نوین بلنده کانت بلق الرحمت والامسان مقدر است حاکم الملک
 منظم خان فاعف مان بهاد و ظفر جنک ترخان آنکه داخل واقع نمایند

سیاہ

خواجہ معین الدین چشتی

از روس کے سیاہ بہر عمدہ المکتبہ غنشی الممالک اسپہ الامرا بہادر رسیدہ کہ سید منیر الدین بہر
سید سلج الدین سجادہ نشین درگاہ حضرت قطب الاقطاب کہ سید مذکور
فوت شدہ امیدوار است کہ بموجب پیر سجادہ نشینی آنجا سفر فرما شود بعرض امتدس
رسید کہ تجویز نامہ بہر میر احمد علیخان صاحب درجہ و آنجا نیز رسیدہ کہ سید سلج الدین سجادہ نشین
فوت شدہ سید منیر الدین پیر متوفی طالب علم بصلاح و تقویٰ آراستہ لائق سجادت
بستور پر بنام مومی الیہ سفر فرما شود حکم شد منظور

گما فضلت

سجادہ نشینی روحہ مسطور از ہفت سال شیخ سراج الدین بمبشارا الیہ سپریش

حکم

محاش با زیادت سابق
در محاش مشروط شیخ سراج الدین متوفی بموجب یادداشت واقع عہدہ مرقوم
سوم جمادی الاول سنہ ۱۲۵۰ رمضان سنہ الیہ بعرض کرر رسید فرمان درست گشتہ

موضع گیسو تملک گیسو نہ زانہ سالانہ

ال

سراج

گیلوتہ عمارت پر گینہ نزلانہ صوبہ مذکور

سالانہ از حسنہ نزلانہ مسطور

السلسلہ

السلسلہ

تقریباً ہفتہ استانیچ شہر صد ہند الیہ

مہر بلا سرام

مہر میر علی اعظم خان ناخانان

معہ جان محمد قول

بتاریخ دوم شہر ذی الحجہ ۱۲۰۰ھ

مطابق واقع کل است

بتاریخ چہارم شہر رمضان ۱۲۰۰ھ
تصدیق بقرۃ الکیہ شہرہ علیہ قول
بتاریخ دوم شہر ذی الحجہ جلوس و نقل بدقر
دیوان است عالیہ رسیدہ علیہ قول

بتاریخ ۱۱ شہر رمضان ۱۲۰۰ھ جلوس
نقل بدقر و قانع کل رسیدہ
داخل اوارجہ نمودہ
۱۲۰۰ھ جلوس و نقل
دہلی و قانع کل نمودہ
نقل فرستہ بچیان نمودہ

نقل حقیقہ

محمد شاہ بادشاہ غازی نام سید محمد حسن برادر عم زاد شیخ میر علی الدین صاحب سبب بتاریخ
روز جمعہ ششم ذی الحجہ ۱۲۰۰ھ جلوس مبارک موافق است الیہ جری بہ سالہ سیادت و نجابت شاہ
شجاعت و شہادت گاہ نزل اوار غنائت پادشاہی قائل مجتہد شہر شہر الہی صدر شہر شہر
سد النسر و سید امیر خان نوبت و اقدار کاری کترین خانہ زہان گاہ آسمانجاہ عالم
قلمی سیر دو حکم صادر شد کہ نیم رو پیہ بلا قصد رو پیہ از اوقات و وقتہ ہر روز
صدر بہ کثیرا کثیرا در وجہ مدد حاصل شو محمد حسین غیر متعلقان ہر گاہ
فرمودیم اگر در محفل دیگر چیزت داشتہ باشد آنرا اقبالیگت در واقعہ ۱۲ شوال سنہ
تصدیق یادداشت مستلمی شد +

شرح دستخط مومنین الدولتہ العلیہ معتمد سلطنت الیہ عمدہ امرائے رفیع شان میں مضمون بابت گمان
ناظم و مناظم ملک و مال نایب و منایب دولت و قبیل صاحب کیف و قلم رافع اللواد و العبد موزر
صائب ندیر بکرنگ حمدہ الملک دارالمہام قطب المملکت میں الدولہ سید عبداللہ خان بہادر
ظفر جنگ سپہ سالار یار با وفادستورالوزرا آنکہ داخل واقع نمایند۔

شرح دستخط سیادت و نجابت سپہ اشجاعت و شہامت دستگاہ منزاوار عنایت پادشاہی
قابل مرحمت سے رفیع اہت صدر صدر سید امیر خان آنکہ داخل واقع نمایند۔

خواجہ معین الدین چشتی

از روئے تجویز نامہ پیر میر عرب القادر منولی روضہ منورہ حضرت
محمد حسن نیرہ حضرت خواجہ معین الدین چشتی بہیج و جمعیست ندارند استحقاق بدرجہ کمال دارند
بنابر آن پانزودہ آندہ یومیہ بلا قبیلہ آٹامی تجویز نموده ہے ہمار درجہ پذیرانیت بوجہ اقدس
رسید بشریح صدر حکم شدہ

۸ بلا تصور و میسر

خدیجہ

۱۲

مشاراً الیہ

صغیر

۱۲

سعید النساء

۱۱

رقیمہ ہمشیرہ

۱۱

مسماة راحت النساء وغیرہ ہمشیرہ زادہ

۱۲

مسماة لطیفہ

۱۱

مشاراً الیہا

۱۱

تخریر فی التاریخ صدر سند الیہ

مطابق واقع گل است بر حاشیہ بعض مکرر رساند۔
 بست و ہفتم صفر ۱۰۲۰ جلوس مبارک بعض مکرر رسید۔
 پس لپیٹ جریدہ دستہ منشیان دیوان شاہی بسیار است۔

چهار و ہم صفر ۱۰۲۰ احد جلوس

نقل و شرما

الو بعد از عزیز الدین عالمگیر بادشاہ غازی دخل اللہ فی بحبان باسم سبحان تعالیٰ شاد
 خواجہ معین الدین پتی قدس اللہ سرہ

ظفر انجمن طلب الیہ اہم بادشاہ

درین وقت میں تتران مناران الا نشان اجب الاذعان صادر شد کہ مہربا دشاہ بہ کائنات
 بجمع شخصت چہار ہزار و ام علم برگزیدہ حویلی دارالخیرہ جمعیر کہ پانصد روپیہ حاکمیت انان
 صفر علیین ان غیرہ درو جہف امیر بنیاد شالہ دین وغیرہ پسران متہمت

نجم الدین سن جوڑی شہر دست قطب الاقطاب
 بعد از بطنا بعد نظیر مبعانی توفیر شریف دست ان میں سب انجمن تقریباً ہایدن
 نامہ کام کار و الاتبار و ذرات ذہنی الباقی اور امر لب عالمی قہار و حکام الامم و مال نقایہ

و مقصد بیان مہمات سلطانی و تکفلان معاملات دیوانی و جاگیر خارا کو در بحال و استقبال ابد امویا
 و استقرار دستار این حکم مقدس و معنی کوشید موضع مرقومہ را در نسبت نسبتاً بعد نسل
 و بطناً بعد نطن خالدا و مخلاً انتبصرت انہا بابت زندان باز گزارند و ارسواد م تغیر
 و تبدیل صنون و محروس دستہ بعلت پیشکش صوبہ داری و فوج داری و مالوہات و
 اخراجات مثل رستلہ و محصلانہ و داروغگانہ و بیکار شکار و دہ بنی و مستند و صد وہی
 قانون گویا مترجم و مترض لستوند و توقیر کل تکالیف دیوانی و مطالبات سلطانی و آنچه
 از حسن تر و آن ہمبیزاید معاف و مرفوع لغت شمارند۔ درین باب تاکید اکید و قدغن مبلغ
 دستہ سنجیدہ طلبند و از ریلغ کرامت تسلیغ والا تخلف و اخراجات نوزند شرح
 یادداشت پس نسبت مذکور

شرح یادداشت تاریخ روز پنجشنبہ سبت و ششم شہر محرم سلسلہ مجلس معنی موافق
 مطابق ۲۸ شہر ماہ بر سال سیادت و نجسابت مرتبت امارت و امانت شہرت دانائے بلوغ
 دین دولت شناسائے مراتب ملک و ملت فرازندہ لوای شہرت عظمت اعتقاد خلافت
 و فرمانروائے اعتماد سلطنت و کشور شائے ظفر پیرائے معارک جهان ستانی عیش آرائے محفل
 کامرانی و ستیقا بایک از بادشاہی ریز شناسائے مزاج دانی و آگاہی۔ جوہر درات حقیقت و فنا
 فروغ شمع کز نگہی و صفنا محرم و دکشائے مجلس حشلاص نہیں خلوت سرائے خاص کار و فای
 سیف و شلم بدر امور عالم قدوہ خونین بلبند مکان عمدہ امرائے عظیم نشان وزیر صاحب
 ہمیر و شضمیر عالم بقدر لازم الاختصاص والا غرار واجب الاحترام والامتیا ز کرن سلطنتہ
 بادشاہ سلیمان قمر تدار آصف جاہ لفظ نام الملک بہادر فتح جنگ سپہ سالار و نوشتہ اوقو نگاری
 خانہ زادان در گاہ حشلاق پناہ لعل سنگھ سیکر و حکم صادر شد کہ موضع بدہ گانہ در سبت
 مجمع شخصت و چہ ہزار دام عملہ برگنہ حویلی دار اخیرا جمیر از تعمیر اکرم علیجان وغیرہ در وجہ
 انعام سپران و متعلقان حضرت شاہ نجم الدین حسن سجزی نیرہ حضرت قطب الادب

بطریق آتمعا باسنہ نندان سگال بعد سگال و بطناً بعد بطناً معانی و توفیر و آنچه از حسن و در جمع
آن بغیر از این مزاجم نہ شوند در حمت منم و دریم واقع چهارم شہر محرم است شرح دستخط سیادت
و نجابت تربت امارت ایالت نزلت دانای مارج دین دولت شناسانی دراتب ملک و ملت
فرازندہ لولای شکرکے شمت طرازندہ لساہ اہرت عظمت اعتضاد حست ملافت فرمازوا
اعتماد سلطنت و کشور شائے دست یقویا بے بادشاہیہ فرشتاس مناجدانی و آگاہی
جو ہزار چھت تیقت و وفاء فروغ شمع کیرنگی صفت سبہم دکشاہے مجلس خاص محرم غایت
صدق و سند اس کار فرمایے سیف و سلم در امور عالم وزیر صائب بیرمک ملک و امیر صغیر
عالمی مقدار . . . لازم الاختصاص والاعزاز واجب الاحترام والامتیاز کرن سلطنت
بادشاہیہ سلیمان تخت دار وزیر الممالک جلال الملک دارالمہام نظام الملک آصف جاہ
بہادر فتح جنگ سپہ سالار آنکہ دخل واقع نمایند۔ شرح دستخط وزیر الممالک آصف جاہ
نظام الملک بہادر آنکہ مکر لبرض رسانند۔ شرح دستخط امارت ایالت
پناہ قبیل چمناس بستگاہ کرن سلطنت لعل الیہ سرافراز عنایت خلیفہ الرحمانی
قدوسی عقیدت نشان ضیاء الدولہ سعد اللہ خان آنکہ مکر لبرض صفت من نزلت
شرح دستخط وزیر الممالک جلال الملک دارالمہام آصف جاہ نظام الملک بہادر
فتح جنگ سپہ سالار آنکہ نظر در آمد صفت دستخط آصف جاہ آن در نسبت عملیہ
عملی دارالخیر اجیر از تنہی اگر علم چنان۔ وغیرہ و بہ نسیام التمنامیر غیاث الدین خیرہ
پسران متعلقان چست شہ شاہ نجم الدین حسن بجزی نبیرہ حضرت تطلب الماطلاب

خواجہ معین الدین شہ قاتل

معانی توفیر و حمت منم و دریم واقع چهارم شہر محرم است شرح دستخط وزیر الممالک جلال الملک آصف جاہ
نظام الملک بہادر از بنو نعت حقان بل فر و دستخطی چنانچہ دستخط

صادق نیشنل خط الوتر خواجہ معین الدین حشمتی قدس سرہ

شرح یادداشت دستخط وزیر الممالک حجلہ الملک مدار المہام آصف جاہ نطنام الملک بہاد
فتح جنگ سپہ سالار آنکھ موافق صادق خاص بل آرن شرح عرض چارم مہرم سہ سہ
رسید آنکھ میر غیاث الدین و عظیم الدین و میر نطنام الدین و مسماۃ حدیث النساء و الزینب
پسران و متعلقان حضرت شاہ نجم الدین حسن بھڑی پیرہ قطلب الاقطاب حضرت
خواجہ معین الدین چشتی شب و روز عبادت الہی مشغول و جگہ سات معین ندارند امیدوار
موضع بدہ گاؤن حج شصت چہار ہزار دام عملہ پر گندھو ملی دارالخیرا جبریس از تغیر اکرم علیچنان
مزبور در وجہ انعام التمام حمت شود وغیرہ

لحمہ ہزار دام

مشائرا الیہ و عیب و پیران شاہ نجم الدین حسن بھڑی حدیث النساء وغیرہ

از تغیر اکرم علیچنان

لحمہ ہزار دام

مومنی ایب	عظیم الدین	نطنام الدین	ابلیس نمبر کور	زیر النساء اختر
لحمہ ہزار	لحمہ ہزار	لحمہ ہزار	لحمہ	لحمہ ہزار

وزیر الممالک حجلہ الملک مدار المہام آصف جاہ
نظام الملک بہادر فتح جنگ سپہ سالار
قدوسی عالمگیر بادشاہ غازی

عبدالحمد قدوسی
عالمگیر بادشاہ غازی

فتح شکر قدوسی عالمگیر
بادشاہ غازی

عبارت پس پشت پائین دست با این شرح یادداشت مندرجہ بالا

عبارت هاشمیہ پیشینہ است در جانب راست در باب ششم شدن فرمان
در روز تاجی عبارت پیشینہ است در جانب چپے باب و نخله و قاتر شاهی +
خواجہ حسین الدین شتی قدس سرہ

چشمہ

عہد محمد شاہ بادشاہ غازی بہر وزیر الملک نو استبر الہرین خان صین بہادر ...
بتاریخ روز جمعہ شانزدہم شہر محرم سنہ ۱۱۰۸ ہجری مبارک موافق ۳۹ الہد برس
سیادت بقت سبت بابت ایالت و امارت تہمت شہت و شوکت منزلت عہدہ امرا
رشیعہ اشان بن خوںین بلبت مکان لای المرحمت والاحسان مقرب السخترت خانان
مرعہ الملک مسیہ حجابہ معظم خان خانان بہادر مظفر جنگ ترخان و نویبت اقوغ نگاری
کمترین خلی نہ زادان در گاہ آسمانجاہ عنہام علی شلی سیکر و حکم سادہ ست کہ سبت
ووبگیہ زمین از محل شہر پرگنہ حویلی دار اخیر امیر در و بیدو حاش سہاقہ بی بی کمال دولت
متعلقان سید سدا اللہ نیرہ قطب الاقطار جہت رحمت فرمودیم اگر محسن
چیزے داشتہ باشن آنرا اعتبار کننہ واقفہ فرمود شہر حجب الاسباب
و جب لقب بی بی یا دولت شلی شد +

شرح دستخط موثن الدول العسایہ محتسب اللہ الہیہ سیادت نجابت شہادت
ایالت منزلت التالیہ درجہ و دولت شناسات مراتب ملک مملکت
و فرمازولے عہدہ سلسلہ و شہرت شہادت انظر و مستان
قبال خلافت محتسبان باعہ و شہادت ماہرین
زندہ امر لے شہادت ان سبب عینہ اللہ اللہ اللہ
یاراوت سیکرک وزیر الملک بنامہ الامان در لای المرحمت والاحسان

آنکہ دائل واقع نمایند

شرح دستخط سیادت لفت ثابت تبت امارت ایالت تبت حشمت و شوکت منزلت
 عمدہ امرایے شیعہ اشان زبیر خوزمین بلبلت مکان اللوق المرحمت اللسان بقیہ حضرت
 اسخاقان معتمد الملک سید علی معتمد خان فاختانان بہادر مظفر جنگ ترخان آکورد اول
 واقع نمایند

خدمت معین الدین حشمتی قدس سرہ

حمید محبید مبارک

بالتماس مشارک الیہما وغیرہ تسلطان سید سدا اللذنبیرہ قطب الاقطاب حضرت خواجہ
 معین الدین حشمتی بیچ وجہ حدیثت معتمد لندرد و جماعہ کثیر بہرہ دارند و شب روز اجبات
 الہی و نماز و روزہ تلاوت قرآن و قرآن مشغول اند۔ سید ار فضل و کرم انکہ نسبت
 و دو سیکہ زمین از پرگت حرم علی اجمیر موجب سناد حکام در وجہ معاش مومی الیہما مقرر است
 سند در گاہی عهد مقرر شد در بعض اہتداس رسید منظور حکم شد

تسکیر زمین از محل تسمیہ

مشارک الیہ	صوبہ
اسامی	صوبہ
مسمی	صوبہ
شرفین علی بی	صوبہ
مسمی	صوبہ
بخت بانو	صوبہ
تحریر تاریخ خاصہ سنا الیہ	مطابق واقع محل است

وزیر الملک تکرالین خان بہادر
 نصرت جنگ شاد اللہ

معتمد الملک علی حیدر معتمد خان فاختانان
 مظفر جنگ ترخان

فدوی علی احمد خان فدوی
 محدث بہرہ شاہ غازی

غلام علی خان زرا و محمد شاہ
 بادشاہ غازی

نقل و سوانح

بادشاہ
عہد محمد شاہ

بمہر وزیر معظّم الملک خان خانان مظفر جنگ بہادر ترخان

میر جلال معظّم الملک خان خانان مظفر جنگ بہادر
ترخان خانہ زاد محمد شاہ بادشاہ غازی

ظفر

گماشتہ ہائے جاگیر داران و کرد و دیوان پرگنہ حویلی دار انجیر جمیرا اعلام آنکہ بموجب
یادداشت و اقدہ عہد بادشاہ مرحوم مرحوم تاریخ شانزدہم محرم ۹۰۰ یازدہم شہر شوال ۱۲۰۰
بعرض مکرر رسید موافقی وہ نسبت بگیارہمین سال قدیم از پرگنہ مذکور بہ دستور سابق لشیط قبض
و تصرف در وجہ مدحہ محاش مسماة بی بی کمال دولت متعلقان سید اسد اللہ نبیرہ
قطب الاقطاب حضرت خواجہ بزرگ حسب ضمن مقرر شدہ باید کہ طبق یادداشت و تہ
عمل نمودہ ارضی مذکورہ را بتصرف آنها بازگردارند و صلا و مطلقاً تغیر و تبدل بدان نہ ہند کہ
حاصلات آنرا صرف نمودہ بدعاے بعتائے دوم دولت ابدت نہ اطمینان نہ
باشند و اگر محل دیگر چیزے داشتہ باشند آنرا اعتبار نہ کنند و زمین با بنہ
دستہ حسب اہم بطور عمل آزند

تاریخ نسبت و نام جامدی ہشتالی ۱۳۰۰ جاوستی شد

عبارت ضمن لشیط فرمانچہ

مقدمہ شرح ضمن روجہ مدحہ محاش مسماة بی بی کمال دولت متعلقان سید اسد اللہ
نبیرہ قطب الاقطاب حضرت بموجب یادداشت واقع عہد مرحوم تاریخ
شانزدہم شہر محرم ۹۰۰ یازدہم شہر شوال ۱۲۰۰ بکر بے ضمن تقدیر
پرگنہ حویلی سوبہ دار انجیر جمیرا بہ دستور سابق
مسند زمین از محل مستقیم

مشاور الیر	نمایندہ	نمایندہ	نمایندہ	نمایندہ
سید	نجیب	شیر	شیر	شیر
بیکر	بیکر	بیکر	بیکر	بیکر

نقل من مانجہ

عہد محمد شاہ بادشاہ غازی

مہر خان ترخان

ظہرا

گماشتہ ہستہ تصدیق مہمات جمہور سکندریہ منورہ قطب الاقطاب حضرت
خواجہ معین الدین چشتی تین سو سالہ واقع بلدہ صوبہ دار پنجیسہ اجمیر را اعلام آنکہ بموجب
التماس کسب سید ظہیر الدین وغیرہ از فرزندان حضرت بعرض ہستہ س اعلیٰ
رسید کہ موکلان پہنچ مروجہ معیشت مقرر نہ دارند۔ و اوقات عبرت میگذارند امیدوارانکہ
پانزدہ آنہ یومیہ از اوقاف حضرت نذیر سوا علی السویہ در وجہ محاش موکلان مرحمت
شود حکم جهان طبع عالم مطیع شرف لفت ادا یافت کہ یومیہ مسطورہ از اوقاف وضع نہ کردہ
سوا علی السویہ در وجہ محاش مشارالہیہ وغیرہ مقرر باشد لہذا حسب حکم اعلیٰ
قلمی سیکرہ د کہ یومیہ مذکورہ را از تاریخ ورود پروانہ حسب اضمن مشارالہیہ وغیرہ میرسانید
باشند تاکہ آنرا صرف معیشت خود ہائے خودہ بہ عالیہ دوام دولت ابدیت اشتغال منموزہ
باشند اگر در محل دیگر چیزے داشته باشند آنرا اعتبار نمایند درین بابت عنین دانستہ
حسب مسطورہ لاجل آئندہ

تاریخ نسبت ہفتہ ہر واقعہ ۲۳ جلوس الاستلیم شد

عبارت ظہر فر مانجہ

بموجب التماس کسب

ضمن بسم سید ظہیر الدین وغیرہ از فرزندان حضرت

مشارالہیہ پانزدہ آنہ یومیہ از اوقاف حضرت مسطورہ سوا علی السویہ از تاریخ ورود پروانہ

۱۵ یومیہ

کرامت اللہ

مشارالہیہ

۲۲

نفر ۲۲

مسماة است بالله

مسماة بنی ساجد

۱۳

نقل شهبان

ابوالحسن عزیز الدین عالمگیر بادشاه غازی -

باسم سجاد بن ساجد

خواجگان حضرت شیخ قدس سره

عزرا سجاد بن ساجد بادشاه

درین وقت مبینت است ان فرمان والا نشان واجب الاذعان سادشاه که مبلغ
 دو لک و چهل و شصت هزار دالم از موضع ارطغرک و غیره در پشت من اعمال برگشت جو علی و انچه
 اجمیر از گذشت سید حسین خان سجاد دروغیره که یک هزار و پانصد دروپیه حاصل است و
 انعام زبده استامخ الکرام سید السادات سید امام الدین سجاد و ششمین روضه
 بطریق آتمعت با فرزند ان از بیت پارس نسل حسب الصمن معرفت باشد باید که فرزندان نام
 کامکار و الاتبار و در نسل ذوی الاقتدار و امرای عالمیت از حکام کرام و اعمال کفایت
 فرجام بمقتصدیان و لوازمی و مشکفان معاملات سلطان و دیگره و ان بکر و طایفه
 استقبال ابد و مویب و از استقرار و استدار این حکم مقدس معالمت است
 در بستن سجاد بن ساجد و بطناجب بطین خالدا و تحت تصرف و ان
 از صواب و تغیر و شب و ان سعادتی و خوش و نیت اجابت سید و انی خود غازی
 الوجبات اخراجات نشان استام محصلان و دروغکاران و دروغه نیت و مقت
 مد و دست و دست نام و دروغکاران و دروغکاران و دروغکاران و دروغکاران

وانچہ از حسن تردد و در جمع بیغزاید معاف و مرفوع لہستہ شمارند درین باب تاکید و توجہ
 بلینج دستہ ہر سال سند محبہ دہندہ طلبند و ازیر بلینج کرامت تبلیغ والا تخلف و انحراف
 نوزند و ہفتم شہر صفر المظفر سال پنجم از جلوس والا نوشتہ شد ہم

عبارت پشت نشان

برسالت سیادت و نجابت بہت امارت و ایالت مثلت دانائے مزاج دین دولت شناسا
 مراتب ملک ملت فرارندہ نولے شوکت و چشمت طرارندہ بساط اہبت و عظمت عتضاً
 خلافت و من مائرواے عتقاد سلطنت و کشور شائے ظفر پیرایے معارک جہان بانی -
 عیش افزایے محفل کامرانی دست یقہ یاب اتر بادشاہی یے من شاس فر اجہانی و آگاہی
 جہر مرآت حقیقت و وفا فروغ شمع بکرنگی و صفایہ ہم و کشانی محبس خاص محرم خلوت سرانے
 صدق و اصالے فرمایے سین قلم بد بادیہ عالم قدوہ نوین بلند مکان نبیہ امولے عظیم شان وزیر صائب وزیر ہریرہ
 لہم قید لازم الاحتصاص الاعزاز واجب الاحترام الامتیاز کین سلطنت بادشاہ سلیمان اقتدار وزیر الممالک حمید الملک المہام
 آصف جان نظام الملک بہا و فتح جنگ سپہ لاریار و فادار نسبت واقع نگاہی کترین بندہ ہائے درگاہ سنو کھرم

مہر کلان
 وزیر الممالک حمید الملک المہام
 آصف جان نظام الملک بہا و فتح جنگیاد و فادار
 سپہ لار فدوی بادشاہ سلیمان
 اقتدار عالمگیر غازی

مہر
 مجدد الدولہ عبد المجید خان بہادر
 فدوی عالمگیر بادشاہ غازی

مہر
 فتح سنگہ فدوی عالمگیر
 بادشاہ غازی

شرح یادداشت واقع تاریخ روز سه شنبه شهر شوال ۱۲۵۵ جلوس مبارک معالی موافق ۱۲۵۵
 مطابق خورداد ماه بر سال سیادت و نجابت تربت امارت ایالت منزلت دانای مزاج
 دین و دولت شناسانی مراتب ملک و ملت نازده لوائے شوکت و حشمت طرازند
 بساط اہبت و عظمت عنصرا و خلافت و شرفائے عتقاد سلطنت و کثرت کشتائے ظفر
 معارک جهان ستانی عیش کر کے فحائل کامرانی و تہ تیغ یاب ہر ارباب و شاہی مزینان
 مزاج دانی و آگاہی جو بہر تہ تیغ و فایز و فتح و فتح بکری و صفایہ دم و کشتائے
 مجلس خاص محرم خلوت سر اسے صدق و حننا ص کافر شایع سیف و قلم مدبر
 عالم تدرہ خوانین بلین مکان زبده امریکے عظیم شان و زریصا تہ تبریک ملک مدار
 امیر و شغیر عالی مقدار لازم الاحتصاص و الاغراض واجب الاحترام و الامتیاز کربن سلطنت
 بادشاہ و سایمان تربت دار و وزیر الملک حمد الملک مدار الملہام آصف جاہ نظام الملک بہادر
 فتح جنگ سپہ سالار یار و فادار و نسبت واقع نگاہی کترین بندگان درگاہ آسمان
 منتو کہ انم تلمی میگرو حکم صادر شد کہ مبلغ دوکاک و چہل و ہشت ہزار کرسی دام از
 مہنوع از ترکہ وغیرہ در بست عمدہ پر گنہ حویلی در سخی اجیر از گذشت میر حسین بن بہادر
 در وجہ لغرام التمتع اسید امام الدین حبا وہ نشین و ضہ حضرت خواجہ بزرگ باہر زمان
 انسلا بعد نسل و ربطنا اجد لطنین و آنچه از حسن نرود بغیر اید بجانی توفیر و حمت مہرم
 واقعہ ہا رمضان ۱۲۵۵ بہر بہر یادداشت تلمی شد شرح دستخط سیادت و نجابت
 مرتبت امارت ایالت منزلت دانای مزاج دین و دولت شناسانی مراتب ملک و ملت نازده لوائے شوکت و حشمت طرازند

و فرماں لے عتقاد سلطنت و کثرت کشتائے ظفر
 و تہ تیغ یاب ہر ارباب و شاہی مزینان
 و فایز و فتح و فتح بکری و صفایہ دم و کشتائے
 مجلس خاص محرم خلوت سر اسے صدق و حننا ص کافر شایع سیف و قلم مدبر

کا فرمایا کہ سیف قلم بدر امور عالم قدورہ خونین بلند مکان عمدتہ امریکہ عظیم شان وزیر
صائب بے بیرونک اور امیر روشن ضمیر عالمی مقدار لازم الاختصاص والاغزاز واجب الاحترام
والامتیاز کرن سلطنت بادشاہ سلیمان اقتدار وزیر الممالک حمد الممالک مدار المہام اصفا جاہ
نظام الممالک بہادری فتح جنگ سپہ سالاریار وفادار آنکہ بدعین بار رسا اور شرح دستخط
مدبر الممالک اعزاز دولت گزار یا فرمان بہادری فتح جنگ آنکہ سبب نعم ذرا چھ شہہ جلوس والاکار
بہر شرح مہم قدس سپہ شرح دستخط وزیر الممالک حمد الممالک مدار المہام اصفا جاہ نظام الممالک
بہادری فتح جنگ سپہ سالاریار وفادار آنکہ شان والا شان سلیمی نمایندہ
شرح دستخط وزیر الممالک حمد الممالک اصفا جاہ بہادری فتح جنگ سپہ سالاریار وفادار آنکہ بقدر
شرح دستخط وزیر الممالک حمد الممالک مدار المہام نظام الممالک سبب بہادری فتح جنگ سپہ سالاریار
آنکہ از بیچ بارسلیل فرود تخطی ۱۰ از رمضان مبارک شہہ جلوس سیاہ محرم سنہ الیہ

از گز انتم سپہ حسین خان بہادری
از گز عبد الواحد خان سپہان شیخ سعد اللہ

حاصل السہار عم
للاصل حاصل حاصر

شرح دستخط روز ناچہ وغیرہ جانب راست پشت فرمان

شرح او خالی میاں و در فقر جانب چپ پشت فرمان

نقل فرمایا

ابو المظفر عبدالدین محمد شاہ عالم بادشاہ غازی احمد اللہ تعالیٰ

باسم سبحانہ تعالیٰ

ظفر اطفا باسم بادشاہ

در وقت دستخط سپہ سالاریار فرمان والا شان واجب الاذعان صا اور شد کہ مبلغ یک ہک نوز و بیس

ہشتصد کری ڈام موضع ناند موخر عدرا پورہ عملہ گنت علی مصاف صور پور پھر اجیر از لغیر غلام
 کہ کچھزار ویکصد روپیہ حاصل آلتست دروچہ سام سیادت و فضائل آب کمالات کہ حساب
 سید امام الدین بطریق آتمغابا سنہ زندان بلا قید اٹامی قیمت معافی توفیر از بیع پارسین
 حسب اضمین مقرر باشد۔ باید کہ فرزند ان نامدار و کامگار والا تیار و ذریعے ذوی الاقتدا
 و امرائے عالمیقدار و حکام کرام و عمال کفایت منجہم و متصدیان مہمات دیوانی متکفلان
 معاملات سلطانی و جاگیرداران و کروڑیان حال دستقبال ابداء و موبد اور استمراستہ
 انجیم اقدس اعلیٰ کوشیدہ و امہائے مذکورہ راموہ موضع در سبت لندالبع نسل و اہلنا ابو بطین غازی
 و محاند ایتھرت آہنا با گذارند و از صواد م تغیر و تبدیل مصنون و محروس دستہ بہت بخش
 صوبیداری و فوجداری و مال و جہات و منسراجات مثل منسلحہ و محصلانہ و دار و عمارت و بیگانہ
 و شکار۔ دستہ و مقدمے و صدوٹے و قانون گئے مزاجم و تضرض نشونہ و توفیر کل
 تکالیف دیوانی و مطالبات سلطانی و آنچه از حسن تردد آن در جمع آن بہ غیر ایدہ معامت و
 مرفوع لغت شمارند۔ درین باب تاکید اکید و قدغن بلیغ دستہ ہر سال سند مجبہ دہ طلبہ بند
 مازہ لیبج کر است تبلیغ تخلف و انحراف نوزند۔ باز وہم شہر بیع الاول ال یا ز وہم از وہم
 اقبالیانوس سمت تحریر یافت +

عبادت لہت ضمن فرمان

بر سواد شرافت و نجابت و تربیت اہلالت منزلت و اہلالت بلایج درین ملت شناسا
 مراتب ملک و ملت سنہ زندہ لولہ شوکت و جہتت طرازندہ لہا لہا ہست و نظریں
 خلافت فرمانروائے جہا و سلطنت و کشتہ کشی کے لئے معاکر ہونا ہونا
 محال کامدانی۔ ہر ہر است حقیقت و نفاذ و نفاذ و نفاذ و نفاذ و نفاذ و نفاذ
 محمد خلوت لہتے تہن و تہن کا فرطت و تہن و تہن و تہن و تہن و تہن و تہن
 اولیٰ غلطیہ اشان و یرصاعب تہن و تہن و تہن و تہن و تہن و تہن و تہن

والاعزاز واجب الاحترام والالتیاز رکن سلطنت بادشاہ سلیمان قسمت داروزیر الممالک جمہ المملک
مدار المہام یار وفادار شجاع الدولہ برہان المملک والاقارار اعتماد الدولہ آصف جاہ ابو المنصور
خان بہا صفت جنگ +

شرح یادداشت بتاریخ اذرو و شنبہ شہر صفحہ المتظفر اللہ جلوس مہمیت باؤس افوق
سطابت ۹ خوردادماہ برسالہ شرافت و نجابت منقبت امارت و ایالت منبت لک دانک مدارج رکن
دولت شناسانہ مراتب ملک و ملت فرازندہ لوائے شوکت و شمت طرز زندہ بساط عظمت و
اہمیت اعتضاد خلافت و فرمانرواے اعتماد سلطنت و کشور کشائے ظفر پیرایے محارک جہانبانی
عیش آسائے مجال کامرانی جوہر مرات حقیقت و وقایہ فرغ شمع بکیرگی و صفایہ دم و لکشائے مجلس
خاص محرم خلوت سہلے صدق و سہلایے سہلایے تسلیم در برابر امور عالم قدوہ خونین بلند کمان
عمدہ امورایے عظیم شان و ریصانت بیری ممالک مدار میر و شہنشاہ عالمیقار لازم الاخصاص
والاعزاز واجب الاحترام والالتیاز رکن سلطنت بادشاہ سلیمان ابقدر وزیر الممالک جمہ المملک
مدار المہام یار وفادار شجاع الدولہ برہان المملک والاقارار اعتماد الدولہ آصف جاہ ابو المنصور خان بہا
صفدر جنگ و نوبت واقع شکاری خانہ زادان درگاہ آسمانجاہ عقیدت آسائے اس
تلمیح میگردد حکم صادر شد کہ بسبب یکسک فزودہ ہزار ہفت صد و ازدہ دم موضع ناندہ
زرعدرا میپور دست عملہ پگندہ حویلی دار اخیر اجمیر از تخیر غلام یوسف در وجہ الغام التمغاسیادت

سید امام الدین با فرزندان متجملستان بلا قید انامی قسمت نسلاً بعد نسل و بطناً بعد بطن و انچه از جمع
 در جمع آن بفرزاید جانی توفیر فرام نشوند رحمت مستور بودیم واقعه چهارم شهر صفر سال ۱۰۵۰
 تصدیق ناید داشتند تسلیمی شد شرح دستخط شرف و نجابت تربت لمارت و ایالت منزلت
 و انانے مدارج دین و دوست کشا سالی مراتب تک و ملت منزه زنده لوان شکر و شمت طراز
 بساط ابهت و عظمت عتقنا و خلافت منزه از بی عتقاد سلطنت کشور کشانی ظفر پیر
 معارک جهان بانی عیش آن نخل کامرانی جوهر مرآت حقیقت و نافرین شمع بخیرگی و صفا
 همدم دلکشای محبت خاص محفلت هم سر صدق و حسن اص کافر تا کسینف و قلم بر
 عالم قدوه خونین بلبل برکان عمده امرای عظمی الشان وزیر صائب بر ممالک ارمنی و خنصر
 عالمی قدر لازم اختصاص الاغز و واجب الاخرام و الامتیا ز کین سلطنت بادشاه سلیمان اقتدا
 وزیر الممالک جلال الملک دارالمهام یار و شجاع الدوله برهان الملک الاوقار اعتماد الدوله آصف
 ابوالمنصور خان بجا و صفت جنگ آنکه برض کوه سانی در ظل واقع نماینده شین دستخط واقعه نگار
 کل آنکه مطابق واقع کل است شرح دستخط وزیر الممالک جلال الملک دارالمهام یار و شجاع
 شجاع الدوله برهان الملک الاوقار اعتماد الدوله آصف خان ابوالمنصور خان آنکه برض کرر
 شرح دستخط سیادت و نجابت پناه میسر احمد علیخان آنکه نسبت و نهم صفر المنظر
 مکر برض مکتس اعلى رسید شرح دستخط وزیر الممالک جلال الملک دارالمهام یار و شجاع
 شجاع الدوله برهان الملک الاوقار اعتماد الدوله آصف خان ابوالمنصور خان بجا و صفت جنگ آنکه
 فرمان الا نشان تسلیمی نماینده شرح دستخط وزیر الممالک دارالمهام یار و شجاع
 الاوقار اعتماد الدوله آصف خان ابوالمنصور خان بجا و صفت جنگ آنکه برض
 که تنخواه موضع ناند موزر نه پرچو و سبب عدو گزینت علی مضائق است این نیز لغیر نام
 شرح دستخط وزیر الممالک جلال الملک دارالمهام یار و شجاع الدوله برهان الملک الاوقار اعتماد الدوله
 آصف خان ابوالمنصور خان بجا و صفت جنگ آنکه از برج پارس تلی

نقل خط الوفا

عرضی گزرا نپیدہ ویل سید امام الدین مجتہد سیدہ از فضل و کرم مہیوار است کہ موضع ناندرہ میں رہتا ہے اور
درست عملہ گہنہ جوہلی دارالخیر اجمیر از تخییر غلام پوسٹ مرودہ لغسام عالمتمنا موکل با فرزند ان متعلقہ
بلاقیہ اشامی قسمت مسائی توفیر نسلا اجمیر و اپنا بعد بطبرین رحمت شہود سو دستخط صا و خاص بنام
اعلیٰ مزین شہود کہ مرثیہ ان والا شان بدیدہ ص

نقل نما

محمد جلال الدین ابوالمظفر شاہ عالم بارشاہ غازی دخل اللہ فی بختان *

باسمہ تعالیٰ شانہ
خواجہ سعید الدین شہیدی قدس اللہ سرہ

طغراطلہ۔ باسم بادشاہ

در وقت ہیمنت اقتراں سنہ ان والا شان احب الاذعان صسا در شد کہ موضع گنگوانہ و تہار مجی موضع
ناندرہ امپورہ عملہ گہنہ جوہلی اجمیر کہ مبلغ دو ہزار روپیہ حاصل آنت از تخییر شہامت و غیرہ درجہ
النعام عالمتمنا سے خالق و مسارت آگاہ سید امام الدین حبا دہ نشین حضرت با فرزند ان
بلاقیہ اشامی قسمت مجافی تصدیق و یادداشت و توفیر انجہ از حسن مرودہ بر جمع آن سفیر ایداز
ابتداء فی فصلیج بوتت سل حسب ضمن مقرر ہا شد باید کہ فرزند ان مدار کامگار والا تبار و زرا
توفی الاقتتار و امر سے عالمیقدار و حکام کرام و عمال کفایت سے جام و تصدیان مہامت دیوانی
و مشکافہ اللہ سے سلطانی جاگیر داران و کرہ لریان بل استقبالیہ امپورہ دستخط و استقبالیہ

فردوس سنبل انار اللہ برمانہ است مقر فرمودیم چنانچه بر کار تو لیسید با لیکرین پیکر کوز خاطر
 اقدس عالیست پشبت عبده بازمی بد نهادی و نیکسوفی متولی معزول که چاشنی خار است و نجاح
 مدراج در تمام آنجا دقایق باقی است لهذا تجویز مقدمات و تدارک و بند و بست آن از ته دل منظور و پیش نهاد
 خاطر انور است و از بس ضرورت از من بدست خط حضور ملفوفه شکر کرامت قومہ نیردان فی خاص
 فرستاده شد میرقوم کلک عنایت سلک مسیگر دو که اصل و نقتل بند مقدمات در قومہ بلف چندی خود
 موسومہ ناطقہ حمیر شریف بتاکیه یک تمضمون روانہ نمایند کہ ہر وقت ملت میرقومہ قرار واقع
 رسید کو اغذ سابق بہ ستور اندرون کو ٹھہ و صاحب عبادہ بر آورده معاندہ و فدوی عقیدت سرت
 مولوی محمد خان کہ از حضور روانہ شد است کار امانت تحصیل از دست نامبرہ میگرفتہ باشند
 و آنچه این مسطورہ دیوان مہدی لیلخان صاحب عبادہ ظاہر کنند بموجب آن بند و بست قرار واقع نماید
 یام خبر گران بودہ ہر وقت معاونت میکردہ باشند و بعد شروع ہنگام کامل حسب رضائے صاحب عبادہ
 صاحب محروم بحضور پوز طلاء دیدہ تاملین بانبندہ

وہکا

کچھری صاحب پشبت نہ صنلع ہیر جیلوس ہنری میری لٹن صاحب بد واقع یکم جون ۱۱۲۶ء

امروز شتہ خاص کرامت ختماس حضور معالہ امجد اکبر شاہ بادشاہ واقم ہالہ بنام انجیان
 ملفوف ختم انگیزی صاحب حج و حلی و و دریافت و بوضوح خوب آمد کہ ہند
 کہ بر عہدہ توہیت نگاہ لطف مقرر بودہ از عہدہ ناکو معزول کردہ
 برین عہدہ کہ انہ منظر مزاج معانیست و کایس پیشہ نگاہ ہند
 شہزادہ آمد از خوب الہ تجویز تہذیب و ہند و کرامت ہالہ بنام انجیان
 ہند و کرامت ہالہ بنام انجیان ہند و کرامت ہالہ بنام انجیان

حکیم شد

که از تاریخ نیا میر علی متولی از عمده تولیت درگاه دست بردار شود در امری از احدی سلف
 به خلعت ساز و نقل رو بکار نداشت طبع نازد دیوان مهر علیجان و میر عزیر علی و امین درگاه و تحصیل
 درگاه ستاره شود و نقل شد خط دیوانجی فرستاده دید درج خط دیوانجی کرد که اگر بعد این حکم میر علی
 واحد درگاه چیزی خلعت نماید باینجا طباع دهند که تجویز صیغه فوجاری عنوان عدل حکمی بعمل خواهد
 و عرض داشت بجا بشفه حضور منشی آئینبندی نوشته سازد *

تذکره

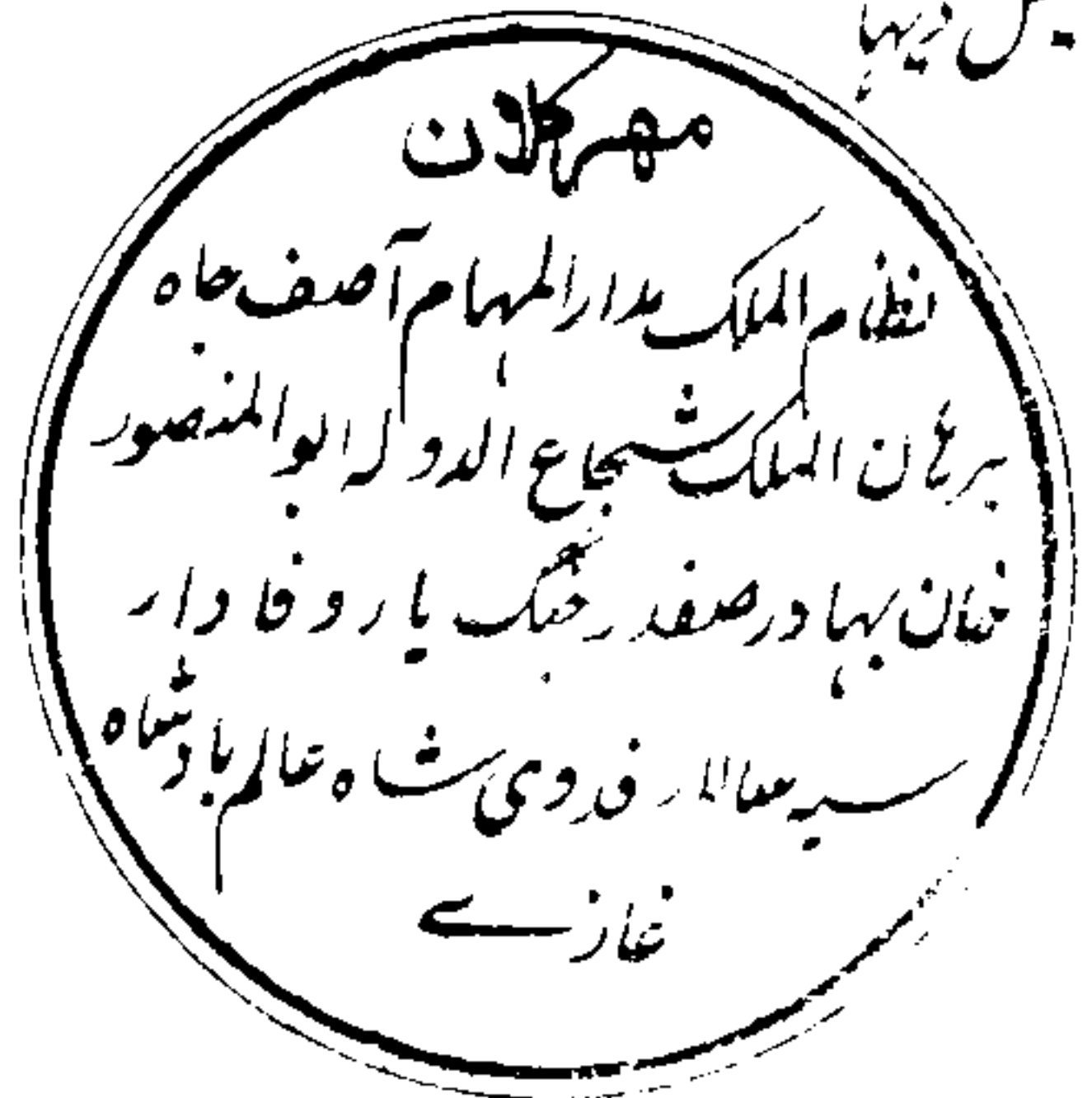
مدبای تقریر منصب ادبی به شیخ مصباح الدین باز استقرار منصب به شیخ سراج الدین انتقال شیخ مصباح الدین

فکر است در بیان آنکه چون عمران بنا حضرت ظل سبحانی از راه تکرانی خدمت بده نشینی به اولادین
 قدوة معارفین مقرب بارگاه جبروتی قطب الاقطاب بحقائق معارف آگاه شیخ سراج الدین
 از تغیر سید فخر الدین عطا فرموده بعد خلعت حضرت از تغیر حقائق و معارف آگاه مرحوم خدمت
 مسطور به سید مصباح الدین مقرر گردید محصول فصلیج ۱۹ فصلی موضع گیلو نه خواه مقرری
 سجاده نشین که حق سراج الدین بود با وجودیکه جنس خود تبصره خود آورده سید مصباح الدین محصول آن
 از شیخ سراج الدین استرودا کرد و جنس گندم و جو و غیر ذالک که در زمین بود تمامی را متصرف شد و نیز
 بندگان حضرت قدر قدرت سلیمان مرتبت حضرت از راه کرم و فضل من ابتدای تاریخ چهاردهم
 بیج الاول خدمت مرقوم به شیخ سراج الدین مرتبت نمود سید نجم الدین که از انتقال سید مصباح الدین
 به خدمت مسطور در ایام جهالت قیام داشت بجز دستماع این خبر تمام محصول فصلیج ۲۰ فصلی موضع مرقوم
 آن مبلغ یکصد و یکروپیه دوازده آنه لفت و موازی یکزار و دو صد و یازده من و بست شش
 آثار غله بوزن اکبری پیدا شده بود تبصره خود آورده هر چند وزارت نیاه خواجہ محمد تقیم دیوان

این حکم مقدس محلے کوشیدہ مواضع مرقومہ رسالہ بعد نسل و طبیباً بطین خالہ آجندہ ایتھ
 آنها و اگر ازند۔ از صواد تم غیب و تبدل معنون محسوس دستہ بعالت پیشکش صوبہ دارئی فوجهای
 و مال و جہات سیار اخراجات مثل فتل و محصوره و دار و غلامه و جنس ابطنه و شکار و بیکار و ده نیمه بقده
 و صد و شصت و شصت انون گت مزاجم و متعرضه شونند و از کل تکالیف دیوانی و مطالبات فائقانی معاف و
 مرفوع بعثت شمارند درین باب تا کید کید و قد عن مزید دستہ بر سال شش مجرب و نه طلبند و ازیر لایح است
 تسلیح و الا تخلف و بخلاف فرزند +

بتایخ نسبت و یکم شهر محرم مسلم سنه یازدهم جلوس و الا تجرب بر یافت ص
 عبارت ضمن پشت سنن - پنج سطر

تفصیل در پناه

مهر شید پشت قرمان جانب دست راست +

شش

البرکات حسین الکن شادانی بارشاه ملی بنام صوبه جیرک کارگزار بهادر شوز مثل نمدهای خانان
 سید

تاریخ تسلیمت و تاریخ تسلیمت و تاریخ تسلیمت

چو تمامی امور تنظیم نام درگاه شریف و عزل و نصب بان منتظم آن و خیرگیری هرگونه امور از جانب حضور
 بوده آمده در خیلا کر سید کر سیمع شریف سیده که تنظیم درگاه شریف از حد تبر و خراب است و عزیز علی
 متولی که از طرف حضور بر عهدہ سطور سوزان بود اکثر از اسباب درگاه شریف را متصرف شد و نیز آمدنی
 دیہات خود بر دنیا بند و خدا و خلق اللہ را تکلیف اندازد نامبرده را از عهدہ تولیت معزول
 کرده نور چشم مزار محمد تمیز شاه بہادر را عهدہ تولیت نیابت بنام دیوان سید بہد علیخان مقرر فرمود
 سر از اگر دیم لہذا یہ آن فیج وی خاص ارقام میرود کہ دیوان صاحب مہرج را کہ ہرگز البتہ تنظیم درگاه شریف
 و تمامی خدا و خلائق از طرف دیوان صاحب موصوف کہ صاحب سجادہ ہستند رضی و شاکر اند نیز خود
 طلب ساختہ از حکم حضور والا مطلع سازد و دیہات تمامی امور تنظیم متعلقہ تولیت مذکورہ قبض
 و تصرف و دخل دیوان صاحب مہرج کتبا نیندہ و بدو ہم معین او شان باشد و حساب کتاب تولیت
 مسطور آمدنی دیہات از عزیز علی متولی بہ دیوان صاحب فہمائش کنانیدہ و بہرہ و رین باب تا کیدہ
 حسب المسطور عمل آرد کہ موجب رسیدی حضور و اطہار کمال رسوخ و فرویت آن فیج وی خاص از ان متصو

زیادہ تفصیلات +

مشمول مثل منبہ الہ محافظ خارجہ و درگاہ حضرت خواجہ صاحب

فروضات بفت ثنقہ والا بہرہ و دستخط حضور بہ نام کول بہک صاحب سجادہ در نوشتہ شد +

بند اول - تنظیم جمیع امور درگاہ شریف بموجب دستور قدیم و اسناد بادشاہی باختیار صاحب سجادہ

باشد و ہر مالک دیہات خدام درگاہ شریف کہ از طرف حضور والا الطہور دایم و فوتی و ذرا

شدہ آمدہ ہست بیند و بست آن نیز از طرف صاحب سجادہ باشد و ہم روزنیہ و روزنیہ

داران اہلک و غیرہ علاقہ درگاہ حسب تصویب و ترضاء صاحب سجادہ باشد و جبہ تحصیل

و تشخیص دیہات علاقہ درگاہ و غیرہ خدام باختیار کل صاحب سجادہ باشد و یا حضور مالک است

دیگر احدی را اصل و مزاحمت نبودہ و نماند کسی کہ خارج و خارجہ و ذکر و خدمت درگاہ

باشد از اگر صاحب سجادہ خواہد بر طرف سازد و از درگاہ خارج کردہ و بہرہ و ہم حدود

روز نیک قاصر بخیرت قوت و مسدود ساز و اختیار صاحب بوده است *

بند دوم: محاسبه از غایت تا بدال و مخارج تحصیل تشخیص دیهات و هم اسباب کوٹھه مالک مال باشد است
از متولی معزول صاحب بوده از همه مراتب و شایسته از جانداد متقوله و غیره منقوله به صاحب
سجاده نشان کنایه و بدوا تا بنده است سیاطه و در کوٹھه مالک مالک است بدشاهی که بدگاه شریف
کسی خیانت و دست اندازی نه سازد که مالکیت با بحضور میرسد و با صاحب سجاده گیر
کسی اوست خدایت هم

بند سوم: موضع دائره علیحدہ از دیهات در گاه صفت برائے معاش متولی مقرر بوده آمد که یکا متولی
باشد موضع مذکور باشد است برائے ذات متولی نیست که کسی کوٹھه بدد اگر
گر ویدار دعوی در از ذات متولی معزول خواه حویلی یا جانداد دیگر که برائے ذات او مقرر است
از ان بگیرد موضع مذکور معزول نمیرسد بصاحب سجاده که علاقه تولیت بنام نور چشم
تیمور شاه است از طرف نور چشم میرسد و سازد و رسید صاحب سجاده بفرسید و اگر سنا و در نظر
متولی معزول پیش نماید یا قط از شمار است که مالک حضور و الادین امر نیست و هم متولی
از راه فریب از صرف کردن زنجیر پیش مرطبات تحت ارشده بودیم آمی و نگاه ما خورد
بزرگو خود به کسی بنام اجاره استمرار داشته و باطن بطلب خود مینماید یا زانها بر آورده
آنچه در آن خیانت غبن متولی باشد از ان بصاحب سجاده بداند و دیهات را بدگاه
شرف و غل سازد که بدون مهر صاحب سجاده منظور شد و استمرار کنستیت که هر
مالک بصاحب سجاده و حضور است و هم از روی شرف راشت و غیره و هم از روی
حضور است هم صاحب سجاده بهر دست در گاه و مال و کوشا و غل و نصیب
و غیره تا اگر پیشه و هم نیست نمودن جمع کردن اجزای مسدود که در
صاحب سجاده بوده آمده است حالاً هم مالک است هم

بند چهارم: کواغذ جمع خرج آمدنی دیهات انجولی دریافت و نمیه و هر چیز از اخراجات رفد مره

بند پنجم: و آنچه از روی کواغذ شرف صاحب سجاده

بند ششم: محض غایب و غایب است اصدا و ان نباید کرد و بعضی دیگر که متولی معزول را خورد و

گاہ شریف بموجب دستور قدیم و ماوجب شد با آنچه در ماہ داران روزنہ داران بموجب دستور قدیم
یا بموجب بنا و بادشاہی ہاستند آنرا بحال برقرار رہے تجویز صاحب سجادہ دستہ آنچه
احداث یا فضول و بجا کہ سبب عایت یا مروت ختم یا ہر کس کہ باشد موقوف ساختہ
کاغذ صاف بہ تخط خود بطور دستور العمل کردہ حوالہ صاحب سجادہ کند و اخیر تبدیل و جالے بہ
سکہ و تخطی حضور یا نور چشم مزار تیمور شاہ بہادر کرد تا کہ آئندہ را بند و بست نہ آرد و قعی کرد و فقط
بند پنجم رقم پنجم کہ دیر ہا بہ سبب افواج کسی سید ہند متولی چپانیدہ بود عملاً از عین مال گرفتہ شد
در گنہ اجیر معاف است و از دیہات در گاہ ہم و صاحب سجادہ گرفتہ نمیشود ہم
بند ششم شاہم اجیر ہم معاونت صاحب سجادہ و اہلکار میرا تیمور شاہ و متولی مال مسکدہ ہاست
و ہر گونہ درگیری ساعی و ستعد ماند و در جمیع ابواب بموجب دستور قدیم داخلت امین و تحصیل
ممنوع شدہ اند بخوبی گناہیدہ دہ ہم

نقل شقہ بادشاہ

مشمولہ مثل نمبر ۱۲ محافظ خانہ رستہ در گاہ حضرت خواجہ ضا

چون کہ شرف شرف رسیدہ کہ نظام در گاہ شرف حضرت قطب الاقطاب خواجہ حسین
واقع وار اخیر اجیر نہایت تہرور باد و خراب است باعث ہستی بربادی عزیز علی متولی
عائیل کہ ہمہ فائز ہونہ اند و در تحصیل دیہات و دیگر اخراجات و غیرہ متعلقہ در گاہ شرف
آنستہ امور نو احداث جاری ساختہ و غبن اقسام منودہ چنانچہ چندین سیکندز کہ بدریافت
نسبت عیانہ نظامی در گاہ شرف تقریر متولی از طرف حضور معمول متدیم ہونہ است و بدل
خیزن منزل منظور است کہ صلاحیت جمیع امور در گاہ شرف کہ مقام بزرگان و پیران خود است
تقریر علی متولی خانن معزول فرمودہ خدمت تولیت بنام نور چشم مزار تیمور شاہ بہادر و پیران
سید علیخان صاحب سجادہ در گاہ شرف کہ بموجب شدہ قدیم و فیہ سلاطین سابق و حضرت

میر عبداللہ نائب تعلیم پناہ خواہی متولی بموجب ناسخہ کتب شیخ سراج الدین بیارہ
 لتعین کردند کہ محصول ضابطہ نامیند اثر نکره و تمام محصول انجم الدین گرفتہ گریختہ رفتہ چنانچہ
 تصرف طومار او بہ دستخط قانونی و تالیف و تالیف موضوع مرقوم موجود است اگر اندرین باب کس
 بیام نام نامہ صما در شور محمول تفصیل سطورہ از تصرف استر و او نموده بہ شیخ سراج الدین
 رساند تا بہ رعیت خاطر رعایت دوام ابدیت کتب متخالی نماید +

تفصیل ہو اسیر کہ خواندہ شدہ

علامہ حسین ابن سید
ابوالوالی	مہر شکتہ	غلام علی	محمد عطاء اللہ
خادم درگاہ	شیخ فضل اللہ
غلام خواجہ حسین
سید قاسم
ابن نور الدین	محمد باقر ابن
سید رضی بندہ درگاہ	محمد خان خادم
درگاہ	محمد فقیر اللہ
خادم	غلام محمد ابن جان
محمد ابن درگاہ
عاشق طالب کل
محمد	محمد مراد ابن سید
ابو المعالی	سید اللہ
خان	عبدہ سبح
الدین	اشرف احمد
محمد محمد خان
محمد	سید یعقوب	محمد فاروق	حیات اللہ	محمد خادم
سید غلام خواجہ
عبد الدین	اشرف احمد	سید محمد علی فدوی
نور سید بادشاہ	سید محمد خادم
خواجہ عبدالعزیز	

عبد الوالی
ابن شہاب

کلیہ اسیرانہ ایج آنها خواندین کتبہ سیر بحال خواندہ شدہ سیر تکلیف

تذکرہ

مدبا علی شیخ فخر الدین نصیب شیخ سراج الدین پتی بمنصب سید صاحب کی بصدرت سید صاحب
صدر صدر و استقرار منصب مذکورہ شیخ منیر الدین صاحب طبلہ العالی بعد وفات
شیخ سراج الدین سوم و مغفور +

مایا مکہ جمیع پیر زادہ دارباب طالب اکابران و خادمان فقہرا و اصحابا متعلقان روزہ
زبدۃ الواصلین تودۃ العارین ایم ہر گاہ حضرت بعد فتح کام بخش
باجیر تشریف آوردند و برائے زیارت قطب الاقطاب اندرون گنبد مبارک تشریف
فرمودند۔ در آنوقت سید فخر الدین سجادہ نشین بودند از زبان او جناب کرامت تائب
لفاظنا شائستہ برآمد۔ لغوی بالله منہا۔ ہو ہو آواز او گوش حضرت رسید۔ چون از
دراود وظایف منع شدہ بیرون گنبد مبارک تشریف فرمودند بصدر صدر رسید
محبہ خان حکم شد کہ فخر الدین لایق سجادگی این مکان متبرکہ نیست بخیرت ہویم۔ شخصہ کما
ولا حضرت لیاقت و قابلیت سجادہ نشینی داشتہ باشد بنظر انور گذرانند۔
حکم از اکابران و بزرگان شہسخت تحقیق نموده سید سراج الدین ولد سید ابو الفتح ابن سید عبد الدین
معم فخر الدین معزول ہو بسلاح و تقوی آراستہ شب روز عبادت و ریاضت و تباد
مران مشغول بودند بنظر مبارک گزر نہی چنانچہ حضرت ظل سبحانی از راه تفضل سید سراج الدین
منصب سجادہ نشینی مفوض فرمود جنابیت لوت فاصہ در نجر نیل و یک ہزار دو پیم فرزا
فرمودند۔ بعد وفات سید سراج الدین مرحوم سید منیر الدین حنیف سید سراج الدین مرحوم کہ
قابل دلائق سجادگی بود در عمد مبارک از انتقال بد پر خود سزا شد نہ چنانچہ سید منیر الدین
بعد سجادہ نشینی استوار سجادہ لائے پیشین سرخجام سید ہدو لیل و نہاد عبادت ریاضت

کلی استخوان آرد تا دم بوقت که کف شیخ سبب باقی ماند و گنبد مبارک حاضر می شود
 و اسکنان و یادوارتای به دست خلیفه دین در آن با دست آرم عالم و عالمیان فاتح
 است و او شریک و اسامی و مردمان صناد و واد است که بهت و در حیات آید و با دم
 حاج اکابران و خادمان و بزرگان و شیخ از حسن سلوک مومی الیه رضی و شا کریم

من اهله و اولادهم و من اتواهم من اتواهم و من اتواهم من اتواهم

سید محمد حیر الله محتسب
 خادم مشرع شریف

مخبر خان
 محمد شاه بادشاه

میر
 قمر الدین بن سید الدین

شیخ محمد اولی
 خادم درگاه

سید جعفر

قاضی ظهور الله

محمد عاشق

محمد بن فاروق

ولدت محمد

سعد الله بن شیخ
 فقیه محمد خادم درگاه

تذکره

باریچه و آنچه اندک است من محملات را اینان
 شایان برنده است سجاده شینی قطب الاقطاب
 و در سیاه است یک بانچه و آن اندرون اندک است
 مخصوص بود و حب از آن سجاده و آن سی بر لری شانه و بانچه و آن است البته مقصود
 و در دو و عمده است علم منزلت است سجاده شینی بهت این و حارت آگاه

شیخ سراج الدین گشت شیخ مومنی الدین نیز بر باغچه حساب او است پیش بین بر باغچه که قاضی
متصرفت بود و حالاً هم صاحب حساب بر باغچه مسطورہ قاضی متصرفت اندیش کس
سہیم و شریک ان نیست ہر کہ حسابہ بشود باغچہ مرقومہ را بہ شہین متصرفت خود آرد
ہر کہ بر حساب این مہتال توہین این حال آگاہی کہ گشتہ باشد شدہ لکن گواہی خود
تہ نمایر با اجازت ہر کہ عنہ اللہ ماجور و عنہم ہستاس مشکور کردہ

مواہیر

شیخ احمد فدوی
فرخ سیر بادشاہ

قاضی عبداللطیف

عطار السہ

عمر علی فدوی
فرخ سیر بادشاہ

مہر خادم گاہ

قاسم بن نور الدین
سید

محمد عزیز زہد سلطان
الذکرین

باقر ابن سید تقی
بندہ در گاہ

محمد فاروق
بندہ در گاہ

عبدہ شیخ الدین

علامہ علی

اسد اللہ

محمد افضل

محمد امجد

عاشق

سید اللہ بخش

دولت محمد

سید محمود

حیات اللہ

استخدا قانون کو بخط ہندی

نقل محض

پہ شہادت جمیع سیراوا و ریاست ظل اللہ خدیوہ و استگان و گاہ شریف بوقت

سجادہ نشینی سید امام الدین صاحب بارگاہ
 سجادہ نشینی سید امام الدین صاحب بارگاہ

قطب الاقطاب سرسره العزیز

مایاںکہ جمیع پیرزادہ داربارہ ظائف و خدما و غیرہ دستگان درگاہ حضرت سادطان العالیین
 زبده الوصلین مقربین بارگاہ جبروتی کاشف اسرار الہوتی حضرت
 سکند بلوغ دارا بخیر اجمیر ایم۔ اقرار معتبر لاریب فیست والریا مینماجم بدین وجہ کہ چون ان
 روز یک از نہت ال سید سراج الدین پیرزادہ سجادہ نشین از روسا کثرت خدمت
 منصب سجادگی روضہ متبرکہ بہ حقایق و معارف آگاہ سید سیر الدین مقرب و غوث گشتہ
 در ہر امور موجود ما مردم سخی غور و پرداخت و نڈال و توجہات سادگان میکردند۔ و در حق
 ما مردم بر طبق استعداد مراعات نیز میفرمودند چنانچہ ما بند ما در نهند امن بودہ از حقایق
 آگاہ رضوی و شاکر مانیم۔ و ہنگام تشریف آوردن خلد مکان در بلدہ اجمیر۔ کاکل حضرت
 خدیو گیہان سخی خدای سید سراج الدین والا حقایق آگاہ در روضہ مقدسہ از دست خود تراشیدہ
 بودند۔ و در نولہ معارف آگاہ مذکور قصت الہی و ایت حیات سپردہ۔ و سید امام الدین
 سید فیض الدین ورثہ ماندند۔ سید امام الدین خلف کلان سجادہ نشین حوم کہ بزبوی فضیلت
 و تقوی آریستہ و پیش از شش ماہ مشار الیہ موجب یاس الیہ گزیدہ و در اجمیر
 رسیدہ و ترک معاملات ثریا کردہ و زاویہ قناعت گزیدہ شب روز در خدمت الیہ ماند
 سے ماند۔ و در خبر گشتگی احوال ما مردم بگانہ روزگار تصور سے توان نمود۔ و از مشاک الیہ
 بسیار رضی ایم۔ چون جماعت کشیر و البتہ ہمراہ دارد۔ بعد شت سجدت
 منصب سجادگی بر سبیل حقوق وراثت بہ سید امام الدین مقرب
 رونق خواہ یافت و ما مردم بہ آرام خوب
 نوشتہ دادیم۔ ۱۳ ربیع الآخر ۱۲۸۵

(خانیقاہ توشہ عطا اللہ غازی بن الدین) (خانیقاہ توشہ عطا اللہ غازی بن الدین)

(خانیقاہ توشہ عطا اللہ غازی بن الدین) (خانیقاہ توشہ عطا اللہ غازی بن الدین)

خواتین (خواتین) (خواتین) (خواتین) (خواتین)

خواتین (خواتین) (خواتین) (خواتین) (خواتین)

خواتین (خواتین) (خواتین) (خواتین) (خواتین)

خواتین (خواتین) (خواتین) (خواتین) (خواتین)

نقول احکام برائے امیر

STAMP OFFICE
EIGHT ANNAS
اٹھ انا کے تین قطعہ
اسٹامٹ آفس

بجاری کپڑی اسٹیشن ضلع جہلم پاکستان شکیب صاحب بورڈ اسٹیشن

حسب درخواست وکیل دیوانجی بموجب حکم کپتان ڈیو و ونس صاحبان سپرنٹنڈنٹ کوشنر مشورہ الر فروری ۱۸۵۲

واقع ۱۷- مارچ ۱۸۵۵ء

دستخط

بجولڈ انگریزی

کوشنر مشورہ الر فروری
۱۸۵۲

دیوانجی علی محمد صاحب ساجان شین گانگا صاحب مدعی درخواست جانے شادوان کے درگاہ پورہ
میں سر ریاض علی متولی درگاہ خواجہ صاحب مد علیہ ازیا رت حضرت کے از روئے گراہی گولان پورہ

پہلے ماہ جون ۱۸۴۷ء میں سوال کسب دیوانجی جو کا بد درخواست میں جو ال کے کئے اس وقت
میں دیوانجی جو سے سفر سے آئے تھے گورنر متولی کو ہمیشہ اجراء و تمیز کے حصہ
صاحب سپرنٹنڈنٹ کوشنر بہادر سے ہوئی تھی مگر متولی نے اس کا لکھا تھا کہ یہ

دیوانجی جو جاری کرنا چاہتے ہیں رسم تہذیب نہیں ہے اور پہلی جولائی ۱۸۴۷ء میں کپتان
مکتوس صاحب نے بعد دریافت اور تحقیق کے سبب عدالت سے قیام
یہ دیوانجی جو کی نظر نہیں فرمائی تھی اس وقت سے وہ یہ حالت میں آئے

تک تھا ہوا تھا اب عدالت میں آئے ہیں اور یہ سبب کے آبا و اجداد کے
میں جولائی ۱۸۴۷ء کو سوال کسب دیوانجی جو کا آئندہ ہون چکا دیوانجی جو امیر ہیں اس
سبب سے بند و بست و تمیز بجائے جانے شادوانہ درگاہ کی وقت یا ت و کما

کے قریب اجرت لگنے ہو جائے کہ کوشنر مشورہ الر فروری میں لکھا کہ اس
و متولی نے اس کے جواب میں کہا کہ وہی جواب طلب ہوا۔ وہی جواب
میں کپتان نے اس میں سے یہ سبب سپرنٹنڈنٹ کوشنر نے لکھا تھا

کہ حکم دیوانجی جو متولی نے لکھا ہے کہ اس وقت قیام نہیں ہے
شیرالہ دیوانجی جو سے جواب پتہ نہ آوا۔ اس وقت بیان و تمیز کے

اصل یا نقل اور اصل مثل بالکل دستیاب نہ ہوئی۔ من بعد۔ اکتوبر ۱۹۵۷ء کو ویل دیوانہ جو ایشیا
 قدامت کے سم نواخت شادایانہ پر مامور ہوا۔ ویل دیوانہ جو نے فہرست سبیل نگر گواہ کے
 گذرانی۔ وزیر علی پیرزادہ و خدائش فراش۔ و محمد علی سلامی خوان درگاہ۔ و امین اللہ بن۔ و
 احمد علی خادم درگاہ۔ و خدمت علی۔ و حسین علی پیرزادہ۔ و قادر بیک سندھش درگاہ۔ و بہت علی
 ملازم درگاہ۔ نو نگر گواہان دیوانہ جو نے بالاتفاق تصدیق مظلومہ دیوانہ جو کی کری کہ
 وقت اس نے دیوانہ جو کے سفر سے ہمیشہ شادایانہ نواخت ہوتے ہیں۔ اور من بعد رضی
 خادمان درگاہ بتائے تخریر متولی کے گزر کر دریافت کرار زیادہ کے جاگیر داران
 ریسان شہر سے بھی یہ دستور پوچھا گیا۔ امام علی جاگیر دار دلوڑہ و شیخ چشتی بخش ادھی
 و میرا شاہ علی جاگیر دار۔ و قربان علی و اسد علی جاگیر داران و محمد بخش اندر کوٹی و
 عبدالوہاب ولد حیر سینی بخش و ذیل جمعیہ ارکان سراب رکوٹی و محمد خان ٹھیکہ و نواب
 عبدالکریم خان خلع نواب عنایت اللہ خاں شادایانہ میر علی جاگیر داران ہاتھی کھٹہ و غنڈی
 جاگیر دار گھرے۔ و عنایت اللہ شاہ جاگیر دار۔ و نارائن بخش و جوالانہ تھو و موچند فیضان
 قانون گھرے امیر نے برابر تصدیق۔۔۔۔۔ قدامت رسم سجائے شادایانہ وقت
 مراجعت سفر دیوانہ جو کے کری۔ مگر حسین علی خادم جاگیر دار لصفہ نانڈہ و حسین بخش و
 وزیر و قطب بخش نقار چیان و سکندر خان و فتح محمد و سیا فرمانوانے نے مطابق بیان
 متوں ہونا دستور نواخت شادایانہ کا تقریباً مراجعت سفر دیوانہ جو کے ظاہر کیا نقطہ او
 مثل سابق کے پھر بھی بہت تلاش کے نہ ملی۔ جو کہ از روئے تحقیق کے گواہی امان
 معتد و جاگیر داران و ریسان شہر کے برابر ثابت ہے کہ دستور قدیم ہے کہ جب دیوانہ جو
 سفر سے آتے ہیں اور آتے ہی اول مرتبہ جب زیارت کو درگاہ میں جاتے شادایانہ
 نواخت ہوتے ہیں۔ اور بتا بل اسکے متولی نے کوئی وجہ تردید کامل نہیں گذرانی مثل
 سابق جو متولی نے لکھی تھی۔ باوصف تلاش کے۔ ملی نہیں اور خادم درگاہ اور نقاری

دیگر چند نفر جو تائید متولی کی کرتے ہیں وہ مجہول ربانیت متولی کی کہ خادمہ مقدم متولی اور
 نقارچی تابعدار متولی ہیں۔ بیان ان کا قابل اعتساب نہیں اور قطع نظر اسکے روک نواخت
 شادیانہ کے جانب متولی سے محض براہ صند و کدہ ہے ورنہ نواخت شادیانہ میں کچھ
 برج متولی یا درگاہ کا نہیں پر دیوان جو اولاد خواجہ صاحب میں اگر انکی توقیر کے لئے
 بقرب میراجت سفر کے شادیانہ بچے تو کیا قباحت ہے بہر حال کاری سائے میں یہ
 درخواست دیوان جو کی حسب رسم قدیم ہے اور کچھ آہن قباحت بھی نہیں اور میں
 تحقیق کے دوہین روز سے دیوان صاحب سفر سے آکر بانٹھا رصدا و اسی حکم
 باہر شہر کے قطب صاحب میں مقیم ہیں اور شہر میں نہیں گئے جو ادینا شادیانہ کا
 ہر گونہ مناسب ہے اس واسطے

حکم ہوا

کہ دیوان جو شہر میں جاوین اور زیارت درگاہ کو اول جاوین بوقت جانے دیوان جو کے زیارت کیلئے
 درگاہ میں شادیانہ معمولی نواخت ہووین اور یہی دستور آئینہ کو مرعی ہے

مقابلہ شد
 بقراء
 البعد
 سردار مل نقانولیس
 منامال نقانولیس
 بجزاگریزی

انقل

دستخط عالم جلیلی

نقل حکم دستخطی جناب کرنل جالس جارج ڈکسن صاحب بشت آن اسٹامٹ آفس قبہ ثریبہ و سبت

بیشکرت
 علی نقارچی
 قلم نقارچی
 ۱۳۰۰ - ۱۳۰۱ - ۱۳۰۲

دنگہ فساد وقت غسل نزار خواجہ صاحب مابین سیلہ عرس شریف موجب کم نیت سجاگرم
صاحب کٹر اسٹنٹ لکٹرز ہاؤس واقع ۱۱ لانی سٹریٹ ۱۸۵۶ء حسب ہمت محمد علی مختار عام دیوانچی صاحب

حکم ہوا

خط دیوانچی و جواب متولی درگاہ کا حضور نے سماعت مندرجہ متولی درگاہ کی بدانتہا حضور
ناواجب ہے۔ کیونکہ متولی درگاہ نے درجہ اپنا برابر دیوانچی جو لکھا ہے۔ اور یہ بات نہیں
سکتی اور طرف متولی درگاہ سے پاس ادب دیوانچی جو رہنا ہر صورت سے واجب ہے کیونکہ
دیوانچی جو پوتا خواجہ صاحب اور متولی درگاہ نوکر سکرادرتوقیر اسکے تعلق دیوانچی
بہ نسبت دیگران زیادہ ہے۔ اس واسطے پر و انہ بنام متولی درگاہ لکھا جائے کہ حسب
سابق پاس ادب دیوانچی کا کرتا ہے۔ اور آئندہ سے وقت تحریر جواب احکامات کے حقیقتاً
رکھے۔ یکم اپریل ۱۸۵۶ء۔ و خط بنام دیوانچی لکھا جائے کہ وہ موجب دستور سابق کا رہے
۱۸۵۶ء اور کوئی نئی بات نہیں کریں۔ مرقوم صدر۔

مقابلہ نمودہ شد

بقرات	لساعت
العبد	العبد
علی محمد خان	فتح حسین

نقل

نقل رو بہ کار ہذا شمولہ مثل نمبری ۵۳ء دستخطی جناب کرنیل چارلس ڈیکس صاحب لکٹرز ہاؤس
حسب درخواست محمد علی مختار عام دیوانچی صاحب موجب کم جناب جوڈیشل اسٹنٹ
بہادریورضہ ۱۸ دسمبر ۱۸۵۶ء کو دی گئی

دوبارہ کمرہ نشینی کا اجیرا جلاس کر نسل چالیس چالیس طوک صاحب صاحب اکبر نشتر واقع کی یہ پہلی بار ۱۸۵۵ء

عزیمتاً چھ ماہ کا رو بائہ ضالایا کہ عین ایام عرس حضرت خواجہ صاحب میں باجمالیان درگاہ
 دنگہ و فساد و نوبت رو و ضرب کے پہنچی۔ بعد تیار می مثل صمد و حکم آخر کے کچھری صاحب
 اسٹنٹ بہادر سے اس کیس کا حضور میں ہوا کہ اس تک مثل و پشیر ایک ہفتہ
 اپیل بنا دیا نہ بھی جمع۔ اور اسل منشاء اس فساد کی یہ پانی ہی کہ وقت آنے دیوانچی
 سے شادی اپنے حکم عدالت سجائے گئے تھے۔ خاوندان و متوسل درگاہ کو ان کا
 گاہ عیشے جو دستور ایام عرس میں ہاتھ دیوانچی اور متولی اور خاوندان سے ہوتا تھا
 کی پیشی ہوئی۔ اور تکرار و فساد زیادہ ہو گیا۔ اور منظور حضور یہ ہے کہ بطریق مذکور
 کے لئے ہی موافق سب سے طرف کا سے کچھ کی پیشی اور اس کی اور
 کے شریک ہوئے۔ نامہ دستور عمل ایسی امورات کے طالب ہوئے۔ جس سے
 کی ستم کی ہو سکی دیوانچی نے طرف متولی لکھی ہے۔ جو سجا و پیشین مندرسین فوتی اور
 میں یہ بات تو ہفتیا کہ حکم نہ کا ہے متولی کو کچھت یا زمین ان اس آداب دیوانچی
 ہوئی۔ اور اگر خدام و متولی سب دستور آداب دیوانچی رکھتے تو یہ نسبت فساد کی نہیں
 پہنچتے۔ اور پانچوں میں دیوانچی کہ صاحب صاحب دادا والا و خواجہ صاحب سے بہر صورت
 واجب ہے کہ متولی اور خدام آداب دیوانچی کا رکھیں اور حضور نے بھی با متولی کو ایسا
 اور ساد کچھ ہی کی ہے کہ اگر تالی اپنی جگہ کو رکھتا جاہتات اور بے قوانین ہی
 کا لکھے۔ اور جو ہر ہفتہ ہفتہ کے تا حال اطمینان نشتر نہ ہو کر رہا ہو گا
 اس کی متولی اور خدام اور متولی کہ بہ حالت اظہار نامہ
 مندرسین کے ایک ایک میں اور نہ نظام اور خدام میں اور متولی
 حوالہ دیوانچی کے لئے اس کے لئے اور خدام اور متولی کے لئے

یہ امر کچھ شکل نہیں اس واسطے ۛ

حکم ہوا کہ

مضمون و بکار ہذا سے جسے بیضی متولی درگاہ کو طبع و یا جائے کہ بحکم حضور
تعمیل کر کے دربارہ ادب و قواع صاحب سجادہ کو شش کے اور متفق اصلاح
و رضا مند ہو کے سرکار میں طبع کر کے کہ بہت بہتر اور عین شہی خاطر حضور و باعث نظم
کلی کارخانہ درگاہ شریف ہے۔ اور اگر تا حکم ثانی یہ امر ظہور میں آویگا اور جو کوئی شکایت
اور کسر آداب صاحب سجادہ کی ہے وہ رفع نہ ہوگی تو پھر حضور سے بدرجہ لا چاہی اور حکم
ہوگا و بند و بست مناسب بابت کاموں درگاہ کے کرنا پڑیگا۔ اور بابت خاندان دیوانگی کو پہلے
بارہ سال کے حضور میں دل لگا کر اور سنبھال کر دیوانگی کر کے اور قرض چالیس تہزار روپے
قرض خواہان لنگے کو دیکر سب کو رضی کئے۔ اور ایسا بند و بست کیا تھا کہ بس چھ مہینے
میں سب تہذیب باقی و خلاص ہو جاتا۔ اور صدر امین صاحب اول کو کہ کار بند و بست
تعلق ان کے ہے بار بار لکھا آلا اب تک سے قلیل زر جمع ہوا ہے۔ اور عیسا بھر و سہ پہلے
وہ کچھ نہ رہا۔ اگر صاحب سجادہ اپنے قول و قرار پر چلتے تو تا حال قریب نصف تو ادا ہوتا
اور جو زر کہ بیرونجات میں ہاتھ لنگے آیا اگر اس کو رد کرتے قرض پورا تر جاتا۔ اور یہ بھی
ظاہر ہے کہ جیسا ہر ایک عزت جگہ اپنی کے اٹھاتا ہے۔ اور آبرور کھتا ہے
و ایسا ہی دنیا سے بھی بدلا پہنچتا ہے۔ اور افسوس کہ دیوانگی صاحب اپنی جائداد کی جگہ
بھول کر اور چھوڑ کر ایسے فافل ہوئے کہ کئی سال خبر نہ لی کہ صاحب سجادہ کہ پونے حضرت
خواجہ کے ہیں۔ باوجود اسکے نیک اہ نہ چلتے اور پورا جگہ اپنی کی کہتے تو دوسرے
لوگ ایسے پروانی کم کرتے۔ اور اب بھی جو صاحب سجادہ پر ملے عزت اور جائداد
و جائے خود رکھینگے۔ تو پھر اس میں ہم کو ضرورت تاکید و تنبیہ کے نسبت دیگر ان کے نہ ہوگی
بل جیسی قدر و عزت اولاد حضرت کی ہے۔ اس کو زیادہ نیک نامی دنیا و دین میں ہوگی

اور نظر آتا ہے کہ جو ویل دیونگی و متولی میں حکم عدالت سے خبر صحیح و راست ہو گا ان اپنے
 کو نہیں پہنچاتے۔ اور اسی کو وہ ناراض و ناخوش ہوتے ہیں اور فساد زیادہ بڑھتا ہے
 انکے دونوں دکھار کو چاہئے کہ جو حکم عدالت ہو۔ اسکی خبر راست و درست پہنچایا
 کریں۔ اور راہِ غمازی کو چھوڑ دین۔ اور اس پر سبھی کچھ عمل نہوگا تو نسبت دکھائے
 مذکورین حکم مناسب نام نہوگا۔ اب معرفت ناظر کے ہر ایک کو اطلاع دیجائے
 اور ایک ایک نقل بھی ناظر کو دیجائے کہ اصل رو بکا پاس ہر ایک کے بھیجکر رسید و اطلاع
 یافت۔ دستخط خاص ان کے لکھا کہ حضور میں پورٹ کرے۔

العبد العبد العبد
 دیونگی صاحب سجادہ اولاد و خواجہ صاحب
 میر حفیظ علی متولی درگاہ شریف
 رحمت اللہ وکیل
 مضمون رو بکا بندائے اطلاع
 درگاہ شریف مضمون رو بکا اطلاع
 اطلاع ہوئی

مستالہ

بقرات
 لعبد علی نقاد
 نسبی ہر نام نہوگا و خواجہ صاحب
 اسماعیل

تذکرہ انساب اولاد

حضرت خواجہ بزرگ حسین بن علی بن ابی طالب و الحق الدین قدس سرہ

خواجہ بزرگ یک خورشید پرورش شد تو آج سید فخر الدین خواجہ سید ضیاء الدین البوسیدی
خواجہ سید حسام الدین درنا فظی بنی جمال +

خواجہ سید حسام الدین صحبیت اہل بیعت دار ششم ہر دو پیمان بخشید
خواجہ سید ضیاء الدین البوسیدی دو پسر داشت خواجہ احمد و خواجہ میرزا کریم خان
در نسخہ فوائد الفوائد مذکور است اما پیش ازین معلوم نیست +
خواجہ سید فخر الدین در زمان حضرت خواجہ بزرگ در موضع ناندن سکونت داشت
و بہر درد کاشت کاسے از صنی کہ حضرت خواجہ بزرگ بخت آن پیش او شادابی رفتہ
فرمان آورده بود زنگی مسیگر و در بعد از قصبہ سرواڑ کہ از اجیر شادابی فرسنگ
سکونت خیمت یا کرد و ہموان جا بوصول عن بیست و ہفت ہجرت کرد و آباوینے
قصبہ سرواڑ عرض بزرگ واقع است رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ +

و از حبلہ پیران او سید حسام الدین پسر بزرگ کہ احوال او در اکثر کتب مذکور است باقی حال
و گیارہ ہجرت کرد سال ۸۵۲ ھ ہجرت +
در بی جمال حافظیہ از خواجہ بزرگ از مری دو پسران بوجود آمدند و بر حمت
حق بیست و ہفت ہجرت کرد بی جمال و سنہ ۸۵۲ ھ ہجرت کرد خواجہ بزرگ است و
بہشتی بی جمال شیخ شعیب الدین و در کتب تہذیب گوید کہ از تالاب مندولا
آوردند

خواجہ حسام الدین سوخته بن خواجہ سید فخر الدین بگزیده آفاق و بحکم سبط الشائخ
 خواجہ نطنام الدین اولیا بود و جهت سوز و گداز و عشق که داشت در اقصای عالم لقب
 سوخته مشهور گشت مرت پاکش در قصب سانجھ بانقرسے بر سر راه اجمیر نمودار است متحقق است
 که از سنی و پسران بوجود آمدند خواجہ معین الدین خورد و خواجہ پیام الدین بربال خواجہ سوخته
 موصوف رسال منقصد و چیل و یک رحمت حق پیوست +

خواجہ معین الدین خرد - خواجہ حسام الدین سوخته ^{علینہم} ^{علینہم} خلیفہ نصیر الدین محمد ^{رضی اللہ عنہ}
 بود مرت پاکش نین مزاحضت خواجہ بزرگ است در محجرت سنگ فقید از سنی یک پسر
 بود سید نظام الدین و از کوسید فرید الدین و از وسیب قطب الدین است که نسبت خان ملقب بود
 وسیب لاری افواج مالوہ داشتند یکی از بنابر خواجہ معین الدین خورد وسیب بود که از سلطان محمد
 خلیج خطاب سید الملک یافت دیگر حال مفصل اولاد خواجہ معین الدین خورد معلوم است چون آنکه
 از اولاد و اخداد او کسانے چند در نواح کرم مالوہ بنور سکونت دارند و حضرت خواجہ خورد
 بر سینه حرکت فرمود +

خواجہ پیام الدین بربال بن خواجہ حسام الدین بود و با سکرستان شیراز پسر
 این است و ما شیدا با کت سفیدند از سنی یک پسر بود فرزند پیام الدین بربال
 خواجہ بزرگ مرت بربال و خواجہ معین الدین خورد و سنی است در محجرت سنگ فقید
 در سنی در نایان از نهفتان است +

خواجہ نجم الدین خالد بن خواجہ پیام الدین سنی است و پسران بوجود آمدند سنی
 بن خواجہ نجم الدین خالد و وسیب داشت خواجہ پیام الدین بربال سنی است
 سنی است خواجہ خالد و سنی جری وفات یافت +

خواجہ الدین سواجی پسر خواجہ نجم الدین خالد است سنی است
 سید نجم الدین خواجہ بن خواجہ پیام الدین بربال سنی است و مالوہ

۱۶۷ هجری قمری است۔ و شهاب الدین فرزند خواجہ سید کمال الدین است از
 بس شروع بود و از دست پیکر پستان اذیت ما برداشت و در ۱۷۰ هجری فوت شد و او را سپرد
 بود سید تاج الدین بایزید بزرگ و شمس بزرگ و عالم متبحر بود کتب علم و دینہ کرد
 در آن مکانی که از چہرہ دست پیکر پستان بنام اسلام در دارالخیمبر قطع گردیدہ بود
 بالآخر قوتیکہ سلطان حسن روح اسلام تازہ کرد و سید تاج الدین ابو دریس و تلمذین جامعہ
 اسلام در اجمیر مامور شد نمود چنانکہ در گلزار ابرار و خیمیا رالاخیار و غیرہ بشرح و بسط مندرج
 است در ۱۸۰ هجری ازین سلسلہ پنجرہ رحلت نمود۔ و زوجه او دختر مفتی محمود
 دہلوی شیخ الہند بود +

..... سید نذیر الدین طاهر سپہرچہ شیخ تاج الدین است زوجه او دختر پاک حضرت
 خواجہ محمد دوم حسین ناگوری بود و چنانکہ از خیمیا رالاخیار مولنس الارواح ممبرین است او تالیف
 در از بر جاہ شجاعت و ارشاد کمین پشت و در ۱۹۰ هجری بن سخن تسلیم کرد +
 سید رفیع الدین بایزید خرد پور بسند نور الدین طاهر است صاحب علم و عمل و
 خوارق و کرامات بود۔ سالہاد در ۲۰۰ حضرت خواجہ معین الاولیا جد بزرگوار خویش در
 گفت و بیشتر گرامان با بصیرت و ارادہ راست نمود و زوجه او از خواندان خواجہ حمید الدین
 صوفی السوانی است در باب حوال آن برگزیدہ آفاق نسخہ گلزار ابرار شاہد است سال
 وفات نہصد و سبت و دوی ہجری قمری +
 ۹۲۲

سید معین الدین ثالث فرزند جگر پوید سید رفیع الدین بایزید خورد قوتیکہ در اجمیر
 ظلم و تعدی را جگان بہ بند ترا د از حد گذشت۔ او خورد و سال بود۔ خادمان جان نشانہ او
 از نیجا در ناگور رسانیدند کہ وطن با در گزشت بود۔ ہمہ نیجا اقامت رزیدہ و از خانوادہ
 بزرگ خواجہ حمید الدین صوفی السوانی جفت عینہ یافت و ہمہ نیجا در سال نہصد و چہل
 رحلت حلت بر سبت۔ در جوار مرشد حضرت خواجہ حمید الدین صوفی السوانی مدفن یافت +

اما از بطن بی بی تهنی یک دختر مسکرت بی بی راستی بود که اورا راج بی هم میگفتند و اورا
 شریع سید فخر الدین عرف سید نزاری بود و دختران سید بایزید که از زن خاندان سید
 نار نول بودند اول بی بی نصرت که از خواجہ نعمت اللہ متولی منسوب گردید و دوم عزت بی بی
 که عجزه فوت شد

سید محمود و سید مود و سیدان خواجہ ابو انیس مجددانہ زندگی کردند و اولاد
 شهاب الدین پسر سید خواجہ ابو انیس دو سپرداشت اول سید محی الدین دوم
 عاشق محمد عرف سید اچھا از محی الدین یک پسر شد سید فخر الدین عرف سید نزاری
 و دو دختر بودند اول جان بی بی که از شمس الدین منکوچہ شد و دوم فاطمہ کہ از سید
 عبد اہی بن سید ابوالبرکات منسوب بود و از سید فخر الدین عرف سید نزاری و دو دختر
 شدند اول بزرگ نسا کہ از مفرح الدین بن دوان فخر الدین منکوچہ شد و دوم بی بی
 فرزانه کہ از سید مصباح الدین بن دوان فخر الدین منسوب گشت و از سید عاشق محمد
 دوم سید شهاب الدین یک پسر شد سید شمس الدین منسوب گشت و یک بی بی
 کہ در وقت نگاه سید شمس الدین بن سید ظن نام ... در آمدہ حال دیگر در آن ظاہر شد
 و از سید تھو بن سید عاشق محمد عرف سید اچھا یک پسر شد سید غلام حسین کہ پیش از
 تامل بہ بفرست و باز نہ آمد

سید خواجہ علم الدین پسر سید خواجہ ابو انیس ہم گرامی زوجہ سید فخر الدین
 اولاد صحیح خواجہ حمید الدین سلطان التارکین ناگوری بود و از و سید پسر بود
 اول سید علاء الدین و دوم سید حسام الدین سوم سید ابو الفتح
 بیک نکر از سید علاء الدین سہ پسران و سہ دختران اولاد شد پسر اول
 سید محمد سجادہ نشین بود اورا دو ہمہ بودند یکے از خاندان پاک سلطان تارکین منکوچہ
 شد زن دوم مسماة بلج لہزار از کفو غیر بود یعنی بنت بھنیا ساکن قصبہ از بطن او

۶ و از بطن او یک دختر متولد شد - فخر السامان نام کہ با شیخ عبدالرزاق نیرہ سلطان التارکین

مفرح الدین بن سید فخر الدین بن سید محمد زوجه ابوبی بی بزرگ کنیا بنت فخر الدین
عرفت سید نزاری ہی بود۔ از سید دو پسر شدند۔ حمید الدین و محید الدین۔ و زوجه
دیگر بی بی عائشہ ہم سید شرح الدین بود۔ اما از اولاد نشدند *
سید حمید الدین از بی بی صاحب جمال بنت سید مصلح الدین بن سید فخر الدین یک
پسر شد کہ سید یحییٰ نام داشت و زوجه او سمانہ بی بی زینا از اولاد قاضی حمید الدین
ناگوری بود *

سید مجید الدین بن مفرح الدین از طبق مسماہ سعادت بانو بنت سید ابوالفتح ساکن
سانجھر یک پسر شد کہ سید سلام محی الدین نام داشت۔ و اورا ہفت دختران بود۔
اول کفایت نساء کہ از سید نجیب الدین بن سید حسام الدین بن مسلم الدین منسوب
شد۔ اما از اولاد نشد۔ دوم نذیرہ نساء کہ از سید وارث علی بن سید صدر الدین
بن سید زین العابدین بن دیوان سید علماء الدین منسوب شد۔ سوم رشیدہ بانو
کہ از مین الدین بنیرہ سید حسام الدین بن سید علم الدین منسوب شد۔ گشت چهارم صاحب
دولت کہ در عتد نکاح سید یونس بن سید وارث محمد بن شرف محمد بود۔ پنجم عزت بی بی
از شیخ غلام محمد بن عزیز محمد بنیرہ سید سلطان التارکین منسوب شد۔ ششم زینب بانو
کہ از شیخ رضا محمد بن محمد تقی بنیرہ سید سلطان التارکین منسوب بود و او یک دختر داشت
نام بی بی الفت و در عتد نکاح سید تاج الدین بن وارث علی در آمدہ۔ اما از اولاد نشد
ذکر دختر ہفتم سید محی الدین در مدائن معین ننوشتہ شاید کہ در کم سن فوت شدہ باشد *
سید مصلح الدین بن سید فخر الدین زوجه ابوبی بی بنت سید فخر الدین عرف
سید نزاری ہی بود از سید یک پسر و یک دختر شد۔ سید محرم نام کہ لا اولد برفت و نام دختر
بی بی صاحب جمال بود کہ از سید حمید الدین بن سید شرح الدین منسوب شد *
سید نجم الدین بن سید فخر الدین بن سید محمد زوجه خود از بی بی آوردہ بود۔ از

یک پسر شد یک دختر کمال دولت نام پسر غلام محمد الدین اما حال او لا و قبال معلوم
نشده و سادات کمال دولت سید غلام حشقی بن سید عطاء الدین بن دیوان سید محمد
منکوچه شده بود *

سید میرزا عبدالعزیز پسر دوم دیوان عسلا الدین از جادو بی بی رحمت نسبت سید عالم الدین
بن دیوان عسلا الدین بود از سید یک پسر سید عسلا الدین و یک دختر بود سادات
که از شیخ عبدالقوس بنه خواجہ سلطان انبتا کین منکوچه شد و سید عبدالعزیز
را از جادو شهر عمیه بی بی ماه بانو نسبت دیوان سید سلج الدین بود از سید یک دختر
داشت زینب بنت سید که در شیر خوارگی فوت شد زینب دیگر سید صدر الدین مسماة
محمد اسب بی بی بنت شیخ جمال الدین بن شیخ کمال الدین بن سید سلطان انبتا کین
بود از و سید پسران شدند ساول سید عبدالعزیز دوم سید بی بی رحمت علی سوم سید وارث علی
مغنی مسبا که در آخر سید صدر الدین مع پسر خود سیدی عبدالعزیز علی بدیار شرعی رفته
وفات یافت پسر او سید عبدالعزیز بی بی آید - و در وفات خود آورده همونجا
سکونت اختیار کرد *

سید بی بی رحمت علی - پسر دوم سید زینب اسلبین از لطف بی بی سیف بنت سادات
سید محمد الدین بن سید نصاح الدین یک پسر بود سید عثمان و یک دختر بود سید لیلیا
که از سید حمید الدین بن ابن الدین منکوچه شد و سید عثمان با سید وارث علی
بیتا سید وارث علی بمقام شهر بوندی شهید گردید و سید عثمان را با سید وارث علی
که او را از لطف رفت ... *

سید بی بی رحمت علی - بن سید زینب اسلبین از لطف بی بی سیف بنت سادات
بن سید فرج الدین بن فرج الدین بن دیوان عسلا الدین بود از سید عثمان
و دختر اول شهر لیلیا از زینب اسلبین بود و سید عثمان را با سید وارث علی

دوم لطیف النساء که از شیخ محمد علی بن غلام محمد بن عزیز محمد نیر سلطان التاکیین
منکوحه گردید. دختر سوم سراج النساء که دعوت نکاح سید علین بن سید بیت علی
بن سید صدرالدین بن سید زین العابدین و رانده بود +

سید ناصر علی بن سید وارث علی از جمعیت بی بی بیبت شیخ نورالدین منکوح بود
انما اولاد رفت +

سید تاج الدین پسر دوم سید وارث علی زوجه اوله نساء بنت شیخ رضا محمد نیر
سلطان التاکیین او هم اولاد رفت +

سید یار علی پسر سوم سید وارث علی در زمان طفلی فوت شد +

سید عزیز الدین پسر چهارم سید وارث علی زوجه او سماء فریح النساء بنت شیخ غلام
نیر هواج سلطان التاکیین بود. اما از بطن او اولاد نشد مگر سید پسران از بطن
کنیز بوجود آمدند اول مختار علی دوم قدح حسین - سوم امیر او علی +

سید شرف علی پسر پنجم سید وارث علی زوجه او امانت نساء بنت سید علی
ماوهو پوره بود اولاد رفت +

سید لطیف علی پسر ششم سید وارث علی زوجه او امیر نساء بنت شیخ غلام نیر

نیر هواج سلطان التاکیین بود. از نسبه سید پسران و دو دختران تولد شدند...

دختر اول نساء و دختر دوم پنجم نساء که یکی بعد دیگری سید زوجه بنت شیخ

امیر علی بن محمد علی بن سلام محمد نیر هواج سلطان التاکیین پیوست. وزیر هر دو

اولاد خانه +

سید مریتم علی پسر اول سید لطیف علی زوجه او فهم نساء بنت شیخ الهی بخش

بن شیخ شریف الله ساکن قصبه جهور نجفون بود از نسبه دو پسران موجود آمدند که یکی

الشان و قصبه جهور نجفون شده است +

سید نجم الدین - پسر دوم سید لطف علی نام زوجه او فخر النساء بنت شیخ شهاب الدین مبارک
 قصبه بجنوب است از نسبه یک پسر و هفت دختران تولد شد نام پسر ریاض الدین
 و نام دختر ظهور النساء که ظهور النساء که در وقت پنج سالگی شیخ نور احمد بن شیخ نجم الدین مولف کتاب
 مناقب اجماع آورده و دختر دوم مسماة عظیم النساء به شیخ مولا بخش بن شیخ الهی بخش منکو مشهور
 سید غلام حسین پسر سوم سید لطف علی زوجه او مسماة بختاورد بانو بنت شیخ علام سوال
 از نسبه یک دختر است قمر النساء نام که در وقت مناکحت شیخ صغری بن شیخ سلطان بخش
 در آمد و مسماة حسین دیگر از شخص بوندی آورده بود نام او مسماة بھوئی از قوم سقز
 دو پسر دارد - اما مسماة بھوئی بمرتبه ثانی در کالج غلام حسین آمد، باقی نسبه از مسماة بھوئی
 پیش ازین مشهور دیگر داشت حال او معلوم نیست که بمردی است یا نیست حیات است الحمد للہ احوال
 اولاد حضرت زین العابدین ختم رسیده +

فصل علی بن یوان سید علماء الدین بن سید علم الدین زوجه او عیسیٰ فدا بانو زودمان
 سلطان است اکبر است اولاد نشد و در نزد کن همراه برادر خود سید زین العابدین است
 همراه بیان افتخار گشته - دیگر احوال شان از کتب شجره نساب اشع نشد - واللہ اعلم بالصواب +
 سید علم الدین پسر دوم سید علم الدین بن خواجہ ابو الفتح محمد بن سید علم الدین - چهار پسر یک دختر
 داشت نام ایشان سید محمد بن سید شیباء الدین سید جمال الدین سید علم الدین سید علم الدین
 بنت شد و مسماة رحمت بانو +

سید علم الدین پسر اول سید حسام الدین و عیسیٰ فدا بانو سلطان بی بی بنت شیخ شهاب الدین
 حضرت سلطان اکبر است از نسبه چهار پسران و دختران است و اولاد
 نرسیده بانو که از سید حسام الدین بن سید ابو الفتح منکو مشهور است و در
 عطا الدین بن سید ابو الفتح منکو مشهور است +

سید محمود پسر اول سید احمد بن حسام الدین سید محمود بن سید علی بن سید علم الدین

منه سبالی داشت زوجه ابوبی بی نصبت سیدت عظیمت اشد بن سید سام الدین بود

اما اولاد داشت

سید امیر دوم سید امین حسام الدین زوجه ابوبی بی نصبت زوجه النساء بود نصبت سید امین الدین

بن سید سام الدین از نسبت دو اسپران و دو دختران بوجود آمدند - دختر اول نور النساء الکبیر شیخ

سید القوسه بنیره خواجہ سلطان ایتا کین منگوه شد و دختر دوم بانام نوشنت شنا کرد

صغیر بن و قاسم یافت

سید امین الدین بن سید سید و زریان طفلی فوت شد

سید امین الدین - سید دوم سید امجد از زوجه بود سید بانو نصبت سید مجید الدین بن سید امین الدین

بن سید امین الدین بن سید محمد بن سید علماء الدین و دو دختران و دو اسپران بوجود آمدند دختر اول

ساجده بانو که از سید بی بی الدین بن سید مجید الدین بن سید امین الدین بن سید ابو الفتح

منگوه بن شد - دختر دوم فضیلت النساء عروت بی بی چوندا کرد عقد بنا کت سید امیران حبی

عروت بانام شش بن سید عزت الله و سیده از سید یک سید امیران حبی دختر سوم حمیده بانو

در عقد گنج شیخ امین الدین بهرودی ناگوری بنیره قاضی حمید الدین درآمد

سید قاسم الدین سید اول سید امین الدین او را از لطن بی بی نجابت نصبت قاضی سید حسن

بن سید سید الدین سید ابو الفتح دو اسپر شدند اول قاسم علی دوم سید احسان علی - اما

قاسم علی را اولاد نشد

سید احسان علی سید دوم سید قوام الدین زن کفون خود و دو اسپر داشت سید سبکی و

سید نام علی

سید حمید الدین سید دوم سید امین الدین زوجه ابوسحیده بانو نصبت سید نصبت علی بود

اما اولاد از حق بن سید و الله اشعیران و اب

علاء با و در خانه بنام بنیره کفون سید نصبت سید نصبت سید نصبت سید نصبت سید نصبت سید نصبت

سید الاحد - پسر سوم احمد بن حسیم الدین و بہ عزت النساء از مسہ پسران خود
آمدند - خیر اللہ و نجیب اللہ و عظیم اللہ و زوجہ سید عبد اللہ عزیزة النساء من الأم از آل و
اولاد دیوان سید علماء الدین بود و من الأب از نسل خواجه سید سلطان التاکلین گوری بود +
سید عظیم اللہ را از لطن کنیز یک پسر بود سید حمزہ و حال توالد و تامل سید خیر اللہ و نجیب اللہ
معلوم شد +

سید نجم الدین چلکش پسر چهارم سید احمد حال او معلوم نشد - چنان شهرت دارد کہ
بہ فرسند و ستان رفته بود و باز نہ آمد - و قبر او بہ دہلی در جوار آستانہ عالیہ خواجه نظام الدین
نظام اولیا است +

ضیاء الدین پسر دوم حسیم الدین بن سید علم الدین بن سید ابو سعید اورا از لطن زوجہ
کہ از نسل سادات نزاح پشاور بود و پسر و یک دختر بہ وجود آمد - پسر اول را نام نوشتند
سید پشاوری نوشته است - اورا از لطن بن عسبر کفویک پسر شد بشیر علی نام داشت
و اولد فوت شد - پسر دوم ضیاء الدین - سید حمید الدین بود کہ زوجہ او دختر حسین
بن سید نعمت اللہ بودہ است - اما از ہم اولاد نہ داشت - و نہ حال و دوران زوجہ او تحقیق
نہ سید +

سید جلال الدین پسر سوم حسیم الدین بن سید علم الدین زوجہ او از نواح افغانستان بود
از یک دختر بود نصیص النساء و پسران سید شہاب الدین و سید جمال الدین و سید غلام محمد
اما ذکر سید غلام محمد نوشتند در زمان مغرب و وفات یافته باشد +

سید شہاب الدین بن سید جلال الدین اورا از زوجہ خود کہ نسبت شکیو والد
بن سید لطف الدین بن سید مبارک عرف دیوان شاہ بود و محبت داشت
یک پسر شد سید نصیر الدین و اورا از زوجہ خود جمیت النساء نام کہ نسبت سید ج الدین بن
نظر نظام بن نجم الدین بن دیوان سید ابو سعید بن سید زلال الدین بن از اولاد باقی ماند +

سید جمال الدین بن سید لال الدین اور دختر سید بود لطیفه بانگه در عمت کمال سید ابوالدین
 هایت اللدین عطاء اللدین سید ابوالفتح در آمد *

تمام شد کمال اولاد سید ام الدین بن علم الدین

سید ابوالفتح سوم خواجہ سید علم الدین بن خواجہ ابو خبیر زوجه او عصمت النساء بنت شیخ
 شهاب الدین نبیره حضرت خواجہ ابراهیم او هم بلخی در ششادہ وفات یافت و چهار پسر گذشت
 سید سراج الدین پسر اول سید ابوالفتح سجاده نشین بود زوجه ششم عمیه ابوبی بی رحیمه بود از
 سه پسران بود و دختر بود و آمدند - پسر اول سید نیر الدین - پسر دوم سید ظہیر الدین - سوم
 سید سعد الدین و دختر اول ہ بانو کہ از سید سعد الدین بن ابی بن منکوحہ شد و دختر دوم
 صاحب دولت کہ از سید خضر محمد بن سید لطف نام الدین بن سید دیوان شاہ منکوحہ بود سال
 وفات ۱۲۲۲ھ *

سید الدین بن دیوان سراج الدین بن ابی طغیانی فوت شد *

سید ظہیر الدین - بن دیوان سراج الدین زوجه او صاحب النساء بنت سید ابو اللدین
 عطاء اللدین سید ابوالفتح بود - از سه در پسر و یک دختر بود و آمد ہ زبان طفلی وفات یافتہ
 و اولاد رفت *

دیوان سید نیر الدین بن دیوان سید سراج الدین زوجه ابوبی بی صاحب بنت سید شرف الدین
 بن سید لطف نام الدین بن سید مبارک عرف دیوان شاہ بود - از سه پسران و دو
 دختران شدند - دختر اول فخر النساء از سید عمت اللدین بن سید اللدین بن ابوالفتح منکوحہ شد
 و دختر دوم سیدت النساء از سید محسن بن سید خضر محمد بن لطف نام الدین منکوحہ شد
 و سال کجزار و یک صد و پنجاه و ہشت ہجری وفات یافت *

سید لطف نام الدین بن دیوان سید نیر الدین در صغر سن مرض حجیک فوت شد *

سید فیض الدین بن ابان سید میرالدین زوجہ ابو سعید دہلی بی بی بنت شیخ جمال الدین بن
 شیخ نظام الدین نمبر ۶ سلطان بہت ارکین بود از نسب یک پسر و یک دختر بود آمد پسر خواہ
 بجارضہ در وہلوفت شد و دختر بسالت نسائہ نام و عہت در حید علی بن ابان سید
 امام الدین درآمد

دیول و سید امام الدین بن ابان سید میرالدین زوجہ عفتیفاہ اولی بی بی زینت النساء
 بنت سید قمر الدین بن سید شمس الدین بن سید ابو الفتح بود کہ از نسب شیخ پسران و
 دو دختران بود آمدند و دختر اول بی بی عصمت کہ در خانہ صنعت فوفت شد و دختر دوم بی بی
 ولی النساء کہ پسر شیخ رفیع الدین بن غیاث الدین بن سید نجم الدین بن سید شمس الدین
 بن سید ابو الفتح منکوہ شد۔ آنا از پسران ہے سہ پسر سید کبر علی و سید ضعی الدین
 و سید کلن و عسالم طفلی فوت شد نہ سال خالقش ۱۹ الہ ہدایت

سید علی بن ابان سید امام الدین زوجہ اولی بی بی بسالت نسائہ بنت سید فیض الدین
 بن ابان سید میرالدین بود از نسب یک پسر شد سید ارشاد علی عرب سید نقمن۔ و دو
 دختران شدند میر النساء و زوجہ النساء

سید ارشاد علی عرب سید نقمن پسر سید حید علی زوجہ اولی بی بی عصمت بنت سید فیض الدین
 حی عرب امام بخش بود از نسب یک پسر اول شد سید شرف علی آنا دختر کے اولاد ہم شد
 و سہ دختران بودند بی بی تبرک۔ بی بی مینا۔ بی بی حیدرہ۔ بی بی مینا۔ سید کلاخ سید
 منظر عرب میان میند و بن سید شیخ الدین بن سید غیاث الدین بن سید نجم الدین
 درآمد و لا ولد رفت و مسماة بی بی بدرن زوجہ سنکورد سید نظر علی بن سید اولاد
 سید شاہ علی بن سید سن الدین سید حفیظ اللہ بن سید ہدایت اللہ
 بن سید ابو الفتح بود بی بی حیدرہ زوجہ سید امام علی بن سید محمد علی بہاہ نشین بود
 سید شرف علی بن سید ارشاد علی عرب و سید نقمن زوجہ اولی بی بی حیدرہ بنت میان محمد علی

سجاده نشین بود اما از سگی ولادت شد و ولادت بر وقت +

سید احمد علی بن یوان امام الدین سجاده نشین بود و زوجه او دختر سید عزت الله بن
سید الله بن سید ابوالفتح بود و نام آن بی بی نجیبه بانواز سگی و پسران یک دختر
شید سید ذوالفقار علی - سید محبتشتم علی و نام دختر هدایت النساء و زوج شرعی بی بی هدایت النساء
سید مسیح الله بن سید حفیظ الله بن سید هدایت الله بن سید عطاء الله بن سید ابوالفتح
بود - در ۱۲۱۰ هجری از زمین مانده رخت حلت بر بست +

سید ذوالفقار علی بن یوان احمد علی سجاده نشین بود و زوجه او بی بی امیر النساء بنت
سید حمید علی بن یوان سید امام الدین سجاده نشین بود از سگی پسران یک دختر
شدند - دهمین بی بی سکینه بی بی نوح شرعی و دهمین بی بی سید مهد علی سجاده نشین
بود - و زوج شرعی بی بی سکینه سید نصیر الدین بن قطب الدین بن عظیم الدین بن
سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابوالفتح بود +

دیوان سید محبتشتم علی بن یوان سید احمد علی زوجه او بی بی و جبه النساء بنت
سید حمید علی بن دیوان سید احمد علی بود - دو پسر سید مهد علی و سید امام علی و دختر
بوجود آمدند بی بی عمده بی بی زینب بی بی چھوٹی زوج شرعی بی بی عمده بانوازش علی
بن سید شاه علی بن سید مسیح الله بن سید حفیظ الله بن سید هدایت الله بن سید عطاء الله
بن سید ابوالفتح و شوهر بی بی زینب قاضی سید قمر علی بن سید عصمت الله بن عرفان
بن سید عزت الله بن سید مهد الله بن سید ابوالفتح بود - و شوهر بی بی چھوٹی سید شرف علی

بن سید ارشاد علی بن سید علی بن دیوان سید امام الدین بود و سال وفات ۱۲۲۳ هجری
سید مهد علی بن دیوان محبتشتم علی سجاده نشین و صاحب غنم و چشم بود و زوجه او بی بی
دہمین بنت یوان سید ذوالفقار علی بود اما از سگی ولادت شد و از زن دیگر که داشت
اولاد شد - دو پسر چهار و دختران بود و نام پسران سید یاد علی و سید اسد علی و

در سنه یک هزار و صد پنجاه و پنج فوت شد

سید امام علی بن یوان سید محترم علی نو جا اول بی بی حمید بنت سید رشاد علی بن سید
 حید علی بن سید یوان امام الدین سجاد نشین بود از وی یک پسر سید میراج الدین زوج
 دوم بی بی ولی النساء از دو دمان پاک است بنت شیخ شکر الله نیر خواجه و هم مخی بود از وی
 چهار پسران و چهار دختران بود آمد نام پسران قاضی سید نیر الدین سید شفیع حسین و
 سید اسد علی و پسر چهارم شمس ماهر فوت شد نام دختران جوهر النساء سید فد حسین
 بن سید نواز شمس علی بن سید شاه علی بن سید سیح الدین سید حنیف الدین سید بهاء الدین
 بن سید عطاء الدین سید ابوالفتح بود و شوهر مزاج النساء سید قدرت علی بن سید الدین
 سید قطب الدین بن غنیم الدین بن نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابوالفتح در صدر حیات
 است دختر سوم امام النساء از زوج نبود در آغاز عمر وفات یافت و دیوان موصوف در
 ۲۵۶ هـ ازین دار فانی رحلت فرمود

سید مزاج الدین بن سید امام علی یوان و صاحب باده بود زوجه اول مسماة لا طولی بی بی
 بنت قاضی سید علی بن سید عصمت الله بی عرف الملم بخش بن سید عصمت الله
 بن سید عزت الله بن سید اسد الله بن سید ابوالفتح اما از وی اولاد نشد زوجه دوم بی بی
 خیر النساء بنت شیخ عنایت الله بن شیخ شکر الله ادیمی فاروقیست از وی یک پسر بود
 بود آمد و یوان سید غیاث الدین علیخان شتی سجری اجمیری که بحال سجاد نشین
 و صاحب مقام حضرت خواجه بزرگ معین الحق معین الاولیاء است طایف الشیخ و زوجه
 اولی بی بی زینب النساء بنت قاضی سید نیر الدین بن سید امام علی یوان و زوجه اولی
 تا الان از وی اولاد نشد جب پیش فرزندش سید بنام ایشان است
 خواجه بزرگ معین الاولیاء برقرار و بر جا قائم باشد اما از وی اولاد نشد زوجه دوم
 اولاد هم است یک پسر سید امام الدین و دو دختر بی بی و بی بی

مزاج النساء و امام النساء دختر چهارم در زمان حضرت فاطمه زهرا

شفیع حسین بن محمد حقیقی الشیرازی در عتبات منکوحه آمد و اندر از سید نظام الدین اولاد است
 پسر سید الدین نام دارد و یک دختر که بشارت النساء نام است بیال و فاطمہ ۴
 حاج سید منیر الدین بن سید امام علی زوجه انوشی بی بی بنت سید فتح علی بن سید
 غلام معین الدین بن سید خلیل اللہ بن سید سید اللہ بن سید ابو الفتح ازوسے دو پسر و
 پنج دختران بوجود آمد سید امام الدین سید فیض الدین - شتره النساء در زمان صغری
 بمرد و دختر دو کم شیر خواہ مبرد - دختر سوم منیر النساء در عقد نکاح سید رضا حسین بن سید
 قدس این بن سید نواز شش علی بن سید شاہ علی بن سید مسیح اللہ بن سید حفیظ اللہ بن سید
 ہدایت اللہ بن سید عطاء اللہ بن سید ابو الفتح در آمدہ بود اما از لطن کے اولاد شد و دختر
 نوزوانی بر حمت حق پیوست - دختر چهارم صغیر النساء زوجه شری سید شرف الدین بن سید
 قدرت علی بن سید شمس الدین بن سید ابو الفتح است ازوسے یک پسر و یک دختر
 دختر شدہ بود اما در طفولت وفات یافتند خدا سے عزوجل طفیل حبیب پاک رسول اکرم
 صلی اللہ علیہ وسلم فرزندش لیبر در از قہبال و سعادت آثار نصیبہ ماند کہین
 رئیس النساء شترہ پنجم زوجه پاک شیخ المشائخ دیوان سید غیاث الدین علی بن حسان بجا نشین
 است حق بجا نہ تعالی اولاد دہد و در حفظ و حمایت دارد قاضی سید منیر الدین را زوجه دیگر
 ہم بود - علیم النساء بنت سید بدر الدین بن سید قطب الدین بن سید عظیم الدین بن سید نجم الدین
 بن سید شمس الدین بن سید ابو الفتح اما ازوسے اولاد نشد و او در زمان صغری پیش از زمان
 آگہی وفات یافت زن سوم از قوم مرہبہ است کہ بشارت سلام مشرف گشتہ بزوجه تالی
 سید منیر الدین در آمد از لطن او دو پسر و دو دختر شدند - پسر سید شہاب الدین و سید ظہیر
 نام دختران سکینہ بی بی و اللہ رکھی سکینہ بی بی بسید اولاد حسین بن سید شفیع حسین
 بن سید امام علی بن دیوان مختتم علی منکوح شد و اللہ رکھی بسید رشید الدین بن سید
 نظام الدین بن دیوان سلج الدین منسوب است بیال و فاطمہ ۴

سید فضل الدین سید قاضی سید منیر الدین حیف کہ بہار گلشن سبب ہم ندید وواع حسرت
بر جان الدین نہادہ و صغر سن بر جنت حق پیوست +

قاضی سید امام الدین بن قاضی سید منیر الدین جامع اوراق معین الاولیاء است
و منصب اکبر است کثرتی مشاہیرہ چار صدر و پوپہ ماوراست زوجه شریعیہ بی بی گھنسی
زنت سید قدرت علی بن سید بد الدین بن سید قطب الدین بن سید عظیم الدین بن سید نجم الدین
بن سید شمس الدین بن سید ابو الفتح است مہوز اولاد ندارد حق سجان لغت سے بقدر صدق
رسول و علیہ بیت رسالت حضرت عدوت و طریقت اولادش بہرہ و بسیار مزد و از بلا
بہ حادث روزگار صنون و محفوظ دارد آئین حق سولہ و آلہ و اصحابا بہ اجمعین بر جنتک
یا رحم الراحمین +

شفیع حسین بن سید امام علی بن ابی محمد ششم علی زوجه شہ علیہ بی بی چوہدری زنت سید فتح علی
بن سید غلام حسین الدین سید خلیل اللہ بن سید احمد اللہ بن سید ابو الفتح بود از اہل بن او
یک پسر شد و شیر خواہ برد و مادرش ہم بتیق ہمدان زبان وفات یافت و ایشان بر از
زن دیگر اولاد بہت سید امداد حسین و سید لطف حسین و سید اولاد حسین و سید صفد حسین
و سید کبر حسین و سید فتح حسین +

سید اصغر علی بن سید امام علی بن ابی محمد ششم علی زوجه و نصیب زنت سید بد الدین بن قطب الدین زہرہ
شہ سید الدین بن سید ابو الفتح بود از ہم یک پسر شد سید حید علی اما در زمان طفولیت فوت شد
و مادرش ہم از پنجہان شہ بنیادنا شادفت بحال سید اصغر علی بن دیگر اولاد ہم لادیت محمد اللہ
تمام شد ذکر اولاد سید سراج الدین بن سید ابو الفتح

شہ سید الدین پسر دوم سید ابو الفتح کہ پسر سوم خواہد بود سید علم الدین
خوشیہ بانو زنت سید احمد بن سید حسام الدین بن سید علم الدین زنت سید سیران و سہ
و دختران بودند سید محمد الدین سید نجم الدین سید عبد الدین و دختران لطیفہ بانو

ضیاء النساء که در زبان صغری فوت شدند در قمر سوم حقیقه بانو از سید هایت الله بن عطاء
بن سید ابو الفتح منکوحه سید

سید قمر الدین - بن سید اسد الدین زوج ابوی بی خیر النساء بنت سید عطاء الله بن سید ابو الفتح
بود و سپهر و سه دختر داشت نام پسران بدر الدین و سعد الدین نام اول رفیع النساء و دوم سید
که جمله بزبان خوردی فوت شدند سوم زینت النساء که از سید امام الدین بن یوان منیر الدین
بن یوان سراج الدین بن سید ابو الفتح منکوحه شد و هر دو پسران بدر الدین و سعد الدین
طفولیت فوت شدند

سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابو الفتح زوج ابویب النساء بنت سید عطاء الله
بن سید ابو الفتح بود چهار سپهر و دو دختر داشت نام پسران سید غیاث الدین - سید
عظیم الدین - سید نظام الدین - سید قوام الدین نام دختران جمیل النساء و عزیز النساء
هر دو در حال غیر آگهی و صغری فوت یافتند

سید غیاث الدین بن سید نجم الدین و جواد سید النساء بنت سید امجد بن سید احمد بود از دو
دول پسران شدند و یک دختر شد نام پسران سید رفیع الدین و سید قوی الدین - اما سید قوی الدین
و یک دختر که نام معلوم نیست در طفلی فوت شد
سید رفیع الدین بن سید غیاث الدین بن سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن ابو الفتح زوج ابویب النساء
بنت دیوان سید امام الدین سجاده نشین بود از دو یک سپهر سید منظر علی عرف میر میند و کسفر
رفته بود و خبر اسن باز نه آمد مفقود انجبر است

سید عظیم الدین بن سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابو الفتح زوج ابویب بی بی
شایسته بانو بنت سید عزت الله بن سید اسد الله بن سید ابو الفتح از لطن او یک سپهر
شده بود اما در طفلی فوت شد و مادرش هم بجا رضت بق و فوات یافت و جودوم بی بی
رحمت النساء بنت حافظ شهاب الدین نبیره قاضی حمید الدین ناگوری بود از دو اول پسر شد

سید قطب الدین و فرید الدین *

قطب الدین بن سید عظیم الدین زوجه ابوی بی فتمسده بنت سید حفیظ الدین سید
هدایت الدین سید عطاء الدین سید ابوالفتح از لطن او سید به الدین و سید نصیر الدین و پسر
بودند - دختر نبود *

سید نصیر الدین بن سید قطب الدین زوجه ابوی بی سکینه بنت دیوان سید الفقار علی
بن دیوان سید اصغر علی - اما اولد رفت *

سید جمال الدین بن سید قطب الدین زوجه عظیم النساء بنت سید نواز ش علی بن شاه علی
بن سید مسیح الدین سید حفیظ الدین سید هدایت الدین سید عطاء الدین سید
ابوالفتح بود از و یک پسر شد سید قدرت علی و دو دختران علیم لیس و نصیب النساء
و مسماة علیم لیس زوجه اول قاضی سید نصیر الدین بن سید امام علی بن دیوان سید محشم علی
بود لیکن در عین شباب بر حمت حق سوخت و مسماة نصیب النساء در عهد نکاح سید اصغر علی
بن سید امام علی بن دیوان سید محشم علی در آید بود *

قدرت علی بن سید نصیر الدین زوجه ابوالفتح النساء بنت سید امام علی بن دیوان سید محشم علی
بود از و یک پسر ان و سه دختران بود آمدند اما دو پسر و دو دختر ان سید اصغر سر زوجه
یافتند - و یک پسر و یک دختر باقی ماند - پسر شرف الدین که زوجه او نصیب النساء بنت
سید قاضی نصیر الدین بن سید امام علی بن دیوان سید محشم علی است - نام دختر ان بی
گویی که در عهد منکحت قاضی سید امام الدین بن قاضی سید نصیر الدین بن سید
امام علی بن دیوان سید محشم علی سجاده نشین است *

سید فرید الدین بن عظیم الدین بن سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید علی بن
بن سید ابوالفتح زوجه اول لطیف النساء بنت غلام حسین بن سید خلیل الدین
بن سید اسد الدین بن سید ابوالفتح بود از لطن او یک پسر بود و یک دختر نام سید نصیر الدین

که زوجه او بنت شمس است سید فتح علی بن غلام معین الدین بن سید خلیل الدین بن سید
اسد الدین ابوالفتح بود اما اولاد فوت سید و یک دختر بود بی فرزند او هم فوت شد و از
لطن اولاد نشد.

سید مجید الدین پسر سوم شمس الدین بن سید ابوالفتح از زوجه او که صحیح النسب بود یک
پسر شد سید بنی الدین که بزرگتر شده بود و منفقود انجمن است.

سید عطاء الدین سید ابوالفتح بن سید حسام الدین از چهار پسر شد نمود و دختر پسر
شده و دو دختر پسر از بیست شمس الدین پسر دوم شیخ ابوالفتح و چهارم در طفلی فوت شدند
تمام دختران خیر النساء و زینت النساء و زوج بی بی خیر النساء سید قمر الدین بن شمس الدین
بن ابوالفتح بود و شمس الدین پسر ابوالفتح عرف حقیق بنی سید نجم الدین بن شمس الدین بن
ابوالفتح بود.

سید هدایت الله پسر سید عطاء الدین بن سید ابوالفتح زوجه سینه نظر بانو بنت سید
شمس الدین بن سید ابوالفتح بود سینه پسر شد و سینه دختر و دختر اول ظفر النساء که از سید
خلیل الدین سید اسد الدین سید ابوالفتح منکوحه شد و مهر النساء و طیفت النساء
در زمان خروسی فوت شدند.

سید حفیظ الله بن هدایت الدین عطاء الدین زوجه او دست بانو بنت شیخ بزجور
بنیره شاه حمزه و پسر سومی بود از او یک پسر شد سید مسیح الدین و یک دختر فهمید النساء که به سید
قطب الدین بن عظیم الدین بن نجم الدین بن شمس الدین بن ابوالفتح منکوحه شد.

سید مسیح الله بن سید حفیظ الدین سید هدایت الدین سید عطاء الدین بن سید
ابوالفتح زوجه او هدایت النساء بنت یوان سید صغر علی سجاده نشین بود از او یک
پسر شد سید شاه علی و یک دختر شد فهمید النساء که به سید قطب الدین بن عظیم الدین بن
سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابوالفتح منکوحه شد.

بن سید خواجہ علم الدین - زوجه او شریفه بانو بنت سید محمد

سنت سید جمال الدین بن جمال الدین بن حسام الدین بن خواجه سید علم الدین بود از ویک دختر
نام سپهر کرم علی و نام دخترش نفیر بانو عرف بی بی مکحول که زوجه اول سید فتح علی بن سید
غلام معین الدین بن سید خلیل اللہ بن سید اسد اللہ بن سید ابو الفتح بود *

سید مکرم حللی بن سید ضیاء اللہ زوجه او فہیم لہنساء عرف بی بی مدونبت سید
غلام معین الدین بن سید خلیل اللہ بن سید اسد اللہ بن ابو الفتح بود از ویک
سپهر بود سید حسین علی کہ بسفر رفت و مفقود بخر شد و یک دختر بود صاحبنا کہ بہ
شیخ نظام الدین نمیرہ خواجہ سلطان التارکین منکوح شد *

سید کلید اللہ سپهر سوم سید ہدایت اللہ در زمان صغر سنی فوت گردید *
سید طبعی اللہ سپهر دوم سید عطیاء اللہ بن سید ابو الفتح زوجه او عتیفہ بانو بنت
قاضی محمد مقیم ناگوری بود از ویک رزق اللہ سپهر بود و یک سپهر بنان خردی فوت شد و نام
دختر بی بی صاحبنا کہ بہ سید ظہیر الدین بن دیوان سید سراج الدین سجادہ نشین منکوح
شد لہذا از و اولاد نشد *

سید زرق اللہ بن سید طبعی اللہ زوجه او لطیفہ بانو بنت شیخ جمال الدین بن شیخ
نظام الدین نمیرہ خواجہ سلطان التارکین ناگوری بود از و سہ دختران شدند و دختر اول
لطیفہ بانو عرف زمر و نساء بہ سید نظام الدین بن نجم الدین منکوح شد و اولاد رفت
و دختر دوم رحمت بی بی کہ بہ سید غلام معین الدین بن سید خلیل اللہ بن سید اسد اللہ
بن سید ابو الفتح منکوح شد و دختر سوم زلفت بی بی کہ بہ سید عصمت اللہ عرف امام بن
منکوح شد و از سید زرق اللہ اولاد سپهر نشد *

تمام شد ذکر اولاد سید عطیاء اللہ بن ابو الفتح

اللہ
سید جمال الدین بن سید ابو الفتح بن خواجه علم الدین - زوجه او خواجہ مبارک خاتون بنت شیخ
محمد فرید بن شیخ عبد المؤمن نمیرہ خواجہ سلطان التارکین بود از و پنج سپهر زند

چهار دختر نام سپران سید عصمت اللہ کہ زبان طہن علی نوشتہ دوم سید محمد حسن سوم
 حسیل اللہ چہارم سید عزت اللہ پنجم سید عبد الحلیل کہ در زمان طفولیت وفات
 یافت نام دختران مہر النساء و نام سہ دختران در مدین منورہ نوشتہ اند احتمال گاہ
 کہ در مغرب وفات یافتند اما شوہر بی بی مہر النساء شیخ جمال الدین بن شیخ
 نظام الدین نمبرہ خواجہ سید سلطان التاکین بود +

سید حسن محمد بن سید اسد اللہ قاضی شہر اجیر زوہ اولش خدیجہ بانو بنت
 سید نجم الدین بن سید مبارک عرف دیوان شاہ بود۔ ان کے ایک پسر موجود آمد و بہ عمر
 فوت سید زوہ دوم امیرہ مرادانہ خانم بنت مرزا گدا بیگ دہلوی بود۔ از ویک
 دو پسر موجود آمدند نام دختر نجابت بی بی کہ بہ سید قوام الدین بن امین الدین بن سید محمد
 منکوچہ شہنام سپران اول رضی اللہ عنہم کہ در طفلی فوت شد۔ دوم سید حسن علی
 کہ اورا از زوہ خود یک پسر مکرم علی و یکہ دختر شد کہ نام او بی بی نرت و بہ سید قاسم علی
 بن سید قوام الدین بن سید امین الدین سید محبت منکوچہ شدہ بود۔ اما بی بی نجابت و
 سہی مکرم علی ہر دو اولد فرستند +

سید خلیل اللہ بن سید اللہ بن سید ابو الفتح۔ از زوہ او بی بی ظفر النساء بنت
 سید ہدایت اللہ بن سید عطاء اللہ بن سید ابو الفتح یک پسر شد و چہار دختر۔ اما ہر چہا
 دختر زبان طہن علی نوشتہ اند +

سید غلام معین الدین بن حسیل اللہ زوہ او بی بی رحمت بنت شمس الدین
 بن سید سید عطاء اللہ بن سید عطاء اللہ بن سید ابو الفتح بود۔ از ویکہ
 فتح علی و چہار ذکرہ کریم النساء و لطف النساء و بہر النساء شوہر کہ نام سید شاہ علی
 بن سید شیخ اللہ بن سید حفیظ اللہ بن سید ہدایت اللہ بن سید عطاء اللہ بن سید
 ابو الفتح بود۔ دوم لطف النساء زوج او سید سید الدین بن سید عظیم الدین بن سید

عصمت اللہ عرف سید امام بخش بن سعیدت اللہ زوجہ اول بی بی زلفت بنت
 نذوق اللہ بن طبع اللہ بن عطاء اللہ بن سید ابوالفتح ازبک یک دختر شد بی بی
 عصمت نام۔ و دوم او کھوندا بی بی بنت سعید بن سعید بن سعید احمد
 بن سید حسام الدین بن خواجہ عسلم الدین از لطن او یک پیر شد سید قمر علی +
 سید محمد علی بن سعید عصمت اللہ بن سعید عزت اللہ زوجہ بنت النساء بنت
 دیوان سید محترم علی سجاده نشین از لطن او یک دختر تولد شد لادلی بی بی شوهر او دیوان
 سید حاج الدین سجاده نشین بود۔ و شوهر بی بی عصمت سید ارشاد علی عرف سید تقصن بن
 سید پیر علی بن دیوان سید امام الدین سجاده نشین بود +

ذکر اولاد

سعید الدین ابی الباع بن خواجہ ابو سعید بن خواجہ معین الدین ثالث ازبک پیر شد سید
 مبارک عرف دیوان شاہ۔ و از اولاد پسران بوجود آمدند و یک دختر نام پسران سید
 نظام الدین سید نجم الدین سید احمد۔ و نام دختر بی بی عصمت +
 سید سلیم الدین۔ نام مادر او بی بی انبیا خواجہ محمد دم الہند و نام زوجہ او جان بی بی
 بنت شیخ محمد افضل نبتہ شاہ حمزہ و بہر سوا از لطن کسی پسر و چهار دختر آمدند۔ نام
 پسران شرف الدین عرف شرف محمد۔ دوم حفصہ بی بی سوم غم الدین کہ در طفولیت
 شد نام دختران بی بی فاطمہ و بی بی آمنہ و بی بی گلآب۔ بی بی +
 شرف محمد پسر اول سید پیر و دو دختر داشت سید خیر محمد۔ سید وارث محمد
 سید خیر محمد یک پسر داشت کہ لا ولد رفت و یک دختر داشت کہ لا ولد رفت
 پسر شد عرف الدین و لا ولد رفت +

سید وارث محمد۔ پسر دوم۔ دو پسر داشت خواجہ بخش و سعید بن بخش سید بخش

لاولد رفت و از سید الدین بخش چهار پسران شدند محمد بخش زید بخش و نبی بخش هر سه
 لاولد رفتند اما الهی بخش را یک پسر شد حسین بخش و اولاد هم لاولد گذشتند
 هر دو - دو پسر سوم - دو پسر داشت محمد علی و سید علی - که هر دو لاولد گذشتند
 چنانچه صاحب دولت سید شمس محمد زوجه دیوان سید میر الدین سجاد نشین بود و
 و بی بی بخش دولت دختر دوم و سید الهی سید شهاب الدین بن سید جلال الدین آمد
 سید خضر عثمان - پسر دوم سید نظام الدین بن سید ارک دیوان شاه از مکه
 یک دختر شد نام دختر دولت بی بی که لاولد فوت شد و نام پسران سید محسن سید محمد تقیم
 سید علی اکبر سید محمد تقیم و لاولد رفتند
 سید محسن بن خضر عثمان - دو پسر داشت شمس الدین و سید نظام الدین از سید نظام الدین
 پسران شدند میر قمر علی و میر بخش علی - اما میر بخش علی لاولد رفت و از میر قمر علی سید علی
 و دختر داشت صاحب بیگم و وزیر بیگم - و صاحب بیگم زوجه سید احمد علی بود
 یک پسر موجود است وزیر بیگم را زوج شرعی سید احسان علی جاگیر دار موضع پهنی کهنه بود
 که از دست سید پسران یک دختر موجود آمدند
 سید شمس الدین بن سید محمد محسن دو پسر داشت سید بنده علی و سید سعد الدین از
 سید بنده علی دو پسر و دو دختر موجود آمدند سید میر علی و سید شمس علی از سید میر علی
 یک پسر بود سید خضر علی که لاولد فوت شد و از سید شمس علی دو پسران شدند و دو دختر
 پسر اول سید اجلی که در صدر حیات و پسر دوم سید ارشاد علی
 بود که لاولد رفت اما سید سعد الدین پسر دوم سید شمس الدین دو پسر داشت سید حسین علی
 و سید واجد علی - از سید حسین علی و سید واجد علی - از سید حسین علی دو پسر موجود اند سید
 سید اجلی و سید عبد اکرم - و از سید واجد علی یک پسر در صدر حیات است و سید نجف حسین نام
 سید علی اکبر بن خضر محمد بن سید نظام الدین دو پسر و دو دختر داشت - نام پسران فتح علی

و امیر الدین۔ اما از امیر الدین اولاد پسر نشد و از فتح علی یک پسر و سہ دختر بوجود آمد۔ نام
 پسر سید محمد علی کہ از اولاد پسر نشد و یک دختر شد کہ او ہم لاد لید رفت ۔
 حسین الدین بن سید مبارک دیوان شاہ بن سید معین الدین الحج۔ دو پسر و چہار دختر داشت
 نام پسران سید سلطان محمد و سید نظر محمد۔ اما سید سلطان محمد لاد لید فوت شد و از سید نظر محمد
 دو پسر بوجود آمدند و یک دختر نام پسران سید الحج الدین ^{محمد} حیا اسراج الدین لاد لید رفت و از سید محمد حیات دو پسر بوجود
 آمدند و دو دختر۔ نام پسران سید غلام امام و سید محمد تقی۔ اما از سید محمد تقی اولاد پسر نشد
 و چہار دختران بوجود آمدند کہ از لطن ایشان توالت و سائل عالیست اما سید غلام امام یک پسر داشت
 نام سید علی ازو۔ یک پسر شد و سہ دختر۔ نام پسر سید ہار علی کہ اولاد پسر نہ داشت و از لطن
 دختر او کنز و جبید خدمت علی بن سید بندہ علی برواد لاد باقیست ۔
 سید اجہ احمد پسر شیخ سید مبارک دیوان شاہ بن سید معین الدین الحج۔ اور پسر نمود۔ چہا
 دختر داشت۔ سعیدہ بی بی۔ عالیشتہ بی بی۔ بزرگ بی بی۔ عابدہ بی بی۔ اما سعیدہ بی بی زو جبید
 برمان و بی بی عالیشتہ زو جبہ سید سبحان نارنولی بود کہ از لطن ایشان اولاد کثیر باقیست و
 بی بی بزرگ برشاہ بیون بن شیخ صادق محمد اولاد شیخ لطن نام نارنول مسکو حہ شد و بی بی
 عابدہ اسم با مسے بود و لعبادت ریاضت در گذشت و شوہر نخواست ۔
 مولف۔ برضا نزار باب دانش و بصیرت نمود و محتجب نما ند کہ از پاکستان بنجا روزگار
 منوال بودہ است کہ فرما نروایان کشور دولت دنیا را۔ با تا جوران مملکت فقر و فنا منازت
 و خصوصتہ پیدا آید چہا نیچہ در ہر زمان و مکان صاحبان آرب و تنگاہ و حسد از نگاہ
 حق آگاہ را آفتہ عظیم و خالتہ تقسیم روے دادہ است۔ با نیک حسین ملہ
 بیزیر بعین را ہم بوجود آوردند و حکام آزار و محنت رزب یاد نماندند۔
 زحمت کشیدن و بجزلت آمدن طریق بندگان بن بودہ اسدت و ازینہا۔ ہر کج را
 دشمنی صعب نے نمودہ است جنلت خواجگان و متبعان خواجگان مارا کہ در دندان

و در طلب و ہاند شہتر اینچنین حادثات و نجات و پیش آمدند کہ تفصیلش از ہزار کیے واز
 بسیار اند کہ سبیل بیان آوردن دلیل منشاء و منشآت خواهد بود کما قال فی سیر الاقطان
 قاضی صادق و قاضی عماد و شہتمانی دہلی بہ آنحضرت مخالف گشتند و سبطلان گفتند
 کہ خواجہ قطب الدین و قاضی حمید الدین شب و روز سماع سے شنوند با آنکہ در شرع مقدس عام است
 و خواجہ قطب الدین ہنوز ریش ہمہ سیا آوردہ است لہذا زین قاضی صادق و عماد بخانقاہ
 حضرت آمدند اتفاقاً مجلس سماع بود وقت آنحضرت حمید الدین متواجہ بود و حضرت خواجہ دست بہ
 استادہ بودند قاضی عماد بہ سوسے حضرت خواجہ اشارت کرد و گفت کہ امرودہ را نہ شاید کہ در
 مجلس سماع حاضر باشد۔ آنحضرت فی الفور ہر دو دست مبارک خود بر روی سطر خود ^{بسم اللہ الرحمن الرحیم}
 گفتہ فرود آورد و فرمود۔ آئے امرودہ! شاید کہ در مجلس سماع حاضر کردی یا اہل سماع ایم و سماع را
 مباح میگویم خلق چون چنان بیدار معترف و معتقد گشت۔ و آن نااہلان سیاہ دل و ہشت
 فرودند و پیش آمدن فتوئہ شد و پس رفتند و مصالحت کردند کہ اگر این فرستند فرود نشست تا
 قیامت خواهد ماند چنانچہ ہر دو مجہولان نا حق شناس حضرت خواجہ قاضی حمید الدین گفتہ فرستادند
 کہ ما قاضی و صدر جہانیم۔ شما آمدہ بد العبادت حاضر شوید عند آنکہ خلافت شرع میکنید۔
 باز بگوئید یا تائب شوید بخبر و استماع این پیام از زبان معجز نشان حضرت خواجہ برآمد کہ
 حرافان سے مانید یا زیر زمین زستن میخواہید۔ قاضی حمید الدین بہ آنحضرت را گرفت
 خواجہ نہ ہر دو قاضی بہ ہر دو جانب رسید پس فرودا گفتہ فرستادند کہ فرودا عرس پر ما
 مہلت مہلت مہلت تا سماع بشنویم پس فرودا ہمہ ہمارا حاضر آرید اگر سماع درست خواهد بود خواہیم شنید
 و کہ نہ تو بہ خواہیم کہ قاضی و صدر جہان چنانچہ این جواب شنیدند قبول کردند۔ بشرط اینکہ
 غیر ازین دو شخص خواجہ قطب الدین و قاضی حمید الدین دیگرے سماع نہ شنوند۔ در آن
 ہنگام سلعہ دہلی دو دروازہ داشت۔ شرقی و جنوبی۔ در خانہ و خانقاہ ہر دو بزرگوار درون
 بود۔ قاضی صادق و عماد بر سر دروازہ صدر نفر نشانند تا کہے ارادہ نہ دہند۔ یہ کہ نام

خادم حضرت آنحضرت عرض نمود که بر شهر مردمش اینده اند تا کسی نداید طعام بنیزیم یا نه تا کسی
 حمیدالدین گفت در چند طعام بختی کنی یکرا از نزهت است که خلق را به مجلس مامنع کند حضرت خواجہ
 فرمود کہ قاضی عماد و صادق از جان خود سیر آمده اند میخوہند کہ زود ازین جهان سفر کنند پس مبارک
 خادم برفت و استمداد طعام کرد قاضی حمیدالدین دو گانہ ادا نمود و گفت برادرم شیخ الاسلام
 حضرت شیخ بہار الدین زکریا صاحب است اینک از ملتان میرسد و رین اشنا آن بزرگوار
 از راہ و مشرق آمد و در بانان کور شدند پس حضرت خواجہ جنبہ فرمود کہ برادرم جمال الدین نیز
 نیز می آید و در از دروازہ جنوبی در رسید در بانان کور شدند پس سماع در وارد و چنان
 غلغلہ شد کہ صائے آن بگوش قاضی صادق و عماد افتاد۔ حیران شدند و گفتند کہ بار بار دور
 خانقاہ خواجہ قطب الدین و قاضی حمید الدین سماع شدہ لیکن ہمقدر غلغلہ بگز نشنیدیم کس را
 فرستادند کہ خبر بسیار دستکس برفت و و ویدہ آمدہ و گفت مردمان آنوقت در جمع شدہ اند کہ
 جمال دم زدن از هجوم تنگ گردید و محفل سماع گرم است قاضی صادق و عماد چون اجل
 فرا گرفتہ بود و خود ضرب بط کردن نتوانستند و حیران شدہ گفتند کہ حالا ایشان را فرصت دادن
 خوب نیست برویم و بحضور سلاطین ایشان را از سماع باز داریم۔ پس آن بہر دو جا بلان بے باک با جماعت
 بسیار آمدند حضرت خواجہ در سماع بود قاضی حمید الدین دست بستہ ایستادہ و جمعی کثیر در گریہ
 دین اشنا نظر حضرت قاضی بر آن فرستاد فرمود ہما نجا باشد اے سنگدلان۔ بہر دو ہما شما
 استادہ مانند بہر چند و غضب گشتند و خود ہنزد نزدیک شنوند۔ پائے آنها چون ستونی کہ در
 زمین نصب کنند محکم شدند تا آنکہ حضرت قطب الاقطاب در سماع بود همچنان استادہ بود
 و بعد اقامت نظر حضرت خواجہ بر آنها افتاد فرمود کہ بسیار سیدے برادران و در اعراض
 سماع ہم پارہ بخشید تا در اول شام حضرت باقی ماند بعد از ان سفر کنید۔ سخن آنجا بہر دو ہما
 و در گریہ می شدند۔ و در تواجد آمدند و بعد از در ہوش آمدہ سر در پائے حضرت خواجہ افتادہ و گفتند
 حل و علی کہ ما از سماع آگاہ نبودیم این خود لغت است از لغات این و جلد ہما نہ حضرت خواجہ فرمود

کہ اقرار حالاً چہ ہو و دار و چون کار از دست رفت۔ پس آن ہر دو کس شیخان نزد سلطان رفتہ تاکہ
ماجر اعرس نمودند۔ وہاں روز بگذرند *

منقولست

از اخبار الاخبار مولفہ حضرت شیخ عبدالحق محدث دہلوی البخاری رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ کہ سلطان
قطب الدین مرید و مقصد شیخ ضیاء الدین رمی بود۔ روز سوم از نقل شیخ مذکور چون حضرت
سلطان المشائخ خواجہ نظام الدین باؤنی قدس سرہا۔ برہم تاحہ برفت۔ سلطان
قطب الدین آنجا حاضر بود اما تعظیم حضرت سلطان المشائخ نکرد و جواب سلام ہم نداد۔ آوردند
کہ قوت یکہ حضرت خواجہ فرید مسعود رحمۃ اللہ علیہ در اجودھن رسید۔ قاضی شہاب الدین
کہ در آنجا بود و نوب اطلبی میکرد و از ورود حضرت خواجہ کساد بازاری خویشتن تصوریدہ غلام
دزدیدہ۔ وہبہ حاکم ملت ان حکایت ہارسانید۔ کہ صلی بدستند۔ و بزور و فتور مخیر است کہ باقی
حضرت خواجہ را از آنجا برگزند۔ چون حاکم ملت ان بر تحریر و تقدیر قاضی مذکور التفاتی فرمود
و آنجا ہم کار غیر از خجالت و ندامت بہ دستش نیامد بہ تن حضرت خواجہ علیہ الرحمۃ سعے مرفور
بکار برودہ قلند سے را بطمع زر مامور کرد۔ روزے کہ حضرت وقت دریافتہ قلندری از ور در آمد
حضرت خواجہ علیہ الرحمۃ بنویس باطن بر بنشائے شتر مہمیش کشف فرمودہ بہ خاندے کہ حاضر خدمت
بودام فرمودند کہ تا اور ابرائند۔ آورده اند کہ با حضرت سلطان المشائخ سلطان قطب الدین را
خصوصتے بود و دمام بر آزار ایشان نظر میداشت و وقتے سلطان المشائخ حکم فرستاد کہ
کم از کم خدمت بادشاہ بہر عجزہ ماہ باید رسید۔ اگرچہ حضرت سلطان المشائخ بر این حکم
بیج التفات نہ سنید۔ اما دیگران کہ در کمین گاہ نفسا ق و عناد بودند خاطر بادشاہ را
مسلطن ساخت غایت آنکہ اگر بوقت مقررہ حضرت سلطان المشائخ خدمت بادشاہ نخواست
رفت غیرت اولوالامری بادشاہ تاب بسیار در آزار حضرت سلطان المشائخ و قبیحہ خواہد گذشت

لہذا ان روکے بنا حق و سزا مردان حق کو کشیدین و چشم زدن و دولت سالہ را پائمال میکنند یا شاہ
 رام کہ معلق در گرفت و بر زغره ماہ باشارت خوشترخان از دست کسی شتہ شد و از دولت دنیا و حیات
 عقبے محروم بنا کام بر رفت +

صاحب پار الاخیار سے نوید سلطان محمد تعلق شیخ نصیر الدین چراغ دہلی را با بن کمال رتبت کہ در
 ایندہا کردی و در سفر با ہمراہ خود کرد دانیدے گویند کہ اورا وقتے جامہ وار خود کرد دانید و بروز دین
 ہمہ با بوجیب و بیت پر خود تحمل کرد و دم نژدہ رحمۃ اللہ علیہ وقتے سلطان محمد تعلق سے
 نصیر الدین محمود خان طعام فرستادہ در آوندہاے زرد و نقرہ و باعث فرستادن بن جز
 ایندہا بود۔ یعنی اگر آبا آورد و طعام من نخورد ہمین را مادہ ایندہا سازم اگر بخورد بگویم کہ در کاسہ
 زین خوردی و ناسخہ تشریح کردی خدمت شیخ بیچ نگفت سخنے از کاسہ زین کہ در آن بود بر آورد
 و بر دست زناہ عمرہ۔ باندیشیں خائب و فاسر ماند۔ شاہ جمال گجراتی کہ صاحب کشف
 کرامات بود در کابل ہر سال مرتبہ عظیم و شائے رفیع داشت میگوند کہ اصل سے از ولایت
 گجرات است و کہ در کابل بر تخت نشتہ حکم کرد چنانکہ باہوشانان۔ می نشیند و حکم میکند
 او شاہ کورایان کہ در از بہت تو ہم و ندغہ کہ قران نسہ رض گویان خاطر اورا ہفت اقامت
 کہ چون مستانان و شاه اورا آمدند و بنیاد ڈوزری کہ کشیدند و نہ شیخ زیندویا قہار
 اقبہار۔ چون شیخ زیندے زندگفت یا زخمیا۔ بزرین کلمہ جان بقیہ ایم کہ در بندہ
 بزرین افتادہ و اللہ۔ اللہ میگفت مستانان علیہ +

منہ

شیخ شہنا سید الدین چراغ دہلی صاحب پار الاخیار سے نوید سلطان محمد تعلق شیخ نصیر الدین
 چراغ دہلی را با بن کمال رتبت کہ در ایندہا کردی و در سفر با ہمراہ خود کرد دانیدے گویند کہ اورا وقتے
 جامہ وار خود کرد دانید و بروز دین ہمہ با بوجیب و بیت پر خود تحمل کرد و دم نژدہ رحمۃ اللہ علیہ
 وقتے سلطان محمد تعلق سے نصیر الدین محمود خان طعام فرستادہ در آوندہاے زرد و نقرہ و باعث
 فرستادن بن جز ایندہا بود۔ یعنی اگر آبا آورد و طعام من نخورد ہمین را مادہ ایندہا سازم اگر
 بخورد بگویم کہ در کاسہ زین خوردی و ناسخہ تشریح کردی خدمت شیخ بیچ نگفت سخنے از کاسہ
 زین کہ در آن بود بر آورد و بر دست زناہ عمرہ۔ باندیشیں خائب و فاسر ماند۔ شاہ جمال
 گجراتی کہ صاحب کشف کرامات بود در کابل ہر سال مرتبہ عظیم و شائے رفیع داشت میگوند کہ
 اصل سے از ولایت گجرات است و کہ در کابل بر تخت نشتہ حکم کرد چنانکہ باہوشانان۔ می نشیند
 و حکم میکند او شاہ کورایان کہ در از بہت تو ہم و ندغہ کہ قران نسہ رض گویان خاطر اورا ہفت
 اقامت کہ چون مستانان و شاه اورا آمدند و بنیاد ڈوزری کہ کشیدند و نہ شیخ زیندویا قہار
 اقبہار۔ چون شیخ زیندے زندگفت یا زخمیا۔ بزرین کلمہ جان بقیہ ایم کہ در بندہ بزرین
 افتادہ و اللہ۔ اللہ میگفت مستانان علیہ +

از صاحب منتخب التواریخ ملا عبد الصمد در بدایونی

واقعات زمان اکبر شاه بادشاه که با بزرگان و شائخان بظهور پیوسته است و در آن ایام شیخ قطب حلبی را که مجذوبی خرابانی بود از دست شیخ جمال بختیار طلبیده با اخبار فرنگیان در بحث اجتهاد مشغول و در باب عقل و جهتها در زمان را حاضر ساختند - شیخ گفت آتش بلند افزونند تا من با معارض خود در آیم و هر که به سلامت بر آید حق است همچنان کردند و او دست در کمر فرنگی زده گفت ما بسم الله و بیچ که اهلند فرنگیان مجرات نکردند و او را از غیرت همراه فقیر چند کرد و در کفرستاند تا بهما نجا و رگد شتند - و همچنین خیل از مشایخ و فقرا را بجاها فرستادند و همچنین شریعت دین اسلام در روزه با جدا با اختراع نام نهاده بودند و نیز با شیخ اوین را از کبار مشایخ جوینور با اهل عیال طلبیده با جمیز فرستاده و وظیفه مقرر ساختند و یک دو مرد را بجا و گدشتند و بعضی تا بحال العیبت میگذرانند - همچنین شیخ حسین نیرة حضرت خواجه حسین الدین قدس سره را که تسلیم خاطر خواه نیک کرد و بعد از شرح بمکه معظمه و آمدن او از قفقوز و بهمان دست و کوشش با ستغنا نمودن و اولی در حلصی از وفهمیدن در کفرستاند تا در سال هزار و دو نظام الدین احمد بقرب التماس طلب قاضی فتحپوری از کمر و شیخ کمال سیابانی نام او را هم مذکور ساخت همه را طلبیده از آن روی که زمین بوسن بجا آوردند و چنانکه زمان طلبیده شسته حکم خلاص فرمودند اما که مال سیابانی که قلابی او را در حسن خان که نسبت با خانان بر آوردند و در حضور فرستادند و شیخ حسین را باز حکم

نظام الدین احمد بقرب التماس طلب قاضی فتحپوری از کمر و شیخ کمال سیابانی نام او را هم مذکور ساخت همه را طلبیده از آن روی که زمین بوسن بجا آوردند و چنانکه زمان طلبیده شسته حکم خلاص فرمودند اما که مال سیابانی که قلابی او را در حسن خان که نسبت با خانان بر آوردند و در حضور فرستادند و شیخ حسین را باز حکم

کتابخانه مجلس شورای اسلامی
تاسیس ۱۳۰۲ هجری قمری
کتابخانه مجلس شورای اسلامی
تاسیس ۱۳۰۲ هجری قمری
کتابخانه مجلس شورای اسلامی
تاسیس ۱۳۰۲ هجری قمری

مدومحاش در بکرت مروده نامزد هانجا ساختند چنانچه ازین پیشتر مذکور شد انشاء اللہ تعالیٰ

وله منہ ۛ

شیخ عبد الجبار صدر لصدور و ولد شیخ احمد بن شیخ عبد الباقی است چندی مرثیه بیکه منظم
 و دینہ طبعیہ رفتہ علم حدیث را خواند و بعد از آن کہ با گذشتہ آراء و روش آباء و اجداد کرام سماع و غنا
 منکر بود و بروش محبتین سلوک می نمود و بہ تقوی و زہد طہارت و نماز است و عبادت ظاہری
 اشتغال داشت چون بمنصب صدارت رسید جهان جهان مین و مدومحاش و وظائف اوقات
 بخلایق بخشید چنانچہ در زمان بیچ بادشاہت انجمن صحت با استقلال نگذشته و عشر عشر
 این کہ او داده نہ داده و بادشاہ را چنگاہ نسبت بہ او انجمن اعتقاد پیدا شدہ بود کہ کفش
 پیش پا کے نہاؤدہ آخر بحجت مخالف محمد دوم الملک در سائر علماء و دانشمندان جہاں کہ شعریہ
 جاہلانست ہمہ چاہ طلب خود نشین را تسلیم کرده لقب

و اعظم اسباب سقوط او این بود کہ زمانیکہ با و شاہ از سفر با نتر و والد بختیاری و اقامت نمودند
 قاضی عبدالرحیم قاضی فہر استغاثہ نزد شیخ برو کہ بہ سبب منہجی متحرکی از انان نصب مصباح
 عمارت مسجد را کہ تعمیر آن منجور استم کنم سہدہ چنانکہ بنا کردہ و چون معارضہ و متحرکی از انان
 بروش اشتہا و کہ خاک درو دانش با زبان بہ نسبت نبی علیہ السلام شاہہ و امانت گوئی انان
 بابل اسلام رسانیدہ چون طلبیدند آن بہر طبع بلب شیخ نیادہ بہر شیخ ابو الفاضل از انان
 و اور آوردند و شیخ ابو الفاضل انچہ از مردم شنیدہ بود بعرض رسانیدہ گفت کہ سبب بختیاری از
 بوقوع پیوستہ و علما بعضی قبائل بعضی بہ تشہیر و مصداق او قائل ہستند و در فاش است

درین باب گفت کہ سبب بود بہر شیخ از بادشاہ حضرت قتل انچہ گفتہ اند
 و در پردہ سبب گفت کہ سیاست شریعی لتالیق بشما و در دہ ما پیوستہ است
 تقریب مرید ماند و اہل حرم شامی شامی بشفاعت بہت است ایضاً اوربا ستمد و خالک شیخ
 در میان بود چون بہ الفخرج از کورشت جواب فرمودند کہ من رہا است کہ استلیم شیخ

بمجرد رسیدن بمنزل حکم ت قبیل اکرود۔ و چون این معنی بعرض رسانید خیلے در دم و بر ہم نشند و اول مردم
از درون و سائر مقرران بہند از برون گفتند کہ این ملایان را شما نوازش نشد ہر دو کار شین
حالا بجای عی رسیدہ کہ ملاحظہ خالہ شما ہم نمکین نہ ہونے حکم برائے اظہار حکومت جاہ خویش مردم
قبیل سے رسانند۔ و چندان عقوبات گوش پادشاہی پر ساختند۔ کہ دیگر تاب تو نہ آرد
مادہ کہ اندھے پارہ غلیظ شدہ بود یکبارگی سہ کر دور برون بخت شبہ و حوض الفیض تلاء
آمدہ این ماجرا را باز نمودہ از مفتیان متحرک و مفتیان احداث تحقیق این مسئلہ نمودند یک
سکفت کہ گواہانے کہ گذرانند کہ حنی و تعدیل کردہ باشد۔ و دیگرے میگفت کہ عجب از شیخ
عبدی آئی آنکہ او خود را از اولاد امام عظیم رحمۃ اللہ علیہ میگردد۔ الا کہ سب نبی از لفظ مطیع الاسلام
موجب نقض عہد و ابراء و مرئے شود و چون آنکہ در کتب نقد حنفی مہبوط است۔ پس شیخ گفت
جد خویش چگونه نمود۔ بہ یکبارگی نظر از دور بر جامع این منتخب اندختہ متوجہ بانجانب شدہ۔
نامبروہ پیش طلبیدند و فرمودند پیش بسیار۔ رقم پر سیدند کہ تو ہم شنیدہ کہ اگر نود و نہ روایت مثلاً
مقتضے قتل باشد و یک روایت موجب خلاص مفتیان را باید کہ روایت اخیر را ترجیح دہند
عرض کردم کہ بلے همچنین است کہ حضرت میفرمایند مسئلہ انیت ان احد و العقبوات
بندے بالشہات و معنی آنرا بتاری ادا کردم بطریق تاسف پرسیدند کہ اگر شیخ عبدی
بر این مسئلہ مطلع نہ بود کہ آن برہمن جی پارہ را کشت و این خود چگونه باشد عرض نمودم کہ بہتہ
شیخ عالم است با وجود این روایت کہ دیدہ و دستہ حکم کردہ ظاہر از برائے مصلحتی بودہ باشد
فرمودند مصلحت چیست معروض شد شتم کہ سبابت نہ و قلع مادہ دلیرے عوام و روایت
شفاء قاضی عسباض کہ درین باب نظر آمدہ بود گذر نیامد بعضے خیابان گفتند کہ قاضی
عیاض بایکے است سخن او در دیار حنفی سنڈیت۔ بادشاہ از من پرسیدند کہ چہ بگوئید گفتم
اگر چہ ایکے است۔ نا اگر معنی محقق اگر بہت سیاست عمل بر قتلے او کند شرعاً جائز است
درین باب سخن بسیار گذشت۔ ہرے نسبت شاہنشاہی را در آنوقت مردم دیدند کہ چن

کسی شیر بر خاسته بودند و از عقب سر مرا مانع از صحبت می آمدند بیکبار گویا عرض شد فرمودند
 که این نامعقول صفت که کسی گوی در حال تسلیم کرده و باز پس آید در حجره ایستادم از آن روز باز
 ترک لیسری مجلس سباحه گوشه انزوا گزیده گاه گاه است از دور گوشه نشین میگردم و کار بارش عیدایی
 روز بروز تنزل پیدا کرد و نسبت بحجاب و اعراض و تفاسل و سلب سیرت و کم کشید و صیقل
 بر بار میرفت و در همان ایام شیخ مبارک از گره فتحیور بجهت تهنیت امرت آمدند و در آن
 باجرا در بیان نهادند که شما ادنیو که شما امام زمان بود و مجتهداید و در جمیع اشکام شرعی و فقهی
 چه احتیاج باین جماعه دارید که هیچ بهره از علم بجز امرت کاذب نماند از افضت شد بر گاه شما
 استاد و بابا شنید و سبق پیش شما خوانده باشم چه امان از دست این ملا تیان حسنات من است سازند
 او که جبهه و اجتهاد و بسیار حقه و عناد و بخت گفتند و از آن زمان در میان علمای طایفه آن بود و در
 در باب اجتهاد و بادشاه و فضیلت ایشان بر جمیع مجتهدان نوشتند که شیخ عیدایی و عناد
 الملک را چون احاد است اس در آن مجلس با جیبیان بزور گرفتند از آن پس تا پیش
 نکرود و در صفت نسال نسختند و خواهی شواهی بر چه کرده بر این بگویند که ما که
 نوشتند چنانچه در ضمن رتال سنوالت مشروح گذشت و عاقبت الامر در روز اسفند چهارم
 نماند و وفات شیخ در سن نهمصد و نود و یک بود که من در سن شصت و نهمین و تسعجاه میرا
 پسندال شیخ بهلول برادر بزرگ شیخ محمد غوث گوای ای را که از کابل دعوت اسما و شیر
 بود با دستاه ابا اعتقاد و حناص تمام داشت با غرض منقحان واقع و طلب کسبت و سال
 آن واقع و قدمات شویه ایستند و میرزا بنده ان برینال خطبه بنام خود خوانده

در ترک جهانگیری

بادشاهت نوبه شریف شیخ ابراهیم بابا بنده ای که بکن پیوسته میری جلای من و خدای
 لاهوتار کسته کرده و بسیاری از افغانه خیرم بر او تهنیت آیند و ما اعتقاد و تقیر است گرانند

حکیم و آدم گداور حاضر آئندہ سبطان پر وزیر حوالہ نمایند کہ در شلم چنار گڑھ اور انکا ہارند
 ہا انکا ہارند شہرت جوہر حنابلق بہ تفریط گراہیدم

آخر مقالہ ششم در ذکر فتح قلعہ اسیر از تاریخ ہفت

و در آن آن عمارت منسج و خوش طرح و باغ ہائے نکلن و موزن ہائے مطبوع کہ مثل آن مسجد
 جامع در شہر ہائے معظم کمتر منظر در آمد گویند و متسیکہ اکبر بادشاہ فتح آن مستلحہ کردہ بہ اگر ہ
 معاہدت کردہ از انجا ہر اعتقاد تمام باطلو کفر داشت فرات از شست تا سجدت را شکستہ
 بجائے آن بجا نہ بہ سزاند *

از خرنیتہ المصغیہ

مولانا مکرم خلیفہ مولانا فخر الدین فخر جہان مولوی روضی شہر قریب ماقات سید محمد خان وار و فخر
 الہ آبادی است بود در اشجا مجلس جامع کرم شدہ مولوی در و صد آمد ناگاہ قاضی الہ آبادی با و انجا
 گزشتہ مولوی کرم را بہان جلال دیدہ از راہ متسخر گفت کہ مولوی کرم را چہ شد کہ ایہ سبب
 سرین سے جنبا نہ ہما نشبت قاضی در سبب خود خوابیدہ بود کہ صورت مثالی حضرت
 مولانا فخر الدین در آنجا رسیدہ و قاضی را از زمین پر و شستہ زمین بر و علی الصبح
 چون قاضی پر خواست و نبلے سخت بر زمین قاضی پید شد و شب روز سرد زمین
 نہایت آخہ خدمت مولوی کرم آمدہ حضرت کردہ شایا گفت *

مولانا فخر الدین فخر جہان مولوی روضی شہر قریب ماقات سید محمد خان وار و فخر
 الہ آبادی است بود در اشجا مجلس جامع کرم شدہ مولوی در و صد آمد ناگاہ قاضی الہ آبادی با و انجا
 گزشتہ مولوی کرم را بہان جلال دیدہ از راہ متسخر گفت کہ مولوی کرم را چہ شد کہ ایہ سبب
 سرین سے جنبا نہ ہما نشبت قاضی در سبب خود خوابیدہ بود کہ صورت مثالی حضرت
 مولانا فخر الدین در آنجا رسیدہ و قاضی را از زمین پر و شستہ زمین بر و علی الصبح
 چون قاضی پر خواست و نبلے سخت بر زمین قاضی پید شد و شب روز سرد زمین
 نہایت آخہ خدمت مولوی کرم آمدہ حضرت کردہ شایا گفت *

ہم بسیار بودند و مندرجہ زاده شیخ عبدالحی و قاضی قصبہ فتحپور قطب جلیسری و غیر اس کے شیخ حسن
 چوپڑی و مندرجہ المذکور و نطنام الدین و میر عیش و غیر ہم رحمۃ اللہ علیہم اجمعین۔ اما شیخ ابو الفضل
 کہ علامہ وقت بود۔ و در سن سمانی جو سیلگری زمین رسا داشت۔ ہر آنکس کہ با قدر و عتاب بادشاہی
 خطاب کرد و بیشتر حکایات نامرزا و روایات حسد و منافق و تفصیل اعمالش مستزاد کردہ جو در وقت
 اکبر نامکروانید تا چشم ظاہر ہر حقیقت را ز مخفی کوسترماند۔ اما از وقت نگہبان نکتہ شناس کہ
 از کید و شبہارباب نیا غافل نبودہ اند بر بط کلام و طرز بیان سے پندارند کہ این ہمہ جو فروشی و گندہ نامی
 بتقاضای نفس غدار و خود ستانی پندار اوست القصہ ہر آنچہ کہ باب شیخ حسین بہ پیرایہ تمیز کے
 فقر او فقمان و جو داد و لاد حضرت خواجہ بزرگ حکایت آورده این ہمہ اقوال قبیح را بہ ثقات و عدول
 آن زمان کہ اسقاط العدل عدول التفات بودہ باشند۔ حوالہ مینماید غایتش اینکہ خواجہ را حضور
 میگویند۔ و از صحبت و عورت فرزندے خواجہ حسین را بہ تکریم و لطیفال میرساند۔ اما عبد القادر
 از وی کہ صوفی مشرب حنفی المذہب بود۔ و حضرت بادشاہ و سفر و حضر زندگی مسکرو و نیز خدمت
 کتابت واقعات و غیر آن باؤ مفوض بود۔ تفصیل احوال و تسبیح ایصال را در منتخب تاریخ شرح بسط
 ضبط نموده و نقاب گل و احتمال از سپیک نفس الامر برداشتہ شاید سخن را بہ کنار و صہلان بھین فرزند
 است۔ پس در نہایت نام حیرت منگزار و بوالعجم سے نہاید کہ شیخ ابو الفضل با آنکہ از علوم عرفی بہرہ رسانی
 داشت۔ مغلطان تواریخ سلاطین شہین۔ و ملفوظات اولیاء کالین برداشتہ اینچنین حرف و حکایت ہطلد
 چگونہ سبادت کردہ و شبہات ارباب عرض و انبائے جنس کہ چپے تمہر و استیصال بودند میر کر انباش

لہ غیر شیخ عبدالحی و گوی کہ درویش فقہ بود۔ و احداث ملت بادشاہ و شیخ مبارک را یہ میگفت کہ در حشر شیخ مبارک
 سے منورہ بر محصر احوال شیخ مبارک تفصیل آورده بود شیخ نظام الدین بخانیسری بود صابر حشری کہ جمال الدین اکبر شاہ
 بہت آنکہ حلالی با در جمع زیادہ کشتند و خلافت شیخ مبارک بود۔ حکم اخراج او ہر کہ منظرہ داد و بھین نور الدین
 جہانگیر بادشاہ شیخ محمد واعظ گوی مبارک حشری را بہ حشر و عذاب و ہر آنکہ شہید و ہر فرستادہ بود۔
 و شیخ مبارک غلام بادشاہ۔

قرار داده اصل قضیه را منعکس ساخت و بسامیت و شکایت خود شناس صورت پیش بر عایت
و حمایت فرومایگان خداناموس جدید بلخ و سح موفور بکار آورده و بر علم خود نقش مراد را بریدمانشاید
اما در نظر الوالارباب این همه کارنامه ریودریا همچو نقش بر آب است و در نظر جاده مراب نیز برالکین که
که منقولات و ملفوظات حضرت خواجہ سلطان الکاظمین شیخ حمید الدین فی السوالی و حضرت
خواجہ فریدالدین سحر شکر گنج رحمتہ اللہ علیہم را کہ ایشان ہمزبان و ہمیشہ حضرت خواجہ بزرگ
بودند ہمیشہ شوق و ارادت دیدن باشند لہذا ہمیں سے پندارند کہ ہر آنچہ کہ عیسیٰ سلم حضرت ایشان
ہمیں لہذا بود برائے ماویا ران طریق ماحکم حق لہذا ہمیں وارد و بعد از آنکہ حضرت سلطان المشائخ
محبوب آہی در فوائد الفواد نقل شد بود تصدیق بر تصدیق و تحقیق بالاسے تحقیق است در مقام
شیخ بو الفضول و ثقات و عدول او کیا نند و کبستند کہ تجاؤ و مقابل نمین اثبات علیہم صرف
و دیگر بزبان آرند و حضرت خواجہ را حضور پیدا شد و جو اولاد است تودہ نہاد در بے اصل و
مقصود قرار دہند کہ **كُنْتُ لِلَّهِ الْوَالِ كَاذِبِينَ** - دوم آنکہ حضرت شیخ بسیار اولوالعزم و
صاحب جلال بود و باوشا مانہ زندگی میگرد و خلائق ہیشمار باہ رجوع داشتند و نہ ذر و فوج
بیخایت میرسد قوتیکہ باوشاہ را حضرت اولدقات است و اوجہ است شیخ کہ سخن دنیا
نمیدانست و از آداب خدمت مشاہان غیر مانوس بود لطیف خاطر متوجہ شد و ہمچنین اولادے
زمین بوس کہ نوزد ہبسان دولت سلطانانی در منزل ستائش و لادہ گریستہ تسلیمش نام کرده بودند
امتیاز خلوص و محبت و متحان یگانہ و بیگانہ ہمہ بران اداسے نام شروع منحصر بودند پر داخت
باوشاہ را از بمعنی خیل و اہمہ در شد و نیز دیگر ان کہ منتظر و متمنی مام بودند باظہار اولادے
خاطر باوشاہ را منتفض کردہ بہ پیرایشکایت فقر و مساکین اعلیٰ حضرت
افسانہ ساختند و تبرغیب زکات کہ تقدیب است و فوج کجاست
و اکناف میرسد قرار داد اخراج شیخ حضرت محمد مجاہدین است کہ در مقام اولادے
خواجہ سید او - باویان باوشاہ ہمسایند و ہر آنکہ در مقام اولادے

و فقر و صفا و اکابران و حسد نام و درین روز حضرت خواجہ بزرگ نقشبند کتایب آورده اند و دیگر
 فرامین و اسناد شاہان چلی و انصاری سب مطالبات کہ بطور دستور عمل نشطام از قاف
 وضع مشورہ ابوالبرکات معین الدین اکبر ثانی بادشاہ چلی بحوالہ آئین مستدوم و تصدیق فرشتہ
 ترتیب و سبیل فرمودہ بہ حکام دولت انگلشیہ فرستاد و حکام عالمیت ام باتباع آن بالاتحکام حکام
 نافذ فرمودند و حوالہ سرور لیسہ در لہور حضرت خواجہ سلطان بہتار کین و فوائد الشواہد و تفسیر
 حضرت سلطان المشائخ حضرت نام الاولیاء و سیر الاولیاء مولف سید محمد کرمانی خلیفہ حضرت سلطان
 المشائخ و سیر العارفین مولفہ نثار دروس عالی و گلزار الابرار مولفہ شیخ محمد غوث بن جن بن محمد
 شطاری و اخبار الاخیار مولفہ حضرت شیخ عبدالحق محمد شاہ دہلوی و منتخب التواریخ مولفہ ملا عبد
 مویخ عہد اکبری و تاریخ فرشتہ مولفہ ملا محمد قاسم و سیر الاطلس مولفہ شیخ الہ دیاچستی و مرآت الامراء
 مولفہ شاہ عبدالرحمن چشتی و خزینتہ الاصفیاء مولفہ مفتی غلام سرور لاہوری و مناقب الحیب
 مولفہ مولوی نجم الدین محبوب نجھو لوی و مخبر الاولیاء مولفہ شاہ رشید الحق نبیرہ حضرت شیخ سید
 مدنی احمد آبادی و رسالہ ادعوی مولفہ ملا عبد الباری بخاری الاحمدی و تمیاس الانوار
 و جوامع اکلم و شجر اجمال و رسالہ ابرہیمہ بلفظ حضرت شاہ ابراہیم چشتی و مدائن المعین مولفہ
 مولانا شیخ رحمت اللہ دہلوی کہ در عہد حضرت محمد شاہ بادشاہ تالیف یافت در باب تامل
 حضرت خواجہ بزرگ معین الحق معین الاولیاء قدس سرہ و نیز تولید و تناسل و بقائے
 اولاد پاک و رونق و زینت منصب سجادہ نشینی بوجہ باوجود ایشان در وہن مسکران اولاد و عجا
 خاک سے اندازد و مولف پھیمان اکثر از کتب و تذکرہ و فرامین مستدجمہ سابق و غیر آن
 سواد ہا گرفتہ جز و رسالہ نہ اگر دہنیدہ است کہ مقام تشکیک و شتابہ را در مدخل نباشد و علم
 آن کہ بالامر قوم گشت جماعہ از اکابران و بزرگان دارالخیرا جمیرا سخوہ دیگر بزبان ولند و آن نسبت
 کہ در ان زبان کہ شیخ مبارک در تصبہ ناگور سکونت داشت بارہے از خیل کنیزان حضرت صاحب
 سجادہ خواجہ سلطان التارکین شیخ حمید الدین صوفی سوالی متاثر شد و از لہن او پسران و

یک دختر بچہ آئندہ۔ شیخ ابوالفضل فاضل فیاضی و شیخ ابوالفضل و غیرہ چون شیخ ابوالفضل دولت و
 کامرانی دست داو۔ و بسبب خدمت ملازمان شاهی بہترین سی یافت۔ معاصران او حد بردہ
 و از سستی نسب و سخن ہائے زشت و زبوان تا بہ بادشاہ رسانیدہ۔ از کینزک زادگی او حکایت
 آوردند۔ چون بادشاہ را بر اینی آگہی شد۔ و از شیخ ابوالفضل استفسار کرد۔ و جواب داد کہ
 ما پیش از دو دو مان حضرت خواجہ تارکین شیخ حمید الدین صوفی ناگہی صحیح نسبت و نسبت
 خاندان زادگی با حضرت شیخ حسین جمیری دارم کہ او ہم بہین نام تبتہ حضرت خواجہ تارکین است و بر ما
 طفلی من و حضرت شیخ حسین در قصبہ ناگہی بودیم۔ زیرا کہ پدر بزرگوار حضرت شیخ حسین خواجہ
 حسین الدین ثالث بزمان غلبہ کفر و تاخت آوردن سپیکرستان ترک جمیر کردہ بہ ناگہی طرح
 اقامت یافت و ہمہ نجات و تفرج جمیلہ و عقیقہ از نیرگان حضرت خواجہ تارکین قدس سرہ
 کہ نسبت با عبد خواجہ ہارمن باشد در عقد نکاح آورده بود۔ باستماع اینی بادشاہ تصفیہ این
 قضیہ را بہ استفسار حضرت خواجہ حسین جمیری محمول کرد۔ نتیجتاً یکہ حضرت شیخ مغراند از سفر
 حجاز بار آمدہ بہبت نام فتحپور بہ بادشاہ ملاقی شد۔ سپید کہ آیا شیخ ابوالفضل را با حضرت شیخ
 نسبت خاندان زادگی صادق است۔ چون حضرت خواجہ حسین این سخن بشنید و غضب شد۔ اما بنظر
 مصاحت وقت شیخ لفرمود۔ و سخنہائے دیگر پرداخت بالآخر چون بادشاہ بہ یافت این
 استبداد کرد حضرت شیخ طوعاً و کرہاً منسوخ و کل مومنین اخوة۔ از ان روز شیخ ابوالفضل با حضرت
 شیخ کینہ در دل گرفت و دہام مستحق وقت بودہ بتائید و تقلید شاخ فتحپوری کہ ابتداء است ایسا
 روئے فلاح دیدہ بود حکایت و حکایت حضرت شیخ از سر نو بنیاد دادہ و نیز سخنہائے دیگر۔ تا کہ
 خاطر بادشاہ را کمزور و منتفض کرد و بودن بلو در تلوعہ بگردن تویست خواست القہار
 خدا و رسول خدا تحریف و تبدیل عمل آزند و ناسکین و اسلام نہادند۔ اول انجیر از قیاس
 و حقول قرار دادہ بہ دلائل عقلی و براین ہی آئین نو بنیاد کنند۔ و در طبعیہ تصرف نمودہ نام
 بادشاہ اصداش نمایند در پرستید ان آتش و آفتاب سلاح و دنیا و فلان عشق پنداشتہ و امر و

نواهی شریعیه اختلاف در میان آرند. و پیوسته اتصال مسجد که حکم خانه خدا دارد امر فرموده بتعمیر
 و بنا صنم خانه رسول د الوحیه فی الدارین گشتند. و اذیت و آزار را باب حق و مالکیت و توفیق
 ممدان و کانت این مطلق منجاری و شمار کردند. و انهم نیز نظر حصول جاه و خاطر و پاسداری را بجان
 باطنه بود حیف است و نیز حیف که در روز ناسید و نسیا طلیعی جنب یا اولیوان این اسلام برود و آند
 و با حکام آمین و آرایش پیکر و صنام پر خستند. اگر مقتضای طینت و عادت با حضرت
 خواجه حسین انکار اولاد کرده به تعصب و تشدد آرند و باستیصال و تحریب اولاد بر گمانند
 بو العجب نیست. بهر حال از بیایه قال و مقال هم در کشیدن و مهر خموشی بر لب و دن بهتر
 از گفتن و بسیار گفتن است. فردای قیامت قریب. و دیوان محشر و دادگری داور محشر برود
 و متیقن است اینک زمان جز او منرا بر سر و تلافی ستم و داد و درسانی بسید او و جفا مقرر. فلاندا از
 شکایت زمانه و ارباب زمانه در گذشته نظر بر جدت و تصفت منتقم حقیقی بر گماشته نازع بشم

باب سوم

دندان کز اولاد روی حضرت خواجه زکریا مشتال است و اول دور

صل اول

ان حضرت خواجه قطب الدین ختیا کالی و شی قدس سره

آن واقف امر حقیقت آن کما الک عرفان معرفت آن غایب و نیت و صفات کما فی البیان
 قطب الاقطاب خواجه قطب الدین ختیا کالی قدس سره صل اول از خاک پاک او شست

هیزدیم از علوم صوفی و معنوی بهره کامل بدست آورده دولت اختصاص ارادت و تشریف خلافت
 از خدمت شیخ الاسلام معین الاولیاء حضرت خواجہ بزرگ دریافت او نامید الرحمن بود و غیر آنکه
 چشم را بجزو آتش ناکند کلام الہی تائبہ پارہ چہارم محفوظہ دل و ملفوظ بزرگ زبان مسیحا شت شریف حیت
 و رسالہ خجندہ و نوادہ ہفت و فضیلت خلافت در سن شش صد و ہشت منقول است زمانیکہ خواجہ بختیار
 قطب الاولیاء در مصر سعادت ملتان درود فرمودہ عنود چنگیزی بر نوازستہ نجیب اجمود آورده
 باناصر الدین قباجہ در آذخیت و بازا جبال و قتال را بانایمہ لغنگ و جارق تیغ گرمی ہنگام
 در داد ناصر الدین قباجہ از بچپین دارو گیر ستوہ آمدہ استمداد ہمت از خواجہ بختیار قطب الاولیاء
 درخواست کردہ و خواجہ بختیار یک نوک تیر با و مرحمت فرمود فاتحہ خیر گفتند ناصر الدین قباجہ این عطیہ
 گرمی و بشارت بزرگ را فال فتح و ظفر نیندہ شستہ حمل دلیرانہ و جرات مردانہ بکار آورد و ترکان
 چنگیزی تاب مقاومت بحال استقامت در خود ماندیدہ آئین ضبط ابرو و مسلک فرار اختیار کردند
 آورده اند کہ خواجہ بختیار از ملتان ہلی آمد و موضع کیلو کمری کہ بحال در آنجا مقبرہ ہالیونست
 مقیم شد۔ محمد عطا قاضی حمید الدین ناگوری و دیگر ہا از ارباب یقین سعادت دریافتند و سلطانی
 وقت ہم بطریق ارادت و نصیحت و حبیبین نیاز بر سنگ استادے فرسودہ و شرف حضوری بہت
 را بہبود صوفی و معنوی پذیردہ شدہ توسل عقیدت و ارادتے افزود۔ نقل است کہ خواجہ بختیار
 قطب الاولیاء را در پنج سالگی خضر علیہ السلام بہ ملا ابو حفص نام سپرد کردہ در باب تعلیم و تعلم
 قدغن مبلغ فرمودہ بود۔ تا آنکہ خواجہ قطب الاولیاء کتاب علوم عقلیہ و نقایہ فرمودہ از خدمت
 ملا ابو حفص اخفت شد و قیمت آہاد بغداد رسید و با شیخ شہاب الدین ہمدانی شیخ شہاب الدین
 کرمانی رحمۃ اللہ علیہ کہ صوفی و رابطہ معنوی افزودہ بہ ہم منہ بہ منہ گفتند کہ ما را
 تبریزی تالیفات آن سیدہ و صحبت شیخ بہاء الدین زکریا رحمۃ اللہ علیہ یاد چند توقف مزید
 بہ در سلطنت نزد اہل کبارت فرمودہ و از انجا بہ پیرایہ نصیحت او با جازت شرفی ملازمت از خدمت
 معین الاولیاء خواجہ بزرگ درخواست کردہ از حضرت خواجہ بزرگ ارشاد رفت کہ بعد کان ہا ہا

قرب جان میت ہم بوجہ مشغول بودن شاید۔ و ماہم بجاالم سبب بہ شہانہ ہم رسید۔ آورده اند کہ
 حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء العزیزین عزیمت ہلی فرمود و بہ ہالی موالی آن دیار فیض و انعام
 علیقدر مرام بخشید۔ و شیخ فرید محمد گنج شکر بہر آن زمان حاضر خدمت خواجہ قطب الاولیاء
 بود۔ و در گوشہ تنہائی و گنج بنیوانی اعتکاف داشت۔ چون بملازمت لازم الاطاعتہ حضرت
 خواجہ بزرگ معین الاولیاء مشرف گردید۔ فرمودند بابا بختیار شاہ سبازی بہست آورده کہ غیر از
 سدرۃ المنتہیٰ بجائے دیگر آشیانہ نہ بندد۔ و ہمیں محل بافتن اق ہر دو خدیو بزرگ ہنہام حقانق
 و معرفت حضرت خواجہ مسعود شکر گنج مفوض شدہ پس از ایام چندہ خواجہ بزرگ معین الاولیاء
 بصوب دارالخیراجہ میرساودت فرمود۔ و حضرت خواجہ بختیار ہم تاب مفارقت نہ آورده غایت
 اطاعت سفر بردوش ہمت برداشت ہنوز دور از نظر نرفتہ بودند کہ جماعہ کثیر بادل ہائے درویش
 و جانہا کے ستم و تعاقب رسیدند۔ و بہر از خشوع و خضوع سکون خواجہ بختیار قطب الاولیاء
 در دہلی اتجاہ کرد۔ حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء ہر حسب حال نظر فرمودہ خواجہ قطب الاولیاء
 را وداع کر۔ و قبیلہ ام دہلی دستورے داوہ خواجہ بختیار قطب الاولیاء بادل اندوگین و دیدہ
 اشکبار گشتند و در تلقین و تدریس ارباب سلوک و سیر اشتغال فرمود۔ روزے خواجہ را برین ہمت
 وقت خوش بود شعر

کشتگان خنجر تسلیم را ہر زمان از غیب جان دیگر است

و مدت چارہ وز در حالت سکرو استغراق دگر گشت۔ ناگاہ سر مبارک در آغوش شیخ محمد عطا
 قاضی حمید الدین ناگوری فراز کردہ قدم پاک بزرانوسے مولانا شیخ بدر الدین عزیزی دراز
 فرمودند۔ قاضی محمد عطا از جمال باکسال بشارت قرب و اشارت وصال دریافتہ استفسار
 کرد کہ در باب حفاظت امانت و ارشاد و در مقدمہ استقرار آئین جاوہ خلافت تردد ہست
 فرمودند کہ خرقہ و عصا و تعلین و مصلحتا کہ بواسطہ حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء جا رہے ہست
 بہ شیخ فرید الدین مسعود باید پیرد۔ و بعد ازین ہیج گفت و محل زندگانی از اقامت و لدغانی بہست

تفصیل خلفاء بزرگین اینست

خواجہ فرید مسعود بدرالدین غزنوی - شیخ برہان الدین بختی سید سلطان شمس الدین التمش مولانا فخر الدین حلوانی
 شیخ احمد شیخ حسین - شیخ فرید شیخ بدرالدین مویا شہاب خضر قلندر - شیخ نجم الدین قلندر
 شیخ سعد الدین شیخ محمود مولانا محمد مولانا سید شیخ صدوقی بدھنی - شیخ ابوبت اسم - شیخ
 نظام الدین ابوالمویا شیخ تاج الدین منور رحمۃ اللہ علیہم اجمعین *

ذکر خواجہ سیراج الحق والدین مسعود شکر گنج قدس روحہ

سالک مسالک تقنیہ و توحید مریب ان و توکل و تجرید بدست الکلین شمس المجاہدین
 قدوة اعمارین برہان الاولیاء تاج الاصفیاء حضرت خواجہ فرید الحق والدین مسعود شکر گنج
 قدس روحہ کہ پدربزرگوارش بزبان سلطنت شہاب الدین غوری از کابل بہ لاہور آمد و باد خیر تلام
 و جہ الدین نخبند متاثر شد و نسب پاشش مغیبتہ و اسطہ سلطان ابراہیم بن ادھم میرسد و لاد
 با سعادت حضرت خواجہ فرید در سال نخصبہ و ہشتاد و چہار بوقوع آمد۔ وقتیکہ خواجہ بختیا قطب الاولیاء
 بہ تمان آمد خواجہ نے در اور مسجد مشغول بکتاب پیرہ پیرہ بچھوئی بعض کتب نفع است فرمود نافع خواہد شد تا ہم
 خواجہ نے پیرہ و روئے نیاز بر قدم پاک نہادہ بہت کرد۔ و پس از چند سال پہلی آمد و بختیا گشت یہاں حضرت
 و اکتساب اتب صفوت از ملازمت حضرت خواجہ قطب الاولیاء خرقہ خلافت دریافت چون طنطنہ
 کرامت و شہرت ولایت او اقصائے عالم مشہور است۔ جو جوق جوق اہل معرفت جمع ہوئے۔
 خواجہ فرید مسعود از جویم کثرت منزل و عدت عزلت بہت بہت ہاشمی آمد۔ خواجہ نے فرمایا
 وزید۔ بالیہما ارباب فقو و فو عقب شبیکہ استند و ان مان فانی شہاب الدین و را جوہ حسن بود
 دنیا پرستی میگرد۔ بر حال و احوال خواجہ نے پیرہ و قوت یافتہ در نازہ حد گرم سبوت۔ واعیان و اش
 اجود حسن بل بختیا گشت تکلیف خواجہ فرید مشہور غیب داد۔ از حال تمان با لہارہ قدما ت واقع

بلکہ اخراج و اسپصال خواجہ فرید خود درخواست کردہ اما حاکم ہمتان کہ از حقیقت حال کما ہے گشت
 قاضی مذکور را معتوب و مقهور نہ بود۔ اصلاح چنان متقاضی مذکور را غیر از خجالت و تشویر چیزی نہ بشت آمد
 قبول صدہ معقول قلندہ سے رابہ آزار خواجہ فرید یا مور کردہ روز سے کہ خواجہ فرید من رواد بر روسے خدا
 کشیدہ مشغول بحق بود۔ قلندہ سے باز در۔ درون حجرہ درآمد و بخواست کہ بخواجه آزار رساند۔ خواجہ تبصرہ باطن
 آگاہ شد۔ بہ خاویں ام فرمود کہ تپس نہ رکھو تپس کہ از بخا برود۔ و گرنہ رسولائے جہان خواہد شد قلندہ چون
 این سخن بشنید بحال خود نماز و روبرو بہ قرار نہاد۔ فرمود صاحب اخبار الاخیار کہ خواجہ فرید را در آغاز مجاہدہ
 بہ روزہ طے اقساقی افتاد روز سے کتے بوت فطاطعام آورد۔ خواجہ فرید مسجد ہنوز تمام نخوردہ بود
 کہ استفرغ شد۔ چون باہر او بجلازمت خواجہ قطب الاولیاء اشرف شد فرمود پانچویں طعام شہیدہ از
 مال حلال نبود احمہ للہ کہ ان محفوظہ و شہتند۔ صاحب تذکرۃ العاشقین آوردہ است کہ تاجہ سے
 مہار شتر کہ محمول بہت و شکر بود نہ بدہلی میرفت۔ چون بہ اجدو صحن رسید خواجہ فرید پر سید کہ بہت
 شتران چہ بار آوردہ گفت نکلت۔ فرمود نک خواہد شد۔ چون بہ ہلی رسید و بارہا بکشاد ہمہ نکلت
 از راحت بہتلوب مولفہ خواجہ بطن ام الدین نظام الاولیاء منقول است کہ روزے محمد یار نام کہ از بارہا
 خدمت بود۔ از بس کہ سہ اسمیہ و مضطر خدمت آمد۔ چون حضرت خواجہ فرید مسخود و جہہ ملال و موجب بحال
 پر سید التماس کرد کہ برادر من بحال زار باشد ادمرض گرفتار است اورا بہکنان فرغ کردہ است خدمت سیدم
 فرمود نظر بحمد اباید داشت۔ اینک زود پرو۔ و نیک سپین کہ برادرت از قضاے معلوق ستگاری
 یافت بہاندہ محمد یار شادان و فرحان بجائے خود آمد و برادر ایوس اسیات را مضطر صلوات
 مگریت

راز مشاہر خلفائش تفصیل انیست

خواجہ نظام الاولیاء۔ شیخ جمال الدین ہانسوی۔ شیخ علی احمد صابر بہ الدین سلیمان۔ شیخ
 نظام الدین شہید بہ الدین احساق۔ شیخ زین الدین۔ شیخ نجیب الدین متوکل۔ شیخ داؤد باہی
 شیخ جلال الدین۔ شیخ رکن الدین۔ سید محمد کرمانی۔ شیخ شخب الدین۔ شیخ برہان الدین غریب

شیخ یوسف - شیخ برهان الدین صوفی - شیخ محمد مکنانی - شیخ شکر ریز و غیره رحمۃ اللہ علیہم اجمعین و
تاریخ وفات خواجہ فرید دین ششصد و شصت و چارم رقم است +

شیخ بدرالدین سنزونی حشینی

خلیفہ حضرت قطب الاولیاء خواجہ بختیار است بہ سماع رغبت تمام داشت بزرگان جمہور
ب عظمت و شیخت او متفق بودند و او ہم صحبت خضر علیہ السلام بود و قد او پائین مزار قطب الاولیاء
خواجہ بختیار است و در سال ششصد و پنجاه و ہفت تاریخ وفات او منقول است +

شیخ لطف المالدین ابوالموید

مرید شیخ عبدالواحد غزنوی است چون بہ دہلی آمد بشرف ملازمت خواجہ قطب الاولیاء کا خود سجا
رسانید و خرقہ خلافتہ پوشید شیخ جمال الدین کولوی از اولاد او است تاریخ وفات او در سال
ششصد و ہفتاد و دو رقم نموده اند +

قاضی حمید الدین ناگوری

نام او محمد بن علی است مولد او بنجارا و منشاء او ناگور و دہلی است اما قاضی ناگور بود
بالاخر در تجرید و تفرید پراخت و در سبب اورفته از شیخ شہاب الدین سہروردی و بیشتر اورا بخت
خواجہ بختیار قطب الاولیاء ارادت و اتق و محبت تمام بود و تا بہ ہم و سپین ارادت و محبت
و قیقہ فرو گذاشت و بہ بیض صحبت و نسبت خواجہ قطب الاولیاء اورا ہمہ وقت
دوست میداشت تا آنکہ علماء وقت و نبالین گرفتند و منہ سالکان اورا ہمہ وقت
تانی میالین را تصنیفات بسیار است از شجر کتاب ابوالعشیر و در بیت آمد و تاریخ
وفات او در سال ششصد و ہفتاد و ہشت مذکور است +

شاہ خضر رومی

مشرقی قلبت یہ داشت صاحب کرامت عظمیٰ و خوارق کبر سے بود چون بہ ہندوستان آمد بگلزار
خواجہ سخیب تیار قطب الاولیاء مشرف شد۔ دکلاہ و خرتہ دریافت و بولایت معاودت فرمود
سلسلہ او قلندریہ شپتیمہ مشہور است۔

شیخ جمال الدین خطیب ہانسوی قدس اللہ سرہ العزیز

شاہباز عرصہ لاہوت شیر دلیر پیشہ ہمیشہ جبروت فرید العصر فرید الاقطاب جمال الاولیاء شیخ جمال الدین
خطیب ہانسوی قدس سرہ کہ سلسلہ نسب او بہ امام ابوحنیفہ میرسد و خلافت از حضرت خواجہ
فرید مستودہ جامع کمالات بود خواجہ فرید بقاضائے محبت او دروازہ سال در مانی سکونت
داشت۔ و میفرمود جمال جمال است۔ و گاہ میفرمود جمال شیخو اہم کہ بہ گرد سرت بگردم۔ و بہ کرا
خواجہ شیخ فرید خلافت میرد او باو میفرستاد اگر او قبول میکرد درست سے بود۔ اگر او رد میکرد
باز خواجہ فرید قبول نمیفرمود۔ روزی شخصی بخدمت خواجہ فرید آمد۔ از پرسید جمال ماچہ حال دارد
چو اب داد کہ ازان روز کہ بشما نسبت درست کردہ است اسباب دنیا و شغل خطابت ترک داد
و محبت تقیم و بلائے عظیم میکشد باستماع یعنی خواجہ فرید سرور شد۔ و فرمود۔ الحمد للہ کہ خوش میباش
ویرا بعد وفات در واقعہ دیدند و حال پرسیدند گفت چون مراد گوگردند فرمان رسید کہ بصلہ دور
صلوٰۃ البروج متصل نماز شام بخشیدم۔ آورده اند کہ بعد چند گاہ بنظر بنیاد قبہ بالائے قبر آن کاویں
آغاز کردند۔ چون بہ نزدیک محمد رسیدند سمت قبہ غرہ نمودار شد۔ بوسے لطیف و راسخ بہشت
یافتند۔ همان ساعت از آنجا اورد شدند و باز پوشیدند۔ رحمۃ اللہ علیہ۔

شیخ نجیب الدین متوکل

برادر حقیقی و خلیفہ شیخ اکبر خواجہ فرید مسعود است صاحب حال و کمال بود صاحب انجمن الاخیار منیر
 کہ در عید درویشان جمع آمدند و ما حضور فرمودند در خانہ شیخ چیزے نہ بودہ کوزہ آب پیش درویشان
 آورد و گفت کہ ما حضور ہمین است درویشان رو شش ضمیر لطیب خاطر کوزہ آب گرفتند و آب نوشیدند
 وفات شیخ در سال ششصد و ہفتاد و یک ہجری مذکور است *

شیخ بدر الدین بن علی بن اسحاق بخاری

از اعاظم خلفائے خواجہ فرید است عالم علوم صوری و معنوی بود و آغاز با درویشان انکار داشت
 اما بتصرف باطن حضرت خواجہ فرید متوجہ شد و خرقہ و خلافت یافت و بہ ترتیب کمال سید تاریخ وفات
 ششصد و نو و منقول است *

شیخ منتخب الدین شیبی

ارادت و خلافت از حضرت خواجہ فرید داشت منقول است کہ از عالم شیب و تاملت رنگار بار
 میرسد و او از قیمت آن بہ ما بختلج درویشان سپرداخت و سرچ ششصد و نو و
 پنج وفات یافت *

سید محمد بن سید محمود کرمانی

از علماء اصحاب و اعیان اصحاب خواجہ فرید است و اول بقدرت عالم شیب و تاملت رنگار بار
 بہ پایتوس حضرت خواجہ فرید شرف شد و در سال ششصد و یازدہ وفات شد *

خواجہ عسلائے الدین بن خواجہ بدرالدین سلیمان

نیرہ و صاحب بارہ و خود است تلمذت نجیبہ چار سال بر مشیخت ارشاد متمکن بود و بزهد و روح نیکو
میکرد با سبب ارباب دنیا سر و کار داشت تا پنج وفات در سال ہفتصد و ہشتاد و ہشت است

مولانا داؤد بالہی

در نواح روس سکونت داشت و ارادت و محبت او با حضرت خواجہ فرید مسعود صادق است
خواجہ نظام الدین محبوب الاولیاء ذکر او بسیار میکند و میفرمود کہ صاحب کمال و محبت بود

فرع اول

از حضرت سلطان المشائخ صد آراء نے بزم عرفان معرفت و سر فیض مسائل عظمت ماجد کشور حقیقت
کائنات مراد است از سببیت و الوہیت شاہد المشہودین منظور است نظریں نظام العرفان نظام الہام
سلطان المشائخ خواجہ نظام الدین محبوب ب الہی قدس سرہ العزیز۔ خلیفہ برحق خواجہ
فرید مسعود است از آراء از آگهی آتش عشق و ردول و سودا سے محبت و سر داشت۔ تا آنکہ ہجر
و توسل شیخ نجیب الدین متوکل۔ بہ از دست خواجہ فرید مسعود مشرف شد و آگاہ کہ دولت پانہوس
و نظر مشتاق بر جمال شیخ کبیر خواجہ فرید مسعود نسبت او را خویشتر برفت و عمر عزیز و جہد بلیغ
کہ در کتاب عسلائے الدینی و نقلی صرف نموده بود و مرہ آن در طرفتہ العین جہلہ مشہود وجود
مگر نسبت و ذوق تازہ و سلامت سے اندازہ دریافت۔ و از ہر حصول منصب قصہ کہ بقضائے علم
ظاہر و منشاہد ہنرمندی بود و در گزشتہ تہرہ بود کہ بخدمت حضرت خواجہ فرید مسعود از حال و احوال خود
چیز عرض کرد کہ بہر گاہ خواجہ فرید باہ توجہ شد۔ و سخن نخست کہ بر زبان متفانیق بیان

حضرت خواجہ فرید رفتا نیست +

اسے آتش منہ اوقت لہا کباب کردہ سیلاب شتی اوقت جانہا خراب کردہ
چون حضرت سلطان المشائخ خرقہ خلافت دربرداشت کردہ در دہلی آمد و بمقام غیاث پور سکونت
اختیار کرد۔ از هجوم حشائین کہ ہزار در ہزار جمع سے آمدند اندیشہ نقل مکان کنون خاطر می داشت
زیرا کہ انجمن عام مانع خلوت خاص بود۔ ناگاہ جوئے از مردمان غیب پیدا آمد و بہ سلطان المشائخ
خطاب کرد +

انگہ کہ تو مرشدی نمیدانستی انگشت نمائے علمے خواہی شد
وزیر ارشاد فرمود کہ مقتضائے مرد و مردانگی نیست کہ انجمن در خلوت و خلوت در انجمن
سلطان المشائخ میفرماید کہ از آنروز اندیشہ نقل مکان از خاطر مبرفت و ہمتیسا بہدایت خلوت و
عبادت حق مشغول شدم۔ صاحب اخبار الانبیاء میفرماید کہ چون علامہ الدین بی از دنا بمنزل اقامت
سفر اختیار کرد و تحت دہلی بتصرف سلطان قطب الدین درآمد۔ و خندہ خان را کہ مرید و معتقد
سلطان المشائخ بود بہ قتل رسانید و ہم پیچے آزار سلطان المشائخ سے موفور بکار آورد۔
روزے از تقاضی محمد غزنوی کہ آزار با سبقتشاد بود رسید کہ انجمنین نہ رکشید و مرماہ خطیر بہر
از کجا میر۔ تمامین مذکور کہ شدالت جاوید بنا مشرقم زود بودند۔ جواب داد کہ ہر یکے از متروک
بہ شاہ و مشرکان است را آگاہ علی مستدرراتب مناسب باند و فتوح میرسانند۔ با شماع تمنعی
سلطان قنایہ بالمدین از خود برکت و آتش رشک۔ و تحت علمان و اول ہر آنکہ با ایطائف
و مخالفین با سلطان المشائخ است خواہر کرد و از دولت بادشاہی خود۔ و از قوت خود
اما چون این وقعہ آگوش جہانیش سلطان المشائخ فرسائید۔ و اولی
متولی اوقات داوار بود۔ و چون کہ از امر و زمرہ دست طبع المضاعف۔ و از
سمان۔ بر زبان آورد۔ و دست طلب و رشک طلاق بزرگوار۔ و از قوت
نہا جہتہا ان پیمان عمل کرد۔ سلطان باطلاع تمنعی۔ انجمنیت عجیب و غریب نشان شد۔ کہ

بخدمت حضرت سلطان المشائخ فرستاد و بمقدم پاكش التحب كرده سلطان المشائخ در جواب
 فرمود كه خدمت ايوان شلمان شايان درويشان نيت آورده اند كه بادشاه را كينه و عناد از اين
 جواب در دل جا كرده بطلب سلطان المشائخ اصرار داشته باشند و فرموده كه جميع المشائخ و اكابر
 دهلې بر هم فائده و مقبره شيخ ضياء الدين بومي جمع آمده بودند و سلطان قطب الدين هم بجاي
 خود شش تلاوت قرآن مي كرد. انگه كه حضرت سلطان المشائخ تشریف آورد. غير از سلطان
 كه او قرآن مي خواند جمع مراسم تجليل و تعظيم بمقدم رسانيد سلطان امشاهده پنجين عظمت
 والو هيت انديشه ناحق در دل پيدا شد. و بواسطه جمع كه از اكاير دولت دنيا بودند بخدمت
 سلطان المشائخ درخواست كرد كه بدين بادشاه هر روز و الا نه به آغاز هر ماه يكبار تكليف
 مينواه باشند هر چند كه سلطان المشائخ پس انجام جواب باقتنات نكرد و پيچ گفت
 اما منظران وقت كه در كمين گاه شر و فساد بودند قصيدت محسوس كردند. و خاطر بادشاه
 را از مقدم شيخ مطمن كرده غره موعود كرد. با دراك شهرت آييني خواج و حيد قرشي و عز الدين
 شرف حضور بخدمت حضرت شيخ دريافته در باب فتن نزديك شاه استفسار كرد. فرمود كه
 هرگز خلافت طرقي پيران مانخواهد شد و سلطان باراده خود ناكام خواهد ماند. بعد از اين فرمود كه
 شب در واقعه ديده بودم كه بر فراز صفا نشسته ام و گام باشاخ دراز قصد من مي كند تا گزير از جا
 برخاستم و هر دو شاخ بدست گرفته بزوتگان دادم بهر كجا كه گاو بروند زمين فستاد و پلاك شد
 آورده اند كه چون عذرة ماه واقع شد سلطان المشائخ بدين بادشاه تكليف نكرد و همون شب شخص
 از نسل مغل باشارت خسرو خان سلطان قطب الدين را قتل رسانيد. ميگويند كه
 سلطان المشائخ متاهل نبود چون عمر شريفش بنود و يك سال رسيد. بجوارض صين بل عايط مبتلا
 و بزود هشتم از آغاز مرض بعد نماز پيشين يك دستار خاص و پيراهن و مصدا و مثال خلافت
 بولانا بيران الدين غريب و يك دستار و پيراهن مبارك بولانا شمس الدين مرحمت فرموده
 بهر يكي بندهگان خدمت انجام فرموده و شيخ و مصدا و خرقة و كاسه و عصا بهر آنچه كاز خواج فرمود

یا فتنہ بود برب شیخ نصیر الدین محمود مسرودہ ارشاد کرد کہ در دہلی باید بود و جفا نہ بود و کار باید کشید پس از ان بہ نماز مشغول شد و کہ آفتاب از لب یام میرفت آن صد نشین صحابہ صدق و صفاء و جوار رحمت حضرت کبریا پیوست۔ فہرست گرامی اصحاب کبر فخر خلافت ممتاز بودہ انہست۔

فہرست خلفا

خواجہ نصیر الاولیاء شیخ نصیر الدین۔ شیخ انجی سراج۔ شیخ قطب الدین منور۔ شیخ حسام الدین ملتانئی۔
 مولانا جمال الدین۔ مولانا فخر الدین۔ خواجہ حسام الدین سوختہ نہرہ محدثین الاولیاء حضرت خواجہ بزرگ
 مولانا ابوبکر۔ مولانا فخر الدین فیروزی۔ مولانا غلام الدین سبلی۔ شیخ برہان الدین غریب مولانا وجہ الدین یوسف
 مولانا شہاب الدین امام۔ مولانا شیخ۔ محی الدین کاشانی۔ مولانا وجہ الدین مہلبی۔ مولانا فصیح الدین
 مولانا شمس الدین تھکیے۔ خواجہ کریم الدین سمرقندی۔ شیخ جلال الدین اودھی۔ قاضی الدین
 مولانا کمال الدین یعقوب۔ مولانا بہار الدین۔ شیخ مبارک۔ خواجہ مغز الدین۔ خواجہ ضیاء الدین بنی
 شیخ تاج الدین داوری۔ مولانا مویہ الدین لخصاری۔ خواجہ شمس الدین خواہر زادہ مہر خسرو۔ شیخ
 نظام الدین شیرازی۔ خواجہ ابوالرشیح فخر الدین مرطھی۔ شیخ عطاء الدین۔ شیخ شہاب الدین کینتوری
 مولانا حجتہ الدین ہمتانی۔ شیخ بدر الدین۔ شیخ رکن الدین چنبری۔ شیخ عتب الرحمن سانچگیوی
 حاجی احمد بدوئی۔ شیخ لطیف الدین۔ شیخ نجم الدین محبوب۔ شیخ شمس الدین دہلوی۔ خواجہ یوسف
 بدوئی۔ شیخ سراج الدین حافظ۔ قاضی شاد علی۔ مولانا قوام الدین کابلی۔ مولانا برہان الدین
 ساوری۔ شیخ نظام الدین مولے۔ قاضی عبید اللہ قدوانی۔ قاضی قوام الدین قدوری۔ مولانا
 علی شاہ جاندار۔ خواجہ نقی الدین خواہر زادہ خواجہ لطف الام اولیاء۔ سید محمد کرمانی۔ سید یوسف حسینی۔
 حمید شاہ قلی۔ امیر خسرو دہلوی۔ امیر حسن علانی سجزی۔ شیخ برہان الدین
 خواجہ الدین اہلبوری۔ رحمۃ اللہ علیہم اجمعین +

شیخ نظام الدین شریازمی حشتی

فخرت ملافت حضرت خواجہ نظام الاولیا دارو لصفائے الیہ آراستہ بود و بشیوہ درویشی
پیراستہ۔ و بر توبہ کمال شیفتگی در سماع داشت۔ سال منقصد و ہر شردہ تلخیص وفات او است
رحمتہ اللہ علیہ ✽

قاضی محی الدین کاشانی حشتی

فضیلت ملافت از خواجہ نظام الاولیا دریافت بفرز زہد و تقویٰ ممتاز بود و معلوم نفسیہ
یگانہ آفاق در سال منقصد و نوزدہ ہجری وفات یافت۔ ✽

خواجہ شمس الدین خواجہ زاوہ امیر خسرو

برگزیدہ روزگار بود و شینقتہ محبت خواجہ نظام الاولیا۔ وقت تحریر بستن تاج جمال شیخ ندیہ سے
تحریر نہ بستے۔ چون او را مرض موت در گرفتہ بود و خواجہ نظام الاولیا بہ عیادت میرفت باشتا
راہ خیر آوردند کہ او فوت شد خواجہ فرمود بحمد اللہ کہ دوست بڑے دوست منقصدت و دو سال وفات او است
رحمتہ اللہ علیہ ✽

خواجہ امیر خسرو دہلوی حشتی

سلطان الشعراء ایران نصرت ملا بود۔ حضرت خواجہ نظام الاولیا عقیدت ارادت تمام داشت
و حضرت خواجہ ہم اورا محترم سمرا و شہید مہریم خلوت سے انگاشت و ہر کہ اللہ نقب کردہ ہو۔ و دو با
بہ عطا کے خلعت ملافت مشرف فرمود۔ نقل است کہ او شہید بہ شہادت ہو منقصدت پانچ قرآن
خواند و ہر شب بخیرت حضرت خواجہ نظام الاولیا مشرف شدہ و ہر باب سخن گفتہ و رات

عشق و محبت خواجہ سوختہ و برشتہ بود کہ پرین مبارک بال قلب آتش خوردہ میماند۔ آورگانہ کہ
 ہنگام ارتحال حضرت خواجہ نظام الاولیا اور دہلی نہ بود و معیت بادشاہ لہور بہ بنگالہ قیام داشت
 چون خبر وفات حضرت شیخ بشنیدہ مراجعت بہ دہلی کرد و روئے گرو آلودہ و دیدہ نم آلودہ ^{مطل}
 مالید و کسوت سیاہ در بر کشید۔ بالآخر فوراً در درویشی و فقیرت تصد و بست متین رحلت فرمود ^{رحمۃ اللہ علیہ}

شیخ و جہد الدین یوسف شتی

از مقربان خدمت نظام الاولیا بود و بعد تشریف حلافت بصوب خراسان رفتہ ہدایت و
 تلقین حلافت بسر برد و در سال ۷۲۹ ہجری تصد و بست و نہ ازین کہ نہ باطن بساط حیات بر بست
 مقام چندیر سے مد فون شد۔ رحمۃ اللہ علیہ +

شیخ حسام الدین بلستانی

از خلفائے نامدار و اصحاب باو ت از حضرت خواجہ نظام الاولیا است بزہد و فرخ و مریدان جلسہ
 ہر دو در اکثر اوقات حضرت خواجہ بفرمود کہ شہر دہلی، سایہ عاطفت نخل حمایت است کہ در ہر سال ہجرت شیخ
 بزیر کتب و ترمیم و تعمیر ہا از آمد حضرت شیخ فرمود کہ اگر کسی خواہد کہ بزیر است حتم رسالت و صد نبوت مشرف
 شود باید کہ نیت علیحدہ کند۔ اگر چہ بنیل حج کعبہ بیدین منورہ متن موجود است۔ اما اثر نیت یارت ناسل
 نمیشود۔ چون ابن سخن بشنیدہ باز بزیر است مدینتہ الرسول را ہی شد وفات او در سال ۷۲۹ ہجری و پنج
 مذکور است۔ رحمۃ اللہ علیہ +

شیخ فخر الدین مروزی

از مردان با خدا و اسود اصحاب خواجہ نظام الاولیا بود و فرستہ بخدمت خواجہ التماس کرد
 کہ متفقہ ہر اشنگی غائبہ کرد۔ کہ در پرتاب از نیب نمودار سفلی شکستہ و نمود خواجہ در محالہ است نمود۔

ہر چنانچہ غیب میراث عیب باشد۔ آورده اند کہ او کتابت قرآن میکرد و غیر ذلت شمس از چهار آنہ می گرفت
و انکار میکرد و فات آن جامع الکلمات و رسالہ بقصد وی شش منقوش است رحمۃ اللہ علیہ

میر حسن علی سنجری حاشی

سرآمد فصحاء روزگار و خلیل شاعران پاک خیر سال بود۔ و بحضرت خواجہ نظام الاولیا محبت
محبت و عقیدت بمرتبہ کمال داشت و خرقہ خلافت دریافت و کتابت فوائد الفوائد از ملفوظات
حضرت خواجہ مجمع ساخت و در سال بقصد وی شش و شش در شہر دیوگیر وفات یافت رحمۃ اللہ علیہ

مولانا ضیاء الدین برنی

از مقرب و معتقد خلفائے حضرت شیخ خواجہ نظام الاولیا است و از بس مورد اکرام و مصدر انعام بود و بخدمت
حضرت شیخ اکثر کلمات بلیغ گفته و خواجہ خسرو میر حسن علانی سنجری مودت و تودد تمام داشت
بسیار تالیف و تصنیف از یادگار اوست سال فائش بقصد وی و شش رقمزده اند رحمۃ اللہ علیہ

شیخ برهان الدین غریب

برگزیدہ روزگار و عوفی بادتار صاحب تق و سماع و وجد و حال بود اورا بحضرت خواجہ نظام الاولیا
محنت بسیار و خصوصیت بی شمار بود۔ بچہ زردت العمر خود بصوب غنایت بود کہ مسکن مرشد برحق بود
گاہے پشت نہاد۔ خرقہ خلافت از خواجہ نظام الاولیا دو بار دریافت چون باتباع ارشاد حضرت خواجہ
نظام الاولیا بر ولایت دیوگیر مامور شد۔ در آنجا قبولی عظیم یافت۔ آورده اند کہ شیخ زین الدین غریب ولایت
وطنظنہ کرامت و فضائل او شنیدہ از شیراز دیوگیر آمد۔ و چون شیخ راز سماع متوجہ دید متردد گشت
شیخ بر خطرہ او و توقف آورده گشت کہ چندین مسافت بنظر ملاقات درویش اختیار کردن از منزل
مقصد رسید و حصول کار توقف در زمین دلیل دانش و آگاہی نیست۔ اگر خطرہ یاد سوانع کلام

اور استفسار پایہ کرد۔ انشاء اللہ تعالیٰ کے رفع خواهد شد۔ ہاتھ ایسی شیعہ زین الدین در مجلس سماع حاضر شدہ سے بر زمین نہاد و وجد آغاز کرد۔ و خطرناک کنون خاطرش بودند رفع گشتند چنانچہ مریدان با اعتقاد جانے یافت و بہ پیام محمد و دواز کلمان وقت گردید۔ و از مریدان محسن شیعہ حسین محفوظات اور جمع کردہ بہ ہدایت لبوب موسوم کرد۔ شیخ فرید الدین و شیخ کمال الدین کا سالہی و شیخ رکن الدین از مشاہیر خلفائے شیخ برمان غریب بودہ اند۔ سال وفات او ہفتصد و چالیس و یک منقول است رحمۃ اللہ علیہ +

شیخ شمس الدین سیحی

خلیفہ مستند حضرت خواجہ نطنام الاولیاء است اکثر علمائے دین شاگرد او بودند۔ اہل سوس از ملک اردو ہے۔ کتاب علم پہلی آدہ بود۔ و کمال علم بمرتبہ غایت رسانید۔ از علماء عصر کے را با او مجال مقادمت نبود۔ روزے بوسیدہ شیخ صدر الدین بحضرت خواجہ نظام الاولیاء باریافت و بمشاہدہ جمال مبارک زمام ختم یار و دانش از دست دادہ بشرف بیعت و سادقت مشرف شد۔ وفات او در سال ہفتصد و چهل و بیست منقول است۔ رحمۃ اللہ علیہ +

خواجہ جام الدین سوختہ

بن خواجہ فخر الدین بن شیخ الاسلام حضرت خواجہ عین الحق والدین سوختہ

سوختہ آتش محبت و دوختہ ناک مودت بود۔ سینہ و اندام و دیدہ شیکبار داشت۔

نظام الاولیاء بہ محبت و تجرید و تقویٰ و محنت و عسرت زندگی سیکرہ سالہ

شکر بود۔ شب بامیکر سیت و بہ در و عجمے زسیت۔ آورہ اند۔ او جم جمال خواجہ بزرگ علیہ السلام

بود۔ و جلوہ پاکش بندگان طریقہ حقیقہ از نیابت ربود۔ خواجہ نطنام الاولیاء اور دست داشت

و بیشتر بر حال و احوال او پرداخته نقل است که روزی خواجہ حسام الدین اوقات غمگین بود چون
 بر دست پاک خواجہ معین الاولیاء حاضر شد و بہ ذوق و شوق تمام در پائین بر قدم پاک
 بوسہ داد و چشم مالیدن آغاز کرد۔ در آن حال از درون مزار قاضی الانوار مذاہب آمدہ فرزند کن
 اینہمہ سوز و گداز و محبت و محنت کہ بر خود می پسندی موجب تفریح و تفتیح مشام و باعث تسکین
 انبساط ارواح جدوید پشت کشش ازین رحمت و محنت بر خود و انداز کہ کار تو با انجام رسید و خدا
 تو بر تو نسام فرمود و پیام زید۔ چون از خدمت مزار رخصت شد بہجت چہرہ دلی پیکر پرستان
 کہ متصرف بودند تا بہت استقامت و مجال اقامت اجمیر و خود ندیدہ قصیدہ ساجد و بعد از
 چند ایام ازین کہنہ رباطہ زندگانی تعب الم قدس شادی و کامرانی رخصت سفر برداشت و احوال
 با خرسوئے بہ ہمراہ اجمیر و فون شد سال وفات بمقتصد و چہل و یک تم نمودہ اند۔ تا آن کہ
 او مرجع انام و مطاف عوام است و از سنگ شریف مزار برکات آثار نیست کہ گاہی بعضی امراض
 دوران یا شنیدہ میشود۔

شیخ عزیز الدین صوفی

از خلفائے عظیم و مقربان معظم حضرت خواجہ بطن نام الاولیاء است مادرش دختر خواجہ فرید الدین
 بود کتاب تہذیب الابرار از ملفوظات خواجہ بطن نام الاولیاء جمع کردہ است روزی کہ او بہ خدمت
 خواجہ بطن نام الاولیاء حاضر شد حضرت خواجہ در حالت استغراق بود۔ چون بحال بہ آواز رسید
 کیستی۔ التماس کرد عزیز فرمود عزیز خواجہ شد۔ انشاء اللہ تعالیٰ وفات او در سال منقصد
 و چہل و یک ہجری مرقوم است۔ رحمۃ اللہ علیہ۔

شیخ عثمان انجلی سراج

از معجز ترین دوستان و خلفائے خواجہ بطن نام الاولیاء است۔ آورده اند کہ او بارادہ بیعت

سلطان المشائخ آمدہ بود۔ اما از علوم دینیہ فرقتی نداشت حضرت شیخ مولانا فخر الدین زراوی فرمود
 کہ این جوان صورت خوب و شمائل مرغوب دارد۔ لیکن بہت نئے بہرگی علم حین است کہ از
 دوست معرفت محروم است۔ مولانا فخر الدین عرض کرد کہ باندہ کہ لہفت نایب حضرت شیخ و شمارت
 بعد صرف ایام چہ روزہ علوم معرفت شہی بہرہ خواہد ماند چنانچہ مولانا مذکورہ در کتب قدیم و قدیم قرآن مجید کرد
 داد اور مدت سن ماہ ہر تہہ بمحال سانسیدہ بخیر مرتبہ از نظام الاولیاہ حاضر آمد در حضرت مولانا نظام الاولیاہ
 از پیش خود شوق و مسرور گشت بہ شہرت و محبت اور از مشرت کرد۔ و در اندک زمان خود خرقہ خلافت
 عریضہ پوشید بہ گالہ پوشید۔ بارنا حضرت خواجہ بظن نام الاولیاہ سیر کرد کہ انھی مروج سانسیدہ
 ہونہ و شان است۔ و غارت اور سال ہفت ہفتہ و چہاہ و ہشت مرتبہ است۔ حضرت اللہ علیہ

مولانا چہرہ الدین علی

در شہر پورہ و آستانہ وقت در ریاضت و عبادت و در وقت انکسار و کار و در اکثر
 مرتبہ ہفتہ ام الاہ لیا کرد و کمال غیبتتہ بچہرت اور داشت۔ اہ سانسیدہ کہ کشتہ با پیوست
 سیرت در شانہ سیرت را دیدیم کہ او صوفی بود و دل میں فریغ انکسار و کشتہ با مولانا
 چہرہ الدین علی در مراد و مسلم شکلات ماندہ بود۔ ہر یکے زبانہ سیرت اور چاہیہ سانسیدہ
 تا آنکہ سلسلہ نام او قدر بہ ہر یکے گفتہ ہر مطہرین کرد۔ و دلہ انکسار سیرت
 تو مرید سیرت کہ گفتہ از سلسلہ المشائخ خواجہ بظن نام الاولیاہ گفتہ شہرت نام او سیرت سانسیدہ
 قبر مولانا مذکور ہر سیرت جو شہرت و خطیہ قائمہ کمال الدین است۔ و در وقت علم

خواجہ ابوالحسن علی

سیرت خواجہ زراوہ خواجہ بظن نام الاولیاہ است حافظ قرآن بود۔ و سیرت سانسیدہ سیرت سانسیدہ
 مرض پیش خود طلبیدہ خرقہ و خلافت حمت فرمود۔ و وصیت کرد کہ یہ سیرت سانسیدہ سیرت

اگر چیز بہتر تو نباشد بر آن نگران نباشی کہ خدا ترا خواہد داد۔ و ہر شیچ یکے را بد شو اہی و جبارا
بعضا ہل کنی و اور ازہ ستانی کہ درویش اور از خوار نباشد۔ اور حالت حیات خواجہ نظام الاولیا
درین شبان حکمت حق پیوست رحمتہ اللہ علیہ ۴

خواجہ برہان الدین ہانسوی

متحقق است کہ خواجہ جمال الاولیا شیخ جمال الدین ہانسوی اور اور طغیانی گزشتہ برحمت حق پیوست
بود۔ حضرت خواجہ فرید مشہور اور اپیش خود طلبید و بسیار لطف و عنایت کرو و خلافت نامہ و
مصلحا و عصا باغشتہ کہ بہ شیخ جمال الدین روان کردہ بود بہ شیخ برہان الدین عطا فرمود۔ و بعد
خواجہ نظام الاولیا وصیت فرمود۔ خواجہ برہان الدین بہر سال بخدمت خواجہ نظام الاولیا
آسے و تربیت یافتے۔ تا زمان حیات خواجہ نظام الاولیا کسے را بہ بیعت قبول نہ فرمود
رحمتہ اللہ علیہ ۴

شیخ قطب الدین منور

خلعت الرشید خواجہ برہان الدین ہانسویت و خلیفہ اعظم حضرت خواجہ نظام الاولیا است
جامع کمال است و ظہر کرامات بود کہ غوغا خلق نہ داشت و دردت اعمار از حجرہ با اختیار
خود بیرون نہ آمد۔ و جانہ امر از رفت و جوکل و قناعت گزرنیہ نقل است کہ وقتے سلطان قنات
بہ ہانسی رفتہ بود۔ نظام الدین کہ یکے از عمائد خدمت بادشاہ بود از نزدیک خانہ حضرت شیخ
بگذشت پرسید کہ خانہ از کد ام است گفتند شیخ قطب الدین منور خلیفہ خواجہ نظام الاولیا
گفت کہ عجب است کہ بادشاہ بہ ہانسی بیاید۔ و او بدین بادشاہ نہ آید۔ چون بخدمت سلطان
رسید۔ گفت کہ اینجا شیخی است از خلفائے شیخ نظام الحق والدین کہ بدین بادشاہ نہ آید
سلطان و غضب شد۔ شیخ حسن برہنہ را طلب شیخ قطب الدین منور فرستاد شیخ حسن آمد و

در ولایت بنشینست شیخ زاده نورالدین بیرون آمد و گفت که بندگی شیخ شمارا میطلبید - شیخ حسن بن
 پیش آمد و گفت شمارا سلطان طلبیده است فرمود که درین باب بسیار بدست من هست بانه
 گفت خیر مرا فرمان است که شمارا برم - فرمود الحمد للہ با اختیار خود نمیروم - بعدہ روس سبغی الہخانہ
 کرد و فرمود بخدا سپردم و خدا را بگفت و عصاره دست گرفته را ہی شد - شیخ حسن بر سر تہ سواری
 اسپ اشارت کرد - فرمود قوت پیدا و فتن ارم - چون متصل خطیرہ جد بزرگوار رسید پایان قبر
 جد و پدر رفت - و بعد زیارت عرضداشت کرد که باختیار خود از کلبہ عزالت بیرون نہ آمدہ ام - مراد از خطیرہ
 سے بر بند - چون از خطیرہ پاک بیرون آمد - شخص مفرودہ از پیش او آورد متبول کرد و با ہانہ ہوتا
 چون بدائرہ سلطان رسید سلطان انعام فرمودہ بدہلی روانہ شد - و آنجا حضرت شیخ را
 پیش خود طلبید - و چون سلطان دانست کہ شیخ آید بایستاد و مکان در دست من پختہ
 بگواند ختم و بدت زدن مشغول شد - اما چون شیخ را دید طاقت نہ آورد و بتخلیہ پیش آمد
 کرد - حضرت شیخ بنان دست او شک گرفت کہ آنچنان بادشاہ است مگر کہ چہ بین عماما
 مشائخ را تہ شیخ ستم آورده بود معتقد گشت و گفت کہ ما در شہ شمارا سیدیم و التفات نفرمودہ
 حضرت شیخ فرمود کہ فقیر لائق ملاقات بادشاہان نیست در گوشہ بناگوشی و نیز طلبی کا دالہ
 مشغول سے باشہ خود سے باید داشت سلطان از تقریر شیخ نرمال شد - و حکم داد کہ آنچنان
 باید کرد کہ فقیر شیخ است فرمودہ مقصود من فقر است و کج جد و پدر بے بسدہ بادشاہ یک نہ
 فرستاد قبول نکرد و فرمود فقیرانمان جوین باید نہ زرد جوہر بچہ کار آید - بالآخر زرقلیہ قبول فرمود
 و در مقام پیران خود صرف نمود و نیز بقتراں داد - مرقد او در قبہ جد پاک او است - رحمہ اللہ
 تعالیٰ علیہ

شیخ نورالدین پیر شیخ قطب الدین منور

زہد و شوق و صاحب حال قال بود - و خرقہ خلافت از پیر عالی تہ پوشیدہ بود

سید محمد بن مبارک کرمانی

جامع کتاب سیر الاولیا است و آن کتاب بیست و یکم احوال مشایخ چشتیہ اور در زمان مبارک شریف بیعت خواجہ لطف نام الاولیا ہے است آمد و حاضر مجاہدین ہوئے فیض بہار پور۔ و بعدہ از حضرت خواجہ نصیر الاولیا تربیت یافتہ۔ پورا عمام و اجدا اور از نزدیک خواجہ لطف الاولیا ہوئے اندر اکثر از شیخ در آن کتاب نقل کرده ہے سیدین آباستہ کرام خود کرده۔ رحمۃ اللہ علیہ

خواجہ نصیر الحق الدین نقوی صاحب

قدوة الاولیاء اسوۃ الاصلیاء نصیر الاولیا خواجہ نصیر الحق الدین نقوی صاحب کرامت علیہ السلام حضرت خواجہ نظام الاولیا است منظر الازالی و مہبط پرگت تا شہر ہی بود و نیز در فضائل و تقویٰ موصوف مرجع کافہ اہل اسلام و مجاہدین نام در ہدایت الیقین و تصانیف و تالیفات حضرت مدام شغالی داشتہ بر حکم شریع بسیار اصلاحات کیا ہے ہر سال ہجرت ہجرت روز سہ ہزار ان طریقہ چالیس سال ہزار میرزا یاد کردند و از ان بیان ہر وقت گفتند سنت پیران ترکہ سب سے زیادہ ما چشتیہ است۔ آری تا کہ اقلندہ سے تیار ہوئے کہ چون حجرہ و آمد یازون شریف کار و جسم پاکتر نزدیک آگیا انہوں نے انہوں نے اجبتہ و شکر و استغاثی خواجہ شعلی واقع شد در جمال نہ و شہر ایامہ چنان انہوں نے جو شکر خزان بیرون تراویہ ہندام ہم تمام درون آئندہ خواجہ نصیر الاولیا انہوں نے ہر وقت اضطراب و غم ظاہر نہیں کیا کہ وہ نکلند و اپنا بیچ نہ ہو۔ و اضطراب و غم انہوں نے بقا ضابطہ خلق حسن از تردد و جزا ہرگز نشدہ ہے۔ تفسیر انہوں نے انہوں نے بیادین و شیخ زین الدین متعمیر کرا کہ بعد از پورہ شہرہ اندک ہوا۔ و مسالک انہوں نے تعلق با حضرت خواجہ برقیہ نایت خصوصت کرد و بیان بہ علوت تر۔ انہوں نے

ورد سفر با ہمراہ خود کرد نہایت گونید کہ وقتے اور اجامہ دار خود گردانیدہ بود۔ روزے سلطان
محمد تغلق طعام فرستاد و در آوندہ لے ز رو نقرہ۔ و باعث فرستادن طعام جز اینہا نبود۔
یعنی اگر اہا آدر و طعام نخوردہین سخن را مادہ اینہا سازد۔ و اگر بخورد الزام نام شروع کردن درین
آورد حضرت خواجہ نصیر الاولیاء سچ نگفت و سختی طعام از کاسہ زرین در دست خود گرفتہ بخورد
بدانہی ان فائب و خامہ ماندند تفصیل اسما خلفاء بزرگ کہ معلوم شد انہیست ۴

تفصیل خلفاء

خواجہ کمال الدین عسکری۔ خواجہ سید محمد گیسو دراز میر سید محمد جعفر الملکی الحسنی۔ مولانا زادہ
مولانا معین الدین۔ خواجہ معین الدین خردنیرہ خواجہ بزرگ معین الاولیاء۔ سید عمار الدین
شیخ یوسف۔ محمد و جہدہ اویب۔ سید عمار الدین کشوری۔ قاضی محمد ساوی شیخ سلیمان
رودلی۔ شیخ محمد متوکل کشوری۔ شیخ و انبال۔ شیخ قوام الدین۔ قاضی عبدالمقصد مولانا
خواجگی۔ مولانا احمد تھانیسری۔ شیخ زین الدین۔ شیخ صدر الدین۔ شیخ سعد اللہ ۴

خواجہ کمال الدین عسکری

صاحب علم و اہل کمال بود و بجهت وفور علم بہ لقب عسکری مشہور گشت۔ در اہم اجبادت حق
ہدایت مشغول۔ جمیع اعمال ان دین لہ بالیقین بجز بہر شیخ استفادہ میکرد و نہ دینہا است بودند۔
خواجہ نصیر الاولیاء متحقق است بہ تشریف و صاحب احمد آباد رجوع کرد۔ و بہ فوائد عظیم و ارشاد سلیم گام گشتگان
منزل فقر و فساد را زہونی فرمود و بعد از وی بہ پٹی تشریف آورد۔ و بہ ہدایت و ارشاد توجہ
فرمود و سال آن برگزیدہ از دستوشال در سال ہفتہ صد و پنجاہ و شش مذکور است۔ رحمۃ اللہ علیہ ۴

خواجہ میر سید محمد گیسو دراز

خلیفہ مستند خواجہ نصیر الدین نصیر الاولیا است۔ خلیل عاشقان باسوز و گداز و ارباب ازو نیاز
 بود۔ و در ریاضت و مجاہدت عسکو تمام داشت و بسیار طالبان حق را بمقام مرام خود رسانید۔
 شان شیخ و مرتبہ و تبحر داشت۔ بعد وفات خواجہ نصیر الاولیا۔ بہ دیار دکن رفت۔ و قبولی عظیم یافت
 و سلسلہ کے در تمام دیار دکن شائع شد۔ و شہرت آن برگزیدہ آفریدگار بہ لقب گیسو دراز این ہمیشہ
 کہ مریدان خواجہ نصیر الاولیا۔ چو ڈول کے بردوش سے بردند۔ میر سید محمد گیسو دراز ہم ہمشیر
 و جہد گیسو کے اسبب طوالت در پایہ چو ڈول در آنختند اما میر سید محمد بیاس اسبب کوت
 و تحمل کرد۔ و بہمان اذیت راہ دراز طے کرد۔ تا آنکہ مو کے مر شکست خوردند۔ و انواع عقوبت کے
 رو کے کشاد۔ اما چون خواجہ نصیر الاولیا برابرین حال مطلع شد۔ تا سفا خورد۔ و در حسن عقبت
 میر سید محمد تحسین آفرین فرمود و گفت۔ ہر کو میر سید گیسو دراز شد و اللہ غلاف نیست کہ
 او عشق باز شد و شیخ محمد حشتی از ملفوظات کے جمع کردہ جو مع الکلم بوسوم کردہ است تا بیخ
 در سال ۱۲۵۰ ہجرت و بیخ منقول است۔ خطیرہ پاکش و قصبہ گلہ گونواح دکن مرجع
 مستندان است۔ و تا الآن از اولاد پاک نهاد او منصب شیخت و ارشاد و بقرارت حرمہ ہدیہ

خواجہ معین الدین خرد

نیرہ برحق خواجہ بزرگ خواجہ معین الاولیا است۔ فے اخذ بہ نسبت خواجہ بزرگ میگفتند۔ و
 منقبت پس است۔ از بس عابد و مجاہد صاحب مقامات علیہ و کرامات کہ
 کس از روحانیت حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا استفادہ سیکر۔ با ایشا با تارت بہ
 بشرت بیت خواجہ نصیر الدین نصیر الاولیا مشرت گشت و خرقہ خافت بہ یافت۔ تا بیخ
 وصال آن صدر اصد و وصف صحاب ثرب۔ در سال ۱۲۵۰ ہجرت و بیخ منقول است

رحمۃ اللہ علیہ مرقد مطہر او پامین روضہ حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء و بحر سنگ سفید واقع است

شیخ صد الدین حکیم

خلیفہ خواجہ نصیر الاولیاء است۔ خواجہ سبط المشاخ اور ابہ خواجہ نصیر الاولیاء سپرہ پورہ اور آن اء
تصانیف خوب یادگار است۔ نویسنہ زرا از زمین ہرا و پیدا شدہ بود۔ ہمراہ پراہ فدا و مروان خدا
صرف نمود۔ و در سال منقصد و نچاہ و نہ ہجری وفات یافت ہ

سید محمد بن سید مبارک کرمانی

خلیفہ و مقرب خیمت خواجہ نصیر الاولیاء است۔ و بار و حانیت حضرت نظام الاولیاء۔ رالطہ
قوی داشت۔ کلمات و در باب احوال مشائخ چشتیہ جمع نمودہ است موسوم سیر الاولیاء۔ در سال
منقصد و ہفتاد ہجری سفر آخرت ختم پا کرد۔ مولف ذہ کر شریف سید محمد بن سید مبارک بنظر
احتیاط و زمرہ مریدان حضرت خواجہ نظام الاولیاء ہم مرقوم کرد ہ

شیخ یوسف چشتی

خایفہ اعظم خواجہ نصیر الاولیاء است۔ یاہر علوم حدیث و تفسیر و کتب و نثر است موسوم بہ شفا
از بس نافع و بہتر است۔ در سال منقصد و ہفتاد و چار وفات یافت ہ

شیخ عبدالمقتدر

از مشہر خلفائے خواجہ نصیر الاولیاء است و شہد بزرگ بود۔ و در ویش صاحب باطن و کمال
اکمل در او اہل اورا با فقر و طریقہ فقر۔ انکار بود۔ و در وسط صحبت خواجہ نصیر الاولیاء و فنا
در آخر از بزرگان طریقہ عالیہ چشتیہ گردید۔ قاضی شہاب الدین کہ عالم متحیر بود۔ از

خوشه پیدان من اوست ہشتم محرم در سال ہفتصد و نود و یک ہجری فوت شد +

قاضی سادھی حشتی

عالم فقہیہ و روایتی کامل بود۔ تقویٰ و نورع بسیار داشت۔ و خلیفہ خواجہ نصیر الاولیا است گردہ
خلاتوق در سایہ توجہ او بخدا رسید۔ چنانچہ شیخ اختیارالدین خلیفہ او است۔ تاریخ وفات او در سال
ہفتصد و ہشتاد و نہ منقول است +

شیخ سعد اللہ کیسہ دار

خلیفہ بزرگ خواجہ نصیر الاولیا است۔ و از شیخ متوکل اجازت حشلافی داشت۔ صاحب معیار حج الاولیاء
آوردہ کہ حضرت علیہ السلام کیسہ باو دادہ بود و ہر آنچہ کہ میخواست از کیسہ بیافت از نیجت بعرف کردہ
معروف گشت و نیز خرقہ خلافت از شیخ جہانگیر سمنائیا فتہ بود۔ و در سال ہشتصد و شش ہجری
فوت شد +

شیخ داینال حشتی

از خلفائے حضرت خواجہ نصیر الاولیا است۔ نسب شریفینا و حضرت عباس بن علی المرتضیٰ
میشود۔ و موجب شہرت او ہندوستان نیست کہ پدر بزرگوارش بوجہ منازعت برادران ترک و طبرستان
کردہ بود۔ و ولادت شیخ داینال در مزبور ہند واقع شد۔ و بخدمت قاضی عبدالحق و تلامذہ
قاضی مذکور متفق شد۔ و از آنجا بہ دہلی رسیدہ و شرف بہت یافت۔ و تلامذہ بسیار از او
صوری و معنوی کمال کردہ۔ و بعد از آنکہ از حضرت خواجہ نصیر الاولیا رخصت و وطن یافت و از نواح
لکھنویہ یا شرقی رفت قیلساء الطریق از کمینگاہ پیدا شدند۔ و ہمہ مال ہستال کہ قاضی بکرم
ہنگام رخصت دختر خود دادہ بود بمرض نہت تاراج آوردند۔ و شیخ داینال را شدیدا ساختہ

در آزار اہل عیسائیت تہیہ کردہ بودند کہ بیک ناگاہ نیاے مہیب از پیکر شیخ پیدا شدہ
 را ہنر نان محمد دوم البصر شستہ از رفتن و گر بخشن بستوہ آمدند تا آنکہ جماعت شکر بیان در رسید
 و ہمہ را در بند گرفتہ بحکم رسانید و خادمان شیخ جنازہ او بردوش بردہ بموضع سترہ کہ دفون کردند
 سال شہادت او ہفتصد و چہل و ہشت بود +

مولانا خواجگی حقی

از یاران خاص و خلفائے عظیم خواجہ نصیر الاولیا است۔ صاحب اخبار الاخیار آورده کہ در آن زمان
 مولانا خواجگی بخدمت مولانا معین الدین الکتاب علوم ظاہر میگرد و با استفادہ فیض باطن حضرت
 خواجہ نصیر الاولیا حاضر میشد۔ مولانا معین الدین عمرانی از صحبت خواجہ نصیر الاولیا باطن
 ستاد۔ باتفاق وقت مولانا معین را سر فرزند نسبت بنفس عارض شد و نوبت بانجا رسید
 کہ چارہ گران مایوس گشتہ دست کشیدند و مولانا معین از حیات خود لایمپی رہی داشت کہ
 مولانا خواجگی گفت کہ ہر سنگام دو انماند۔ در باب استمداد و دعاے مردان حق باید کوشید
 و فی زماننا حضرت خواجہ نصیر الاولیا برگزیدہ بارگاہ قاضی الحاجات و مجیب الدعوات است
 اگر در خدمت سے حاضر شدہ عذر و تحج و میان آرند شاید کہ نفس مراد برید عا نشیند۔
 باسماع یعنی مولانا معین الدین بخدمت حضرت خواجہ نصیر الاولیا رہی شد و خواجہ نصیر الاولیا
 باطلاع مقدم سے تا بدر خانقاہ برسم استقبال تکلیف فرمودہ بدون خانقاہ بجائے برتر نشنا
 و طبق برنج و جرات کہ بحکم اسباب من فی امراض او بود پیش نہلاہ۔ بخوردنش تکلیف داد
 مولانا باکراہ و شدت تمام لقمہ چند خورد۔ و ساعت گذشتہ بود کہ نوبت بہ استغاثہ رسید و تمام
 مواد و مادہ ردیہ خارج شدہ مولانا معین الدین خوشحال گردید و صحت کلی یافت در سال
 ہشتصد و نوزدہ وفات او منقول است +

سید محمد بن جعفر بن کاشانی

اشهر و اعظم خلیفہ حضرت شیخ اچہ نصیر الاولیا است۔ در توحیدیت نام بزرگ در تہرتک و شہت سخن با آنکہ ستانہ میگفت۔ اما خوب میگفت۔ تصنیف ہم دار و موسوم بہ بحر المعانی و بیان در بیان ہر اردو آثار روح و بحر الانساب کہ در نسب پاک المہبت تذکرہ کردہ و نسبت آبا و اجداد خود ہم ثبت نمودہ۔ سن شریف ۱۰۰۰ قریب حدود سال منقول است از آغاز حکومت تعلق تا بعد دولت سلطان بہلول در صد حیات بود۔ آبا کے کرام او شرفا کے نام مظہر بودند۔ و بعد از ان بہ دہلی آمدہ در مہرتہ قیام کرد۔ در کتاب بحر المعانی میں فرماید کہ مدت شہادت در علم ظاہر ہوا و در کسب کمال کوشیدم۔ اما از محبوب ازل و مقصود ابد غافل ہوا۔ حالائے نیم آنچہ پیش نظر آید بہ بسیار حالات مہبت لالت ثبت نمودہ کہ فہرست آن موجب طوبیالت مقصود است۔ وفات او در سال ہشت صد و نو و یک مذکور ہست۔

شیخ علاء الدین عسلاء الحق

خلیفہ اعظم شیخ عثمان انجی سراج است در آغاز دولت مسلم ظاہر و سرمایہ دنیا فراوان داشت و فقر و سلوک متہم نہاد نسب شریف او بحضرت خالد بن لید میرسد۔ زہد و ریاضت او و عبادت تقویٰ بدرجہ کمال بود۔ و از جملہ مال ہستال دنیا ترک اختیار کردہ کہ مہبت در خدمت مرشد برحق چہت مجسم ہست۔ و چون شیخ عثمان انجی سراج بسیار سفیرے ماند و طعام پختہ ہمراہ سے ہر روز۔ و دیگر طعام بر سر شیخ عسلاء الحق سے نہادند۔ و او پابریہ ہمراہ سواری شیخ میرفت برادران حدیجی اور کہ امرائے عظیم شان بود نظر اکراہ در حال سے نگاہ میکردنہا اور عسلاء حق سے روز چند روز خانقاہ شیخ علاء الحق فرود آندہ نزدیک گریہ از ایشان گم شد قلندران شیخ علاء الحق گریہ کرتے

گفت کہ بے شکر از کجا آرم کسے بافتند و گفت مانند ہم کہ از کجا سپید کنی از شاخ آہو سپید کن شیخ
 و حضرت شیخ فرمود ببرد میرزاے خود از شاخ آہو خواہی یافت۔ و بحین ان کہ چون از خانقاہ برو
 رفت گاہے پیدا شد۔ و اور اہلک ساخت۔ و در مطبخ شیخ علاء الحق شرح بسیار بود۔ و ساکنین فقرا
 از خون لہام او بہرہ یافتند۔ و بہر اہل حاجت کہ سے آمد محروم نہ یافت۔ و بہر آنچہ کہ از باغ
 و اہلک و غیر آن بورشہ خود داشت بہ فقرا و محتاجان ایتبار کرد و وفات او در سال شصت
 مرقوم است۔ رحمۃ اللہ علیہ +

شیخ تاج الدین شیر سوار

خلیفہ نامدار شیخ قطب الدین منور۔ النومی است۔ دام دوزہم در ریاضت و محنت بسزائی
 آخر۔ کارش بجای رسید کہ وحوش و وہ در دام مرام آو گشتند۔ و اکثر بر سواری شیر تاج الدینی
 میرفت و مار و خنخوار بجائے تازیانہ در دست میگرفت۔ روزے کہ او بر سواری شیر بہ النسی آمد
 پیر و شہنشاہ بر فراز دیوار نشست۔ بود فرمود حیوانات کہ ذی روح باشند در سلک آوردن مجھے
 نیست۔ مردان خدا اگر بخوابند سنگ و خشت در رفتار و آید مگویند کہ ہمہ وقت دیوار حرکت
 کرد و بہ رفت آید۔ قبر او بیرون نار نزل نزدیک شہر است۔ و از مرمت پاکش تا الان آثار
 مبارک و خیرات ظاہر و باہر است۔ رحمۃ اللہ علیہ۔ و اورا پیر سے بود کہ او شیخ ابن میگفتند
 تارک دنیا بود۔ و از اسباب دنیا قدر ضرورت اختیار کردہ۔ و اہم بہ یاد حق استتغال
 بر۔ و خانہ او سنگ افتادہ بود کہ ہنوز بیرون از خانہ موجود است۔ کاسہ چوبین بالیے آن سنگ
 سے نماو۔ مردمان آیندہ و روندہ چیزے سے اندختند۔ و میان شیخین اہل وقت، شاہان
 کہ در کاسہ سے یافت در وجہ مساش قبول کردہ۔ و حضرت منور و اولاد او
 فتوح بسیار آئے۔ و اگر بہ نوح از زمان بود کمتر آئے۔ گویند کہ شیخ ابن مرید و خلیفہ پر خود
 بود در دست احوال خود بسیار کوشید و از نجبت کہ بہ ذکر خفی بیشتر اشتغال میداشت و بہ

مشغولی و عجز محکم میگردید بیت اہل دنیا گاہے نشست اگر از فقر کسی بردار و میرفت لب
برسم خلق و تواضع نان خشک کوزه آب سے آورده عند نقص میرخواست رحمتہ اللہ علیہ ۴

شیخ سراج الدین سراج الاولیاء

پسر بزرگ و خلیفہ حضرت خواجہ کمال الدین علامہ است صاحب کتابت علیہ و کرامات علیہ و صاحب
درد و محبت و اہل شوق و ذوق بود۔ و دستورے خرق و کرامت و ربوبیت و الوہیت بسیار
میکوشید۔ پسر بزرگوار ہنگام رحلت اوراد خلوت طلبہ ہشتہ از لغام اولیاء آخرین نوازش فرمود
بود ازان روز ہر کسے کہ اور امید ہست بافہ ٹخانہ وحدت میگرددید۔ وصال آن بزرگوار ایزد
متعال و رسال ہفتصد و شصت و دو ہجری منقول است رحمتہ اللہ علیہ ۴

میر سید اللہ

میرہ و خلیفہ حضرت خواجہ میر سید محمد گیسو دراز است بزبان غیر آگمی منصب ارشاد و خلافت
صاحب سراج الولاہیت آورده است کہ روزی خواجہ محمد گیسو دراز متہام و ضومیر نمود و بطور
مسح۔ عامہ از سر مبارک بر آوردہ و بزاتونہا و عید اللہ کہ ہنوز خود رسال بود عامہ میر سید۔ از
زانروز ہشتہ بر ہر خود نہاد۔ حضرت میر سید گیسو دراز مسرور شدہ فرمود۔ لائق شست مبارک
وازان روز ہر آنکس را کہ بیعت مینمود میر سید اللہ قرار دادہ تر ہیش سے و افزود
صاحب اخبار الاخیار مینفرماید کہ سید اللہ بانے جمیلہ و عجزہ محبت در سر داشت۔ و
وارفتہ جمال و شیفہ حسن ہمیشہ حال او بود۔ بالآخر بسلسلہ نکاح خود در آورد۔ و بحین باہاد
کہ بقضائے رسم ہندیان مضع از رخ زیبایے عروس برانداختہ جلوہ دادند۔ نیز کمی عیش
جلوہ دیگر نمود۔ و بیک ناگاہ حالت عجیب و کیفیت غریب پیدا شد کہ میر سید اللہ آہے
سر و اندول پرورد کشیدہ جان عزیز ہشاد حقیقی سپرد۔ و عروس ہمیت اورا۔ در بر کشیدہ نیال او

اوسفر کرد۔ وہر دور اور پہلو سے یکدگر مرفون ساختند +

شیخ علاء الدین قریشی

مرید و خلیفہ میر سید گیسو دراز است جامع علوم صوری و معنوی بود۔ و در گوشہ فنا عت و گنج خانہ عبادت
بہ عمر بسر برد۔ غیر حق بہ چیزے کالے نہ اشت و حال خود مستور داشت از سبب سبب لائق و عجم و دوام
نظور بود و تجربہ و تفریح قدم استوار داشت ۷۰ فات اور در سال شہتصد و پنجاہ و سہ ذکر است +

شیخ ابوالفتح سلامی قریشی کالیپوری

از مریدان ناہار خلیفہ باوت از میر سید محمد گیسو دراز است یا عفت سلامی شہ عیت و ماہر موز فنیقت
بود و زیارت محرم محرم شرف گشت صاحب تصانیف عالی است ہنخہ عمارت الاعارف از اشہر
تصنیفات است۔ وفات اور سال ہشتصد و دو تبری منقول است۔
رحمت اللہ علیہ +

شیخ شاہ سیانجی خشتی

بیک قاسط مرید سید محمد گیسو دراز است۔ درویش کامل بود صاحب تقویٰ و روح و دروہ و ریاضت و محبت
و محنت و در عصرے در ولایت کالینی تخلص از وزیرک تر نمود۔ اور شیخ ابوالکاسم سیانجی خشتی
السن بود۔ ولایت سالہ عمر داشت صیاب خیمہ انبیا سے فرمایا کہ از آغاز ماہ رجب
تا بروز عاشورہ در اعتکاف و ششست روز خیرہ قلم سے بہت در نصیرت
غریب زندگانی سیکرد چون جن برادن او از حجرہ کے آمدند اسے واکہ کہ وہ ان روز سے حجرہ
اور تر بروند۔ چون فرصت سے یافت۔ قدم از حجرہ بیرون سے نہاد احیاناً اگر کسی نزدیک
بود سے و نظر شیخ بر او لغور سے وقت از او روز در حالت سہیلی و حیرت غشی۔ یہاں تا اورا کہ

قاضی شہر۔ باوے دعویٰ حساب بکیر و روزے کہ شیخ از درون حجرہ بیرون آمد۔ قاضی شہر تری
استادہ بود۔ چون نظر شیخ بروے فہتہ اوجال خود نماند و تا دو۔ روز بجا آمد پیروی و بہوشی بتما
ماند۔ آوردہ اند کہ روزے وقت ضعیف شہر تقریباً حساب کمر شیخ آمد۔ چون شیخ آگاہ شد و بسوے
قاضی نظر کرد۔ حمالان کہ کفیل چو ڈول قاضی بودند تا بزا انو غرق زمین گشتند و ضعیفین نہ نوشتند
اما قاضی مذکور کہ در تبعیت شیح قدم تحکم داشت۔ از چو ڈول مغارتت کردہ۔ ڈرہ در دست
گرفت و بالائے بام کہ منزل شیخ بود قصد کرد۔ درین اثنا شیخ از در خانہ بیرون آمد و دست
قاضی گرفتہ درون خانہ برد۔ ناگاہ نظرت ضعیف برینا سے رسید۔ پرسید کہ چیست شیح صراحی
در دست گرفتہ در پیالہ انداخت۔ دید کہ شربت ناب از قیمت و نبات است۔ ہمین صل حضرت
شیخ۔ بیت ضعیف موصوف اشارت کردہ فرمود کہ بسم اللہ بوشید۔ اما قاضی بہادرت نوشیدن
نکرد و بیرون خانہ رفت۔ وفات آن جامع الکمال در سال ہشتصد و ہشتاد و نہ ہجری
مذکور است +

مخدوم حسام الدین فتح پوری

از محبوب ترین سلفائے شیخ عبد القیوم است بہ جامع معرفت مشہور۔ و خیر بق و کرامت مذکور۔ صاحب
معالجہ الولایت آوردہ است کہ او از اولیائے بزرگ و شایخ با کمال است۔ بمغیرہ منعیض ارشاد
او بخلا رسید۔ و شیخ بدین چستی از بزرگویدگان خدمت است منقول است کہ پدر شیخ بدین اورا در عمر
شش سال بخدمت محنت دوم آورد و در بکت عمر و علم صوری و معنوی استیاد بہمت خواست مخدوم
در حق و دعا فرمود۔ حاصل شیخ بدین عمر طویل یافت و از کمال اولیاء و مشہر علما گردید و وفات
مخدوم حسام الدین در سال ہشتصد و نہ ہجری است +

شیخ ابوالفتح جوهری

مرید و خلیفہ و شاگرد خود۔ شیخ عبدالمقتدر است۔ دانشمند کامل و برگزیدہ روزگار بود و فقر و ریاضت
 مناسبتی نداشت صاحب راج الوالیست آوردہ کہ شیخ ابوالفتح در طبرستان آمدہ خود تائیدت
 چہاروہ ماہ محمول بود۔ از نجات شیخ عبدالمقتدر در جد او تعلق خاطر داشت و شبکہ شیخ
 رکن الدین ابوالفتح سہروردی در عالم خواب بتبارت داد و شیخ ابوالفتح متولد شد۔ چون شیخ
 جمال الدین مرید شیخ عثمان سیاح بر ذر ولادت شیخ ابوالفتح وارد شد۔ و شیخ ابوالفتح را با خود
 فرمود کہ خانہ شیخ عبدالمقتدر را از اوار و تجلیات مولود مسعود۔ منور و معمور خواہ شد۔ احوال شیخ
 عبدالحی و حیات شیخ عبدالمقتدر پر زخود فوت شد و شیخ ابوالفتح از انعام و عطاوت
 گلزار حیات گل مدعا بدست آورد۔ و صبغہ دستار او لوار باب گردید۔ وفات او در شہادت پناہ و
 مذکور است ۴

شیخ نورالدین معرفت از قطب عالم بنگالی

فرزند شہید و خلیفہ عظیم شیخ علاء الدین علاء الحق بنگالی است۔ از مشاہیر ستارچ مبتد و صاحب
 ذوق و محبت حسلاوت بود۔ آثار علیہ و کرامات جلیہ داشت۔ و سہ حیات پذیر خود۔ کار خود
 کا عبادت ریاضت و مجاہدہ و معرفت بمنزل نائنا ہی سانیہ و فائز تریبہ الوہیت و مدارج
 تطہیت گردید۔ صاحب خیر الایثار میفرماید کہ خدمت دریشان خالقہ۔ و ہر دن شہادت
 و غلاظت با و مقرر جنس بود۔ روزی در پیشے را در شکم در گرفت۔ و او بہ قصاصت
 رفت۔ و شیخ نورالدین کہ ہرین محفل و شہادت و رُوب بیت الحکما و صاحب برہیل و
 غایظ درویش در رسیدہ۔ بر اندیش انتہا و جان۔ و جسم او بر غلیظت و نجاست آلودہ کردہ
 چون حضرت شیخ علاء الحق۔ فرزند کبیر را با این حال تکوینت بسیار خوش دل و خوش گشت

فرمود که حالا بخدمت دیگر مشغول باید شد. منقول است که بعضی شیخ نورالدین بارہنزم بزرگ پریشید۔ شیخ
اعظم خان کہ از عمائد و ندیمان بادشاہ بود۔ بیدید و گفت کہ تا چند و سہ ہنزم کشی و خدمت گزار ہی فقرا
بسر خواہی بر و بسیا کہ منصب بزرگ برسانم۔ شیخ نورالدین جواب داد کہ دولت و ثروت دنیا
ناپائدار است و مرانہ شانہ۔ و خدمت فقرا بہتر از دولت و ثروت دنیا ناپائدار است و مرانہ شانہ
و خدمت فقرا بہتر از دولت و ثروت ہمے شمارم و فوات آن برگزیدہ صفات و رسال ہستند و نجات
منقول است۔ و از حضرت او۔ دو پسران بودند۔ شیخ نعمت الدین و شیخ انور کہ بعد وفات او
بر مشیخت دارشاہی یافتند۔

سید اشرف جہانگیر سمنانی

افضل و اشہر عہد خود در شاہی ہندستان است۔ ثمتہ خلاف از حضرت شیخ علاء الحق بنگالی
در یافت و از دیگر پسران طلیقت ہم فیض ہار برودہ بود۔ پدر بزرگوار او ہا و سفاہ سنان بود۔ چون نوبت
بادشاہی باور رسید۔ بچند بسر برودہ تارک شد صاحب سراج الولایت از اطائف اشرفی
حکایت آورده کہ سید اشرف جہانگیر۔ ولی مادر زاد بود در عمر ہفت سالگی قرآن مجید را بہ
قرأت حفظ نمود و در چہارہ۔ سالگی از علوم عقلی و نقلی سنار غرید۔ بصحبت خضر عالیہ السلام
مستفیض گشتہ و بہ شارت بی سفر ہندوستان اختیار کرد و بخدمت حضرت شیخ علاء الحق مشرف
شد۔ دولت حسناقت حاصل نمود۔ و از وصلان حق گردید و بیار جوہر غرخت یافت و فوات
در سال ہشت صد و ہشت ہجری مرقوم است۔ رحمت اللہ تعالی علیہ۔

قاضی شہاب الدین دولت آبادی

خلیفہ مولانا خواجگی است از سیدہ شہ جہانگیری نیز استفادہ کرد۔ در علوم ظاہر کرم۔ و در علوم
باطن معظم بود تصانیف نامی داشت و از جملہ تصانیف خود یک سالہ دار و مرقوم بہ نقاب السوات

که در آن فکر عقیدت و محبت نسبت لطیف نبوت با حسن الوجوه بیان کرده و باعث تصنیف رما
 این است که بسبب مباحثه و مناظره وقت متضمن تحجیل و تعظیم علما بجهت فضائل علوم و تقصیر
 در ج سادات بنظر نقد ان اثبات بدیهه و غیر آن تصنیف کرده بود شب در واقعہ دید کہ بہت تصنیف
 مذکور حضرت خواجہ کائنات سرور عالم نبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم بجانب او نظر فرمود و عتاب فرمود
 چون از خواب بیدار شد بر کردار خود محجوب گشت تصنیف جدید و مناقب سادات تیب را
 تصنیف سابق در دریا انداخت و فوات او در سال شہتد و چهل و ہشت ہجری مرقوم است +

شیخ اختیار الدین اریچی

از خلفا نامی مریدان گرامی - قاضی حشمتی است - جد و پدر او - از ناموران شہر اریچ بودند - اما او بسبب
 محبت و تجرید ہمہ دولت و نیابری با داد و تارک گردید - و بہ تحصیل علوم ظاہر و بحیثی علم بردارہ بنظر کتاس
 امور حقیقت بخدمت قاضی محمد سادی حاضر شد و توجہ باطن مرشد بر حق بر تہ بحال رسید
 غرقہ خلافت ارشاد حاصل کرد - سال وفات شہتد و نہ رقم نمودہ اند

شیخ فتح اللہ اودھی

خلیفہ معظم و محترم شیخ صدر الدین حکیم است - او اول حال در سبہ ملی درس سکینت چرخ بدین
 در ریاضت عبادت و تخیس اب ندیدہ پیش شیخ صدر الدین شکایت آورد و فرمودند پس ترک
 کن و کتب درس دیا مینداز - چنانچہ ترک مدرس کردہ کتب رسید و ریاضت و بلاخ از علوم
 حقیقت و معرفت کامیاب گشتہ - محل سفیسا از زمانہ گردید و بسیار طالبان حق را تامل
 چنانچہ شیخ قاسم دہلوی - و شیخ محمد عیسی از خلفائے وقت بودند - وفات سال ۱۰۰۰
 بست و یک ہجری مرقوم است +

شیخ عین الدین قسطل

مرید و تالیف پر خود شیخ سعد اللہ کیسے دار است نیز از سید میر باہ استفادہ کر دوا اول بیشتر مائل شہر است بود
 و از ہر چاہ و دریا کہ بجائے او آب طلب شدند۔ پیر از آب بر دست آمد۔ چون وقت از حال پیر
 بزرگوارش نزدیک تر شد اورا بخواند۔ فرستادہ در سجودے اور رفت و در حین آن یافتہ پیام طلب
 شیخ ہر زبان آورد و بجزو استماع یعنی شیخ عین الدین از جابے خود برخاست و جام شراب کہ دست
 داشت نوشیدہ بر زمین بزد و بخدمت پیر علیقت در حاضر شد۔ و خرقہ خلافت و سر مایہ نعمت و
 خلافت بچشت حاصل کرد۔ و از جاسان و برگزیدگان در گاہ رب العزت برگزیدہ و بوقت پیر
 دزدید و تقویٰ بسر بردل و فاش شدت صد و بیست و دو مرقوم است *

شیخ سازنگ شتی سہروردی

صاحب دولت و عزت از قوم نہرود بود۔ چون با سلام شرف شد۔ و ہمیشہ دار بقدر کماح سلطان
 محمد بن یسہر ز شاہ درآمد۔ بلکہ سازنگ پور بنام خود آباد کرد و بعد از آن مرید شیخ قوام الدین گردید
 و بہ بلال و اسباب دینا۔ ترک گفتہ بہ سفر حجاز رفت۔ چون باز آمد بصحبت یوسف بدہ ایرچی
 مصاحبت اختیار کرد و خرقہ خلافت ہم پوشید۔ وفات او در سال شہتصد و چہل و ہفت ہند گذشت

شیخ علم الحق الدین شتی

غلیظاً عظیم و فرزند لبند شیخ سراج الدین سراج الاولیا است صاحب مہتممات بزرگ و کرامات گوناگون
 در ریاضت و مجاہدہ علویہ تمام داشت جمع کثیر از ارباب دل بہنمونی او از ظلمت دارنا پانہ
 اسباب بنزل انوار تجلیات حق فانگشتند۔ رحمتہ اللہ علیہ۔ وفات آن جامع کمالات در سال
 شہتصد و نہ در بقول دیگر نہ صد یک منقول است و قول آخر نمبر درستی مستحیل است *

شیخ محمد عیسیٰ جوہری

خلیفہ شیخ فتح اللہ اودھے سے ملتے پڑتے شیخ احمد عیسیٰ از عماد دہلی بود۔ زبان بی زبان بی ہنگام خت
بہر توجہ ترکہ بی آفتہ سکونت پور خت یار کردی صاحب بارالانیا آورده کہ شیخ محمد عیسیٰ جوہری
بسیار غلو داشت۔ ہر نپہ الوت ہر روز از حال و احوال خود بیچ بہر داشت و استخوان مہرہ پشت او
دو تا گردیدہ فتنہ بوسینہ پوشیدہ فات او در سال ہشتاد و یازدہ ہجری مرقوم است +

شیخ شمس الدین طاہر

خلیفہ عظیم شیخ نور الدین قطب عالم است۔ او شیخ بزرگ و کبیر السن بود۔ فیض باطن و استفادہ
کامل از روحانیت خواجہ بزرگ معین الاولیاء دریافت۔ بخوف خلایف از حضرت خواجہ بایزید
نیرہ حضرت خواجہ بزرگ رحمۃ اللہ علیہم پوشیدہ۔ پیر العارفین است صاحب الفکرین
محقق و کامل بمعصرت شیخ شمس الدین طاہر بود و بشرف ملازمت حضرت خواجہ بایزید در مقام انجمن
اجیر مشرف گشت۔ وفات او در سال ہشتاد و یک ہجری مرقوم است رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ +

شیخ حسام الدین مانجھوی

خلیفہ عظیم شیخ نور قطب عالم است۔ از اعیان مشائخ ہمہ خود است جامع بود در میان علم و شریع
و طریق و عارف بود۔ صاحب کشف و تحقیق۔ او خدیو تہذیب است بود۔ شیخ العارفین از لفظ ظاہر
او است۔ صیغہ بسیار نال بود۔ و توکل مرغوب از نسبت نظر رجبہ است۔
کہ چون لہر زم ملازمت شیخ از دہلی بیرون آمد۔ بہ منزل دہسالم واقع۔ شیخ خود را رسیدیم کہ در برابر
کن سے بود۔ روزے و کشتی ہا شدم۔ و رویشے صورت پوش ہمہ اذہن بود۔ چون بر سائل
لہیا رسیدیم۔ بہان درویش و تر آہنہ رفت۔ از چشم نہان خدا نگہ کہ پاسے ہوس شیخ

مشرف شد م۔ نیک دیدم۔ کہ جمال بیان درویش کہ آب اُفت آدہ بود۔ با منظر و سپیکر شیخ کیسان بود
 در خط و خال و چہرہ و مہرہ ہیچ تجاوز و تفاوت نیافت و وفات در سال شہتصد و ہشتاد و دو
 مرقوم است +

شاہ کاکو چشتی

خلیفہ نامی گرامی شیخ نور الدین قطب عالم است و نسب سے بچند واسطہ با حضرت شیخ نجم الدین
 فرید اللہ دہلوی سے پونڈو۔ و از شیخ پیر محمد چشتی لاکھنوی فیض مایافتہ بود۔ و بہ تعلیم خلافت سے
 موخر کرد۔ و در لاہور سکونت زید و کشف و خرق بسیار از سے بوقوع آمد۔ وفات او در سال
 و ہشتاد و دو مرقوم است بحمتہ اللہ علیہ +

شیخ یوسف ایرچی چشتی

آبائے او از خوارزم بایرج آمدند۔ و شیخ یوسف اگرچہ خلیفہ شیخ فتیال الدین بودہ است۔ اما از غارت
 سید جمال بخاری و شیخ راجہ قتال فیض ہار بودہ صاحب تالیفات است صاحب تاریخ محمدی
 از مریدان و متقدمان او است و آوردہ اند کہ فرسے شیخ یوسف در خانقاہ سنگامہ سماع گرم داشت
 و ہمدان محل جان داد۔ وفات او در سال شہتصد و سی و چار مرقوم است +

شیخ پیار چشتی

از مریدان سید پید اللہ نبیرہ سید محمد گیسو دراز است و ترتیب و میل بندت خواجہ گیسو از یافتہ بود
 آوردہ اند کہ چون اورا ملازمت شیخ دست داد فرمود کہ اگر پیش ازین با کسی تعلق محبت داشت باشی
 در عرض بیان تری۔ التماس کرد کہ منظر آموختن طریق عشق حاضر آمد مہیچ ندانم کہ عشق چیست
 و از کجا۔ مے آید فرمود در اظہار واقعات سابق اغاضن نباید کرد۔ انہیہ بغرض دریافت است

التماس کرد که در اوائل برزن بسند و فریفته بودم و دولت پیدار دست نمیداد یا لاخر زناگر گفتم
 در نسیم خانہ نشستم که اورا ببینم باستماع تمنعنی خواجہ گیسو داز اورا در بر گرفت و فرمود که البته در
 منزل عشق مقام عالی داری میخوایستم که چو تو عشق طلب و محبت استاید یا بمنزل عشق
 شاه حقیقی رسیده ای کنم۔ چنانچه اورا در جواب بعبت کشید و در اندک زمان بترتیب تکمیل رسانید
 وفات او در سال هشتصد و شصت و پنج مرقوم است *

شیخ محمد اسعد به شیخ مینا حاشتی سهروردی

صاحب ولایت دیار لاکهنو بود و از زمان سیراگهی بسبل حمایت و سایه پافت شیخ قوام الدین
 تربیت یافته به شرف سعیت و تشریف کلمات شریف گردید۔ و جهت موسوم گشتن لقب مینا
 اینست که شیخ قوام الدین را پس از موسوم به شیخ نظام الدین مینا و او به واسطه موسوم۔ و
 تقاضای نفس و زمره ملازمان سلطان محمد بن فیروز شاه بادشاه دہلی تسلیم گردید۔
 بزوجه شیخ قوام الدین از وسع نفرت تمام داشت۔ چون شیخ نظام الدین به قصد محدث
 و مالیف پدر خود بوطن رسید و در سخن فالقاه براسپا لگشت شیخ قوام الدین این او را گستاخ
 بر آشفت و در حق او دعای بد کرد و همین که گات چند پیاده بود از پشت فرس بسوزن زمین
 آمد و طاک شد در آنوقت شیخ قطب الدین که از مریدان خاص شیخ قوام الدین ممانعت بود باؤ فرمود
 که حق سبحانہ تعالیٰ از اسپر خواهد داد و موسوم به محمد مینا گشته بجای فرزند من مسودت و مشهور خواهد
 شد۔ بحال ببرکت و تصرف و جاک شیخ همچنان بوقوع آمد و منظور نظر شیخ قوام الدین گردید
 خلافت از شیخ ساجد حاشتی هم دریافت و جانشین و مسد آید استکرام
 مناسب اخبار الانبیا را و ده که شیخ محمد مینا ملی مادر او بود۔ چون بجزیبه لاکهنو رسید۔ و بستان
 بنشانید۔ و ایستاد بختن بسم الله شاکر کرد و یغور خواند۔ و ای گفتند که لبر الہ انما الہ
 باند محبوب۔ در جواب گفت که چون الہ گفتیم بظن ما ما باند توین بخش

چند سانی حقائق بر زبان آورد منقول است که او به ترک و تخر و غلو بسیار داشت اہل عمال نحو
شب ہا بر سر دیوار نشسته عبادت میکرد تا از غلبہ نوم محفوظ ماند و بر سطح فرش خار و سنگ گز
منتظر نشست و در موسم زمستان پرین تن در آب سرد تر کردہ و صبح خانقاہ سے سایہ نیان
و سعت بر آفتاب مشغول میگشت بقصد در موسم و در طلب بود گاہ بجا حجت و تراحت
نیاسود و فالت او در سال مشہد بہ نسبت او منقول است رحمۃ اللہ علیہ +

شیخ رفعت الدین

پیر بزرگ شیخ نور قطب عالم بنگالی است از بسج رگ صاحب حساب بود او میگفت کہ واللہ من
از سگ بازار کمتر مدام تہوکل و عسرت زندگی میکرد و از اہل دنیا نفرت گلی داشت
رحمۃ اللہ علیہ +

شیخ النور

پیر خود شیخ نور قطب عالم بنگالی است در حالت گدایانہ بجاوت شہرت تمام داشت کہ مفسدان با
سے پروردہ و بزبان فرہمی فرج کردہ بذل فقر میکرد و نیز از گوشت آن چیز سے منجور و روز شیخ
حسام الدین از سے پرسید کہ مخدوم زادہ عشق چه باشد فرمود مردان حق چشم فراز کردہ
سے بیند کہ دوست سے آید یا پیام دوست گنگ نہ بشودان چشم چه حاجت است +

شیخ محمود راجن سر اللہ سرک

خلیفہ پیر بزرگ از بعضی خواجہ علم حق والدین است صاحب سلسلہ سہروردی شطاریہ بود
نیز بیک سلسلہ خلافت سے حضرت خواجہ گیسو دراز میر سدر و نیز از جالانیتہا دریافت
ساحب تمام عالی بود بر باضت و رع فقید ہشتال و فقر و فاقہ را بسیار دوست داشت و از

اسرار و اغنیاء انوار بود و شبها بعبادت مشغولی بس که برود و از غایت بیداری مشغولی چنان او
غیرت گسار بودند و از جمال اعدا مسلمتی بینائی و عدت و حقیقت ظاهر و باهر بود و جمعی
دین صحاب تقیین بذیل تقیین و ارشاد او بمقام حق رسیدند و وفات او در سال نهصد و مرقوم است

راجی حاشا هشتی

خلیفه شیخ حسام الدین مانگپوری است بزرگ و صاحب بیست و هشت پسر و در زمان سلطنت
شمس الدین لکنش جد بزرگوارش سید شهاب الدین از گردن آمد و شهنش و بی
اختیار کرد و آورده اند که راجی حاشا در اول وضع سپاهیان داشت و آخر بصفت شیخ
حسام الدین مانگپوری پیوست و از جمله سفیاء زمانه گردید و سلم ظاهر بقدر کجاست و وفات
داشت اما عالمان دین و ارباب تقیین در دائره ارادت و حلقه اطاعت او بودند و وفات او
در سال نهصد و یک مرقوم است در حمته الله علیه +

راجی سید نور

فرزند رشید حاشا راجی است بسیار بزرگ و صاحب سال کریم پس بوده است و عمر عبادت
در یانست و اولاد از انید در حمته الله علیه +

شاه سید

خلیفه شیخ حسام الدین مانگپوری است به اولی صاحب بیست و هشت
در سال بزرگت در خدمت شیخ پیوست و بعد بمیل خود در خدمت او بود و از
بانی تعلق محبت بود و او هم ترک همس دنیا کرده به فقر و توکل تنه کرده و وفات او
در سال نهصد و سی و سه مرقوم است +

شیخ بہاء الدین جو نبوی

از مشاہیر شیخ آرنج یار است خلیفہ شیخ عیسیٰ است در منزل تجر و پائے ستوار شہت و عبادت
در ریاضت گزرنمید. و خلافت او از حضرت احمی حادثہ ششم متیقن و معتبر است. وفات او در
سال ۹۲۴ھ پهل و ہفت مرتوم است +

شیخ دینال ہشتی

مرید و خلیفہ اتہی حادثہ شہ بود و صحبت از حضرت زکریا علیہ السلام. فقین باطن از رو عانیت
خواجہ بزرگ ترین الحق والا اولیا حاصل میگرد. و شہرت پرست کہ حضرت خواجہ بزرگ ادا
باشمارہ باطن شہ علیہ السلام حوالہ کرد و این بسیار شہدی و معراج الوالیست و شہ
العالیات از مذکور است +

جب جگہ سر جو حضرت خواجہ حضرت نبی رسول اولیت

دینال جو پر گھٹ کنسیان حضرت خواجہ حضرت ہمت دنیا

مخفی مسبا کہ شاہزادہ دینال بن اکبر شاہ باو شاہ در خانہ بہین شیخ دینال متولد شدہ

و باو شاہ ہمہ نامی شیخ پسر خود را معتمد کرد. و شیخ دینال در سال ہفتدم جلوس اکبر شاہ

کزمانہ تولد شد شاہزادہ دینال است در جمہیر سکونت داشت. و بعد تولد شاہزادہ سالہا

در صد حسرت بود. و آخر دینال ۹۹۹ھ در نوونہ وفات یافت. شیخ دینال از اجمیر نمود

اما بسبب غلبہ محبت و حانیت خواجہ بزرگ بیشتر در جمہیر قریام و زریہ. و در جوار آستانہ عالیہ

حضرت خواجہ بزرگ بیشتر در جمہیر قریام و زریہ. و در جوار آستانہ عالیہ حضرت خواجہ بزرگ با ختر

سوی محل سکونت داشت. و در زمانیکہ حرم محترم باو شاہ را بہ ہبت مصائب سفر ناگو

و نظراً آنکہ زمانہ وضع محل قریب تر بود حکم باو شاہ قیام اجمیر ناگزیر افتاد و قصر کون وسیع

برابر حجره شیخ بنیاد کرده و نظر همسایگی شیخ که خالی از خیر و برکت متصور نبود براسے مولود خود
مخصوص ساختند و هنوز از ان تعمیر شیخ نشان باقیست و مجاهدان روضه حضرت خواجه بزرگ
معین الاولیا که بجهت جهالت و نادقیقت حال شیخ دینال را از اجداد خود قرار داده ۲۰۰
ولادت سفاکانه در منزل شیخ موجب بار و اعزاز خود ما برگزاند غلط فاش و تقصیر
است بهرات و کذا فایشان گوش نباید داد و سلسله پیران طریقت شیخ دینال که از
کتب ملا سبط بوضوح پیوسته است شیخ دینال مرید راجی حامد شاه خلیفہ شیخ سالم
مانکپوری خلیفہ شیخ نور قطب عالم بنگالی خلیفہ شیخ علاء الحق بنگالی خلیفہ شیخ عثمان انجی
سراج خلیفہ حضرت شیخ نظام الدین سلطان المشائخ قدس سرار هم +

شیخ حسن طاہر

خلیفہ راجی حامد شہ از خدمت سید نور بن حامد شہ فیضها در بود و از او اول در مدنی و دینی
شکار کرد و بمشائخ و فقر صحبت گرم و شہت علیحد و شہرت شجیت راجی حامد شہ صفا کرد
حاضر خدمت شد و بسلسلہ ارادت پیوست و بطلب سلطان سکندر از بونپور دہلی آمد بکونست
اختیار کرد و در عبادت ریاضت شاقہ بسر بردہ کافہ آنام را رستخو فی انزال حق فرمود و تا
در سال ۹۰۴ هجری منقرض و نہ مرقوم است +

مولانا الہ داد شہتی جو پوری

عالم با عمل و تقیہ پیشین بود سہایہ و کانیہ و مدارک رشتہ فرمود و شرف صحبت و خلافت از او
در یافت منقول است کہ مولانا شیخ طاہر با وسلسلہ صحبت مستحکم داشت و در سال ۱۰۰۰
ہجری بود در روزے مولانا اللہ داد بطریق طنز و باب صحبت نسبت راجی احمد شہ قرن با گفت
شیخ حسن گفت کہ در صحبت حضرت راجی حامد شہ افتادہ بسلامت بدان لبتہ سخن شما

لا ان گفتن و شنیدن تصور است الحاصل مولانا الوداد مجتبیٰ مولانا حسن مجتبیٰ حاجی حامد شہر سیدہ
مسائل چند کہ حل آن مشکل بود در پیش آورد۔ و حاجی حامد شہر از منصورہ مولانا حکایت آورده
تفصیل اجمال و تشبیل اشکال بوجہ حسن فرمود۔ بہانہ مولانا الوداد سر در قدم آورد و نعت کرد و
بر ریاضت و مجاہدہ اشتغال درزید۔ وفات او در سال ۹۵۰ ہجری است و سہم قوم است رحمتہ اللہ
تعالیٰ علیہ +

شیخ محمد حسن پیر شیخ حسن طاباہر

جامع بود میان علوم طالع و قال و آیتے بود در شاخ نسبت جمال چون از حجرہ خلوت بر تھما
مشغول جلوہ میکرد۔ ہر آنکس کہ نظرشے سے انداخت تکیہ بر میگفت۔ و در عیض حیرت و تجویز
غرق میگردد۔ سلسلہ قادریہ ہم توسط داشت۔ سالہا در مجاورت مدینہ نبوی بسر برد۔ مدام
انقطاع شام زحمت کشید۔ بعد نماز شام درون حجرہ رفتہ بسادت معبود حقیقی کارنا کرد و وفات
در سال ۹۵۰ ہجری و چہل و چہارم قوم است +

شیخ عبد الرزاق مہنجانہ

مرید و لیفہ شیخ محمد حسن طاباہر است صاحب کرامات و کشفہ خداوند خوارق عادات بود۔ و بہ اہلبیت
نبوت و ائمہ رسالت اعتقاد تام داشت۔ و اورا با شیخ انار بانی پی پی مباحثہ و مناظرہ بسیار بود و وفات
در سال ۹۴۹ ہجری و چہل و نہم قوم است +

شیخ انان بانی پی پستی

اسم گرامی عبد الملک و لقب بابا انان شد۔ مرید و لیفہ شیخ محمد حسن طاباہر پستی بپیرہ حاجی حامد شاہ است
در مشرق قائم شد۔ پیر شاہ نعمت اللہ ولی واسطہ دارد۔ و بار بار سئلہ تقریر بیغ و بیان وسیع داشت

و تصوف و توحید از کتب و رساله چند یادگار است با خصوص سال اثبات الاعدیت
از و است و نیز بر لایح مولانا جسام شرح دارد و میفرمود اگر پایه نصرت او در میان باشد مسلک توحید بر
منبر و مینار باید گفت و فرمود که در او اهل حال بر اثبات توحید و وسیله رستم اکنون شناخته دارم و میگفت
بیشتر ما بر دو حال منجی است - تمایز سبب حشلاق و محبت اهل بیت رسول صلی الله علیه و آله و ائمه
آن جامع صفات در سال نصد و پنجاه و هفت مرقوم است - رحمة الله علیه +

مولانا احمد شوربانی

از اولاد پیر کبار است و جلوه نظام باطن مری و شاگرد شیخ احق بن شاه کاکو پستی است و از
دیگر بزرگان طریقه حشقیه نیز نعمت و نصیب حاصل کرده و برده و یا نصرت عیلم نظیر
و مشغولی بسیار داشت و سال یک هزار و سی و هفت مرقوم است +

سید علی قوام

انزال کمال بود - اصل از سادات است و مرید و سیف شیخ بهاء الدین جوهری است و قبول و فتوح
بسیار داشت و هیچ خادم خدمت نگفت و رحمت کشید و فارات او در سال نصد و پنجاه
هجری مرقوم است +

شیخ ابو دهن جوهری

پس شیخ بهاء الدین جوهری بود که بر السن جمعیت بنیاد است که در قریه ای که در
ماوراء حالت جوید پنهان تری سیکر و جوانان آنند تحمل اقتصادم و در سال
در سال نصد و هشتاد و شش مرقوم است +

شیخ جمال الدین محمد حشتی

مرید سلفیہ پر عالیقدر خود حضرت شیخ محمد نور ابن است فیر سلفیت خاندان مغربین شیخ احمد کھٹو
 داند صاحب جس جمال و اہل فضل و کمال بود۔ در یاد حق غلو بسیار داشت۔ و توکل و حیرت
 سرکار۔ جامع شریعت و طریقت بود و حاوی محنت و محبت دل اغدار داشت و دیدن سبکاً
 معین و معاون شکرستہ دلان و درو محنت۔ در ہنمانے رہروان منزل ہیت بود سواد
 عشق و سر و جلوبہ شاہد حقیقی در برداشت۔ سالہا در کنج اعتکاف بنشست و حصاً
 قلہ پندار و نفس بی نیروئے ریاضت و محنت بشکت قبول عام و تالیف تمام
 داشت۔ جمعے ارباب دل با وائل بود و صف مشائخ دیار ہند را بہ نمونی و ارشاد
 تا بہرا پرودہ قرب و اتصال رسانید۔ ہدام جو یائے رضائے الہی و مقلد ارشاد رسالت نبوی
 بود و حمد اللہ علیہ۔ زمان جو سال نہ ہشتاد و دو در قوم است و لغضے اختلافی و از

شیخ حسن محمد حشتی

خلیفہ عظیم حضرت شیخ جمال الدین محمد ابن است و علوم ظاہر کمال زمانہ۔ و در امور حقیقت و
 معرفت یکیت اورگانہ۔ آیتے بوماز جمال شاہد ازل۔ و روایتے بود از بدائن علم و عمل۔
 ہدیہ شرب حشت۔ و سد نشین نجمن بہشت بود۔ صاحب مقامات علیہ و کرامات
 جلیہ و آثار زکیہ شتاق جمال و تخیر منظر حال مجلس سماع دوست تر داشت۔ و در مند بود
 و ہر حال مستندان و طلبے پرداخت زمان جو سال ہیک در سال نہشتاد و دو در قوم است

حضرت شیخ محمد حشتی

مرید سلفیہ پر خود خواجہ شیخ حسن محمد است امین امانت ہائے اولین و آخرین اصنامت

دلہ جہاں میں سیریں۔ اکثر میخواند

خام ہدم پختہ شام سو شتم

صاحب الاخبار الاخبار نے مرود کہ در اوائل اور عشق مجاز و سر بود۔ و در اندک ماں لوشن عشق
گزفتا آمد وفات اور سال نہ صد و چہل و ہشت منقولست +

سید سلطان بھڑاچی

درویش صفا کیش مرد باہمت مروت بزم شہینچ علماء الدین جو دینی ہست از خانان
شطارینہ تعلق داشت پیرین قصیر و شہت دستگیر اور بزرگو بندہ ہست و ہست و ہست
وائے۔ سلام آورده بود۔ و بسیلما و پیش بادشاہ فریاد پرورد۔ بادشاہ باہر گزشتہ فرستاد از زبانی
نکو مفاقت خمت یا کند۔ اونیغ در کلبست و از خانہ بیرون آمد۔ و جواب داد کہ زبانی نکو
مسلمان شدہ است باز تبصرت کا فران طردن جائز مباحثہ پیادگان شایہ ہی استماع از ہی
وم در خود کشیدند و دگوئی سچ گفتند۔ وفات اور سال چہل و نہ صد و نہ مرقوم است +

شیخ یوسف معروف شاہ جوہی

بھنرت خاجہ فرید الدین فرید اللہ نسبت آبانے دار در غرقہ و کرامت در ورثہ داشت باشاہ
عمیبی غازم بیٹ اللہ شد۔ و زنجبانیہ نبوی حضور و بعد حصول شہزادت ہنگام
ماوروت و آسیر آمد و اہل عیسال را از وطن طلبہ ہست سکونت بر ما پوز اختیار کرد
وفات اور سال نہ صد و پنج ہند کور است +

شیخ لطف نام الدین شہتی

بھنشاہ یوسف جوہی ست گویند کہ او در زمانہ سال در شکم مادر متکف ماند۔ اول بفر حجاز

هم زنده بود و شرف بیت الله و بیستابن شرفش گردید و صاحب حشرق و کلمات بود و آثار
از وی ظهور آید و وفات او در سال نصد و هشتاد و پنج مذکور است +

شیخ حمزه مهر سوقریشی

از اولاد شیخ الاسلام شیخ بهاء الدین زکریا استانی است و سلسله پیران او بخواجیه محمد گیسفان
می پیوندد و صاحب کشف و کرامت و اهل عشق و محبت بود. در احوال و خدمت ملوک نسلک
بوده با آنکه بار آورده بی ترک گفتند زیارت حضرت خواجیه بزرگ معین الاولیا در نیت اولاد
بمیر آمد و در آنجا به شیخ حمزه مجذوب که به نام او بود و طریقه مجذوبان داشت ملاقی شد
و انعام باطن یافت از آن بعد از شیخ احمد مجذوب شیبانی انتخاب کرد. و در قصد هر سو. کار
تا احوال قریب سی و هفت سال است. طرح اقامت تداخت و سادات میر سو که از علوم می بهره
دارند ساری و شمع آواره بودند تربیت فرمود. از کشف و خوارق او حکایت دارند که درین
مختصر کتب النش ندارند و وفات او در سال نصد و پنجاه و هفت منقول است بحمد الله تعالی علیه

میر سید غیب الاول

میر اولاد خواجیه بنده نواز گیسو که از استاز علم مفسر بهره دانی داشت و تصانیف نیز دارد
بزرگ شیخ بخاری شرح و حاشیه نوشته. اکثر به نواح دکن و مجرات رفت و زیارت ینه منور
و یک معظّم مشرف گردید و وفات او در سال نصد و شصت و هشت مرقوم است +

شیخ مهسا گلرونی

زینت کمال و صاحب حال بود. و تربیت از روحانیت خواجیه بزرگ معین الاولیا حاصل
کرد. او در آنجا تا مدت سال نصد و هشتاد و پنج مزار کرد و باره کشتی اختیار نمود. بعد آن

باشا روم حایت حضرت خواجہ بزرگ درخص گشتہ قصبہ بگاگردن فوت ہوئے و کونٹ زید
وفات اور سال یک ہزار و سہ ہجری بموقع آمد +

مولانا عبداللہ سلطانی پوری

ان کا بزرگ علما و اعظم فقرا و مشرعی و عارف و متوہ و درسیہ سال ہجری بدعت بسیار کوشیدے
در آواز ان زمان بخل سب خدم الملک مست از بود۔ اما چون آبر باد شاہ دین الہی اعدا شد و
شمس پستی اختیار کرد۔ شیخ با او در جہاد سرگرم شد۔ و از بیعت بحق او حکم اخراج از دیار ہند عدا
گشت چہا ہنر حجاز اختیار کرد۔ چون باز آمد اور ہجوم کردند۔ و در سال یک ہزار و شش وفات یافت
رحمتہ اللہ تعالیٰ علیہ +

شیخ جلال کلسی

در عہد شیر شاہ بادشاہ بہارت فوت ہوئے۔ اما ہمہ دولت زبیرا اثر گشتہ سلسلہ بیعت و خدمت
حضرت شاہ محمد چشتی مشرف گردید و جلال و دیگر نیز فوت و فیض ہمار بود۔ وفات او
در سال یک ہزار و سیزدہ مرقوم است +

شیخ ضعی خان ظفر آبادی

مرید و لایفہ شیخ حسن ظاہر است میا حب استطاعت فراست بود و نیز موقتا بہ سیال جا نہا کن دیم
بادشاہ فوت یہاں با و میداد۔ اما قبول نکرد و توکل بسر برد۔ آخر شیخ عبداللہ پیرا و فرمان بطریق
پیکش فرستادند ہم انکار کرد و چیزے نگرفت چنی خان سال ہند و ہند متقول است
رحمتہ اللہ تعالیٰ علیہ +

شیخ عبدالعزیز بن شیخ حسن طاهر

خلیفہ اعظم قاضی خان است از شاہ شریعہ شیوخ بودہ است و در قلب علمین و تعمیل شریعہ یگانہ روزگار
و شہرہ آفاق بود و در حیرت خلق خدا شفقت بسیار کرد و در پایہ علم و بر بلبلت پایہ بود خلق کثیر بہ فیض
صحبت او بخندار رسید و جمیع در ذیل حمایتش بر جسم پندار منظر و منصف گردیدہ وفات او سال
۱۰۰۰ ہجری و ہفتاد و پنج نذکر است بحمتہ اللہ علیہ +

شیخ سعد الدین خیر آبادی

حسن خلیفہ شاہ محمد مینا است در آواش بیعت نہ در طریقت حتماً بسیار عام و دستگاہ عظیم
صاحب تصنیف و تعلق باطن بود و سماع بسیار غلو داشت و در علم نحو و فقه و اصول صاحب
تصنیفات عالی است۔ اورا میدان و مبتعان بسیار بودند۔ از جملہ ایشان شیخ صفی
صاحب جدو حال و اہل فضل و کمال بود۔ و شیخ مبارک سندیلیہ جامع شریعہ و طریق و
ہرست صورت کشف و تحقیق بود۔ وفات محترم شیخ سعد در سال ہشتصد و ہفتاد و
۱۰۰۰ نذکر است +

میر سید محمد کالی

در اوائل از میر ابوالاعلیٰ نقشبندی بمعجت بود چون بہندوستان آمد و زیارت مرقوم
حضرت خواجہ بزرگ معین الدوایا و مقام جمہیر شریف شد با شامہ و عنایت حضرت خواجہ
طریقہ چشتیہ اختیار کرد و فیضہا دریافت بہ مراتب عالی رسید و در وقت وفات
عنایت داشت بہر سال زیارت مزار فیض آثار حضرت خواجہ بہت آسان شد کہ در وفات
او در سال ہزار و سی و یک مرقوم است +

سید عبد اسلم حشتی

برگزیده آفاق بود و بطن ساهر دست جیت بکسند او اما از روحانیت حضرت خواجہ گز
معین الاولیاء تربیت یافته و شجرہ کبریا ان خود سید اولاد اسطہ کسے حضرت خواجہ
سلسلہ خود پیوند میگردید قات او در سال کھزار و چهل و سنہ گوار است +

شیخ محمد عبدالرشید جوئی

سلسلہ امدت او بچند واسطہ بہ شیخ حسام الدین بانکپوری منتهی میشود و از دیگر حضرات طاعت
نیز انعام و اکرام یافت۔ از کمال شایع عهد خود بود۔ در آغاز تدریس میگرد۔ و در آخر از بزرگداشت
صاحب لقب سائیف بود۔ ذکر جہر دوست داشت کشفیفته محبت و وارفتہ سماع بود۔ اشعار
میدارد و تخلص شمس میگرد۔ وفات او در سال کھزار و پنجاہ و پنج مرقوم است +

شیخ احمد گیسو دراز

صاحب سال قال و در بدو سماع بود بسیار حاشہ و مناظرہ اکثر مہداخت و مسائل علامہ میگفت
پیر و طریقہ چشتیہ بود و با خواجہ سید محمد گیسو دراز نسبتے خاص داشت از بیعت بہ رازے
بعد گیسو مائل بود۔ وفات او در سال کھزار و پنجاہ و ہشت مرقوم است +

پیر محمد سلون

جامع علوم صوری و صوفی بود و سلسلہ اولاد اسطہ شیخ عبد الکریم بہ شیخ حسام الدین بانکپوری رسید
مردان او صاحب کمال بود حلقے با و جریع بود و قبول عام داشت۔ و در دیار بکھنڈ۔ شیخ
عهد خود بود۔ وفات او در سال کھزار و ہفتاد و چہار مرقوم است +

حضرت شیخ کلیم اللہ جہان آبادی

بن حاجی نور اللہ بن شیخ احمد بن شیخ حامد از اولاد حضرت میرا اسلم شیخنا ابی بکر صدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہ۔ اصل آباؤں سے ازترکستان است۔ پرنسز گوارا دہ زمان لیت شاہ جہان بادشاہ در دہلی فائز شد حضرت شیخ کلیم اللہ شریف جیت بوسطہ حضرت شیخ یحییٰ مدنی است در علوم دینی شہرہ آفاق و در ریاضت عبادت طاق بود آورده کہ با حضرت شیخ ابولفضل ح قادری ہم نسبت داشت و بچند و صحبت اولیاء و نیز خدمت نقشبندیہ از خدمت امیر محترم لاہوری در بر راست کرد و مجلس سماع بسیار خرم و ضیاء میفرمود۔ واحدے از سلسلہ غیر اندر آن وقت باریا بنجے شد۔ و در خانقاہ مسدود و مسکون جمع گمشدگان راہ و متفحصان غیر آگاہ را چراغ ہدایت بنمود۔ و از تاریکی گمشدگی و غیر آگاہی بر آورده و طلعت جاوید کامرانی فائز گردانید۔ آثار عالی و اطوار متعالی داشت پلقلین و ارشاد اہل اللہ بسیار میکوشید۔ گرمی صحبت او احتراق عشق و التہاب محبت سین جان پیدا سے کرد۔ دل مشغوف در بر و دقائق مکشوف پیش نظر داشت از راحت استراحت بیزار۔ و با در دو محنت محبت سرکار۔ امام الطریق۔ بر شاہ بادہ تحقیق و جام ریتق بود۔ ہر فہا۔ استکراہ خصوصیت و منازعت با جمعیت جاہ داشت زمان جو سال اور سال با زوہ صمد و جیل و دو مرقوم است۔ مرقد پاکش در شاہ جہان آباد و فسنائے بازار خانم متصل جہا رنگ سرخ است۔ زبان شریف دہلی مجر و احاطہ منہم مدقبر باقیمت۔ فہرست اسماء خلفائش نیست +

فہرست خلفاء

شیخ نظام الدین ہورنگ آبادی۔ سید بھن۔ حافظ محمود۔ شیخ جمال الدین۔ شیخ حامد

قاضی شیخ عبدالولی - شاہ ضیاء الدین - شاہ اسد اللہ - شاہ جلال الدین - شاہ مداری
 ناگوری - محمد ہاشم - آورده اند کہ حضرت شیخ تصانیف بسیار بود - تفسیر قرآن القرآن
 سواء اسپیل عشر کلام الشکول واقعات کلیمی اللغات کلیمی وغیرہ - از حضرت شیخ چہار سپہ
 پنج دختر بودند - حافظ حامد نیر - حافظ فضل اللہ - احسان اللہ خواجہ محمد - نام
 دختران بی بی رابعہ کہ محمد ہاشم خلیفہ حضرت مینکو - شد - بی بی فخر النساء کہ بہ شیخ عبدالرحیم
 منسوب بود - بی بی زینب کہ در سال عقد شاہ میر در آمد - و نیز دختر چہارم بعد فوت دختر اول
 بسلسلہ زوجیت محمد ہاشم پیوستہ بود - و حال دختر پنجم از نظر نگزشت و اینمہ فرزندان
 و دختران از لطن خاتون دوم در معرض وجود آمدہ بودند - قطعات و ابیات در تلخیص و فاش
 حضرت شیخ رحمہ اللہ علیہ -

موسے امت کلیم اللہ عصر
 سال وصالش ہفت از کلب جلی
 توبت قبول دو عالم از قبول
 زور تم شہ حشر با آل رسول

ایضاً

فضل و کماشش پیش بودہ
 سال وصالش گفت ہفت
 مزیم قلب ریش بودہ
 قلب زمانہ خویش بودہ

ایضاً

چو از ہر باب فرو دین کن گفت
 دو تار خست بہر سال وصالش
 پے گلگشت حسد جاودانی
 بر آید دعا از کس چو خوانی
 در عرفان دین نموی ثانی

حضرت شیخ نطن نام الدین گنگ آبادی

جامع علوم شرعی و طریق جامع اسرار عرفان تحقیق - مرجع الفقہ - بحار العرفان -

در و سماع را دوست داشت۔ در حدیث حیرت و بیست استغرق سلسلہ نسب پاک او
 بہ حضرت صدیق اکبر رضی اللہ عنہ منتهی میشود۔ و از پیروگان شیخ الشیخ شہاب الدین
 تہروری است۔ آورده اند کہ سلب علم بخدمت حضرت شیخ کلیم اللہ حاضر شدہ
 بعد از فراغ علوم ظاہر تحصیل امور باطن التساب کرد و محنت و ریاضت شاقہ کشیدہ
 مرتبہ کمال تکمیل رسانید و بہ آثار رفیع و اطوار وین مع مقامات بلند نشان ارحمن ذوق
 میخت برافراشت متجمل عظیم و دستگاہ کلیم داشت۔ و در یار و کنز و دل بکرمت فرمود
 در بلدہ اورنگ آباد و کن سکونت اختیار فرمود۔ و طالبان راہ یقین و عیان التراب
 دین را بہ رہبری یقین و ارشاد منزل مقصود رسانید۔ صاحب تصانیف بود
 اشہر تصانیف او رسالہ نظام استلوب است۔ فہرست نام نامی خلفائے گرامی نیست۔

فہرست خلفا

خواجہ کامگار خان۔ محمد علی۔ خواجہ نور الدین۔ مولانا فخر الدین شہید شریف۔ شاہ
 عشق اللہ عتکلام قادر خان۔ محمد یار بیگ۔ محمد جعفر۔ شیر محمد۔ کرم علی شاہ و غیرہ اینہا کہ
 فہرست ایشان معلوم نشد۔ زمان حوالہ سال ہیک در حال یا زودہ و چہل و دو مرقوم
 مطہر و ربلدہ اورنگ آباد ملک دکن سجود نام و ماہجے نام است۔ آورده اند کہ حضرت
 اورا با حضرت شیخ کلیم اللہ محبت و موافقت برتیبہ عشق بود۔ چنانچہ بعد وفات شیخ
 در گوشہ محمول و عسرت و محنت و در گنج تنہائی و سہاق چند سہ سہر و برونہ بوزندہ تقاضا
 طلب از برطلوبت یقی در رسید۔ و مزید بر آن زحمت عتقاقت مہاجرت پسند لاجرم
 بجهت اتمام محبت ظاہر امراض معتمد عارض حال شدند۔ و قریب تر از زمان رحلت شیخ
 محل زندگانی ازین سلسلہ قانی بعالقہ قدس طوبیٰ زیارتند۔ حمہ اللہ تعالیٰ علیہ و حساب
 مناقب فخریہ آورده است کہ در آن زمان کہ شیخ لطف اللہ الدین بخدمت شیخ کلیم اللہ
 التساب علوم میکرد۔ حضرت شیخ از مجلس تذکیر برخاستہ بدون مجرم کے فہرست

میخواست که شیخ نظام الدین از وی بکشد و در هر حال با علمین و قوم حضرت شیخ نهباد و دیگران
 سپرد و بتو مایه خویش را تو دانی حساب کم و بیش را
 حضرت شیخ رحمان بن حضرت شیخ سحبه را یاد آید که بوقت عزیمت سفر حجاز
 فرموده بودند که جلانی زیبا منظر نظر نام الدین پیش شما در مجلس تدیس خواهد آمد و شکر خدا که
 بر زبان حال خواهد آورد و دستش آید که اولاد به تشریف حسناقت و شرف سعادت مشرف
 بکنید و اینهمه نعمت و کرامت نسبت که شما رسید و استیانتی او است از ان روز
 شیخ برج غایت متوجه گردیده در اندک زمان شیخ نظام الدین را بر همه کمال رسانید

خواجہ فخر الدین فخر جهان شینی دہلوی

شادلا صفا - قدوة الاولیاء امام المتقین صدر اللوایات محبوب العباد المسکین
 محب اہلی خواجہ فخر الدین فخر جهان شینی دہلوی قدس سرہ اللہ العزیز فرزند احمد بن محمد بن
 خواجہ نظام الدین اورنگ آبادی است۔ عالم علوم صوری و ماہر رموز معنوی بود۔ بیست و یک سال
 ولادتش خواجہ کلیم اللہ خرقہ و کلاہ خود با، از رانی داشتہ بود و در سن شانزده سالگی
 از علوم عقلی و نقلی بہرہ یاب شدہ کسب یا ضمت و عبادت اشتغال فرمود۔ بی
 ہنمونی کا نہ نام سے موفور مرعی داشت و بذیل ظل عطا نش جهان جهان برکات و نسا
 بر جهان و جہانیاں نزول فرمودہ خالق از خوان نعمتش بہرہ یاب شدہ ناصیہ ارادت
 بر سنگ آستان پائش سے شود و مران ز تائب زیارت و خدمت خواجہ بزرگ گنج
 فائز شد۔ بعد از اسے فرانس خدمت مدار سب سے خالقہ شریف کہ جانب کون انکھی
 بزرگ کہ شام ہی واقع است تو ذہن بود با خدمت صاحب عبادہ کا
 خواجہ بزرگ بود تا دیر پای دوستی و قدم بہتتی بر جا داشت و در سال ۱۰۰۰
 آگاہ شام شیبہ الدین کہ از نبار پاک و بوسہ شریفین خدمت خواجہ بزرگ گنج

رحمۃ اللہ علیہ پانچ فرمود و با خواجہ فخر جہان پیرزادہ بر جاہ مصافحہ و مخالفت کردہ کجاستند
 دران زمان و مکان از سفیض کلام و اثر کمال و بیار و در بحوالہ و متحیر مقال بودند۔ و از
 بندگان خدمت ہیکے را کسوت سعادت و بر و آئینہ صفا و صفوت پیش نظر بود و بہرین
 صحبت حضرت پیرزادہ بر جاہ شیخ المشائخ سعید علی احمد چشتی اجیری نسخہ شرح کلمات
 حضرت خواجہ فخر جہان گزرا نیدہ بود۔ لکھت قال فی مغرب الاولیاء۔ مریدان معتقدان خواجہ
 فخر جہان را پایان نیست۔ وصال پاکش بہ سنہ یازدہ صد و نود و نہ ہجری
 بوقوع آمد و در دہلی کہنہ بخوار مزار فالض الاوار حضرت خواجہ بختیار یاس یافت رحمۃ اللہ علیہ

آفتاب فلک ہایت نیر عظیم برج ولایت شیاغندشہ کشور غوثیت قطبیت فخر العارفین منظر
 الوار الصمد حضرت خواجہ نون محمد مہاروی قدس سرہ *

اسم گرامی ہبل بود و لقب پاک نور محمد کہ از حضرت خواجہ فخر جہان یافتہ بودند۔ نقل است کہ گشتہ
 چشم محبت حضرت خواجہ فخر جہان بحق ایشان روز افزون بود۔ چون نمعنی منستہ و مشہور شد
 زنی از مریدان خدمت خواجہ فخر جہان میخواست کہ بحال جمیل خواجہ نور محمد تسکین دین بدیبا
 طلب نماید۔ تا بحیلہ دعوت خواجہ فخر جہان در کین گاہ بدعا بنشست۔ وقتیکہ ما حاضر آوردند
 و ہر یکے پیشل خوردان استعدا کردند۔ ان مذکور از حجاب غرقہ سیدید۔ چون نظرش بحال
 حضرت خواجہ مہاروی افتاد۔ چشم ظاہر از حسن صورت متعزادیدہ۔ در دل اندیشہ
 کرد کہ میلان خاطر خواجہ باین منظور پیکرہ... از صحبت بفروران حضرت خواجہ
 مہاروی بکشف باطن آگاہ شدہ فرمود۔ ما عیصا تبہ۔ خواجہ فخر جہان کہ بر حسن صورت
 فریفتگی و شیفگی دارند۔ چشم ناقص بین معذور است۔ لیسے را بچشم محنون باید دید۔
 نقل است کہ وقتے حضرت خواجہ مہاروی عریضہ طلب اوراد کہ بخاندن آن نزلت باری

مجلس اول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم کے ہاتھ بجز دست حضرت خواجہ فرخ جہاں سال ششم
 بود با سخنش ہوا چنگ از حضرت ایشان کتابت رسیدہ بود نسبت لیسۃ الرحمن الرحیم
 بتفصیل یاران و سلوک یاران و قریب قلم خود نوشتند آورد و صحبت ایشان است از صحبت
 خشک مزاجان متنفر خود ہند بود۔ سے باید کہ صحبت شاد و حق ایشان اثر کند۔ و از وطن
 غفلت برد آئند۔ یک آدم کہ از شانام خدا آموزد۔ بہ از عبادت لازمی شہادت۔ بیچارہ
 محو کسب تکلیف کشیدہ تا اینجا آمد۔ و دوبار کہ رسد شہادت آن صاحب سلامت رسانید
 حق تعالیٰ جسے خیرش و ہر در دین و عمت ہے۔ و ماورا گاہ ہے سماع سے شنوند۔ یا با
 تضرع کردہ اید گاہ گاہ شنیدہ باشند۔ سے ساز و عمل توجہ را کرم کننید یعنی مراقبہ
 یاران سے کردہ باشند۔ بنیت اینکہ گرمی ایشان در جانبہ اثر کند۔ تجت کرید میکند
 شاکر و نسیکند۔ عادت الشکر بہین تیرہ جاری شدہ است۔ پس بہین تیرہ باید رفت کیفیت
 خود چہ تولید۔ قال ہم ضعیف چہ جائے حال۔ مگر از دعا سے صاحب حال تناواری
 ہوائے وصل تو دارم اگر خدا خواہد + درود سے کہ محبت برائے رویت
 جناب نبوی صلی اللہ علیہ وسلم است۔ نوشتہ میشود۔ لائق خواندن این است نماز فجر
 بوقت اول بخواند۔ و بعد آن درود را خواند۔ بلا تعین عدد و تا اشراق یک جا کند ال
 دوم و سوم بوالدہ خود بابتہ خوانند گفت درود نصیب نیست۔ بسم اللہ الرحمن الرحیم
 اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آلہ و صحبہ و اہل بیتہ کلمہ بارک
 و سلم و صل و سلم علیہ یعنی نصیب و او بخواند و بارک و سلم بخواند جاری ایام محبت
 خیر الانام صلوٰۃ اللہ علیہ موجب شکر و ثنا است کہ حق تعالیٰ آن محبت حقیقی را
 ذاتی مستفید ساختہ۔ اتبع حقیقت خویش سزا و جہر عنایت نماید۔
 یکتا ترقی بر رخ رفتہ لخصہ ذائقہ شتر ضاع شریف مستفید میسازد
 عالا این قدر جرات یک روم بسم اللہ الرحمن الرحیم ساول سالک بجا نیت بنورہ شرفی

نوا باللہ شرفاً و تعظیماً متوجہاً بالقلب و الوجه نشیند و از سائر اطراف شعور خود را بکشید و بہا
 یک طرف بہمت خود متوجہ نہ نماید۔ و از مدنیہ منورہ و بروندہ بہمت سدا کہ عبارت از شرف
 و جبارست و از ان ہم مضموج متبرکہ و از ان ہم جد شریف متوجہ باشد۔ و این ورود بخواند
 اللہ صل علی سیدنا محمد النبی الامین و علی اہل بیتہ و اہل بیتہ و بارک و سلم
 وصل و سلم علیہ و علیہم۔ اول نفس خود را حبس کنند و در یک حبس بست و یکبار
 او آکند۔ ہمچنین تانہ نفس و طریق خواندن بہ پنج و نگر نیست کہ استقبال قبلہ پشت بند جسم نور
 از خود جدا ساختہ و جسم نوری شیخ خود فانی کنند و صلوٰۃ مذکورہ یک مرتبہ بخواند شغل مفید
 امر شریف با احمد را بطرف است بگوید۔ یا محمد را بطرف چپ در دل ضرب یا رسول اللہ
 زند و ضرب را بطور اسم ذات زند و اسلام و الاکرام میان محمد اکبر و عرب و محب صادق است
 اعانت در حق ایشان خواہند کرد و چندے در خدمت خود دارند۔ و مزاج ایشان در یابند
 مگر توجہ فی الجملہ حاصل اعتقاد و در خدمت شما بسیار دارد پس ہمہ دارند۔ و درین ہر دو عمل
 مذکور شما محنت سازند ہر کرا کہ خواہند تسلیم کنند فقط
 حضرت خواجہ بہاروئے این دو ہرہ بسیار میفرمود۔

دو ہرہ

بصل ہوتی ہر ہیری ستر ملی بے جیسے تھو ویسی بھنے اب کچھ کہا بجائے
 و این بیت ہم بسا اوقات تہ زبان معجز بیان مینیت۔

بیت

گو کہ پیر شدی ذوق عاشقیت نماز شراب گہستہ ہستی دگر دارد

ولہ

تہست بگردنی کشی با عینم عشق آسے شتر مت کشد با گدن
 میفرمودند کہ انسان کمال جان عالم است۔ و فوت شدن او ذمہ تمام عالم فرم

معصیت منافی وحدت نیست هر کس را که اعتراض وحدت بزربان صداقت آن
در دل باشد دیگر سبب نیست که موجب زوال وحدت او گردد. روزی کسی این بیت
در خدمت التماس کرد. شعر حافظ ۵

نقار و پرده ندارد نگار و بخشش ما تو خود محاسب خودی حافظ از میان بر خیز
فرمودند اگر پرده باشند پرده بر او غیر هستی موهوم پرده اگر نیست فرمود حصر انجام بل بیان
است شفاعت خواجہ شفیح الانبیاء هم موقوف بر تئاست ایمان باشد. شخصی پرسید که
جد اولیا در گوچه حالت دارد. فرمود جسد اولیا حکم بر روح دارد. و جسد ایشان را
بجاست روح نگا دارند چپت آنچه عالم ابدال آنکه طلیا باشند بر جسد پرواز کنند. دلیل
اینست که قوت روح ایشان گرانی جسد غلبه دارد و ازین رو مگر اولیا محض از چشم ظاهر پوشیدن است. فرمود اول شود
آنانکه بوجد کار دارند از مقام شهو منزل عبید جاوید و آلاء که بجز شهو وجود بوسی از وجود هم انکار کرد
در آنوقت خلیف اعظم حضرت نوح محمد ناز و وال زمین خدمت بوسیدہ التماس فرمود
که کسانیکه مسلوب باشند از انکار وجود هم خیزند ازند. فرمود این هم درست باشد. اما
مشاهده ایشان منظم است که آنرا مشاهده پیدا کنند. و گرنه بمعنی از دایره مکان عقل
خارج است که کسیکه ملتان و لاهور دیده بر شد. ازان بجز انکار گراید. شخصی پرسید
که در نفسانیت را هم دو عالم هست فرمود آئے اگر کسی کیند. آنا نفسی منجم
که طلب علاج کند. باز عرض کرد که من خود منجم لیکن نمیتوانم است علاج کنم فرمود.
این هم غصبت نیست یک خود را مرخص میداند گاه بیگانه در مان پذیر باشد. فرمود که
شغل این نفس التماس را باین ترتیب باید کرد که منم آء اللہ را با شفاعت بخواند تا حوزت
پیدا آید و در وقت مد نفس اللہ به دم گویند یعنی دم سان دل باشد. و در وقت
نفس بوجم گویند بجان یعنی در ترتیب یعنی بوقت بند نفس اللہ و دوست دم بالان
هنگام دید. که مرغوب و طبع نیست حکمت احسان بان به ارتفاع کام سنگام ذکر

پاس انفاں محین توجہ است نیک و خواجہ کلیم اللہ جہان آبادی فرزند ارجمند و سلسلہ قادریہ
شرف جیت بخشید۔ میفرمودند کہ طریقہ حقیقیہ منی بر شققت ریاضت است و دامن
حضرت محمد شالاعظم و سمیع فراخ است کہ ہمہ را میپوشد۔ فرمودہ سور المؤمنین شفاء مختص
بر مؤمن کامل نیست بجز عوام گنہ گارانش دارد یا امتیاز نیست کہ علی قدر ایمان شفا میرسد
زیرا کہ از ایمان پیکر کلمہ علیہ نیست مخصوص پر سید کہ علما تعظیم کفار میکنند تا اہل اللہ کہ تجلیل کا و بیرون
یگانہ باشد حالانکہ در طریقت و سیرت مخالفت نیست فرمودہ است در سیرت طریقت و سیرت اما اختلاف
فہمیدن است صفت لہما و طائفہ اہل اللہ ہر یک را بر دوری بید و است آنانکہ عظمت کفار میکنند نظر
کیفر کردار ایشان میکنند کہ چشم عالمان فی غیر از اسباب ظاہر حیرت و پیدان اند و اہل اللہ تعظیم حقیقت ایشان
روا دادند زیرا کہ در نظر اہل اللہ حقیقت ایشان نیک ماند۔ نقل است وقتہ حضرت خواجہ مہاروی کوٹ مہتمم
تشریف آورد مولوی احمدی کہ فضل عظیم ایشان بود حاضر شد و گفتاں کہ حضرت شاکر علی شینخ مع الدین مینی
قادر اللہ سے آوارہ است کہ طعام المرید خرام علی شینخ۔ پس حضرت شمارا بکہ امام جمہ
دعوت مریدان سلال باشد۔ فرمود کہ از صفت مریدان عالم مثل حضرات اصحاب
رسول کسے کمتر باشد و از جملہ شاخ برتید کائنات صلی اللہ علیہ وسلم ہیکس نہیں
وازان رو کہ حضرت سید البشر علیہ الصلوٰۃ والسلام دعوت اصحاب بطیب خاطر
قبول میفرمودند۔ بناء علیہ برائے ماویا ران طریق ماہین حجت بر تہ سنت است۔
تہنفتن جواب مولوی احمدی لب حسرت گزید۔ و مجال خود سکوت وزید۔

مولانا سید شاہ نیاز احمد ہشتی

خلیفہ معظم و محبوب محترم خواجہ فخر جہان است صاحب بازو نیاز۔ و خدیو سوز و گداز در علوم
ظاہر بختائے زمانہ و در باب کشف و کرامت فقیر اللہ المثال و یگانہ۔ بہ سماع بسیار غلو داشت
و بوجد و استغراق بمرتبہ غایت مالوس بود۔ حجیم کثیر از بلا و امصار دور و دراز در بند ارادت

و بالآخر قیام دارفانی غیر مطبوع شمرده سفر آخرت اختیار نمود و در قصبہ بدآون میں فوج حجتہ تعالیٰ علیہ

و از خلفائے حضرت شاہ نیا زا احمد۔ یکے میان سکین شاہ بود۔ نام اصل غلام محمد۔ و اوائل

از اعنیا بود۔ بالآخر ترک سبب نیا کرد۔ و طریقیہ قادریہ خست یا کرد۔ بعد از ان با شارت ناست

خواجہ بزرگ معین الاولیا در خدمت حضرت فائز گردیدہ بشریف تملافت سرفراز و ناموشید

و بتواری بودن جیو پور ما مور گردید۔ و در انجا فتوح عظیم و قبول عام حاصل کرد و ہما نجا وفات یافت

خواجہ محمد سلیمان تونسوی قدس اللہ سرہ العزیز

سلطان الزاہدین بان العارفین کنز السالکین میر تاج جو سلطان حبیب جہان کہ نامی

و اسم گرامی محمد سلیمان بن زکریا بن عبد الوہاب است۔ آورده اند کہ روزی لہہ پاش

مشکیزہ آب بحسانہ خود سے بُرد۔ در ویسے کہ بلباس زبان بہندیان معرفت داشت

در سرباہ اور ابدید و گفت سبحانہ اللہ تعالیٰ شانہ کہ از لطن پاکت سلطان مشارق مغارب

بمنصہ شہود خواهد آمد۔ و سلیمان زمان خواہد شد میسگو نیند کہ پدر بزرگوارش وقتیکہ ازین

دارنا پاندار بار القرار رحلت فرمود۔ عمر شریفش بیش از چہار سال نبود۔ چون بسنگی رسید

از عارم و نینیبہ نسخ نام حاصل کرد۔ و بہدین زمان غلغایہ تشریف آوری حضرت خواجہ بہاؤ

و کوٹ مٹھن کشنیدہ چنا چہ بیتان احمد علی بلدہ پانچ رفتہ بشریف بخت پایہ عزت برافراختند منقول است کہ

حضرت خواجہ سلیمان جہان در لوازم ملائکہ عیسیٰ نام بود مگلو نیند کہ خواجہ فخر جہان خواجہ بہاروی اشارہ فرمود بود

کہ شاہبازی از کوہستان مغرب پر پیر و از خواہد کشاد۔ باید کہ اورا از وام علاقہ خود وارتین

زیرا کہ لغت اولین و آخرین بنام نامیش رقم زودہ اند منقول است کہ خواجہ سلیمان جہان

بعد حصول تشریف بخت با یار شہد برحق قصد دہلی فرمود۔ اما بقصبہ بلواری رسیدہ

بودند کہ خبر جو سال خواجہ فخر جہان جاکزین گوش زوش گردید۔ بہستماع اینی خیلے فخر جو

رستے داد۔ آورده اند کہ بعد اتمام سفر بصوب بہار تشریف توجہ فرمودہ تا چند سال در ریاست

و مجاہدات گزرانید۔ اکثر فکر چہر و دل پس لفتناس و قوت سلبی اشتغال فرمودند و بہین
 زمان کتب صوفیہ مثل ادب لطیف البین و لواحقہ و عشرہ کاملہ و مفہوم الحکم و غیرہ تجد
 حضرت فقیہہ صوری و محنوی خواجہ مہاروی گزرانیدند۔ روزیکہ در جب خدا بخش مہاروی
 پانہوس بست آمد۔ خواجہ سلیمان رادویان حافظ در دست بود۔ حضرت خواجہ کمال لطف
 بخواند نش ایما فرمودند۔ خواجہ سلیمان جان باین بیت آغا کردہ

کمال صنعت مشاطہ شاید کہ روسے زشت از سیا نماید

با تملع این بیت خواجہ مہاروی از بس خوشدل و مزہ گزشتہ از راہ و فور محبت شوق فرمودند
 گو کہ پیرشدی فوق عاشقیت نماید شراب کھنہ مستی دگر دارد
 نقل است کہ روزے بر مکان نواب غازی الدین خان سماع برپا بود و قولان غزل مولانا
 جام نبیا دگر وہ بودند

از مدرسہ بہ کعبہ روم یا بہ میکدہ اسے پیرہہ گو کہ طریق صواب چہیت
 خواجہ سلیمان جان را ذوق غالب مدو بود و آمدند۔ تا آنکہ دست از کار دبار از اختیار
 برفت و بہان عالم حیرت و بچو دی گردوات پاک حضرت خواجہ مہاروی مسیگر دند و شکر
 خوان آلودہ از دیدہ نم دیدے ترا دیدند۔ و تا بہ بہین حال و احوال در گزشتہ۔ آورده اند
 کہ چون حضرت خواجہ مہاروی را زمان آخر فرا پیش آمد۔ خواجہ سلیمان جان حاضر
 خدمت نمودند۔ خواجہ مہاروی از یاران جلسہٴ فسا فرمود کہ از رو سلیہ۔ کسی خبر وارد عرض
 کردند سچ آگاہے ہارے فرمود۔ خیر۔ ماشاء اللہ بخود آہ آمدہ

کشتے کہ عشق دارد نگاروت بہ نیان بچنازہ گرنیائے بزار خواہی آمد
 میگویند کہ در این ایام خواجہ سلیمان جان بوطن مالووت قریب آمد
 مراقبہ بظہاب در خاہ و اشتیاق در دل ببالے کرد و در آن حال دولت
 دید از نام ختم بسیار بہت اختیار کرد۔ خواجہ سلیمان جان از مالائے تقدیر

خوشترین را بر پشت زمین بیداخت و پیمان شب تیره و تار که روکش حلیقے امّہ خان
 مہر نگار بود۔ بود۔ نے پار و مدگار پائے اشتیاق و منزل طلب بہادور اثنائے راز نے
 ملائی شد و گفت زود برو۔ تا سکہ تیار است۔ القصد بروز ششم بحال بقرار در قرنیہ مہارتر
 شریفین رسید و بہت پائین خواجہ مہاروی زانویں دست فرمود۔
 انگاہ خواجہ مہاروی سے بے جا حاضران جلسہ توجہ کردہ اسر شاد فرمود کہ من با این رو مہیلہ
 راز ہوا و ہم۔ سلسلے چند خلوت مقصود است با سماع آینی باران جلسہ از ہم جدا شدہ
 و بزم صحبت و شجر حسنات گرم بازاری یافت۔ و خواجہ سلیمان جہان از دولت وصال
 سر با یہ کمال مالک شدہ غرضت و شرف و داع در پائستند بعد ازین خواجہ مہاروی سفر
 قسطنطنیہ مال بزرگسال اختیار فرمود۔ در تاج صہ و مد فون شد۔ رحمۃ اللہ علیہ منقول است
 کہ فرسے و خلافت شہ شریف پاک میں مجلس سماع برپا بود۔ بیک ناگاہ خواجہ سلیمان جہان مہر فرمود
 مولای خود را چہ مویس با قبسام استفسار کرد فرمود کہ زہر شان سیاکان و خواجگان با کہ انہم۔
 علوہ پایہ خصم علیہ السلام را درین بزم عالی یارک دم زدن و مجال ہستادن نیست
 حتی کہ از مصائب ہستد باران جلسہ جائے قرائت میگردد۔ اما شرف حضوری بزم کرامی از دست
 نمیدہد بہر شاہ معینی خندہ سے خستیاک مقاید۔ نقل است کہ سید احمد مدنی حاجب حرم محترم
 رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم با پیام حضرت ختمی پناہ ہے و تونہ شریف آمدہ۔ و سلسلہ
 بیعت معزز ہوسپاہی شد۔ و خواجہ سلیمان جہان اورا پیشہ خلافت مشرف کردہ
 و داع فرود نقل است کہ محل خان بلوچ والی سند و طہ بزبان حکومت از عجزہ از قوم بلوچ
 براہ پیدا کرتہ ہر دور۔ و باول نام شروع صاحبت کرد و گرفتہ از قوم بلوچ بباد خواہی پیدا و بخدمت حضرت
 خواجہ سلیمان جہان جمع آمدند حضرت علی بر حال احوال ایشان اس طبع یافتہ صحبت کے از بندگان خدمت جانین کو پیام فرستاد
 تقدی و تسلیم اجتناب کردن نصرت فرمود۔ و عریضہ طویل آید و تیز و تخریر کردہ فرستاد
 چون شرف مطالعہ و آرزویشان نگین جان مذکور کہ پھن افہ عریضہ منقوش بود بہت جا

مالیده دور انداختند۔ و در همان حالت قصه زبان آوردند که ملک بست درویش است هر که را
 خواهد دید فطرت آن خبر آوردند که قریب به چهار هزار سوار از سمت خراسان تاخت آوردند
 و مال مونسال عجب و سخت لعل خان در مرض نهمیب و تاراج رسید۔ و او خود هم بدست نهمیب
 دستگیر شد۔ نقل است که اسدخان حاکم ملک سنگم در شمار نشه غرور و کبر۔ آنار بندگان حصار و امید
 مطلوبان چند بخدمت حضرت فریاد رسانیدند۔ روزیکه خان بخدمت حاضر بود بنظر انتباه
 و تمهید سخنهای حسنه با او گفته فرمودند که اگر از۔ ازار و تم دست بازنداری فرماندهی ملک قوم
 سکھ خواهد رسید خان که از دولت سعادت و کرامت اولیا منکر مطلق بود۔ برگفته حضرت
 گوش نهاده تا آنکه بعد از مرور ایام چند جنود سکھان با من شین و آویند لیرانه و بست خبر
 مروانہ بکار آورده اسیر کردند۔ و حکومت ملک با آنها قرار گرفت۔ نقل است فرموده خواجہ سلیمان
 جهان که دعوی مرشدی و مولائی کسی را می زید که در دور حضور از خبر داری بندگان خود
 غافل نباشد۔ و بر حال و احوال ایشان توجه فرماید و به اعانت و حمایت پرواز درین
 محل مولوی سلطان محمود که صاحب ارشاد بود التماس کرد که با آنکه بنده را با اجازت برون
 گرفتن با تو فرموده اند اما اینچنین صفت قوت بخود نمی بینم پس حال و حال من چون خواهد شد ارشاد فرموده اجازت
 بیعت فتن شایع بزدست است خود منحصر شد اسم حضرت سلیمان جهان واقع دیدند که بر قرآن سوره اندازید خصلت
 از مولانا محمد عابد پزید که تعبیر چو است من و ذکر بر آن جهان بزمین بود است حضرت ایشان براه حق مقدم است
 خواجہ سلیمان جهان بسیار پسندید که نعام حضرت انطیاب بجا آوردند و ده مذکور چون طالع مقرر نمودند حضرت خصلت
 سلیمان جهان فرمودند خدا خیر کند از ان وقت مرض نه عارض شد۔ و روز بروز مرقی گشت با اینهمه در اوقات
 خصلت واقع نشد تا آنکه شدت مرض تقاضا کرد و ناتوانی و سخاوت بخدمت نایت
 وقتی که زمان جو سال قریب تر بود حضرت خواجہ سلیمان به تکرار سلام
 حق بچست برسید نهادند اما از کسی نشانی پدید نبود که شایان این برست و سلام
 باشد۔ چون وقت تعجب فراری با اشارت در ادب نماز مشغول گشتند۔ و او را در جدول خوانند

بہاؤدان سے توجہ سے حضرت صاحبزادہ فرمودہ استفسار کردند کہ گیت میں کیا صواب ہے
 کہ حاضر بیسہ بودند التماس کرد قبیلہ الہ بخش صاحبزادہ شماست ایچہ حضرت خواجہ مابادل
 دروس سیدہ عرض کرد کہ ہنگام محبت اغسام است بندہ را قبول فرمایند کہ در خدمت
 و مجاورت مزار سعادت سرمدی و دولت ابدی دریابد۔ بہستماع اینی خواجہ سلیمان جان بسیار
 خوشدل و ازلہیں سرگشتند۔ و حضرت خواجہ مارادکننا لطف و عاطفت تنگ تر
 گرفتہ و نعمت ہائے ولین و آخرین تقویٰ نصیب نموده لب پاک بر زمین مبارک حضرت
 خواجہ مانہادہ و نفیست فیہا میں منجی بزبان حال ادا فرمودند و بعد ازین قامت پاک را
 کردہ۔ پاسنے پاک دراز کردند۔ و جان خود را بحبانان سپردند اِنَا لِلّٰہِ وَاِنَا اِلَیْہِ رَاجِعُونَ
 فہرست خلفائے حضرت خواجہ سلیمان بسیار است۔ اما شہرترین خلفا کہ نخواستند
 تحقیقی عالم شیخت بلوہ شتند چہار یار بودند۔

اولیٰ محمدا یاران کہ صاحب جب و حال و خدیو کمال بود۔ در نشہ باذہ حقیق محبت شہ
 روز قدمہ خرق و کرامت نامور و نامدار۔

دومین مولوی محمد علی بکٹوی کہ دل داغدار محبت و جاہراحت سیدہ پیکان دت داشت
 ولدادہ وجد و سماع جان باختہ لعارف حقیقت شعاع مطیع سلیمان جان۔ و جهان مطاع
 مستغرق قلزم تفرید و تجرید شہناوردیایے تعریف و توحید۔

سومین حافظ محمد علی شاہ خیر آبادی جامع محبت و عشق۔ عواص دریایے فنا فی اللہ سید اوج
 بقابا اللہ سونی صفا کیش۔ درویش سینہ ریش۔ بہ فقر و سلوک معرفت و بخرق عادت
 مشہور۔

چہارم مولانا احمد۔ حاوی شریع و طریق خازن خزانہ کشف و تحقیق مخمور حکمہ عرفان و
 سرست کیف حدت و ہیبتان رحمۃ اللہ تعالیٰ اجمعین۔

مولانا نور محمد ناری والہ

خلیفہ اعظم و محب محترم حضرت خواجہ نور محمد مہارویؒ است۔ ہم از و مساز و یار غار شیخ خود است
عالم علوم علی ماہر روزرسمی حقیقی آورده اند کہ اور آغاز عرصہ متضمن برشتیاق نور علیہ
ارادت حضرت خواجہ فخر جهان فرستاد۔ جو اہل داند کہ اگر تمنا شرف بیت است
پہمیا نصاحب نور محمد مہاروی در خواست باید کرد۔ بوجہ اول جواب باقتضای امر و مضموع
مہار خود و شرف پائیوسی حضرت شیخ دریافت و تشریف بیت حاصل کرد۔ بہ اندک
زمان اکہ کمال دستفادہ کردہ کار خود تکمیل رسانید۔ نقل است کہ ایشان قبل وقت
مرگ بسیار ان خدمت فرمودہ بودند کہ دم آخر اہل قوالان بفتن اشعار عاشقانہ مگر مہار
دوم گویند سپید فوج گنند۔ سوم دو چہارتن نوکر اسم ذات بطریق چہ چہاری دارند چون
ہنگام رسید۔ وان عاشق پاک باز جان بجانان سپرد۔ تمام مقیم لفظ ہو جو از قلب پاک
عباری بود۔ و مردمان کہ جمع بودند صانع شنیدند۔ تاریخ وفات آن برگزیدہ آفات
شمشم جادی الاول در سال ^{۱۰۲۰} دوازده ہمد و چہارم رقم است۔ و از حضرت مریدان و پیران
بسیار بودند سلسلہ پاک او ہنوز برقرار است رحمۃ اللہ علیہ ۴

قاضی قائل مجاہدین بنامی محمد شریف

خلیفہ ستین محبوب لٹشین خواجہ نور محمد مہارویؒ است صاحب سلم سورسی و حنفی
روز باطنی و ظاہری مائل و شیفتہ و بعد و سماع بود۔ از ابا و اجداد انشا اللہ
ستہ ہ جاہلیت۔ آورده اند کہ او بعد تشریف بیت در اندک ایام بہ ہمد مانی و شیخ لاری
فاز گردیدہ بقدر تکمیل رسید و جمعی طالبان را در سایہ تربیت نمود و دست مؤید
رسانید۔ خلفائے بسیار بودند کہ از تلامذین و ارشاد اولیائے زہد و عابدان ہستند

وفات آن صاحب کمالات و رسال دوازده صد و بیست و نهم مرقوم است و بعد وفات این
 خلیفہ و فرزند لیسندہ ضعی احمد علی سرباؤدہ شیخت و ارشاد تکلمین فرمود سوبہ ہدایت و ارشاد
 خلق خدا را ہنرمونی کرد و در نیوا حضرت شیخ غلام فرید کہ صاحب نبل و ایشاد و اہل درد
 و مضطر را راست بر جاؤدہ شیخت قیام دارد و سلسلہ اجداد کرام مارونق تازہ و زینتے اندازہ
 سلمہ اللہ تعالیٰ +

حافظ مولانا محمد جمال

از اعانتہ خلفے خواجہ نور محمد مہارولیت یازمہ کامل صاحب جد و حال و خدیو کمال و
 مقال بود۔ و نامت در از و خدمت شیخ لبر بد و ہجیت او با اشارہ روحانیت شیخ ابو الفتح
 رکن الدین زبیرہ شیخ الاسلام شیخ بہاء الدین بلستانی رقم نموده اند منقول آن کہ حضرت شیخ
 قسمت جامہ و نان باؤ مفوض بود احوال برکت شتال او بسیار است کہ درین مختصر
 گنجایش ندارد۔ و سال آن برگزیدہ ایزد متعال و رسال دوازده صد و بیست و شش
 منقول است۔ و مثال خلافت او بہ شیخ خدا بخش سے رسیدہ بود کہ بعد و سال شیخ و
 اولے حق ملقین و ہدایت سے جمیل بجائے رسانید۔ و در سال اسرار کمالیہ کہ اقوال حافظ
 مولانا محمد جمال از نظر مولف گذشت بطریق قصار نیست۔ فرمود و در وضو مانند جو تان
 زودی باید کرد۔ و در نماز چو ضعیفان۔ عجز و کمسار۔ روزے سبب میر شاہ نماز با دلو
 بہ عجلت ادا سیکرد۔ و آداب قیام و قیود بخونڈاشن فرمود۔ بر خوردار تو در مدت قلیل
 نماز را بخیر ضبط آوزوی۔ من جیپاہ از صد سال میجو نیم و بزودی ضبط آوردن نمیتوانم
 میفرمود۔ الوضو علی الوضو علی الوضو است و میفرمود کہ شیخ رکن عالم را در سلسلہ شہتہ
 از حضرت سبطان المشائخ نظام الاولیا اجازت است۔ و میفرمودند کہ از حملہ بار از ما تو سجا
 تعالیٰ سبحانرت تو نسوی فضیلت تو کل ما و است +

توسبت گلی چو گدایان بشر طمزدکن
 که خواب خود روشن بسندہ پروری داند
 در آن زمان که خواجه ما بتقریب زیارت عتبات عالیات کہ زمین دار اخیر اجیر امیر آقا
 وشادات گردانیده بود بندہ ناوہم فرمیدہ۔ در خلوت دلبوست حضرت حضور سی داشت اللہ اللہ
 نہیے زمان بود۔ و خیمے مکان کہ غیر از انوار و تجلیات و کلمات حسناات چیزے دیگر بہ نظر
 و بظہور اکرام و بظہام و بندہ پروری و بندہ نوازی آن محنت دم آن نام و خود چہشت لوزید کامیابی جاہ
 مقرون حال داشتہم در آن ایام مصر بہ خیمہ اعزاز نم بود۔ و شد کلاہ من با شہ شہادہ انجم سپاہ ہری
 میکردہ۔ از آغاز بابت تا بہ بعضی شب آفت در هجوم و اثر و نام عام از کثرت شہران خدمت میشد
 کہ یکے برویکے خدمت اور و بعضی طہن سال و ہر زمان ضعیف و سہل حال پانہال میشدہ
 و نچل تماشائے قدرت خدا و تصرف قبول خواجہ ما۔ خصم بدین داشتہ و شنیدن و
 بعد آنکہ از خدمت مزار حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا خلعت خدمت حاصل شد بنظر
 زیارت حضرت خواجہ سراج الاولیا عزم گجرات نمود۔ فقیر ہمہ کاب بود چون بہ قصد مہار
 رسیدند و ارادہ پاک پٹن کردند ظاہر شد کہ راہ آہن خوات است و چہ سکہ کالسکہ بخار دہ
 توقف بدراک ہم معنی خیلے تحسرو یاس عاید حال ہمہ امہیان خدمت گردید۔ و فقیر سیادت
 عرض حال نمود۔ فرمودند کہ رجوع ما۔ بحضرت پیران ما است نہ بہ کالسکہ بخار شامہ القصد بعد نماز
 مغرب شخصے از قوم ہنود کہ لالہ رام نام دارد و اہتمام تعمیرات راہ آہن با و مفوض است بمہن
 شد و از ان رو کہ پیشین بن با و شناسا بودم خیلے زحمت کشید و در تواضع باز کرد و گفت کہ کیا
 کالسکہ دستے دارم اگر ہر شامہ پند فرماید چہار تن را براحتت تمام تا بہ پاک پٹن سے ہمہ روزے آم
 با شماع ایسی مسرور شدم و بدل آوردم کہ خیر حضرت خواجہ ما۔ و صاحبزادہ محمود سب سب کلمی تا بہ
 مقصود آمد و رفت خواہند فرمود۔ و درین دیار عربت و مسافرت این ہم غنیمت است۔
 چون شہ حضور سی با فتم۔ و عرض داشت کہ دم۔ تبہم فرمودند۔ کہ اہل معرکہ را از شہ زیارت
 محروم داشتند و تنہا رفتن ہمیشہ نئے آید۔ خیر بر خاستہ رفتہ و بجائے خود ہشتم۔ تا آنکہ تقریب

بیک ریح شب نگزشتہ بود کہ بہان لالہ رام برسبہ بالینیم رسید و گفت کہ ہشت منزل کال سکہ دستے
 غیر طلب بہ باعث ضروریہ از چوکیات قرب جوار در رسیدند و برائے سفر بست
 ہشت تن کفایت میکنند ہمین کہ او سخن تمام کرد و خدمت فتم و عرض کردم مسرور
 شدند و بہ مردان محرکہ قریب بہ بست و چہارتن بودند امر فرمود کہ بعد از فریضہ بادا و سامان
 سفر درست کنند القصد علیٰ لصبیح برکات فیض انتساب تا بہ پٹن رفتیم و دولت
 زیارت مرارات پیران سلسلہ نصیب ما گردید۔ و از اشجا عزم احمد آبا و فرمودند۔ و بعد از
 عقیبات عالیات عثمان عزیمت بصوب ادنگ آباد معطوف فرمودند۔ و فقیر و گنیم و برادر
 طریقت محمد یعقوب خان کہ از عمائد و اعیان اجمیر است عز رخصت دریا تسیم درین
 چند روزہ سفر حضرت خواجہ چندان نوازش و اکرام فرمود کہ گفتن منے آید آئے خواجہ

را شاید کہ بر بستگان بخشاید

در جبہ فتم خاک و تدم ہائے تو بوسم
 آنجا روم و گریکستان جائے تو بوسم

خوش آنکہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 آنجا کہ تو رفتی نفسی جائے گرتی

فرع ثانی اصل دوم باب سوم

خواجہ سلا الدین احمد صابر

مہر پر توحید و استغراق۔ در خمیل برگزیدگان آفاق واقف علوم باطن و ظاہر خواجہ سلا الدین احمد صابر
 خلیفہ اعظم و داماد حضرت خواجہ فرید الدین فرید الاذی است و آوازا
 نسبت لنگر با و مفوض شد۔ اما تاعدت دو از وہ سال از طعام مطبخ
 بہ اوراک یعنی حضرت خواجہ فرید الاولیاء سر و گشتہ بہ اقب صابست از فرمودہ و آشرا
 خلافت مفتخر نموده و بر حکومت دہلی شمال نوشتہ با و مفوض کرد و گفت کہ اول خدمت

جمال الدین بانی سنوی رفتہ و نقش نگین شیخ برمشال مذکور گرفتہ قصد وطنی گسندہ آئندہ اندک
 چون خواجہ صابر بہ ہانسی رسیدہ در حالت شکر و ذوق کہدام مزین حال او بود۔ بہ سواری
 چو ڈول اندرون خالفتاہ برفت و از چو ڈول فرو نیا مدہ ہر چند کہ ازین ادا تہ غیر سول
 خواجہ جمال مکر سفد۔ آتا تاد خانقاہ استقبال کردہ۔ و بر حسب حاجتے دادہ۔ و باہر گہ نماز شام
 او کردہ۔ بعد شمع از نماز خواجہ صابر بمشال حکومت از کیسہ برآوردہ۔ بہ خواجہ جمال بخوردہ۔ زمین
 نقش نگین بچ خواست کردیدہ آنوقت بکینا گاہ باد شد بوزید و چراغ گل شد خواجہ صابر بفریاد بر روی چلغ دم کردہ چراغ
 بلور وخت خواجہ جمال بمشاہدہ بچندین حال مشال از دست خواجہ بگرفت پارہ کردہ و فرمود کہ بیچارہ ملی تاب تم تیشین قن جہا سوز
 شما نذر خواجہ صابر بشنیدن این سخن و غضب آمد و فرمود کہ تو مشال من پارہ پارہ کردی و من بسلسلہ ترا
 پارہ پارہ کردم۔ پسیدند از اول با آخر گرفت از اول بعد ازین خواجہ صابر از انجام خصم گروید
 بہ اجود بن رسیدہ حسب حال در خدمت خواجہ شریالاولیا عرضداشت کردہ بعد از مردہ ایام
 چند خواجہ صابر بہ اجازت خواجہ فریدالاولیا بہمت کلیر توجہ کردہ و ہمہ ہونجا سکونت و زریعہ
 و ہدایت خلق خدا سے موفور بجائے رسانیدہ و کارا۔ نے نمایان کرد و سال وفات آن
 صاحب کمالا شش صد و نوزد مرقوم است رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ ۴

شیخ شمس الدین ترک پانی پتی

مرید و خلیفہ بزرگ خواجہ علی احمد صابر است صاحب کمالات عالی بودہ۔ و بہرین توفیق داشت و
 صاحب سیر الاقطاب میفرماید کہ اور انبیت حلافت بہ خواجہ شریالاولیا ہم صادق است
 چون خواجہ علی احمد صابر خصت یافتہ و در قصبہ کلیر رفت۔ شیخ شمس الدین ہم معیت اختیار کردہ
 و بیشتر در خدمت خواجہ علی احمد صابر بسر بردہ۔ چنانچہ بعد وفات خواجہ علی احمد بسلسلہ صابر بہ
 بنام انتہ نام یافت بسلسلہ نسب او بہ امام خلیفہ بن علی مرتضیٰ کرم اللہ وجہہ فہتمی میشود۔ و
 آورده اند کہ از خطہ کلیر مفارقت کردہ۔ در قصبہ پانی پتی سکونت اختیار کردہ۔ و در

شاه شمس بر علی قلمت در هنگام محبت کرم داشت و وفات او در سال منقصد و پانزده و
 بدایت منقصد و هیزده مرقوم است رحمتہ اللہ علیہ

شاه سرربانی لاهوری

از اعظم علما و خلفائے شیخ شمس الدین تریک است بمرتبه غایت مشغولی و استغراق داشت زعم
 و ریاضت محبت و باور پیمای مسنازل فنا فی اللہ بود وفات او در سال منقصد و چهل و نہ
 مرقوم است

شیخ جلال الدین بانی تری

صاحب حال خود یو کمال بود خلیفہ شیخ شمس الدین تریک است سناور ریاضت فنا فی اللہ و سیر
 نبرد بقا باللہ است۔ اصل نام محمد بن محمود است و از حضرت شیخ خود جلال الدین خطاب یافت
 سلسلہ نسب او بہ حضرت امیر المؤمنین عثمان بن عفان رضی اللہ عنہم منتهی میشود سماع بسیار
 دوست داشت سیف بان بود۔ مدام براقبہ و اعتکاف مے ماند و کتاب زاد الابرار از
 تصنیفات او است۔ و در کتب شریفہ عربین خریفین مشرف شدہ بود و خوان کرم او بہ
 وسیع بود۔ و بسیار فقر او مساکین بہرہ بسیار یافتند۔ وفات او در سال منقصد و شصت و
 پنج مرقوم است رحمتہ اللہ علیہ

شیخ احمد عبد الحق دہلی

خلیفہ مستند شیخ محمد عروت شیخ جلال الدین بانی تری است صاحب کرامت و کرامت عرق
 و عادت بود۔ و دستام شریفیت تمام عالی بنسب گرامی داشت از ابتدا و از قلم عشق
 و مرشد محبت بود۔ بالآخر بخدمت شیخ قاسم گرویدہ بمقام بلند و پایدار جہت رسید و کتاب

علوم ظاہر بخدشت شیخ لقی الدین طے نموده۔ و در صحرا و بیابانہا متے سکونت و زریں و بند بخت کشیدہ در لوئے ریاضت و طاعت حق سبحانہ تعالیٰ کوشیدہ منقول است کہ او در حق بود شب جمعہ و جبکہ در وقت سلسلہ اذان میگفتند۔ و باو ہم گفتن اذان برخواست کردند پس سید کہ سبب تکرار اذان حدیث گفتند کہ بروایت قوی بہار سیدہ است کہ اگر شب جمعہ ہفت بار اذان بگویند حق سبحانہ تعالیٰ از آفات و بلا بندگان را محفوظ و محروس دارد فرمود دین کار مرا معذور دارید زیرا کہ اگر کسی خدا کے لئے را بنظر آسانی و آسائش خود ستائش کند بندہ خدا نباشد۔ نقل است کہ اور اباشیخ نور قطب عالم نسبت ملاقات دست وادہ بود۔ و با شیخ فتح اللہ او دہمی ہم صحبت او موافق نیامد۔ زیرا کہ شیخ فتح اللہ طریقہ زاہدی در پیش داشت و شیخ احمد در شرب عشق و محبت متفرق۔ چنانچہ مدتی در گورستان تکیہ زوہد دست خود قبر کاویدہ قریب شش ماہ در آن قبر مشغول ماند۔ نقل است شیخ احمد میفرمود کہ منصور ظہرت عالی داشت۔ از صحبت مادہ اسرار بیرون زد۔ مردان حق کسانند کہ در باطن بنوشند و آروغ نیازہ و نیز میفرمود کہ لطف می گنجوی شاعر ناقص بود از آنکہ گفت بشعر

صحبت نیکان جهان دور گشت
خوان عیال خان زہر گشت

و میگفت صحبت مصطفیٰ صلے اللہ علیہ وسلم چنانکہ حساب را بود۔ صاحبان حال و خیر مشربان کمال را اکنون حاصل است۔ آورده اند کہ او در سجد جامع پیش از ہر مرتبہ نیت و جارب میکند۔ آمانیدانست کہ سجد جامع کدام طرف است۔ چون مردمان او۔ ذکر لفظ حق بہ چہرہ سیکردند۔ بر سر اشیاء ایشان ہر نیت در سلسلہ او مہود است کہ ہر کار حق حق گویند۔ و میگفت کہ ذات پاک حق بے نام بے نشان است اگر اسمی از اسماء آن نوا پاک را اطلاق کنیم بہتر از اسم حق نباشد کہ معنی اسم حق ہمزاد اسمہ کمالات و ثابت بدت است و در سالہ الزوار العیون شیخ عبد القدوس در توجیہ این اجمال سخنان حسب صلاح ایشان گفت است و مشہور است کہ چند مردیان سلسلہ او بر بہین کلمہ جان وادہ اند و در خانقاہ

از غیب سہین آمد۔ وفات او در سال ہشتصد و بی ہفت مرقوم است رحمۃ اللہ تعالیٰ فرست
خلف نامہ دار کے لیت +

فہرست

شیخ محمد عارف فرزند بسند حضرت شیخ و شیخ محمد زبیر حضرت شیخ و شیخ عبد الستار
و شیخ جلال الدین تھانی سری و شیخ عبد الغفور عظیم لوری۔ و شیخ جان جوہوری و غیر ہم
رحمۃ اللہ علیہم اجمعین +

شیخ شہلی بن شیخ جلال الدین بانی تہی

خلیفہ معتبر پیر بزرگوار خود بہت جامع علوم شریعت و طریقت و شرب فقر اشان عالی داشت
و بہ تجرد و تفرید لگانہ۔ و بہ شوق و محبت کیمت سے زمانہ بود۔ ہر دو یاں نے اوج بہ مرض
بیکار بودند۔ اما در غلبہ سکر و وجد و عیب کہ شیخ آسیب بر پیک او موثر نہ بود۔ تھن میگرد
روز سے در خیالت ہم بزرگوار او شیخ اور میں در رسید فرمود کہ بابا شہلی از بجا ستمن تو
در سلاطین غور بخوبی نزد می گویند کہ شہتی کہ راست خود آشکار می کند با تماع انجمنی شیخ
شہلی بن شہت۔ و تا آنکہ در حد حیات بود کہ است در عالم تواجد قیام فرمود۔ و ابیدان
تشنہ بادہ حریق اسیراب و کم کردہ رہان سن سنازل تحقیق را بمقام حق فائز کرد و بہایت حقین
او عام بود کہ کسی نخرم نہ رفت و وفات او در سال ہشتصد و پنجاہ و دو مرقوم است رحمۃ اللہ علیہ

شیخ بہرام شہلی

خلیفہ شیخ جمال الدین بانی تہی است۔ بکرمیل سکونت برآورد۔ و در بارہ سلم شیخ
در بیہ لی اقامت فرید۔ صاحب سیر الاقطاب۔ و در ہست کتاب تصدیق تہی
مجاہدان پروا ختم بر سہین کردہ جہت اسرار نشان بود۔ بلا اذہ ضبط آدن سہین نہ کور وارد شد

مجاوران فریاد و آه آغاز کردند۔ بیک ناگاہ حاکم مذکور از پشت فرس بالا شد۔ و در موامع استقامت
 و بعد ساعتی بر زمین فہمت او قریب بہ ہلاک رسید۔ اما بالا آخر شفاعت و دعائے مجاوران
 صحیح گشت و از اراوہ ناصوات خود با آمدہ۔ در خدمت مجاوران سحر موفور بحالے رسید۔
 سال وفات او ہشتصد و پنجاہ و چہار ہجری مرقوم است +

شیخ عارف حشتی

خلف اللہ الشیخ خلیفہ اعظم شیخ احمد عبد الحق است بوفات حضرت شیخ بربر شریف
 جلوه فرمودے طالبان حق را وقت تمام مقصد رسانید صاحب راج الولایت آورده است کہ شیخ
 عبد الحق را چند پیران بوجہ آمدند۔ اما در صدر حیات نمازند بالآخر شیخ عارف متولد شد و عمر طبعی یافت
 و شیخ عارف صاحب حال و خدیو کمال عابد و مولع بود از کتب پرہیز بوجہ آمد۔ شیخ محمد کدو تخریر تخریر
 مثال خود داشت۔ باخصوص شیخ عبد القدر مسکن گوی از زمینان او است وفات او در سال
 ہشتصد و پنجاہ و نہ ہجری مرقوم است و رحمة اللہ علیہ +

شیخ بختیار حشتی

از مقربان یاران شیخ احمد عبد الحق است کہ آورده اند کہ در آغاز حال تا مدتی شش ماہ شیخ بختیار
 شام و سحر در خدمت حضرت شیخ عبد الحق حاضر میشد۔ اما بیچ التفات مذکورند۔ پایانی
 رفتے نظر لطف بسوئے او کرد۔ و بقرار بر سطح زمین بنیادخت و چندے حالت ذکر و بخودی
 بسر برد۔ بعد ازین حضرت شیخ یک جرعه آب و کام و دہن او ترا ویدکہ لہذا حال شورش
 و بخودی در گذشتہ بتمام امتیاز و وقوت فائز گردید۔ و بہ تکمیل و تربیت مشرف شد وفات
 در سال ہشتصد و دہ مرقوم است +

شیخ عبد الباقی گنگوہی حشتی

مرید و شلیفہ شیخ محمد بن شیخ عارف بن شیخ احمد عبد الحق است صاحب علم و عمل جامع
اصول شرع و طریق سہرشار بادہ تحقیق بود۔ اگرچہ نسبت ارادت ظاہر بہ شیخ محمد و نسبت
امامت بہت تکمیل باطن از حضرت شیخ احمد عبد الحق متحقق است بہر وہا نسبت بہت
شیخ پیوستہ بود صاحبانیت است۔ آورده اند کہ زمین سے کاویہ و جوہر معاش میسگر
و اگرچہ کزائد سے بود بذل فقر میسگر و صاحب اخبار الاخیار میفرماید کہ اور امردان و
بندگان بسیار بودند از انجملہ شیخ بہر و بود کہ در اوائل حضرت زنگیزی سرور کار داشتند بالآخر
فیض و تقنیات شیخ تکمیل یافتہ بہر علانیہ فائز شد۔ ^{۹۴۵} شیخ از ویان او شیخ عمر نام داشت
کہ بسیار نسبت و محبت بود۔ و در وقت امالی کاہر مانے بستر و منہ شیخ را اولاً
بسیار است وفات در سال ^{۹۴۵} ہجری و چہل و پنج مرقوم است بحمہ اللہ ملیہ بہ

شیخ عبد الباقی حشتی

فرزند ارجمند و شلیفہ حضرت شیخ عبد الباقی گنگوہی است صاحب بنان کرم خد کمال
فقیر محترم شہناور محیط فنا فی اللہ و خواص سلام بقا باللہ بود۔ آورده اند کہ سلطان
سکند بن بہلول با و در تن ندیمان خود بقصد تحسان در خالقہ شیخ وارد شد۔ حضرت
شیخ تگہ گوشت آہو پیش سلطان و نان و عینی ہمسلا ہی رطب پیش سلطان
بہباد کہ سلطان و ندیمان او ہمین نیت کردہ بود کہ بخان آہو ہونہ آہو
سلطان متجسس شد۔ حضرت شیخ فرمود با بانکہ عبد الباقی حشتی ہونہ آہو
دوستان خود را و معرکہ ابابویشا شہسارے پسند و وفات او در سال ^{۹۴۵} ہجری
مرقوم است ۴

شیخ جلال الدین تھانی نیسری

خلیفہ نامہ دار حضرت شیخ عبدتوس گنگوہی است۔ اس کے شیخ است و وفات سال
 بود کہ حفظ قرآن ہم رسانید و در ہفت سالگی از علوم بہرہ مند شد۔ و در سیفیت بالآخر
 از خدمت حضرت شیخ فیوض ظاہر و باطن درر بود۔ و بعد تمام بزرگ منصب شکر فائز
 گردید۔ آورده اند کہ اوراد و سماع غلو بسیار بود۔ روزے غزلی بہ احسان بخش خوردہ
 از قرابام بر سطح زمین بھیت او بیچ گزند رسید از وجودش بسیار خوارق کبر لظہر
 آمدند۔ وفات او در سال ^{۹۵۹} ہجری و متشا دوسہ مرقوم است۔

شیخ عثمان بن باہر

خلیفہ سعادت پویندہ فرزند احمد بن شیخ عبد الکبیر است۔ و در باب منصب بودگی باہر از ان خود
 اورا منازعت و مناقشہ روئے داد۔ اما آخر کار منصب مذکور بر وفات او قرار گرفت و وفات او
 در سال ^{۹۹۰} ہجری و متشا دوسہ مرقوم است۔

شیخ محمد صدیق لاکوی

صاحب علم و کمال بود و شان عظیم داشت و در تدیس و تلقین طالع بیان علوم ظاہر و باطن
 میکوشید۔ و خلق بسیار از لواحق نبی از خدمت او فیضیاب بودند۔ فہرست پیران
 چند واسطہ بہ شیخ ^{۹۶۰} ہجری ترک پانی تہی سے پویندہ وفات او در سال ^{۹۶۰} ہجری
 متشا دوسہ مرقوم است۔

شیخ نطنام الدین بن شیخ عثمان ندویری پانی پتی

مرید و تالیف پدربزرگوار خود است صفت یا صفت محنت میفرستد و به فضائل غرق و کرامت مشهور
بود. سبب انبیا سر و کار داشت و به عسرت و توکل معمول ساخت و این هر دو برادران صاحب کمال
و حل بودند. شیخ کمال الدین اسم گرامی برادر اوست که مدام در حالت محنت و مشغول مشغول
وفات او در سال یک هزار و پانصد و هجری مرقوم است +

شیخ نطنام الدین تھانیسری

مرید و تالیف شیخ جلال الدین تھانیسری بود نام پدربزرگوارش شیخ عبدشکور است جامع علوم
ظاهر و باطن - مجمع کمالات صوری و معنوی حاوی رموز شرع و طریق و ماہر اسرار عرفان
تحقیق صاحب صبر و صفا و مامن فقر و تسلیم بود. وقایع غیب پیش نظر داشت و از آنجا
که صرف کثیر و بذل و افراختن آرا کرده بود. با دستان وقت جلال اکبر است سدید
و به با حق در حق او حکم اخراج از دیار هست صادر کرد. اول بجانب حرمین شریفین رفت
و بعد از زیارت چون باز آمد در حرمین پور رسید و به هدایت خلق خدا مشغول شد
آیا با شاه بزمی ثانی دست نطنام و تعدی دراز کرد. و شیخ مغز اللہ ناچار به باور انہر سنا
فلذا نجابہ مدینہ منورہ رجوع نمود۔ آورد مانند که او صاحب تصنیف است شرح سوانح انعمانی
شرح لمعات قدیم و جدید تفسیر نطنامی سالہ حقیقت سالہ بلخیزہ از اشہر تصانیف است
و اورا در سادہ چشت مشرف خاص است کہ در سخن تصوف معنی کثرت مکتوبات
و تصانیف خود در سلم آورد۔ وفات او در سال یک هزار و پانصد و هجری مرقوم است +

شیخ سلیم حشتی صابری لاهیوی

خلیفہ کمال شیخ محمد صدیق لاهیوی است جامع بود میان عیش و محبت سماع و سکر و وجد و
فکر تمام بلند و پایہ اجابت داشت و در حالت سماع بسیار مشغول می بود۔ حتی کہ نوبت نماز
روح می رسید۔ و تا دو سه روز بحال خود نمی آمد۔ و باران جلدہ اوراتن چہ بیان می آستند و
تکفین و تدفین ائسے پر دخت ند صاحب بقربانیت ہم ہست۔ و کلام او۔ از لیسند
و لطیف و شیرین است و نیز اثرش دارد۔ وفات او در سال یک ہزار و سی و ہفت رقم نموده اند۔

شاہ اعلیٰ حشتی پاپتی

صاحب تہذیب و اصلاح منیع و مرید و خلیفہ شیخ نظام الدین پدرو خواست و یک طرہ
خلافت از حضرت نظام نارنولی کہ سلسلہ او حضرت شیخ حمید الدین صوفی السوالی فانگری
منتهی میشود پوشیدہ بود۔ چنانچہ این بیت گواہ عدل است۔

نظامش پیر و ہم پدروش نظام است
نظام در جہان بر وقت تمام است
و شیخ الہ دیا مرید سے محفوظ او موسوم بہ بھرا بھرا ترتیب نموده است۔ اصل نام شیخ سلیم
است و از خدمت مرشد کمال حضرت شیخ نظام نارنولی مخاطب بہ شاہ اعلیٰ گردید
آوردہ اند کہ در او اہل شاہ اعلیٰ حشتی لقبیہ سپاہگری بود و در سلک ملازمان امیر خزانہ
تعلق داشت۔ بعد از یک چہینہ نسبت بہ بیماری اور کی کرد و ترک عملات ملازمت گشت
بوطن مالوت آمد۔ و با شارت پیر عالیست در روز ناویہ عبادت و کسب وقت ساعت شبست
با آنکہ در جہ محکم بود۔ صورت مرشد ال حضرت شیخ نظام نارنول درون حجرہ پدید آہ
دگفت کہ قسمت شما نزد ما محفوظ است۔ بامد کہ خوشترین را در نارنول برسانی۔ از ان زمان
مستی و بچوردی در حال شیخ شاہ اعلیٰ مستزل گشت و بہ آن حالت فالنارنول گردید۔

بسعادت شوش بلازم حضرت شیخ معزز و مشرف شد و در اندک اوقات بسیریل ظاهر و بان
 بهره در کامیاب گردید نقل است که در خانقاه شیخ اعلیٰ حشتی چاہے بود کہ آب آن قدر شویت
 و تانخی داشت۔ روزی حضرت شیخ چند کاک کہ موت تبرک است تانہ حضرت خواجہ قطب الدلیا
 است۔ درون چاہے میندخت و فاتحہ گفت بعد ازین کہ آب از چاہ برآمد۔ از بس لطیف
 و خوشگوار بود وفات آن بامیر بکات در سال ^{۱۰۲۲} ہجری و سنہ منقول است۔ آورده اند کہ بعد وفات
 نے نے از متعلقان سلطان وقت تعمیر رونہ او بنیاد۔ داد۔ شبہ متہم تعمیر در واقعہ کہ شیخ
 میفرماند کہ از گرانے سنگ چو ترہ مزار چتہ تابوت شکست خوردہ و پارہ خشت بر پانے من رسیدہ
 بباد متہم تعمیر بہ تعمیر واقعہ پروا خست حینا شیخ بواجہ اکا بروانالی شہر تختہ تابوت برداشتہ
 پارہ خشت کہ در واقع تابہ زانوے شیخ رسیدہ بود۔ بر آوردند۔ در آنوقت کہ انیکہ لغش حضرت
 شیخ را بچشم حال میں بودند۔ ہم میگفتند کہ بیچ آسیب رسیدہ۔ و علوہ جمال و وجود خطوہ
 بصورت اصلی برقرار است۔ رحمة اللہ تعالیٰ علیہ۔

شیخ صادق گکوہی شتی

خلیفہ عظیم شیخ نظام الدین تھانیر میمنجی است۔ در زہد و ورع عدم النظر و محسود و محاصر بود
 افغانان را عزیز تر داشت و نیز نمود کہ استحکام و اعتبار ایشان در مقلدہ مدین بسیار است
 خریدان او اکثر صاحب سلیم و رسنا بودند۔ چنانچہ شیخ واودن زندہ بسندہ اورا با عموک چندون
 نشان خجست باطن جہانگیر بادشاہ و ہلی در جس ششید لگاہ داشت و از غایت صبر تحمل
 کرد و قامت دراز داشت۔ در زندہ بسیر شد۔ وفات حضرت شیخ صادق و سال ^{۱۰۲۲} ہجری
 مرقوم است۔ و تفصیل سلفانہ ندارد۔ نہت۔ شیخ از اولاد شیخ ^{۱۰۲۲} ہجری
 آباد است و از بیاتے او آثار انوار تجریدات پطالع است۔ شیخ صادق تیر و ماتے او
 ہفت مدعا خطا نکرد۔ شیخ عباسی کہ در ہما نمہ بود۔ در زندہ بسیر و وفات شہادت

از حضرت شیخ صادق یک رسالہ در باب سلوک یادگار است کلاز پس نافع و کار آمد است۔

سید علی نحواش شتی

مرید و یوسف شیخ لطف نام الدین تپانامی بود۔ از مرشدان باکمال و مشائخ صاحب حال و قال و در معیت تمام پنج بشرت بیت و حضرت حسدانت شرف شده بود و بعد از تکمیل ملک افغانستان اقامت ننیدہ و قوم افغانندہ یوسف مرید و محبت او بسیار بودند۔ و شبیر بحق سید چنانچہ مولانا در و نیزہ و سپر کے شیخ عبد اکرم و باب فضل و کمال شہرت گلی دارند۔ وفات او در سال یک ہزار و چہل و مرقوم است ۔

حاجی عبد الکبیر شتی

پیش شیخ مخدوم الملک عبد اللہ انصاری در طریقہ چشتیہ صاحب مرید و یوسف پیر خود است۔ چون پیر عالیقدر سے را اکبر شاہ بادشاہ و ہلی از دیار ہند خارج کرد۔ و اوبہ جریمین شریفین سفر خستہ یاز فرمود۔ شیخ عبد اکرم ہم ہمراہ او بود۔ و مناسک حج بجا آورد چون ہندستان معاودت فرمود۔ پیر عالیقدر اورا مقربان سلطنت مسموم کردند۔ و او۔ در لاہور سکونت اختیار کرد و بہادری خلق یاد خالق اکبر مشغول گردید۔ و بہتر سے دیگر ہم روانہ سفر حجاز گشتہ بعد زیارت عتبات عالیات باز ہندستان حواقیق کرامتیں اکثر مشہور ہو گئیں کہ روز منی شیر نام شہم بان بہ شیخ ملاقی شد متاسف گفت کہ امروز حج است نہ بختیا کسیکے در طواف و اولے فریضہ حج حاضر باشند۔ شیخ فرمود سخنو ہی کہ ہچنان ہستی۔ عرض کرد کہ خیر یا اگر کہ من ماننید از ہمہ اولے است۔ شیخ فرمود چشم بہوش بہین کہ او چشم پوشیدہ خواستہ تین در معیت شیخ در معیت عرفات بدید۔ و فرائع تمام مناسک حج بجا آورد۔ بہ ثبوت پیوستہ کہ از حضرت چہار لہران بودند۔ اول شیخ یحیی۔ دوم شیخ الہ نور۔ سوم شیخ عبد الحق چہارم شیخ علی حضور از ایشان شیخ یحیی از بس مولع و متوجع صاحب حال و خدیو مقال بود۔

و جمع کثیر بیض ارشاد او بر تبه اعلیٰ فائز شد۔ چنانچہ شهرت را در کہ مسمی خیر کہ در زمین بودی
 و راہزنی بی طولے داشت بہ تمام کار خود را لاہور آمد۔ و بسیار پیروی کرو تا ما کشور کار دنت
 آخر شبے بہ خافتاہ شیخ صحیحے جرات کرد و نقب زد۔ و دور اس گاؤنرا از راہ نقب بہ
 چرود۔ آنا چون از نقب بدر آمد۔ قوت بصیر نامہ عدت کرد و سوار رفتن راہ عاجز شد۔ بقضا
 بہ خوشتر بلزید و از ہمان راہ نقب بہ روگاؤنروا پس کرد۔ در گوشہ خانقاہ مایوس البصر
 نشست۔ چون صبح دمید۔ و روز روشن شد۔ خادمان در گاہ او را دستگیر کردہ بہ
 شیخ حاضر آوردند۔ و او ہمہ احوال بے کم و کاست طناہر کرد۔ حضرت شیخ بنظر آرد
 کہ مقتضای صفت صاحب علی است۔ دست حق پرست جبرئیم او مالید۔ یفورز
 کامل الحیا گردید۔ و دین بنیایافت۔ و در سلک مریدان شیخ متعلق گردید۔ تا تائب
 شد۔ وفات شیخ عبد الکریم در سال ۱۰۴۵ ہجری و چہل و پنج مرقوم است۔

مولانا درویرہ پشاورمی حشیتی

مرید و خلیفہ میرید علی خواص است جامع علوم ظاہر و باطن بود۔ و پیکر ولایت نیت و تلقا
 تدریس و تسلیم مستور داشت۔ و در استعمال معانی و ملامدہ بسیار متکوشید۔ و بہ اکثر
 روافض و ملامدہ سباحہ کردہ الزام داد۔ چنانچہ تفصیل این اجمال در کتاب مخزن الاسلام
 بشرح و بسط مرقوم است و صاحب ساج الولایت بز کتابت کور حاشیہ نوشتہ است
 بشرح کلمات الوافیات موسوم ساخت۔ وفات مولانا درویرہ پشاور
 چہل و ہشت مرقوم است رحمہ اللہ علیہ

مولانا عبد الکریم حشیتی

فرزند مولانا درویرہ پشاور می و در خلیفہ میرید علی خواص است و تربیت تکمیل

از پدر خود یافت۔ اور آن خود کریم داد نیز گویند۔ و او ہم این نام را اختیار کرده بود و در کتب شریعت بسیار احکام داشت۔ و از مقال او که در تہذیب کتاب مخزن الاسلام مندرج است علویا یہ اظاہر و باہر و در کتاب خلاصہ تہذیب و تہذیب الخوانک نوشتہ اند۔ منقول است کہ بعد از وفات شخصی قصد تہجان بر بخش او آمد۔ چون بر پیش نظر کرد۔ بہم فرمود۔ و این علت قطبیت رقم نموده اند۔ وفات او در سال ۱۰۴۲ ہجری است و در ہجری مرقوم است رحمة اللہ تعالیٰ علیہ

شیخ پنجو پستی

از مشائخ کالین وقت بود۔ و در بادت محبت گرم و شاد و عطارق مولانا در روزہ پشاور سی شعر داشت۔ و تہذیب لغت سر و کار۔ و اشعار عم سلیقت۔ و شیخ چالاک۔ شیخ شاہ چہار پستی وغیرہ اکثر از خدمت او استفادہ کرد و فیض ماوری یافت۔ وفات او در سال ۱۰۴۲ ہجری است و در ہجری مرقوم است

شیخ ابوالحسن القحشی

از کار روزگار و مشائخ باوقار است۔ ارادت و محبت او بہ شیخ سلیم صابری قحشی قدسین۔ و کمال زہد و کمال اہل توحیح بود۔ تمام عمر در ریاضت و ارشاد و دہدایت بسر برد۔ وفات او در سال ۱۰۴۲ ہجری است۔ یک صد و ہشت مرقوم است

میران شاہ بھیکہ قحشی صابری

از مشائخ پایلیبت مقام ارجمند بود۔ و سلسلہ عالیہ و بچند واسطہ۔ بہ شیخ احمد عبدالحق راولی منتهی میشود۔ صاحب خیر و جہد و سماع و عشق و محبت۔ و با اصحاب دنیا سر و کار نہ داشت۔ و اشعار نثر بان بہندگی متضمن بہ حقائق و معارف بسیار گفت۔ وے امریدان و بہتجان صاحب حال و قال بسیار بودند۔ شیخ اعلم الدین جالندہری از اشہر خلفائے اوست۔ و نواب بھکاری (از امریدان) اوست و مشہور است کہ نواب مذکور در او اہل حال مخلص و محتاج بود۔

بالآخر بہ برکت دعائے شیخ شاہ جھیکہ بہکنار عروسِ ملت کا مرانی کر دیا۔ قبولِ شہیدانہ تھا
 و در سال یکہزار و یک صد و بیست و پنج مرقوم است رحمة اللہ تعالیٰ علیہ *

شیخ محمد سعید پتی صابری

سرتِ نمنانہ کشف و تحقیق بود۔ در شرفِ پورین صفتا فائت لایہور سکونت داشت ابو ال حال
 محنت و محاسن میگردید و بار غلہ بر پشت گاؤں میبرد۔ اتفاقاً پایش بلغزید و بکست
 و غلہ کہ بر پشت گاؤں بار کرده بود سفیت او۔ حالاً در سیابان کہ پیر از شور و فساد بود۔ نہ مجال
 ماندن داشت۔ نہ پائے رفتن۔ چون لفت شب بہ کمر رسید۔ بیک ناگاہ سوار کے مرقع پر
 از نہبانے مرغزار نمودار شد۔ اور مضطرب ہوا۔ اور ہمت کہ کسی بقصد شہید و
 تاراج مے آید۔ چون سوار نزدیک تر شد بہ نوک نیزہ کہ در دست داشت بر جرات پائے
 گاؤں اشارت کر پائے گاؤں دست گردید۔ و نیزہ اشارہ نوک نیزہ باز زمین افتادہ را پشت
 ز گاؤں محکم نہاد۔ در روان شد۔ شاہدہ امینی شیخ محمد سعید پتی نے خود بدو دید۔ و دست اراد
 در رکاب سوار زدہ چشم درو بر پائے او مالیدن آغاز کرد۔ و ہذا تصریح و بحسب بدریافت
 نام نامی و اسم گرامی التماس کرد۔ فرمودند کہ نام من علی ابن طالب ہے۔ اللہ الغالب است این
 بفرمودہ از چشم مردم نہبان گردید۔ از ان روز شیخ محمد سعید پتی چہ داشت در اہ حق ایتار کرد۔
 و عبادت و ریاضت و محنت و محبت شمسار و زید و سید شہتیت صابریہ ارادت آورده
 و راندک زمان از تقبلون و وہم سلان الی شد۔ فخر و کرامت اہلبیاد و شہد شہر و ہدایت
 و سلسلہ عالیہ اوجیند واسطہ کہ شیخ جمال الدین سقانیہ ہی منہی مشہور
 یکہزار و دو صد و چہار و ہجتم است *

مولوی غلام مصطفیٰ شتی صابری

در طریقہ شتیہ بزرگ صاحب دل و تجارب الدعوات و علوم ظاہر و باطن رفیع الدرجات
ارادت اور بچپن واسطہ میں شیخ شمس الدین ترک پانی تھی۔ پندرہ و وفات سے در سال
دو صد و شصت و ہفت مرتبہ است۔ سید شاہ چراغ ہزاروی از خلفائے مشہور
بود۔ مزید ان خبر و محنت در کتب کمال و صاحب کمال است۔

شاہ سلوین شتی صابری

خلیفہ بزرگ حضرت شاہ بھیکہ شتی صابریست صاحب سلیم و فراست فہم و کیاہت
بود۔ واز معقول و منقول بہرہ وافی داشت صاحب تصنیف است مصحبت مناظرہ و
مباحثہ اور مولوی جان محمد کراچی اکثر احیان پریمے جو وفات اور سال یازہ صد و
ہفتاد و منقول است۔

شاہ لطف اللہ صابری

از مریدان و ملتزمان بزرگان شاہ بھیکہ شتی صابریست مسکن او انبالہ میں مضافات پنجاب
بود۔ از زمان طفولیت تلمیذ و تکریم و تکریم و تکریم و تکریم و تکریم و تکریم
احوال شیخ موسوم بہ شہرہ القواد تریب داد۔ وفات اور سال یازہ صد و ہشتاد و تکریم

علیہ السلام اللہ بن سید عتیق اللہ

زاوہوم او قصبہ جالندھر از توابع پنجاب است۔ مرید شاہ ابوالعالی و خلیفہ میران شاہ بھیکہ
صابری است۔ تصنیف بسیار بود۔ و تنظیم کلام ہم بہارت تمام داشت۔ خلیفہ او

شیخ عبد اللہ۔ در احوال شیخ کتاتے موسوم بہ اسرارِ حلیم جمع نموده است وفات و سال
دوازدہ صد و دو مذکور است +

علی شاہ ہشتی صابری

خلیفہ شہید سید اللہ بود و وفات برسد شیخ تکیہ بنایت و عمر گران با یہ در ترقی میں بہت
اربابِ مروت بسر برد۔ وفات اور سال دوازدہ صد و سیزدہ منقول است +

شیخ خیر الدین مشہور ہشتی شاہ

خلیفہ شیخ سلیم ہشتی لاہوری است۔ در آخر عمر خود لوگے شیخ تکیہ برا فرشتت سماع و وجد
در اقصیٰ الغایت غلو داشت۔ و مہمانی فقر بسیار انتہام میکرد۔ و مریدان بسیار بودند و وفات
اور سال دوازدہ صد و بیست و ہشت منقول است۔ و در لاہور دفن دارد +

حافظ موسی ہشتی مانچپوری

از ملزمان سلسلہ میران شاہ بھیکہ و خلیفہ ارجمند شیخ اعظم ہشتی است در مولد سواد کے آگے
و شمار بادہ حقیقت ترک عساق عالم اسباب گفتہ در زاویہ عزالت کچھ عبادت سیرت
و تکمیل کمال و تربیت حال گوئے سبقت بود۔ و جذب و تنجیر پاریہ عالی داشت۔ و عبادت
و تواضع بہر کسی کہ نظر سے انداخت بسوئے خود میکشید و از با سے بود۔ وفات اور
دوازدہ صد و چہل و ہفت مذکور است +

علامہ حسین الدین عرف شاہ خاموش

مرید و خلیفہ حافظ موسی تکیہ بیست بسیار عبادت ریاضت عمل آورد۔ و تذکرہ انما یہ

در پیش است از بس تاریک آما از طلوع وحدت ماه منیر طلوع کرده اند بر خیز و دولت جاوید
 در یاسب. دستراستراحت بگذار اوعانے محبت کسے را میرید کہ ہوس را بل و چشم را بخواب
 آشنا کنند پر سیدند کہ در طریقت و شریعت است بسیار صیحت فرمود شریعت غیر طریقت
 و طریقت غیر شریعت تن حیان است۔ اصل ہر دو یکیت خواجہ اکبرین را با شیخ
 بہاوالدین زکریا ملتانی در باب سلوک و فقر مراسلات و مکاتبات بسیار بودند و
 شیخ بہاوالدین ہر چند بہ تخریب بابات وقت پرداخت آما از عہدہ جواب آن برینا
 و بالآخر بجزو اعتراف گرایید۔ اور انصافینا بسیار است و اشعار نیز دارد۔ و اشہر تصنیفات
 او۔ اصول الطریقیہ است آورده اند کہ اور در موضع سوال قریب و طناب زمین بود کہ پیش
 پرداختہ و جمعہ شیش میگرد کفایت اندک عویال بسیار داشت۔ او صاحب مقامات
 علیہ و نرائات حلبیہ و برہین زکیہ بود۔ در تخرید و تفریح بہت نرم و محکم داشت ہمیت عالی
 از دنیا و عقبہ رسیع تر بود۔ ویرا در قصہ و منہات نامی۔ و توحید مکان منبع است
 و از متعدد زمین شاخ دیار ہند بود شمر طویل یافت و ہمین سہ بود کہ بعد از فتح دہلی ولادت اول
 کہ بخانہ سہامانان بوقوع آمد۔ ششم و از زمان حضرت خواجہ بزرگ تا اواخر سلطنت الشاہ
 شیخ نظام الدین محبوب الاولیاء قدس سرہ و در حدیثیات بود۔ و سلطان الشاہ
 کلمات اور از تصنیفات او انتخاب کردہ دست نوشتہ و از ان صاحب الاولیا
 نقل کردہ است۔ و آن ہمیت اول مرتبہ از مراتب عالم است کہ بہ علم و عمل
 عمل درست نہ آید۔ دوم مرتبہ از مراتب طریقت منہ است کہ بہ عمل نیست
 نباشد۔ سوم مرتبہ از مراتب مدگاہ نیست است کہ بہ نیت صحیح عمل
 مرتبہ صحت است۔ اگر صدق نباشد۔ عشق روستہ نہای۔ ہم مرتبہ عشق است
 اگر عشق نباشد توجہ و سرور نہ آید۔ ششم مرتبہ توجہ است۔ اگر توجہ نباشد سلوک آید
 ہضم مرتبہ سلوک است۔ اگر سلوک نباشد در پیشگاہ نہایت۔ ہفتم و ششگاہ کشادہ ماہ

تا مقصود و روئے نماز الغرض از کلمات فیض آیات و بسیار از انزال سلوک و فقرہ ہوتے
 و حلاوتے دارند۔ وفات شیخ حاجہ تارکین در سال ششصد و ہفتاد و ستہ تاریخ سست ہجرت
 بیج لہستانی بوقوع آمد۔ رحمۃ اللہ علیہ۔ مرتبہ مطہرہ و دفن پاکش در قصبہ ناگور بھگت
 خواص و مرجع عوام است۔ و حاجہ تارکین را پسرے بود شیخ عبد العزیز نام خرقہ فشتا
 از پرنیز گوار خود پوشید۔ و بعین جوانی در حالت سماع برفت۔ میگویند کہ روزے مجلس
 سماع برپا بود۔ و قوالان بر این تکرار میکردند

فائدہ در گفتن بسیار صیبت جان بدن و جان بدن و جان بدہ
 شیخ عبد العزیز لغزہ بے خمت یازوہ فرمود۔ داوم۔ داوم۔ داوم۔ و جان بحق تسلیم بود۔ اورا
 بہ سپران بودند۔ ازاہا حضرت شیخ فرید میر بسندار شاہ و مکین فرمود و از اولاد پاکش
 بسا فرید عصر جوید دہر بوجہ آمدند تاریخ وفات شیخ عبد العزیز ششصد و ہشتاد و یک ہجرت

شیخ فرید الدین بن شیخ عبد العزیز

خرقہ خلافت از خدمت جد اعلیٰ حاجہ تارکین بی یافت عالم با عمل و فقیہ بہ پیش بود روز و شب
 بجاہدت و ریاضت اشتعال سے نمودند سینہ و اندام محبت و جگر برشتہ آتش مودت
 داشت شد کہہ سرور لہ صد روز از ملفوظات حاجہ تارکین جمع کردہ اوست عمر ستریش
 قریب لہ صد سال بود۔ بزبان محمد تغلق بادشاہ بہ دہلی رفتہ بود۔ و زانجا عالم مستی
 باوہ محبت دور ہشت اوگی و شوق زیارت مرقد جد پاک خود معاودت کرد و در سال ہفتصد
 و پنجاہ و دو از زین جان سے بنیان در گزشت

شیخ محمد کبیر ہشتی

از اولاد پاک شیخ فرید الدین بنیرہ حضرت حاجہ تارکین است صاحب حالات علیہ و کرامات جلین

جامع علوم منقول و معقول حاوی آئین فقہ و اصول صاحب تصنیف کتاب منہج مصباح
 کا فدا نام از فیض ہمتش کامیاب گشتہ بمقام اعلیٰ رسیدہ آئین ہدایت ارشاد
 از وجود با وجودش آرزویش و التزام زیبایافت بالآخر بچہ تفرقہ کہ از دست برد کفار
 و لواط ناگور روے داد۔ و بر جمہور اہل اسلام استداد و بیداد غلبہ کرد و ترک سکونت ناگور
 و زریہ بہ ہجرات رفت و بموٹھ سابتایچ پنجم بیچ الاول سنہ ہشتہ و چہاہ ہشت ازین
 جہان بیدار بقرار حلت فرمود۔ رحمۃ اللہ علیہ

مخدوم خواجہ حسین ناگوری حشری

بسیار بزرگ بود۔ و بیان شیعہ و طریق و کشف و تحقیق جمعیت تمام داشت جمہور خلایق
 بروایت عظمت او اتفاق است عجیبند اسرار الہی و خزانہ انوار رسالت پناسی
 در نہا سخاوت و دانش متمکن و مامون بود و موصوف و مشہور است بزہد و ریاضت و اتقا۔ و
 اناد لاد شیخ فرید الدین نیریزہ خواجه تارکین است و بخدمت حضرت شیخ کبیر در ولایت
 ہجرات سالہا بسر برد۔ و بعد از انکساب علوم و حصول خلافت بوطن بلوچ معاودت
 فرمود۔ و وہاں ایام کہ از چہرہ دستی پیکرستان حوالے دار انجیرا جمیر مسکن و دوام
 گشتہ بود۔ و از آثار اسلام و اہل اسلام علامتے پیدا نمود۔ متے مجاورت روضہ
 منیفہ خواجہ بزرگ معین الدین پتی ختمتیار کرد۔ و بعبادت و عبادت مشغول شد۔ و
 من بعد با اشارت روحانیت حضرت خواجہ بزرگ با زہد نگار آمد و تعلیم علوم دین بقندہ
 اسباب یقین سے موفورہ بجا آورد۔ از تصنیفات او یا کا بسیار است۔ اب
 و رسائل و مکتوبات و غیرہ و نیز سوانح شیخ احمد غزالی کشمیری است۔ اور با حقت
 صدر لہنوت سید کائنات ندیم سلوٰۃ و اسلام بدین غایت محبت بود و ہر چه
 داشت از خانہ و باغ و چاہ و کھرا در تمیز نسبت حضرت حملہ اللہ علیہ و سلم بتوفیق

نقل است کہ اور روزے محرم چند بزرگوار خود ترتیب داده و طعام مردم قسمت نموده
بود و حصہ خود بتخت رافط از گاہداشت ناگاہ چهارتن از عالم غیب کہ سحکس
ایشان را داشت داشت دادند ہر یک بہ مرض خدام بتلا بان حکیم یرم و خون
از این گشت تا ان سحکس طعام طلب کرد و مخدوم خواجہ حسین قسمت خورد و بدل فرمود
تا ان ہر چہ از ان باقی نامطہر خوردن آغاز کرد و عقب آن حضرت محنت مردم ستر و کرد
داو کہ غلبہ حال طو سلب کمال داشت بلا اگر اہ بطیب خاطر متوجہ و مائل شدہ ہمہ در کشید
آورده اند کہ از ہمان روز بہ مدت محنت دوم فتح اسباب گردید۔ نقل است کہ مخدوم خواجہ حسین
جام کہ من و شوخ کن میسوسید و تبرک و تجرید زندگی مسی کرد۔ بیش از دو جریب قطوار مٹی
نبود کہ بہ تر و شش از پخت۔ دو جہ ہمیشہ میس کرد کفایت اندک عیسال بسیار داشت
اما بہ نذر و قنوج مائل نمے شد۔ و از اسباب دنیا نفرت و با توکل و عسرت رغبت
میس کرد۔ روزے و حالت سماع اورا تو اجد و تجرید گرفت و بخودانہ روسے سوسے صحرا
نہاد۔ قوالان ہم در عقبش میرفتند چون برکت ارجحش کہ بیرون ناگور واقع است
فائز شد۔ بر صورت حال نیندیشیدہ بالائے صفحہ آب روان گردید۔ اما اثرے
از نداشت آب بر قدم پاکش پید نگشت صاحب خبار الاخیارے آرد کہ سلطان
ماندو۔ را با حضرت شرح عشقیت و ارواوت بسیار بود حتی کہ ناویدہ جمال در آتش
منناے و سال سوخت و بخواست کہ حضرت اورا مہمان کند۔ اما حصول
این مہبت گرامی موقوف بہ وقت بود۔ روزے یکے از بار یا بان انجمن سلطنت و
ارکان دولت بمرض سلطان رسانید کہ مخدوم خواجہ حسین را با حضرت صید لہوت
علیہ التعمیر و سلام محبت و تولا بہ ترتیب کمال است اگر بہ پیرایہ زیارت مکے مبارک
پیغام طلد بخصبت شرح فرستادہ شود۔ البتہ حصول مدعا قرین قیاس است۔
سلطان کہ و از دولت پانہوس و ستمند مقدم حضرت مخدوم بود و چنان کرد و

بشارت زیارت محے مبارک باشارت محت دم خیر حضرت محت دوم مانید مجر و
وصول و ادراک بمعنی حضرت محت دوم بہ حمایت شوق پائے طلب در وادی
صعوبت و مغرنا و راحت دست راحت راترک دادہ ہمتن اشتیاق و ہمتن نظام
تابہ ماندور سیمہ و با آنکہ از صاحب سلطان مدام ابا و انکار میگردند حضرت بانہ با یوان
بادشاہ در آمد و جانیکہ محے مبارک گاہ شتہ بودند بہ ہمتن جذب کمال و ارادہ صادق
خود را رسانید و تحیتہ و سلام گفتن آغاز کرد۔ بہین کہ لفظ تحیتہ و سلام از لب معجز
نظام بر آمد۔ موئے مبارک از خود پرید۔ و بر کف دست خن پرست حضرت مخدوم
نزول کمرست منہ نمود۔ آورده اند کہ سلطان ماند و ہر آنچه کہ بطریق مذکور و توج بہ حضرت
مخدوم گزارانیدہ بود۔ ہمہ را در تعمیر قبہ شریف حضرت خواجہ بزرگ صرف نمود و از بقیہ
آن دروازہ بسند در آستانہ بداعلی حضرت خواجہ تارکین بنا کرد۔ صاحب
سیر العارفین و خبیر الاخیار۔ و گلزار ابرار۔ و سیر الاقطاب۔ و مراقب الاسرار۔ و
مولس الارواح۔ و اکثر ناقلان آثار و خبیر چشتیہ نقل کردہ است کہ وقتیکہ از باب
عناد و فساد نسبت حضرت خواجہ تاج الدین بایزید بزرگ از اولاد حضرت خواجہ بزرگ
از اولاد حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء بزمان سلطان محمود خلج انکار کردہ بودند
و سلطان خلج در بارہ تفتیش حسنی در پیشش باز کردہ۔ بہین مخدوم خواجہ حسین
ناگورسیت کہ بالقتل از محت دوم جمع کردید اکابران ستودہ علم و ہمتن محت دوم
بدیوان سلطان ادانے شہادت کردہ بود کہ حضرت خواجہ تاج الدین بزرگ
لا ریت فیہ از شب اثر پاک خواجہ سیام الدین بن خواجہ حسین بن خواجہ
مخز الدین بن شیخ الاسلام خواجہ معین الحق والدین بن حسین بن شیخ الدین بن شیخ
اسلام ہم۔ چنانچہ تفصیل ابن اجمال۔ و دیگر اولاد نظام حضرت خواجہ بزرگ
رحمۃ اللہ علیہ و گزارش ناگورسیت کہ حضرت خواجہ تاج الدین بزرگ در سال

تصدیق و یک مرتبه در استناد عالی و حاجه تا کبریا نفع است تحت اللہ علیہ اولا
پاک اور قصبہ نگرہ حوالی و منافات آن حکومت دارد و تا آن بنام ایوان حیت
پاکت کرده نمازیشان کم و بقیه است

شیخ ذوالفکر الیاسی بستی

از مدین غنچ شمس آباد و حاجه بیستم حسین بگوریت از فخر اصیب امام اوران عهد بود و شرف
ریاستت عبادت شریفی داشت و نیز خدمت داشت از شیخ اسماعیل خلیف شیخ حسین
مستوفی قاری و علامه آن از روح پر فواید حضرت شیخ الاسلام معین الاولیا و حاجه بزرگ
و مشفقان و مکرر خدمت داشت و بجز به کمال داشت شیخ اظن نام نارولی و شیخ
محمود برادرش از خدمت شریف خدمت یافت یافته اند و وفات او بقول صاحب شجره
چهارم در سال ۱۰۳۰ و چهل و هفت منقذ است و الله اعلم بالصواب

شیخ احمد مجتهد شیبلی بستی

شیخ احمد مجتهد شیبلی بستی مولود و متولد در شهر بستی و در سلطنت و در عرصه
تجدید و نوآوری خدمت در خدمت حسین بگوریت است و نیز از خدمت حضرت شیخ حاجه بزرگ
ایشان بزرگ صاحب راجه بود آورده اند که در سال آغاز آگهی بمکرر بزرگ سال ۱۰۳۰
مکرر بزرگ شیبلی مولود او قاری اول بستی او او اجمیر و مدین بود و او استادی بود
در کلاس درس و تالیف کتب و کتب از کتب مشتمل بر کتب تفسیر و کتب فقهیه و کتب
اصول است و در خدمت شیبلی شکر و در خدمت امام عظیم بگوریت تالیف و در خدمت
ایشان بزرگ شیبلی در کتب مشتمل بر کتب فقهیه و کتب اصول است و تالیف در کتب

تالیف در کتب مشتمل بر کتب فقهیه و کتب اصول است و تالیف در کتب

بخدمت خواجہ بخت روم حسین بن علیؑ گروہ از سر و سواد ششخت بریل قال درگزشته
 به جمیر آمد و بخت او سال در آن معتمد عرش احترام بنور و روح و نسیب و تاراج
 نفس نافر و جام ششخت قال در زمین محمد با الامیرت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم
 کمال محبت و ارادت بود چنانچه در عشر محرم احرام و آغاز ماه ربیع الاول تا دوازده
 یوم دوازده شمشه و رشید و پوشید و نسیب الی ابن ایام بر بستر خاک استراحت کرده
 و در وقت ابرساوات اعتکاف داشته و هر روز علی قدر تقدیر و نظر ثواب با روح پاک
 رسول و طبیعت رسول علیه الصلوة و السلام غنیمت طعام فقرا و ایتام و مساکین و سائین
 و بگریه ناله های و فریاد و آه سر و کار داشته گویند که واقع کرد با او چشم حال
 و علاوة آن اعراض حسابه کرام و اولیای آن عظام دمام پیوسته و قلمت ایشمال
 تربیب سید و اولیای بسیار غیب بود و در وقت شب استقامت و نسیب
 و در مجلس جمیع و در عظمه پیش و طبیعت شمسست قال الله و قال رسول الله
 عقلت و طبیعت سبغت و اولیای آن در وقت شب استقامت و نسیب و اولیای آن
 داشت و در وقت شب استقامت و نسیب و اولیای آن در وقت شب استقامت و نسیب
 که در حضرت ختم النبوت صلی الله علیه و آله و سلم در وقت شب استقامت و نسیب
 به تمام شب استقامت و نسیب و اولیای آن در وقت شب استقامت و نسیب
 سید و فرج او را با هر صفتی که در وقت شب استقامت و نسیب و اولیای آن
 که با سبب استقامت و نسیب و اولیای آن در وقت شب استقامت و نسیب
 زمان کرد و جمیر غلبه کرد و سطر استقامت و نسیب و اولیای آن
 جمیر و نسیب و اولیای آن در وقت شب استقامت و نسیب و اولیای آن
 نسیب و نسیب و اولیای آن در وقت شب استقامت و نسیب و اولیای آن
 جمیر و نسیب و اولیای آن در وقت شب استقامت و نسیب و اولیای آن

جامعہ اہل اسلام از حصار اجمیر بدرشتند و راناسا نکات اخذ آورده نہیب ہمارا جہت
 آورده اند کہ در وقت از اولاد حضرت خواجہ بزرگ شیخ معین الدین ثالث بن شیخ الدین
 ہائید خورد و چہاں داشت۔ خدام و پستماران اور از اجمیر ناگور مبرند۔ و او کجا سیت ہنگام
 و نیرگان حضرت خواجہ تارکین مصون و محفوظ ماند۔ وقتن ناگور بہت این بود کہ شیخ
 معین الدین بن الامام نمیبہ خواجہ تارکین بپوہ است۔ زیرا کہ پویند خوشی حضرت خواجہ
 مخدوم حسین ناگوری با حضرت خواجہ تاج الدین ہائید بزرگ با قوال مستند و معتبر
 ثابت و صادق است۔ نقل است کہ چون شیخ احمد محب ہنگام نیم شب بروضہ منیفہ خواجہ
 بزرگ مے آمد۔ خود بخود فتح الباب میثد۔ شخصہ بنظر امتحان خواست کہ بحیثیت شیخ احمد
 درون روضہ عالیہ و آید۔ تخته در۔ اورا تنگ تر گرفتند و او ہزار گریہ و زاری توبہ متعظاً
 گفتہ از آن بند بقیہ ستگاری یافت۔ نقل است کہ شیخ احمد بعد از شہادت سالہ را اجمیر
 آورد۔ و بعد از شہادت سال رخصت شد۔ و قبضہ ناگور بخوار رحمت ایند متعال فائز شدہ
 در روضہ خواجہ تارکین مدفون گشت رحمۃ اللہ علیہ۔

شیخ نطنام نارولی حشتی

بہ کسب یا ضمت عبادت مست از دور مشال اقران صاحب محبت سال بہ تن غرق بحر محبت
 و ہمیشہ چہرے جمال در دو محنت بود۔ خرقہ خلافت از حضرت شیخ خانوگوالیائے دستا
 و تاملت چہل سال آئین رُشد و ارشاد بہ دستگیری او زینت تازہ و آرائش
 بے اندازہ پذیرفت۔ و جماعت کثیر طہل حمایتش بہرہ ور شد و بحق رسید۔ او
 بہر سال بخدمت مروت قدسی آیات حضرت خواجہ قطب الدین قطب الاولیا مشرف
 میشد۔ و از شاہان سلیمہ محبت و دو فور ارادت بزیارت است تازہ عالی ہند اولی حضرت
 خواجہ بزرگ میرفتہ و از حضرت حق سبحانہ تعالیٰ شانہ اورا در زمان وزمانیان

غیر متبہل حال بود و شیخ اسمعیل برادر شیخ نظام از بنندگان خدمت شیخ خانو
گوالپالیت۔ در سال ۱۱۹۱ ہجری بموضع جہان استراحت فرمود۔ رحمة اللہ علیہ

شیخ اختیار الدین ہشتی

نام گرامی اول ختیار خان بود۔ چون بساعت نخت زیارت مرقد مبارک حضرت
خواجہ بزرگ میسر آمد۔ و در آستانہ عالی معتکف ماند۔ بعد از یک چند بشارت و
بشارت حضرت خواجہ بزرگ متوجہ بہ نازل شد و بخدمت شیخ نظام حاضر شد
بید کہ شیخ بر فراز چارپایہ سحرگون و محزون نشسته است۔ چون انجمنین مشاہدہ کرد
در دل اندیشید کہ ہر آنکس کہ بحال خود مبتلا باشد بہ حمایت و مراقبت دیگران چگونه
خواہد پرداخت۔ شیخ بہ نور باطن و قوت مکاشفہ بر آورد و فرمود۔ بیا و نیک بیا
کہ فرستادہ حضرت خدیو مشرب ہشت حضرت خواجہ بزرگ بودہ بحسب حال با بشارت
بیجا و معرض توقف منگن۔ شیخ ختیار الدین بہ تسبہاہ تمنیعی از خود برفت باز کہ
نظر عطف و عنایت حضرت شیخ از مقبولان و مسلمان حق گردید۔ و بعد
بمیل کمال تربیت سال غرقہ خلافت کنندار شاد و واجازت از حضرت
شیخ نظام گرفتہ اعزاز خصبت دریافت و بوطن مالون کہ در جمالی کالی بود۔ متذکر
کرده در سال یکہزار و یازدہ ہجرت حق پیوست۔

شاہ اعلیٰ ہشتی ہاشمی

صاحب مدارج اعلیٰ و مراتب برتر بود۔ و غرقہ خلافت از پدر خود شیخ
بر ہم از شیخ نظام نازولی غرقہ و خلافت دریافت۔
نظامش بیروہم پرکش نظام است نظام دو جهان بے تمام است

شرح الشریعہ و یا مرفعاتہ الاکتسابیہ کتاب از مفضولیات و منقول است موسوم به جواب الای
 جمع نمودهاست نام گرامی او عبد السلام بود و از خدمت شیخ لطف نام نازلی علی
 شتی موسوم شد دیگر سینه از او بحوالی خلیفہ شیخ شمس الدین ترک پانی ترقی و رون
 جو دستکف بود یک ناگاہ پدید آمد شیخ جمال نازلی پدید آمد و گفت که حق تعالی باطن تو
 عین نور و شفاقت است و نازلی بسیار در یاد بسیار با نام شاه اعلم و حالت سکر و
 بگوئی به نازلی رسید و شریف من صوری و صوری ہر آنچه تقدیرش بود دریافت از
 شاه و در پادشاه شہانہ منصور و شاہ نور الدین پدید آمد و حق پویتمند علیہ السلام

شیخ شمس الدین نازلی

یاد و در پیران علم عالم است و در خدمت اجازت تم دارد و خواہی نام فقیرے زیاد
 در خدمت الشریعہ و یا مرفعاتہ است و در بیان از خوان نعمتش بہرہ اگر تیرہ
 در حال شرف انوار و یا فائدہ و رحمت اللہ علیہ

شیخ کمال الدین بن حسین بن عبد الحمیری ناگوری شتی

فراوان دانش و پیش داشت از خدمت شیخ ابراہیم آفتاب کلمات صورتی و شتی
 مودہ و خرقہ حسد داشت و در خدمت شیخ عبد العزیز ناگوری است و او خلیفہ
 شیخ فرید الدین ناگوری است و او را حق تعالی نے شیخ حمید الدین بن علی است
 و در آن زمان در علم بر سر کتب و کتب اندازند و تراویحینہ است تفسیر و تفسیر دیگر
 فراوان کلمات و وجوہ تفاسیر است و اصول الوارد ذکرہ ابراہیم شتمل بر بیان گزارش
 احوال و اسباب شیخ شریفہ تصنیف او است و در احوال خوشترین ہمین
 پادشاه کمال الدین کثرین مریدان خواہ بود کہ در بیان او در علم است اما از سبب غرض

مولانا عالم کابلی در تذکره خود آورده که من در اجمیر شیخ عبدالحق ابن شیخ ابو الفتح
را که تلمیذ خواجہ سعید بن شیخ حسین بن خالد است ملازمت کردم و از تحقیق ایشان
فرمودند که سلطان ماسیه چهار واسطه به شیخ حمید الدین سالی میرسد

مولانا

کسیکه شیخ کمال الدین از اولاد امیرین الالوی است خواجہ بزرگ حسین اللادیس است
شاید از خویشاوندان بوده باشد که از اولاد پاک خواجہ بزرگ سید محمد شیخ کمال الدین است
شیخ احمد بود که مشرف شد به حضرت شیخ الدین بن سید ابوالفتح ابن ابی
بکر بن ابراهیم بن تاجیس او توحید نام است که در این امر کمال الدین است
را که از مریدان شیخ ابراهیم در سلسله خاندان است و تلمیذان شیخ ابراهیم است
و گویند که او تلمیذ شیخ حمید الدین بن سالی است که در این امر کمال الدین است
مولانا عالم کابلی در تذکره خود حواله داد نیز معنی اشجود و شایسته که مولانا عالم کابلی است
نسبتی که هر چند در کتاب خود مناقب اجداد خود که در این امر کمال الدین است
بن شیخ ابو الفتح بن خواجہ سعید بن حسین بن خالد است و تلمیذان شیخ ابراهیم است

الادب است که در کتاب خود حواله داد نیز معنی اشجود و شایسته که مولانا عالم کابلی است
خالد بن عبدالحق بن شیخ حسین بن عبدالحق بن سالی است که در این امر کمال الدین است
بنام او رسیده است که تلمیذان شیخ ابراهیم است و تلمیذان شیخ ابراهیم است
بنام او رسیده است که تلمیذان شیخ ابراهیم است و تلمیذان شیخ ابراهیم است
بنام او رسیده است که تلمیذان شیخ ابراهیم است و تلمیذان شیخ ابراهیم است
بنام او رسیده است که تلمیذان شیخ ابراهیم است و تلمیذان شیخ ابراهیم است
بنام او رسیده است که تلمیذان شیخ ابراهیم است و تلمیذان شیخ ابراهیم است
بنام او رسیده است که تلمیذان شیخ ابراهیم است و تلمیذان شیخ ابراهیم است

نظام المیران شیخ محمد بن شیخ عبدالعزیز بن شیخ حمید الدین صوفی نسولی ناگوری قدس سر اللہ اسرار ہم

شیخ سعید میاں ہشتی

صاحب حال مرد با کمال بود۔ در باب سماع بیشتر غلبہ داشت نسبت اوست او بہ شیخ
نظام المیران بواسطہ شاہ اعلیٰ ہشتی مذکور است و وفات او در سال ۱۰۷۰ ہجری شمس الثانی
رقم نموده اند۔

خواجہ ضیا بخش

در بلاون بود و زانو پیچہ منحل بکار خود مشغول تصنیف بسیار داشت سبک سترک و عشرہ عشرہ
تکلیفات و جزویات و طوطی نامسا زان او یادگاری است۔ آورده مذکور کے یہ شیخ
فرید است کہ نیرہ حلیفہ سلطان بہت ارکین شیخ حمید الدین ناگوری است۔ وفات
رسال مفقود و پچاہ و یک رقم نموده اند۔ رحمة اللہ علیہ۔

پایم

در تذکرہ آستان عالی و بنائے دارالخیر جمیر تعمیرات بزرگ قدیم

ملک اچھوتانہ از تسلیم دوم و خطہ جمیر ناٹ اچھوتانہ معروف و مشہور است در آغاز
آبانے جمیر با سمان مختلف موسوم بود جمیر و حیدر گہ و آدمیر و آجیانگر و جلو پور بانے جمیر
اچھپال بودہ است کہ چوپانے گو سفندان میگرد و استہ آجیانیکہ طرح تعمیر

سلطان با نڈ برسم ہدایا و فتوح باور سانیدہ بود۔ قبۃ عالی تعمیر کرو کہ ہنوز بزرگاریا و کار است
 و انیمہ معمورہ کہ برس ہزار دیدہ میشود۔ در سال ہشتصد و پنجاہ و نہ باختتام رسید
 بود۔ و بعد آن تمقیر طلاء و شبک نقرہ و نچرہ چوبین کہ نقش و نگار صد و ہشتاد
 دست نمودہ اند۔ ہر زمن و قرن سترا و گردید۔ و در زمان سلف کہ نچرہ چوبین و شبک
 در گردن ہزار ہفت کہندہ و شکست خورد روزہ بود بحال بگردن ہزار حضرت خواجہ حسین
 اجمیری نمبرہ حضرت خواجہ معین الاولیاء موجود است۔ و نقش و نگار طلاء کہ بر
 دیوار قبہ شریف بکار آورده اند نتیجہ اولوالعزمی حضرت خواجہ حسین اجمیری است کہ

ابیات منقوش ظاہر و باہر است۔ ابیات

اشرف اولیائے روی زمین	خواجہ خواجگان حسین الدین
این بسین بود حصین حسین	در جمال و کمال آن چہ سخن
در عبادت بود چو در شمین	مطالعہ در صفات او گفتم
بر درت محرم ماہ سودہ حسین	لے درت قبلہ گاہ اہل یقین
در صفار و ضلالت چو ظہیرین	خادمان درت ہمہ رضوان
قطرہ آب او چو ماء حسین	فرہ خاک او عبیر سرشت
بہر نفثاشی بہ گفت چسین	جانشین حسین خواجہ حسین
قبۃ خواجہ حسین الدین	کہ شود رنگ تازہ کہنہ ز نو

گویند کہ پیش از چند سال کہ تجدید نقش و نگار کردہ بودند در ابیات مذکور تحریف نمودہ
 آتا بنظر ثبوت ابیات مذکورہ بالا نسخہ حسن السیر مولفہ منشی اکبر جہان گواہ عدل است
 کہ مولف معز ابیات مذکورہ پیشم خود دیدہ و درج نسخہ مسطورہ نمودہ بود۔ . . . جانب
 شرقی بلصق دیوار قبہ شریف و الان فوج شنا و خوش طرح ساختہ جہان آرا بگیم بنت
 شاہ جہان است۔ فرش و الان از سنگ ہستلمون و دیوار و دراز سنگ مرمر بدرجہ غایت

لطیف و منزہ تراست بانی آن جمیلہ عقیقہ بود کہ محتاج شرح و بیان نیست او
صاحب لقب بیف بوده است مولس الارواح و زکر حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا
جمع نموده و بحال شوق در آخر آن ولولہ محبت و صدق ارادت خود بشرح لبط و غصہ
تحریر آورده نسبت خود بروحانیت حضرت خواجہ معین الاولیا قرار داده و بشرف
معین حضرت خواجہ معین الدین رابع نبیره حضرت خواجہ معین الاولیا مشرف بود و
بسمت دکن پیوستہ بدیوار روضہ شریف جانب شرقی قبہ حضرت بی بی حافظ
جمال دختر حضرت خواجہ معین الاولیا است و پیش آن قبور صاحبزادگان حضرت
مختر موجود کہ در زمان طہنلی وفات یافتہ بودند و نیز بصوب دکن بلحق بہ دیوار قبہ
گنبدہ خور و خورالنسابی گنبدت شاہ جهان بادشاہ است کہ بزبان عوام بنام چنی بیگ
شہرت دارد و مزارات ہر دو اولیہ حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا اندرون قبہ شریف
جہان بین ہیں و یاد کہ باختر سے از مزار نیض آثار نمودار اند بہ تحقیق و پابہ ثبوت
رسیدہ و جانب شمال پیوستہ بدیوار قبہ عالی مسجد است کہ جب جہانگیری اشتہار
آیا متحقق است کہ در آن زمان کہ پیکر پستان تاخت آورده براجمیر متصد
شدہ بودند و سلطان مانڈو حاکمہ دلیرانہ بکار آورده بنائے اسلام تحکم کرد و ہمین
مسجد است کہ تعمیر کرد و یاد شاہید کہ بادشاہ جہانگیر ہم چیزے ترمیم و تجدید کردہ باث
در نیوال ہونجا صدر ل سفید سے سائید و از نیجیت صہت دل نائہ مع و فاست
پیش صحن مسجد بجا فوسط مسجد مذکور احاطہ کو چک از سنگ سفید بانہ شرف
نمودار است کہ درون احاطہ وقتنائے آن مرتدائے طہنلی ترمیم
شیخ تاج الدین بایزید بزرگ و ازواج و اقربا سے آن از گنبدت اولیہ
و متصل بدیوار صدر ل خانہ سمت شمال مزار حضرت فیض الدین بایزید مخدوم
مستورات صاحبان متحقق است و بر قبور شاہانہ سے پابہ ثبوت ان تمام

کہ فضائے آن بصورت سب سے برشا بہت گلی واروہ

وجانب پائین قبہ حضرت بی بی حافظ جمال در پہلوئے دروازہ پانڈاز مہجراست
از سنگ سفید کہ درون آن مزار فیض آثار حضرت خواجہ معین الدین خور و حضرت
خواجہ قیام الدین بر پال ہر شہید باگھ مرجع آنام در یارت گاہ عوام است و نیز
جانب پائین قبہ عالی اعلاط از سنگ سفید است کما اور اعلاطہ نور گویند مہجور است
بدور دروازہ یکے کہ سمت جنوب است۔ پانڈاز دروازہ نام دارد و دیگرے کہ سمت
مغرب است۔ بہ یکے دروازہ و شتی دروازہ و پیش دروازہ پانڈاز صحن وسیع از سنگ
نمودار است و شجر امر ہندی و ٹولسیری کہ گل آن در حق قصص الخائیت لطیف و خوشبو
باشد و فوٹن صحن بقدر سائبان فائدہ میرساند +

و بر خط انتہای صحن پنج کور سمت دکن والان رسیج کہ از سنگ سفید است بطبع و
دکاش۔ وہ والان کرناٹک عرف سہ سائے آن بحسن عقبت دریں کرناٹک
از شاہ عالم بادشاہ بخط ابہی الہند ممتاز بود ال است۔ چنانکہ از قطع
و ابیات کہ بر روی والان کنیدی اند متحقق میشود۔ ابیات

در حضور خواجہ ہر دو جھنکنا	آن معین الدین شہ شاہنشاہان
چمن امیر الہند کان عمل و داد	بموجود و آسمان اعنتاد
یعنی آن لواب والا مرتبت	نام والاجاہ عالی منزلت
کامران ٹک کرناٹک بود	بندہ خاص خدایے شک بود
از خلوص نیت و صدق عقیف	بگنہادہ کرسی جائے لطیف
تالیما میں مردم اندرین	موجب برکات باشد یقین
سال تعمیرش نہ دل کروم طلب	وجد در خود کردل و کرد لب
سال تار بخشن مجور این دعا	با دوام متائم این فرخ بیتا

از جہاں شاہ پنج ویں طلب شد مرتب در مہ پاک جب
 و پس پشت والان کرنا تک پشتہ عوض جھالہ۔ و در گوشہ جنوب و مشرق مقبرہ
 میر شاہ قلی خان است کہ از امرائے نادار بود و صورتی اجمیر باو تعلق داشت و در
 پلوئے والان کرنا تک سمت مغرب بر فراز پشتہ عوض جھالہ مرتب پاک حضرت
 خواجہ ضیاء الدین ابوسعید بن خواجہ بزرگ معین الاولیاء۔ و در پانہن آن مزار
 فرزند بسند سید چہرہ الدین مشہدی عم حسین خٹک سوار است مسجد شاہ جہانی
 بہت مغرب از قبہ عالی و دروازہ پشتی واقع است۔ نسبت شان ریح و پایہ منیع صنف
 وسیع کہ در اقصائے بہت نظیر خود دارد۔ از صحن و کرسی و سقف و ستون و درہ
 مرزباب و سنگ نایاب است۔ استحکام ستون ہا بہرہ تقامت آئین ^{و ارکان} اسلام بان
 ساطح۔ و خم محراب ہا بر اقامت سلاوہ و رکوع و سجود ارباب نبی از گواہ عدل و سبل
 قاطع رفعت و فراز سقف آیت است از سلاو پایہ واقف و خیرات و خیرات وقت
 و پایہ منبر کہ در پہلوئے محراب وسط بنا کردہ اند۔ الحق قنطرہ الحقیقہ است کہ از حقیقت
 عالم اسفل بہ اوج یقین و معراج حق لہفتین میرساند۔ غیر اینہمہ در شب ماہ کہ شام خیم
 و ماہتاب و زمانہ زبان شمع و چراغ جبلا و ضیاء سنگ فرش معارض
 مشابہل۔ مے شود نظر ارہ کر مک شب تاب تماشا سے چراغان باطل جو تبار یاد میدہ
 گمے کہ متذکرہ انوار الامون تجلیات تہیزند۔ سبحان اللہ تعالیٰ شاہ کہ ہر
 نقیہ سنگ و معدن و جبلا چون قلبی مومن از عیوب قبح و انحراف و ملامت
 مکر و درطن ہر و باطن مثل مشربہ زبان صاف طہیت تہیزند۔
 سنگ از ذکر و قوت قلبی اجتہاد کتاب نمودہ است۔
 از بہت است کہ روشنی چراغ پیش او پس پشت تکتہ سنگ ہو ہو و من غم
 و معدن میشود۔

زبے صفائی عمارت کے درمیں
کلیم سیدانی کہ قصیدہ در باب تمام مسجد نوشتہ بود از و ابیات چند ثبت نموده شد

ابیات

و ادین حمد است احمدی فیض مستدم
زمین محل فیض ہر حاجت کہ خواہی بخواد
مسجد کے مکان کعبہ ثانیست تا بخش بود
و نیز دیگر یادہ تاریخ انیست

قبلہ اہل زمان شد شاہ جہان

و ابیات کہ بر پیشانی درامے مسجد نوشتہ انداز و ہم شمار ذیل بطریق اختصار
گرفتہ شد ابیات

بہ فرمودہ سایہ کردگار
نوشتند تاریخ اہل یقین

چو کرد این بنا را قضا استوار
بنائے شہنشاہی زمین

عقب مسجد شاہ جہانی مقبرہ حضرت خواجہ حسین اجیری و در حوالے آن بن و خاندان
صاحب سجادہ معین و مقرر است و تعمیر ثبہ حضرت خواجہ حسین بے کم و کاست
مانند مقبرہ حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاست۔ اما آنقدر زیبا نش و نگارش ندارد
بانی مقبرہ شاہ جہان بادشاہ بود کہ در زمان تعمیر مسجد شاہ جہانی مقبرہ مذکور ہم در سال
یک ہزار و چہل و ہفت با تمام رسیدہ بود بر سر لوح سنگ در مقبرہ شریف قطعہ تاریخ منقوش است

قطعہ

شاد از توجہ ہادی و مرشد معین
شہنشاہ و سمر خواجہ معین الدین
بنائے مقبرہ باصفائے خواجہ حسین
بلفظ منغز شدہ سال خاتمیت این
ولیس پشت ثبہ مذکور پیشترتہ حوض جہالہ مکان خوش طراز و مطبوع و زیبا از سنگ

سفید معمرہ حضرت شیخ علماء الدین برادر علم ادخواجہ حسین احمدی قنبرہ و مجاہد
 حضرت خواجہ بزرگ معین اللہ است کہ بزمان حیات او بدیوانخانہ شہر قنبرہ
 و بعد وفات مدفن و مضعج او گردید۔ و از بیعت کہ شانزده ستون دارد۔ بزرگان عوام
 بنام سولہ تہمبہ مشہور است۔ و تاریخ سال تعمیر مسجد شہر قنبرہ یہ منقوش کردہ اند کہ بیت
 قطعہ

بنائے مقبرہ بہناد شیخ علماء الدین کہ باد عاقبت او پنج پیر ارزانی
 جو امرت آباد شاہباز عرش نشین کہ زیر شہر او بیعت مسلمانان
 چو کار در پے اتمام سال رفت خرد بگفت ز دوستی بخوان باسانی
 در سیم شہر ق از منزل اشمن از مطبخ مکان وسیع و پانہ از متعلق بہ ملت زمان است
 عالی است کہ در زمان حال بہ قنبرہ لیت اوقاف عملاقہ دارد۔ اما در آن آیام کہ سلطان
 محمود چنگ در نواح جمہیریہ کے اسلام با فراشت و سلمت گفرازمیان برخاستہ بود
 حضرت تاج الدین بایزید بزرگ حکم سلطان و زندہ سبب تلقین انالی و والی اسلام
 اشتغال میفرمود و شیخ احمد مجاہد شیبانی رحمۃ اللہ علیہ۔ و دیگر بزرگان بن شاگرد
 او بودہ مکان مذکور بہت نشہ و دگاہ صلیح از فقر المعیسین و مخصوص بودہ نیولا جاکی
 مسجد اکبر است در پہلوئے خانقاہ منزل سکونت شیخ بایزید بزرگ بود۔ و در
 فضائے سخن نقتارخانہ عکد و سلسلہ حضرت شیخ منیر اللہ قیام داشتند۔ و در
 حجرات پیرامون سخن چنانچہ طالبان علم قرار میگرفتند و جماعت خانہ کا
 الحال بجائے آن سماع خانہ نواب سر آسا شاہ مہر شاہ صاحب کتب و خطبات
 و حضرت شیخ بہ علائق در س میگفت و بہمین وجہ کہ در آنجا بہت طلباء و علما
 درس میگرفتند از مذکور بہ جماعت خانہ بہنوز معروف بہ مشہور بودہ است
 بیرون حصن حصین آستانہ عالی جانب بہ شرق متصل بدروازہ چہ بہ مکانیست

بر زمان عوام سل باو شاہی شہت داروہ و آن جا نیست کہ در پہلوئے آنخانہ شیخ
داینال بود۔ اوز ملک پورب بودہ است مرید بلجہ حادثہ شدہ بود کہ سلسلہ شیخ
بواسطہ شیخ انجی سراج بسطان لہ شاخ لفظ ام الاولیا میرسد و بحجت آنکہ شیخ
داینال را برو حائیت خواجہ بزرگ معین الاولیا اراکنت و بت خاص بود تا مدت
در از مجب اورت استنان عالی گزینید در درجہ آستانہ عالی سکونت داشت چنانچہ

از بیات ہندی کہ مقال او است بوضوح مے پیید و اپیات

جگ جگ عسجد حضرت خواجہ حضرت رسول کریمؐ لہ اسجے
داینال جو پرگھٹا کنیان حضرت خضر بہت سچ مہر دینا

و دران زمان کہ اکبر شاہ بادشاہ دہلی در سال ہفتہ ششم جلوس بہ اجیرت دوم
آورد۔ یکے از حرم محترم اوران زمان دولت آبادت و وقت انکشاف صبح

سعادت نزدیک سیدہ بود و تحمل نقل و حرکت نہ داشت لہذا بنظر حصول خیر و برکت در خانہ
شیخ داینال کہ از اعز معتکفان طہاہر و منتبان باطن رہے شریف بقعہ منیف بوگذا

بوفد و بوجہ آنکہ مولد شاہزادہ بخانہ شیخ داینال بظہور پیوستہ نام شاہزادہ بہ شیخ داینال ہنما
کرد و بحجت آنکہ خانہ شیخ برائے عملہ حرم شاہی کفایت نیکی کرد۔ در اندک زمان واقع اطاعت

نوبر خانہ شیخ بنیاد کردند۔ گویند کہ بعد از آنکہ حرم بادشاہ از وضع حمل و سکون لازمی بہتر
دار کسلافتہ مراجعت نمود منزل مذکور مطبوق ایفاء انعام بہ شیخ داینال تفویض کردند و

تا آنکہ شیخ مغر اللہ در صحنہ حیات بود قبض و قبض داشت۔ پس از آنحال شیخ مذکور
برخانہ در واقع مجاوران منصف گشتند۔ اما بزعم مولف مقابلت مجاوران از سبب

بودہ ہا کہ بعد وفات شیخ از ورثہ او در وارا اخیر اجیر کسے نہ بود۔ و او در حالت تجرید و گشت
داصل سے از ملک او در متیقن بودہ است لہذا صغی از جماعت مجاوران کہ بوکالت انرا

ملک او در عہت بہار و شہر آنگہ اگر بیچکس از ورثہ شیخ پید آید ترکہ شیخ باو مستز و نہا بندھا

رواق و سازیراق شیخ در تبصیر و تصدیق آورده اند و نیز از همان شیخ در رواق شایسته نشان باقی است
 و بودن شیخ در این سال در اجیر از منشاء این است که بالاد قوم شد بوجوه حسن ظاهر و مبرهن است و از
 متقاربه سنو حیات ممت شیخ و تولد شایزه زاده در این سال اثبوت پیوسته که شیخ دانیال بعد از
 تولد نواده گلشن اقبال شایزه زاده دانیال تا بدت چهارده سال در صمد حیات کار فرمای بود
 چنانچه سال ولادت شایزه زاده نهصد و هشتاد و دو سال وفات شیخ نهصد و نود و چهار مرتبه است
 و در مقدمه بر تصدیق ولادت شایزه زاده طبقات اکبری و اکبرنامه در باب تفصیل احوال شیخ دانیال
 نسخه معارج الولا بیت مخزنیته الاصفیا گواید عدل است بعضی محباوران که نسب آبا و اجداد
 خود حضرت شیخ متسوب نمایند محول به خرافات است این گزارش بهر درستی مستحل نیست صفا
 طبقات اکبری و جامع اوراق اکبرنامه شیخ دانیال را از ذیل در پیشان و محتکفان نوشتند است
 در اخیل محباوران آشنایندی مقامی اگر نظر حصول ثواب ارادت شیخ دانیال المذنبان
 یا و کنند خبیله عجب نبود بجهت آنکه شیخ معز الله عمر و دار و سایه لوازش الغام حضرت خواهد
 بزرگ معین الاولیا و گورانی در زمان اعتکاف و کتابت جوار آستان عالی قیام داشتند
 بزبان عربی و محاورات عجم محباور که را گویند که خصوصیت همسانی می اعتبار و شش باشد و این
 بهر غایت شست و زبون است که بعضی بوجه تخمین تلفظند بوجهی محاورت غیر آنکه در اوقات
 مخالفت سلاسل انساب نفقات نموده بانه محباور نیست فرزند شیخ دانیال انامید با بر نظم تصدیق مقال مناجات
 که از طبقات اکبری اکبرنامه کرده ولادت شایزه زاده دانیال را و اگر قریه جز و اوراق نیز نوشته شود که انی طبقات اکبری و جامع اوراق
 جلوس چون ولاد محباور با سعادت در منزل شیخ دانیال که از منشاخ وقت در صلح
 متاز بود و منتهی وقوع یافت شایزه زاده خجسته قدم صاحب اقبال داد انبیا
 در عبارات کتب علم خاتم النبیین و غیره نیز در اوقات شکر
 نور صلاح و صلاح از ناصحه حال اوست انوقت که در محباور است و بود
 هر چند در دوم آستانه عالی که را جانوری و انی معروفاست در وسط سال بزرگ قبله که است

کہ بصحن چنانچہ تعبیر گنہ گار گویند کہ جلال الدین اکبر بادشاہ از غنیمت فتوحات چیتوڑ یک
چراغان بزرگ آورده و رون قبضہ کو نصب کرده بود و واللہ علم بالصواب محاذ قبضہ مذکور
آباد خانہ بہت کہ عوام آب سبیل گویند۔ زیر دیوار سبیل سمت شمال قبر پاک شیخ ملک فاروقی
الادہمی است و بر سر قبر صلائے سنگ سرخ ہنوز باقیست و در فصیح آباد خانہ چیتوڑ
وسیع تراست و بر انتہائے آن حجرات و مطبخ آشخانہ واقع است و بجانب ابوصحن چراغ
بر فراز صنفہ وسیع سماع خانہ بنا نمودہ اند کہ از متاع شیخ حسن اعتقاد و وثوق لغیب ادواب ہر آسما بخا
بہادر وزیر لفظ نام و کن بودہ است مکانیت یہاں منظر و دلکش و دلکش و عمارت بہت بغایت کم
و خوش طراز و مطبوع و صفا۔ بنائے آن از اجرو منج نیست بلکہ ہر عمارت از سنگ سرخ و سفید
مملو است و در ہمین جا مجلس اعراس حضرت شیخ المشرق و المغارب حضرت خواجہ عثمان
و حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا قدس ارواحہم منعقد میشود تو سماع خانہ جانب گوشہ
شمال و مشرق و روانہ کوچک است کہ خلفتہ شریف حضرت صاحب سجادہ راہ وارد و
متصل بہ عقب سماع خانہ جانب غرب خلفتہ مذکور است و آن جانب متبرک و مقدس
کہ غسل میت حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا بہاںجا وقوع آمدہ بود۔ و بحال مقام
منشینی صاحب سجادہ مقرر است چنانچہ بذیل ذکر آئین عرس در آخر باب اول شرح و بسط
مرقوم شد۔ و در حوالی رواق خانقاہ شریف ملتان منورستان صاحب سجادہ سکونت دارند۔
دوہمین ویسا صحن چراغ دو تا دیکہ بنائے بزرگ ساخت مس خالص بودہ اند اول کہ بجانب مغرب است
خیلے بزرگ است و جلال الدین اکبر شاہ بعد فتح چیتوڑ گزر آئینہ بود۔ میر علاء الدور متخلص
یہ کافی قطعہ تاریخ متضمن بہ گزر آئینہ بنائے یک بسیار خوش گفت۔

قطعہ

شاہ دین پرورد جمشید سریر
ساختن سے شہدے فتح چیتوڑ
خسر و عہد محمد اکبر
و یک روہین تن اثر و پیکر

بہر تاریخ و س از عالم غیب
 و یک حصیہ تور کشا شد کمیسر
 جانب شرق و یک خورد است کہ جاگیر بادشاہ سال یکہزار بست و دو مخلص نیست فرط عقیدت
 نذر گزاریندہ بود۔ و بر ذرا دل برنج شیرین نختہ بطریق دعوت ہیشا فقر اگر گویند کہ چہزار نفر از طعام
 و یک شکم سیر گشتہ بودند مادہ تاریخ نیست ع
 بنیاباد و ائم نعمت و یک جاگیر

اما بجمت است از زمانہ کثرت استعمال نقلت حفاظت ہر دو و یکہما صورت اندر اسن فرقت
 بیکاشدہ بودند تا در سال یکہزار و دو صد و شصت و شش توفیق الہی رفیق حال کلام الہی اللہام
 یا ست گوالیہ اگر دید داوازہ نو بنجدید پرداختہ صلاح و فلاح دارین حاصل نمود میر حواہ علی
 میر زادہ کہ در کتاب تاریخ طبع آزمائی کردہ نیست *

تطہ تاریخ

صفت زر ملا مداری کہ در تجدید و یک
 بادشاہن جهان روشن بپوش آفتاب
 بخت در ہمتہ اگی چندش نمودہ بہ تمام
 گفت باقی سال تا بخش جان شد فیضی
 و در نیولانہ بصر فلاب خورشید جاہ بہاوردہ سین کن در ترسیم و تجدید ہر دو و یک
 کوشیدہ اند *

مغنی مسبا کہ در زمان اس غیر آن اکثر غنسیا و امرا مخلص محبت نذر زیارہ و بعضی نظر نمود
 و نائلش در ہستہ تمام نختن طعام و یک نذر کثیر صرف مسکینند صرف تخمینی و یک کمان قرینہ و ہزار
 و یک خورد از دو از دہ صد متجاوز نہا شد چون طعام و یک نختہ شود و اج نہا با دہ ہزار
 صاحب طعام اہل استحقاق و در غارت ہر ان طعام بقت و ہزار ہزار
 کہ آید ہرست پیام مردم آسب سازد و آوقتی تا شائے خوب نظر آید و از خوان ایما قوم ترک یا بد
 بند دروازہ کہ داخل معروف است محسوسہ چنانچہ سیمت شمال شکل خوب نمودہ است
 و آغازینہ آن نتیجہ غلبہ عقدا و سلف و در قلمی نوشتہ اند کہ ہنگام فتح و ماہ جہیر

بعد از آویزش و ماشش درون قشون را چپوت که ریاست آن طائفه بی بی گنج متعلق بود شرف
زیارت شد حضرت خواجه بزرگ معین الاولیاء مشرف گشته تعمیر دروازه مذکور دستورات داد.

ارتفاع قریب سیست پنج در عدد داد.

در جهت شمال بلند دروازه یک صحن کوچک است که سمت شرق آن در یک خرد بر فراز چپ بزرگ

حضرت شیخ احمد خلیفه مستند حضرت خواجه بزرگ معین الاولیاء آسوده است.

در جانب غرب مسجد کبری است بسیار وسیع و کثیر العمارت اما همه خراب و در آن آشیانه شرعی درین

است هر چند که با سلاح و آبادی آن سعی بلوغ نیامد الا سوزید در درون رکان اینست که جهت

درانی و خرابی عمارت کبری نتیجه شتی اعمال دوستی اسلام است.

در جهت شمال صحن مذکور دروازه نقارخانه است که بر آن نقاره میزنند و بنای آن در عهد من محمد

شاه پادشاه آفاق شاه بهمان پادشاه در سال چهار و چهل و هفت ثابت است که کتب پیشانی دروازه است.

گشای

بعهد شاه جهان پادشاه این پرور زوده طاعت گفرا آفتاب درین کبر

در جهت شمال نقارخانه خود است بر انتهای آن نیزه صدر که درین سویا سرد چراغان کفبه

خود دارد و درین جا خط انتهای استانه عالی است.

ذکر تعمیرات

در بازار پیش منینه درگاه منیم جانب شرق بر فراز سقف مسجد کبری طراز و خوش تعمیر کتب آن درین

حضرت سید محمد صاحب سجاده شیر حضرت خواجه بزرگ معین الاولیاء معروض مقرر آمده بود و عجب سجد

ملصق بویار مغربی مکان صاحب سجاده غرض است داده تاریخ منظومه که بر هر حجاب نشین نموده اند نیست

تاریخ

از خورشاد و در شهنشاه جهان آفاق گیر و اگر است ای که آمدن بزرگ تفر

حسرو عادل شهنشاه دلی زوالی کزو
 ہر محب اشہد مسجد محراب و منبر کو۔ جو
 خاصہ آن مسجد کہ نور دیدہ اہل یقین
 جانشین قطب بانی محین الدین کراؤ
 رونق افزائے گرامی مسند پیران حقیقت
 کرد بر پایہ عقیدے بر اسے عالمی
 حاشی اللہ ہے تکلف از مہانک بگذرد
 بود حاجی و رپے تاریخ شمال او خرد

سے ترا آواز در دو دیوار دین مصطفیٰ
 خطبہ میخوانند از داللیل و اثبات
 قدوہ ارباب دین سید محمد عیسیٰ
 ہر زبان ہر وقت شہرہ جاب کہ پیا
 زینت آرائے نگارین نقش ایوان
 بگو بہر عاصیان تو منیع و فرمان
 ہر کہ ہشاند رویک عطفہ با ذکر خدا
 گنجد گویت الفت س نیک یا غنیا

قطرہ دیگر

ساخت چون سید محمد برق
 گفت ہاتف سال تاریخ بنا
 مسجد زریب کراہی مسجد
 حسبہ للہ بلیت مسجد

در محب از موقی گڑھ مسجد بلیت کہ تعمیر آن از سنگ مرخ است فرش سنگین۔ عمارت وسیع و زیبا
 نظر است یہ وسط محراب آل شہید و ہمہ طیبہ نام بانی مسجد میا با سے منقوش است *
 عقاب کو توالی است ہم فضا کے بازار منڈوی مسجد است تعمیر بہ اجود گج سقف گنبد دار
 نقش آیل در وسط محراب عبدت ایل بر لوح سنگ کندید اندک اللہ اکبر این مسجد را بانی تلوار کی
 بنیٹ ہیسان تانین کھاوت راست کردہ است سستہ اور ہر انہما سے بازار نوجانب
 شرقی قلعہ کوچک است صاحب منتخب تاریخ کہ تذکرہ بنا تہہ جب کم کہ شاہ
 واصل بنام میگزین شہرت وارد بہت آنکہ در اوائل تعمیرتہ او بیا۔
 بغرض محفوظ داشتن آلات ضرب و حرب مخصوص جس میں بود جا کے معلوم ویانہ در شہر
 دستور است *

اور پہلے ہی دروازہ اندرون شہر مسجد است ہر از سنگ مرخ انبار مخطوطات و کتاب

آثار تحقیق رسیدہ کا ادبنا گیت طرز تعمیر و رونق آن بہ عمارات شاہجہانی مناسبت تمام دارد

تعمیرات بیرون شہر جانب شمال چلہ حضرت خواجہ بزرگ

در پہلو درہ گچی آنا ساگر سعادت بر فراز پتہ کوه واقع در آن زمان کہ حضرت خواجہ
بزرگ معین الاولیاء در اجیر پتہ و در وقت گذرہ بودین جا در گنج قناعت گود عافیت ملی
داشتند در توی سنگ بزرگ غاری شکل حجره نمودار است و در گوشه آن سنگ خار از نراده است
که آنرا بخت نماز تعبیر کنند و در سال یکباروسی و ہفت دولت نشان مقدار با متثال حکم نواب
ہماہایت خان در دوران حصار مستحکم بنا ندادہ است و بر سر دروازہ حصار چن ایشمار نوشتند

اشعار

بزمان شہر رفیع اہت در	حامی شہر و دین شہاب الدین
رونق عدل وجود دادین	کہبت از دوزمان و زمین
گشت الی صوثہ اجبیر	خانہ انان بعزت و تکمین
پاک دین پاک باز دولت خان	بود شفت دارا و برسم امین
ساختہ این مکان چلہ چشت	تا بود یادگار او بر زمین
سال تاریخ طالسبی گفتا	سی و ہفت و ہزار بود سنین

اسحق جلے با فیض و برکت است و از او تاشیع آئین دین و اسلام یاد میدہد و در

خواجہ صاحب موم است

چلہ خواجہ قطب صنا

در ہین پتہ کوه چلہ خواجہ صاحب موم است و در وقت تعمیر و رونق آن بہ عمارات شاہجہانی مناسبت تمام دارد حضرت خواجہ

قطب الاولیاد در آن اوقیت ساعت با کثر آیام مونس تنہانی بودہ است جایت پر فیض و خوش
 آثار و مقامیت و پچپ و خوشگوار در فضیلت آن تعمیر زیبا مسجد کبیر است کہ بنائے آن بنام
 مولانا شمس الدین خلیفہ حضرت مولانا فخر الدین فخر جہان رقم نمودہ اند شاعر
 از پے تاریخ سالیان ہائے نوبہ داد پاسخ گو مورخ ذکر بہر بید
 در صحن زیرین بالائے صحنہ بزرگ درون صحنہ بلند محمد شاہ خان کہ از عمائد نواب امیر
 محمد خان والی ٹونک بودہ فون است۔ و بہت شوق مسجد خوش طرح مسمومہ محمود خان باو گاہ
 در بروج سنگ قطع تاریخ چین منقوش است قطعہ

بن کرد محمود عالی نگاہ مزار محمد شہ دین پناہ

ز تاریخ تعمیر گوید لطیف زبے مقبرہ سجد و خانقاہ

از آغاز دوازدم ماہ ربیع الاول ہر سال عرس حضرت خواجہ قطب الاولیاء در ہین جا خاص
 مقرر است۔ بہر چہ چار و پنچم نخل ختم عرس بہر محل معین منحت میشود۔ و بتاریخ چہارم ہر ماہ بعد
 نماز ظہر محفل سماع بسیار میکنند کہ بزبان محام جم و دھوین مشہور است +

مالا پانا ساگر

بنائے آن پیش از ہشت صد سال رقمودہ اند۔ در زمان حکومت راجہ آنا دیو کہ او حاکم اجمیر بود۔
 بر ساحل جنوب آن علی الاقصال بانع و باعجب و تعمیرات زیبا بنا نمودہ اند۔ در طرف تلاب
 بسیار بزرگ است و پہناور کہ طویش تقریب شش صد درعہ دور آن قریب چہا زین شد۔ و ہر
 ساحل سمت گوشہ جنوب شرق دولت خانہ شاہ جہان است کہ مکانات ہست
 مکلف از سنگ سفید دار و در و فضائے عمارت مذکورہ انشا فرمودہ است۔ و ہر سال
 حال باقیست

از نقش و نگار رودیو شکستہ آثار پیداست۔ و ہر سال دیدہ عجب را

چند سال مسعود

بر تلمذ پند خود که بر چله حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا است بفرز صفہ سنگ سرخ
گنبد کو یک سہنہ بنمودہ اندر دور تو کے آن قبر حضرت شیخ موجود است بزبان علم ہر چند چلے
سالہ مسعود غازی شہر تہ دار دانا این مقبرہ سالہ مسعود است کہ غیر سالہ مسعود غازی است و خلفہ
حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء بود۔

تعمیرت بیرون شہر جانب شرق

چند سالہ مرضا

گویند کہ بیع الدین شاہ مدار کہ مرقد پاک او در کن پور است در زمان حیات بر سر کوہ اسحال
بنام چلہ مشہور است چنتے بریاضت عبادت گزارانیدہ جائیت نامہوار و خشک کاشتہ شدت
و نباتات تک تک دیدہ میشود بیابانچ ہیچ ہم ہر سال مردمان و زنان شہر جمع مے آیند و یوم
تذکرہ بنام میلہ مدار صاحب شہرت وارد۔

میسو کالج

پیش از چہت سال در ان زمان کہ لارہ میوسہ دارت وزارت مالک ہند داشت بمقام مگن بدست
غیر علیہ ان زندانی گشتہ شدہ ہنگام درود جمہ بنیاد تعمیر نہادہ بود جائیت خوشنما و زیبا
و مقامیت پر فضا و مصفا کہ در نقش روزگار و سنگینی و تختہ بندی ہر وقت موجود است
عمارت دار اسٹیکس مشال خود مدار و در زمین لے آن تالار بزرگ است کہ نہایت
مشادانی و گلین زمین آہستہ آہستہ دور عالی آن زمین بیار و پیش شہر مناہل عالی شان

و کما شامو المکان انان را سبکان لوانان به عمارت لفریب طراز مطبوع و انواع پسندیده
 بنا نموده اند که نهالان گلشن بهت قهبال و وارشان تخت و تاج در زمان سردی و غیره
 بجهت تسلیم علوم مهرنی و شانی فنون شاهی و شاه موارسی و التماس آب و آب آیین
 حکومت جو کمرانی در خبا قیام و سکون دارند.

حوض شمسی معروف به حوض گنبد

گرنیل و کسن که گشتنرا جمیر بود بجهت آنکه ماده ترجم تخمیر پینت داشت چشم فضا عام و آرام
 بنا نمود. آرام بنا نمود. آب آن بغلیت منزه و صاف و خوشگوار و شیرین گردد
 سال حوض عمارت خوش طرح و خوش نما از سنگ مرمر است و سبب نفع عام
 میسازد.

مقبره عبداللہ خان

تعمیر خوش است و محکم که در به تمام مراجع و دانش تعمیر یافت تاریخ بنا اینست سرد شمس
 ز سال بنای شمس او را با بگفت حضرت عالی گوش دل بچسان گویند که پیش از در حوالی
 آن غمچه چو فضا بود اما حال بجای آن سلسله وسیع بنا نموده اند و سبب نفع
 پوره معروف است و این عبداللہ خان از سیدان باره بوده است و بزمانه فرخ سیر بادشاه
 به عمده وزارت و منصب نخبه از بهارات ممت از بوده است.

مقبره حسین علی چیشان

مقبره چیشان باقی نیست و حال بصورت ذوق است و به اول است و به اول است و به اول است
 استقامت دارند و این هر روز مقبره و تسبیح و تفسیر میر عبداللہ اب میر عبداللہ

دیگر بوجان ایشان علی قدر حصص قیمت بوده اند و سلسله ایشان صیاح مستبره
میرسد۔ واللہ اعلم بالصواب۔

تالابیلہ

در عقبت نام صدر کلاہن است سمیت شرق بنائے آن بزمانہ حکومت راجہ بیلدو
نوشتہ اند۔ و پروردوران از بسببے صنم خانہ و محبت نمود و علامت باقیست۔ با آنکہ سلطان
عزیزی و پستے از سلاطین غور بانہدام و مردوی آنها پر داخته بودند۔ بادشاہ دہلی نورالدین بہمان
کاخ چند فرسائے ساحل آن تعمیر نموده بود۔ و معرفی بادشاہ مذکور بہ سفیر قیصر انگلستان در
مقام منزل مذکور بزرگداشتند۔

عیدگاہ

معین وسیع و فراخ فراش آن از گج و حصا آن رفیع و بلند اما طاق و رواق ندارد
بجہت عدم سایہ سائبان و در سل تابستان پیش فرش و تمازت آفتاب گمی ہنگامہ عیش و آواز

تعمیرات سمیت جنوب بیرون شہر

چاندی پیرضا

بلانے گویہ مسل بجاہری است۔ گویند کہ شخصے سوندانام از بوزاد و آزادہ خشتت آجہر خوند
نظاہر کرد کہ از دیوار حصار ہستان عالی حضرت خوت الاعظم قدس اللہ سرہا اللہ بزرگوار
پون زمان مرگ او نزدیک رسید بسیاران خود وصیت نمود کہ خشتت مذکور بہ پیر زمین او نما
چنانچہ بعد وفات او ہمچنان کردند بعد در سالہا بعد بجہت بعد از زمینت بسیار عمارت

بناے مستحکم و ستوار بر سر کوه ناگ پہاڑ کہ وسیلہ کوه اربلی سمت شمال از قلعه تاراگدہ است
 تعمیر وہا تا توانست چندانکہ سستی نمود بود و بناے تعمیر بر آنقدر کہ درنت نمودند
 جائے نمیکرفت از پائے افتاد چون بہ ستموہ آمدند و توانستند ناگزیر ترقی استحکام و تزیین
 استلام قلعه تاراگدہ کہ بہت قلت حوت اظت شکست خوردہ بود بہت تمام نمودند و
 اندک وقت بہ حصار و دیوار و برج و کعبہ گاہ بہ پایہ پارہ کوه ساختند۔ اما در زمان حال
 کہ دوران ابن و عافیت است و شمس عصفور و پسر شاهین و شیرست را با شبل خشکین ضعیف
 قرار دادہ اند۔ نظر بر آن بہ دیوار و حصار و پناہ و ناپائدار احتیاج نہ ماند و نوبت بانجا رسید
 کہ بروج و حصار آن ہموار کردہ۔ رواق و اطراف سبب اگر دند و منازل و ایوان ساختند۔ بیشتر
 جابجا بہت عدم مرمت و حفاظت منقصدم و حدود گشتند صاحب تاج فرشته و چہا
 گلشن آوردہ است کہ حضرت امیر حسین از سادات صحیح النسب است و نسب پاک او
 بواسطہ امام زین العابدین بن امام حسین علیہ السلام بہ علی مرتضیٰ کرم اللہ وجہہ نشتی میشود
 او بزبان سلطنتان شہاب الدین غوری خداوند قشون اسلام بود۔ چون سلطان ابن الدین
 بر سر راجہ پھورا تاخت آورد و تاج و تخت را جہد بخت ہر عن زوال رسید و لواحقی اجمیر در دست
 قدرت و تبضع تصدیر او بیاورد و دولت اسلام آمد امیر حسین و عمہ سیدہ زینبہ الدین حسن
 بسیار از زن مرد و بے اسلام مشرف گشتند بالآخر آوان حکومت قطب الدین ایبک در حوالی اجمیر
 بغلط شہرت از آنکہ قطب الدین ایبک ازین کہنہ رباط فناء الم بقاخر امید از بخت
 جماعہ را چہوتان کہ مخالفان را در دل و سواد فساد و سردشتند جمع آمدند و از سمت بل
 کہ بحال بہ سولہ پور محزون است و طاعت شب تابز چصار قلعه رسیدہ بہ پادری کند و
 قنطرہ چو بہین درون تلعه دخل شدند امیر حسن کہ پیش ازین از چہ گوی احوال آگہی نہ داشت
 از شور و شغف و وار و گیر آنہا تہنہ شدہ سلاح جنگ بر دست کردہ جامعہ تسلیم کہ در حفاظت
 نامورہ آہنگ جدال قہر سال نمود و با آنکہ جماعت قلیل داشت در اقصی الغایت بہت جرات

بکار برده جمیع کثیر را در حصن فیض خاک و خون مینداخت و در مریح استقلال از دست نیاورد اما آنکه
 هم آن خوش عروس شهادت نگردید کارهای نمایان کرد و نحاس کار تصدیق رضیا
 بالقضاء شمس سلیم در نه تیغ رضا نهاده بهدراج شهادت عظمی فرقی عزت برافراشت حضرت
 خواجه بزرگ حسین الاویس که سواد عالیه و استقبال کشوف منیر عالی داشت بیگام با بدو
 واقع با جماعه مریدان و محققان تکلیف فرموده و تکفین و تدفین پرداخت آوردند
 که در آغاز بر سر مرفن پاک از تعمیر سخته علامتی نبود اما در سال یک هزار و بیست و چهار^{۱۲۲۳} جنوب
 اعتبار خان که منصبش هزار می ذات و پنجاه هزار سوار داشت طرح بنیاد انداخت چنانچه
 بر سر دروازه جنوب و پیش از اول فقیر مولف بحشم خود دیده است

شاهنشاه زمانه جهاگیر باو شاه
 سال بیستم ز عهد جاسوس مبارکش
 وقتیکه اندراج میران شاه گنج بخش
 بود از هزار افزون بست و چهار سال
 بود روضه مقدس سید حسین کرد
 در روضه مقدسه سمت مغربه والان از شک سفید در سال یک هزار و بیست و هفت^{۱۲۲۷} بفرط عقیده
 و خلاص کماجی را و سند تقسیم نمودند است قطعه منظمه که از ان ماده تاریخ پیدا میشود نیست

معدن نور سبع اسرار
 ساخت والان که هست کمال است
 هست در گاه سناه تنگ حوار
 را و کماجی سند حصیه بوقار

در سال یک هزار و دو صد و بیست و دو وبالار و این کماجی است شمال روضه عالی والان
 که از ماده تاریخ پیدا میشود بر سر محراب مقدس است
 یک هزار و دو صد و افزون از این که در بست و
 بر سر دروازه شرقی سند تقسیم نمودند است قطعه تاریخ که دیده شده اینست ایضا

شہ سوار ملک شہ اشاہباز ملک دین
 منبع جو روح ساکان فتوت الفتا
 قاتل کفت آن سید حسین
 واقعہ ہر پہلے آن ہر سبط نور معین
 مسخر کون و مکان آن حکم دنیا و دین
 گفت جو تاریخ اواز زور سلطان دین
 در احاطہ و دم قہریت کہ بر سر آن چادر سبز پوشند گویند کہ در تہ آن فرش حضرت
 امیر حسین فون است واللہ اعلم بالصواب و علاوہ آن کہ مذکور بالا شد مسجدیت خوشنما
 و پختہ نما کہ در بیان منتظم نام دولت نگار شد کہ بہت نام غیر آگہی متولی در گاہ ناگزیر نیست مادہ
 بہت نام در بیان سید الدین صدر اول تعمیر شدہ است و حوض آب و فستق در حوض
 و در وقت تعمیر کہ در بیان موسم باران آب ستانہ عالی اندران جمع سے شود و کچھ اور

پلست دروازہ

فضائل عمارت است در سنال ہر صورت ساز و شوق بہ تمام اسمیں سلیخان کہ شفقہ امیر
 ہووے و عہد جلال الدین محمد شہ بادشاہ باختتام رسیدہ اہ ارتفاع آن قریب پلستیک
 در عہد تعمیر آن از سنگ سرخ است و فرزان بر لوح ہنگ سفید کہ قطعہ مادہ تاریخ مستوش
 کردہ انداشت قطعہ

بھد بادشاہ آسمان قدر
 جلال الدین محمد شہ شہ
 بہرین در گاہ کہ چو کہیہ آمد
 ز کتب و کتبات تاریخ اتمام
 پناہ ملک دست طشتل
 کہ در درنگین کت
 سوادش عین نور و نور عین
 اگر خواہد کہے یاد آسان

در عہد تعمیر آن در پلست دروازہ فتح است عمارت پختہ از اطاق و مسجد و مرقدہ تک
 در عہد تعمیر آن در احاطہ آستانہ عالی ہنگ ہنگ از ساخت مس کہ یکے از و نور عقیدت

سلطان نوح الدین جهانگیر و دیگرے لزار اوت جو مخلص ملامداری مدار المہام گوالیار بطریق
ایفاندر گزارانیدہ بود بر فرار و دیگران بزرگ نہادہ اند۔ در ماہ رجب از آغاز شانزہم تا بیستم
زمان عرس معہود است۔ جمع از قراچہ پنہاں یا بر سر کوہ جمع سے آئیند و در شہر کھنڈل سماع
پہاں سے شود و بر صحن تالار بزرگ چاکر کشیدہ برونی حیرانگان و کنول و فانیہ سماع
آراستہ و پیراستہ سے نمایند۔ بالآخر بر روز جمع بعد از وقت زوال خستہ تا بوقت
کہ عوام قتل گویند و این ہر اشارت است از اولیٰ رسم فاتحہ کہ معروف و مشہور پارہ ہر صحت
و از عہد شانہ انہی کہ دیہات بطریق وقت مرفوع نمودہ اند۔ انخراجات محروس و انہی
آن بہم میرسانند و در سمت جنوب از آستانہ عالی۔ احاطہ است کہ بہ گنج شہر
معہور است از تہجور جائیت پر فیض و مخزن نور و اینہم باران پرورش گریار حضرت
سیدین بودہ بشند کہ در امر حق کوشیدہ و بہ پایہ شہادت رسیدہ و در احاطہ شہر
دور خان کلان کہ از عمیان دولت سلطان نور الدین جهانگیر بودہ است۔
از کتبہ منظوم مفہوم سے شود۔

تکشیہ

در زمان شہ رفیع مہکن	کوشناتہ و راکوہ
آن شہنشاہ کہ ذات او آمد	باعث عداوت بود
شاہ گیتی پشاہ نور الدین	برہمان سہارن پور
شاہ بنات شاہ	بیکہ اوس
و شہر سے از نور دانا	کہ کوشناتہ
مردان سے بیکہ پکڑا	بیکہ اوس
خواجه بزرگ معین الاولیاء منسوب بود۔	بیکہ اوس

گذشت - جمعی که بر کوه تاراگده در جوار استان عالی طرح اقامت از بدستبرین از
ساواک شهمد بوده اند - و خدمت آستانه عالی ایشان متعلق است حصه کثیر از دیهات او قاف
در وجه مددش ازند *

نور چشمه

در دامن کوه تاراگده جائیست شاداب و مطرا - هوای آن در اقصای غایت منور قلب و منفتح
طایع و مسکن ارواح است - گویند که در زمان سابق همین جا آبادی شهر بود که هنوز از در و دیوار شکسته
اثر آن پدیدار است - در سال مہم از جلوس خود که سلطان نورالدین جهانگیر مشرف و عتبوی بمیر
مشرف شد بمشاهده دره مذکور که از بس خوشنما بود ایام فرمود که به عمارت خوب مرغوب دست نمایند
چنانچه در مدت یک سال معموره لغریب و پشپا نمودند و هر چشمه که از دماغ کوه سار میریزد و حوض
بزرگ طرح داده - به فراره - آبشار رونق تازه و لطافت اندازه استزاد کردند - بدین آن خاطر
بادشاه بسیار مخطوط گشت و بالترجمه نام خود که نورالدین است نور چشمه موسوم گردانید و هنوز
از تعمیرات بالا نقش و نگار و نشان و دیوار باقیست - ماده تاریخ که در سبک نظم کشیده بر سر
تخته سنگ نقش کرده اند اینست *

تاریخ

لبند قبایل شاه هفت کشور	که وصف او بگنج بتقریر
سروغ خاندان شاه کبر	نهن شاه زمان شاه جهانگیر
مدین سمر چشمه چون آمد فیضش	روان شد آب و خاکش گشت کسیر
شهنش کرد و نامش چشمه نور	شده آب بعتلذو چاشنی گیر
وہم سال از جلوس شاه غازی	بحکم بادشاه نیک تدبیر
مطرح تاریخ آتامش رسم کرد	حسل شاه نورالدین جهانگیر

درب محل شاہی جائیت خوشگوار کہ ہنوز بہ باغ نور چشمہ موسوم است تا در زمان حال سحر و زحمت
انبہ و جامن کہ خاصیت میں دیار اجیرینا نسبت گلی بان جارد۔ دگر از گلین و گلزار و بیجا
و سنباستان کہ لازمہ باغ و بہار است اشے پیدا نیست *

چلہ بی بی حافظ جمال

متصل عمارت شاہی بر سر منقذ آب چشمہ نورد کر کہ واقع مقامیت مہیت جائیت
ہوناک کہ دگر دو نواح از آبادی ہسان نشان ندارد و بیشیہ حدت است کہ غیر از مردمان شہر
دیگرے جاگزیدن نتواند ہے علوی شان بکیت اسکے کہ در انچنین زاویہ تنہائی از یگانہ
بیگانہ رے تافتہ بہ عسرت و محنت بسر برد آوردہ اند کہ بی بی حافظ جمال منبت حضرت خواجہ
بزرگ معین الاولیاء تے درین جائے خاص تہاد گوشہ طاعت و گنج ریانہ شبست
الکتاب خیر و برکت فرمود ازین جہت بنام بی بی چلہ معروف است تاریخ نوز و ہم
بہر سال یوم وفات حضرت صاحبزادی صاحبہ ابوہ کثیر و جم غفیر از زن و مرد و بقریب
زیارت چلہ شریف جمعے آیند *

امیر تانان و امیر ترغان شہدا

متصل چشمہ نور مائل بہ سمت مغرب بر سر کوچی کہ سطح ہموار دارد۔ توی احاطہ تختہ جائے کد
دور حوالی آن نشان قبور زیادہ دیدہ میشود کہ بہ گنج شہیدان تعجبیہ کنند جائیت بہرست
عظمت و ہوارہ آثار حرارت و جلال ہموار بر ذہن چشمنہ خلق کثیر بطریق نامائت
بر فور نوز و ہم ماہ رجب کہ یوم عرس زیارت چلہ صاحبزادی صاحبہ است۔ بہرست بہرست
قریب مکان جمعے از زائران و تماشا سانیان نظر حصول ثواب تماشا بعضے آگاہ دلا ان
با خدا نیست تو یہ شب گمی ہنگامہ بر پادارند تویند کہ ایشان سالار لشکر امام بود

در یافتن حضرت حسین شہدے جام شہادت نوشیدند پیش چندیال شخصے لوق پوش
 کہ از سر زمین افغانستان بده است محب اورت تزارات میکند و بجهت آنکہ خلیق و عزیز الوجود
 بسیاران از عمادہ شہر و سوا کھزان بہات قسب و جوار بقدر ما بحتاج باو میرسانند او کار با
 کلاں گراست یعنی در جوانی مزارات آحاطہ سخته از سر نو درست کرد۔ و دالان مسجد و حجرہ
 و درون کتبہ سبب استھکم و پائندار بنام و در حوض عمیق و وسیع در جوار خطیرہ کنیدہ گویند کہ در
 امیران سیدین حوض کھربا گلی مثل آفتابہ سبب بود از قعر زمین برآمدہ بودند۔ فقیر مو
 لہذا کہ گور را پیشم نمود و دیدہ در نقش و نگار و ساخت لطانت خوبی و سنگینی بہرتبہ
 درین طرح و در حوض و موزون است کہ مثل آن در زمان حال دیدہ میشود بعضی مردمان
 درین موزونہ کہ در کلاں موزونہ حمل بودند کہ از سر پایہ آن در تعمیر نازل ماسبق بہر دستند
 بہا کہ در کلاں کہ در حوض است کہ گویند کہ قدر اخراجت سیر میش فرار نمود۔ و نصراً
 در کلاں کہ در کلاں کہ در حوض است کہ گویند کہ قدر اخراجت سیر میش فرار نمود۔ و نصراً
 در کلاں کہ در کلاں کہ در حوض است کہ گویند کہ قدر اخراجت سیر میش فرار نمود۔ و نصراً

سوت برج

متصل در کلاں کہ در کلاں کہ در حوض است کہ گویند کہ قدر اخراجت سیر میش فرار نمود۔ و نصراً
 در کلاں کہ در کلاں کہ در حوض است کہ گویند کہ قدر اخراجت سیر میش فرار نمود۔ و نصراً
 در کلاں کہ در کلاں کہ در حوض است کہ گویند کہ قدر اخراجت سیر میش فرار نمود۔ و نصراً

انکہ گویند

در کلاں کہ در کلاں کہ در حوض است کہ گویند کہ قدر اخراجت سیر میش فرار نمود۔ و نصراً

نامیرا المومنین علی اللہ فی کل شانہ واظہر فی کل ساعتہ زمانہ والکتبہ فی
العشرین من ربیع الاخرین لوقولیتہ احمد محمد الحارثی +
اسحق جائیت وسیع و بزرگ و خوشنما و خوش طراز کہ مثل آن در قصہ عالم کمتر است
گویند بزبان حکومت جنمیان جماعت فقر کہ بفرقہ آزاد و بانوا مشہور است۔ مورد مصلحت
خود با قرار داد و مسمی نچپا بادشاہ کہ سرگردہ ایشان بود کسی زر و محنت بہا بہ حفاظت و
مرمت صحت نمودہ و از نخبہ تا بہ چہ سال در قصت خود آورد۔ و بہت فرود گاہ قرا
کہ در زمان عرس حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا جوق جوق جمع مے آیند محفوظ
و مخصوص کرد و باعث بار آنکہ زمان مکان عالم امکان بہ ربیع الزوال است فقر آزاد
محاورات خود۔ وجود و قیود عالم اسباب اکثر بد و ونیم روز تعبیر کنند بحیث
(ڈھانی دن کی بادشاہت) (ڈھانی دن کا جھونپڑا) و از نخبہ تا ست کہ ڈھانی دن کا
جھونپڑا نام نہا فند۔ و چچنان و نگہان شہرت یافت و در سال یکہزار و نہ صد و نو و ہجرت
میر عمارت ملت انگلستان بنظر قیام و استحکام عمارت بصفت کثیر دستی شکست و ریخت و بند
پیوند نمودہ شد +

اکان سیر عرا

سیرکان

متصل بہ یوار شہر شکم کوہ چلہ بٹے پیر واقع و روئے آن نجساؤ دیوار شہر و درون کوہ
بزرگ مارو۔ جائے شاداب و خیل خنک است کہ در فصل تابستان بہ کالائے برستان
احتیاج مے آفتد۔ و در قرآن چشمہ آب است از بس لطیف و شیرین و خوشگوار کہ براہ مجرا
علی در حوض ٹگی میرسد کہ در فناء آباد شہر جانب جنوب است و آن حوض السیت
بغایت مطبوع کہ از فوق تارہ تخت پلہ خوشنما و اردو در اطراف آن عمارت است از بس خوش طح

دریبا۔ و منتظریت نبولیت روزی و خوبی و مصفا۔ سوال تعمیر آن در وازده صد چهل و هشت
بعهد حکومت کرنیل و گن که متقطع اجیر بودم نموده اند *

عذر شمساری و نغمه مناجات بدرگاه خوان بزرگ معین الانوار رحمة الله علیه

در خاتم کتاب

مرحباکے باعث تعظیم ہند	مرحبا شاہنشاہ سلیم ہند
خواجہ بہشت الولی بندہ الولی	وارث شریع نبی مسلم علی
خاک لہت سے مرعین نقین	آستانت کعبہ دنیا و دین
سنبل گلزار حق کیسوئے تو	لے بہار باغ عرفان بروئے تو
مطلع الانوار حق سیمائے تو	جلوہ طور از رخ زیر سے تو
بندہ پرورد ربندہ گر بندہ نوا	پاک صورت پاک باطن پاک بن
آیہ تسکین دلہا نام تو	مایہ آرام جان الغمام تو
جلوہ منہ ما در حرم جان من	گرد تو گردم بیسا مہمان من
الغیاث کے شہر یا ملک بند	الغیاث کے ناچار ملک ہند
داوخواہ دست بیاد آدم	بدرت با آہ و من یاد آدم
خواجہ من شیخ من مولا من	مرثہ روح دوم من آوتس من
و کیرے را من نام نہشت	ورتن من نیست جانم سیر تو
میں ہی ہوں نہشت	کار مشکل خواہی و آسماں گنی
نیست بر سالار بزرگس	گوش کن فریادہ ہر سیر دوس

بندہ الولی اگر چاہوں تو ترکیب میرا آواز نامی من ملا حضرت ابو بزرگ انبیا الولی کیونکہ اسے لائق ہوں ملاحظہ فرمائیں

با دستا با نثر مسامح شرم
 خصم نفسم خوار سے ساز و مرا
 سایہ کوسے توست باید مرا
 آرزو دارم مگر گلزارِ حشت
 چشم کبشا حال زار با بین
 عمر با گذشت در زاری مرا
 گریه پر وازی بسے حال من
 کیست عجز تو کان مدد گاری گند
 مان نعت اقل نیست بیان کرم
 لطف کن لطف سے عالیجبت
 پیش ازین پسند ما را در فشار
 حیف باشد گریه و دم جانے گر
 آفت گرد و وجود چسبم کرم
 مفرق ما خاک پاک کوسے لشت
 مہدی جان از مہر تو معمور باد
 عرض حال نوشیشتن کرم تمام
 بگوزار عصیان و عصیان دیگر
 گرتو نوازی کہ بنواز و مرا
 گلشن بہشت چه کار آید مرا
 خوشنم آید مرا باغ بہشت
 گریبہ نیستی ارباب بہین
 تا بکے بینی باین خواری مرا
 نوائے بر حال من احوال من
 مان مگر لطف ششما باری گند
 خوش سے آیدر شانان کرم
 از رہ لطف کرم سے ہے سبب
 تا از ان لطف پاپا پیستند وار
 مرشد فر و ارم تہ پائے دیگر
 همچنان بہشت ہویت مہر
 عاقبت ما ایم و خاک کوسے لشت
 در و حیران از دل ما دور باد
 بر روانت صبر دور و دستم

تہنیت

تہنیت و تبریک خیرین تصنیف حضرت شیخ

سرور از من فکر پاک و لیس
 چون نیکو حال ہر کرم
 کاین سعادت دہشتم در روز شبت
 فخر و سعادت ہر کرم

مصرعه تخت جبر بر خوان اثر
بجای کلهها شد روان از محل چشت

۱۱۳۱۲

۴۲

دیگر از مصنف

من خندانم که درین تیره روزگار	نبود راه حق که شب چراغ چشت
رفتم بسع شوق مران منزیب کز	گلزار معرفت تهر دیوار باغ چشت
چیدم گلستان عشق و گلستان ختم	گلرشته کز دست معطر و باغ چشت
زان ماده که مستی عرفان فزون پسند	میخوایستم این کج و ناخ چشت
در آخر خار صمدار و در پیش غیب	ساقی سینه و حسن کج و ناخ چشت

از سراج اوکار حمیدین صاحب کتب

شیدتند امام الدین	آفتاب پیر جاده و جملار
نور عالمین خواجه حمید	صاحب علم و علم و فضل و کمال
فتمت نمود کار نام چشت	که بود در تریب و تریب و کمال
بزرگتر سال بود کمال	منظرت در گفت بافت سال

۱۱۳۰۹

دیگر از کاتب

سید شادان امام الدین	نور سال گش خیر الویس
زین اولاد شاد شاه پیش	قد و دار و دست و دست و کمال
حیره نوواد از حسن دست	صفت و دست و دست و کمال
وزمانش سال تا پیش کف دست	باز دست و دست و دست و کمال

True Copy

Deputy Manager Court of wards. The book called Moji-
nul Uliā containing valuable historical information is to be
printed. The Dewans estate will pay Rs 75/- The Court
of wards Contingency Budget will be charged with Rs 50/-
In both cases the expenditure will be shown as "printing"
You will get Rs 75/- from the Durgah and Rs 50/- from
the District fund. For these two amounts you will
give receipt as follows: Received on account of printing
charges Rs The total amount of Rs 250 is to be paid
to Munshi Imamuddin and the four receipts
attached signed by him are to be recorded in the
Court of wards office. When the book is printed he
should be called on to supply.

For Durgah 10 Copies, For Court of Wards 2 Copies
For Dewans estate 2 Copies, For District fund 2 Copies

6-11-92

Sd/- De Laessoe

Assistant Commissioner

Seymere

ترجمہ چھپی انگریزی مطبوعہ بالا

بنام ڈپٹی منیجر کورٹ آف وارڈس

ایک کتاب موسومہ معین الادب لیا جو قابل تدریجی حالات پر مبنی ہے چھپی جاتی ہے۔ پچتر روپے جاگیر دیوان جی کوٹنے جائین اور کٹھنٹ سبٹ کورٹ آف وارڈس سے پچاس روپے +

یہ خرچ بعد طبع محسوب ہوگا +

پچتر روپے شہزادہ گاہ شریف سے لئے جائین اور پچاس روپے ڈسٹرکٹ فنڈ ان ہر دور قومات کے لئے رسید حسب مضمون ذیل متب ہونا چاہئے +

اجرت طبع کے واسطے وصول ہوا +

کل دو سو پچاس روپے منشی امام الدین صاحب کوٹنے جائین اور ہر جہاد رسید پر ان کے دستخط کرا کے دفتر کورٹ آف وارڈس میں رکھنا چاہئے +

جب کتاہین چھپ جائین تو حسب ذیل جلدین مطلوب ہونگی +

دگاہ شریف کے واسطے ۱۰ جلد

کورٹ آف وارڈس کے لئے ۲ جلد

جاگیر دیوان صاحب کے لئے ۲ جلد

ڈسٹرکٹ فنڈ کے لئے ۲ جلد

۶ نومبر ۱۸۹۲ء عیسوی

دستخط

کیستان کے ایف ڈی بیو۔ سی۔ ایم۔ جی۔ سی۔ آئی۔ اسی
کلکتہ اسٹینٹ کمشنر ضلع اجیر شریف

ضموتہ ما كتب الفضل لا مجد والكمال اوحده والعلم
الذي لا يما له احد مولا نامشتاق احمد الحشته الصابر
سله الله تعالى مقظا على هذا الكتاب بسبطا

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

محمد بك بارب على ان جعلنا من امة افضل الانياء والمهينين صلوات الله تعالى
وسلامه عليه وعلى آله وصحبه اجمعين ونشكرك اللهم على ما انعمت علينا
بالانشاء في سلك خدام فخر الانياء في العالمين امام ائمة اوسيد اذ اتنا
خواجه معين المسلة والدين رضى الله تعالى عنه وارضاه عنا اذ **واعجل**
فقد اطلعت على هذا التصريف العظيم والتصنيف الفخيم القبول عند كافة
الصلياء **المسمى بمعير الانياء** فوجدته في كمال البساطة وحسن البراعة
كالدر النظيم وفي نفاس المباني وعراش المعاني مفقود المثل وعلم يوم السهيم
قلوب العاشقين الحشنيين باديرك مضامينها وتشرح صدرها بالذات
بمطالعة عباراتها قلله در حضرت المصنف حيث جهد غاية ما يكون حتى جاء به
المكون جزاه الله عنا وعن جميع اهل السلسلة العالية الاشارة في خاتمة
ثوابا اوفى وبلغه الى غاية ما يهواه ويتمنى

وانا العبد المذنب الراضع

العامر مشتاق احمد الحنفيا

اشعار آبدار چکیده کلاک شعاع و نکارناثر شیرین گفتار مویخ کامل الفتن
 مولانا ابو الحسن یقینانوتوی ناطق تاریخ و قدمی سید اللہ تعالیٰ در تاریخ ختم کتاب

بسم اللہ الرحمن الرحیم

<p>خواجہ چشتی حبیب ذوالمنن گوهر درج رضائے کبریا مقتدائے اقیانوس ازکیا عماد دوران محب کبریا اسوۂ قران و قطبے مثال ماہناب شرع و آئین نبی جوہر کان جمال و هم کمال چارۂ بیچارگان و درویش باو بر روح گرامی آن رشید خوب بنوشتت سہت مرد معنوی زینۂ اولاد آن ہند الولی زو نظر نماید بجز راہ صواب از عنایات خداوند مجید سال تاریخ حسن گفت از صنوبر</p>	<p>حبذا شتان معین الدین حسن ماہ برج معرفت مہر صفا سرفراز و پیشوائے اولیا زینۂ ارباب ایقان و وفا مورد الطاف رب ذوالجلال افتاب ملت و دین نبی گوہر دریائے عرفان و سوال و ستیکر عاجزان و مستمند صد ہزاران رحمت رب مجید سانحہ عمر شریف آن ولی آن امام الدین صفی و ہم زکی در معین الاولیا نامی کتاب ختم او شد اندر ایام سعید ہم در ایامی کہ شد ختم کتاب</p>
--	--

از سنین ہجرت خیر الانام
 سیرہ صد یازدہ شد لاکلام

ردیف	عنوان	ردیف	عنوان	ردیف	عنوان	ردیف	عنوان
۳	عنوان	۴	عنوان	۱۱	عنوان	۱۳	عنوان
۳	خواجہ از	۹	خواجہ از	۱۳	اغنی	۵	اغنی
۳	معنی و سلوک	۱۲	معنی و سلوک	۱۵	مہر اسائل	۱۹	مہر اسائل
۳	دین	۱۵	دین	۱۵	بخش	۱۱	بخش
۳	انجام	۲	انجام	۱۱	صل	۳	صل
۳	از طرح او	۱۹	از طرح او	۱۶	باشد و بی ثبات	۱۲	باشد و بی ثبات
۳	انجام	۲۰	انجام	۱۶	یہ	۱	یہ
۳	گوش ہوش	۲۱	گوش ہوش	۱۶	تختیہ	۶	تختیہ
۶	بن سید لولیس	۳	بن سید لولیس	۱۸	صدق و یقین	۱۳	صدق و یقین
۶	صفیرا	۶	صفیرا	۱۱	فاح	۱۵	فاح
۶	جسوالی	۱۳	جسوالی	۱۰	ایضا	۱۶	ایضا
۶	الورد	۱۹	الورد	۱۹	ایضا	۵	ایضا
۶	قنطرہ القرب	۱۹	قنطرہ القرب	۲	ایضا	۶	ایضا
۶	بر مالہ - نام	۱۹	بر مالہ - نام	۲۰	ایضا	۹	ایضا
۸	امرات	۱	امرات	۲۰	ایضا	۱۵	ایضا
۸	تطرش	۱	تطرش	۲۱	جانہ و قبہ	۷	جانہ و قبہ
۹	ازینان	۱	ازینان	۲۱	باد ماگہ	۹	باد ماگہ
۱۰	جالقہ	۵	جالقہ	۲۲	نماح	۱۰	نماح
۱۱	اشادہ کا	۱۱	اشادہ کا	۲۲	توہین	۱۶	توہین
۱۱	سغانی	۱۱	سغانی	۲۳	توہین	۱۷	توہین

نمبر	عنوان	نمبر	عنوان	نمبر	عنوان
۱	بهر روی	۳۸	قرب	۱۲	۲۳۲
۱۹	بفرزند ان خویش	۳۸	و خرب	۱۶	۲۸
۶	ادرا و قبول	۴۰	کهنه	۴	۲۹
۱۳	در صدر	۴۰	کفورد	۱۹	۳۰
۱۶	کلمات ایشان	۴۰	وجهه البین	۴	۳۱
۱	انذوق احد فواء	۴۱	اولاد و کتاب	۱۱	۳۱
۸	بزرگانه سلسله	۴۱	کرد و مندی بودن اطفال		
۹	نصیرین	۴۱	فتور		
۱۴	در سوہ اعزاز	۴۳	سلفان مندو	۴	۳۲
۱۵	تخنیف	۵۱	خویشی	۱۴	۳۳
۱۸	است	۵۱	غائب شد	۱۱	۳۴
۱۱	بلا فیض	۵۴	بیک	۱۵	۳۳
۱۱	پریش	۵۹	بیره	۲	۳۴
۴	فزان	۶۰	قدم کس	۵	۳۵
۶	باز با نگاه	۶۰	قطب المشایخ	۴	۳۶
۲۱	دشنه	۱۵۳	مجدد	۴	۳۵
۱۱	جمال	۱۵۵	سید البین و اولاد	۳	۳۶
۵	اندا	۱۵۴	شیخ صمدین سرور	۳	۳۶
۶	سیامی	۱۵۴	مخض نپار	۱۹	۳۷
۹	نقد	۱۶۰	نیت لیت	۱۲	۳۸

ردیف	عنوان	صفحه	تعداد	ردیف	عنوان	صفحه	تعداد
۱	لیکے	۲۰	۱۹۰	۱۱	فتح شریعہ	۱۱	۱۹۰
۲	پہر اعتقاد	۶	۱۹۱	۱۲	انزردیکان	۱۲	۱۹۱
۳	عدو اللغات	۹	۱۹۲	۱۳	وصفوت	۱۳	۱۹۲
۴	باین ہمہ	۳	۱۹۳	۱۴	بر او	۱۴	۱۹۳
۵	پندازند	۷	۱۹۹	۱۵	پہچان شد	۱۵	۱۹۹
۶	مزم سیدہ	۵	۲۰۳	۱۶	بغیر دستار	۱۶	۲۰۳
۷	سنین مشہور	۶	۲۰۵	۱۷	در سبیل	۱۷	۲۰۵
۸	در مدخل	۱۵	۲۰۶	۱۸	علاوت	۱۸	۲۰۶
۹	حد بردند	۲	۲۰۷	۱۹	پر صبیح	۱۹	۲۰۷
۱۰	محول کرد	۱۱	۲۰۸	۲۰	بپاؤس	۲۰	۲۰۸
۱۱	قسمت آباد	۱۶	۲۱۵	۲۱	شیخ ابو دین	۲۱	۲۱۵
۱۲	دردازہ سال	۸	۲۱۸	۲۲	اقلام	۲۲	۲۱۸
۱۳	مردان غیب	۵	۲۲۰	۲۳	پرشاہ	۲۳	۲۲۰
۱۴	غزوة لونغود	۱۱	۲۲۱	۲۴	سکف	۲۴	۲۲۱
۱۵	سردہ	۱	۲۲۲	۲۵	بیچاہ مفر	۲۵	۲۲۲
۱۶	بلون	۱۲	۲۲۳	۲۶	دیالگوینو	۲۶	۲۲۳
۱۷	موجود است	۱۳	۲۲۴	۲۷	دعاوی	۲۷	۲۲۴
۱۸	مقصود سیدہ	۱۹	۲۲۵	۲۸	استغاثاتی	۲۸	۲۲۵
۱۹	رضعت مگر	۱	۲۲۶	۲۹	زوات نام	۲۹	۲۲۶
۲۰	حضرت شیخ با	۱	۲۲۷	۳۰	شاد	۳۰	۲۲۷

صفحہ نمبر	صفحہ نمبر	عنوان	عنوان	صفحہ نمبر	صفحہ نمبر
		خوب	خوب	۵	۲۳۳
		می کشند	می کشند	۱۶	۲۳۶
		کدام طرف است	کدام طرف است	۱۶	=
		جلال الہیہ	جلال اکبر	۱۰	۲۵۱
		از اکبر	از اکبر	۱۰	۲۵۶
		مرقع پوش	مرقع پوش	۶	۲۵۷
		تا اور سکوٹ	تا اور سکوٹ	۱۶	۲۶۰
		عبادت	دربعدت	۱۱	۲۶۳
		بیت محمد	بیت حضرت	۵	۲۶۵
		سورۃ فاتحہ	سورۃ فاتحہ	۲۱	۲۶۵
		ملا	ملا	۹	۲۶۸